

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Α' ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ
ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
ΠΑΤΡΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Βρεφονηπιακοί σταθμοί πόλεως
Πατρών. Καταγραφή, λειτουργία,
διαχείριση και προοπτική αυτών.

Σπουδαστές
Βαρελά Αναστασία
Ζαφειράκη Αργυρή

Καθηγητής
Καρμίρης Σπήλιος

ΠΑΤΡΑ 2005

Περιεχόμενα

	Σελ.
Εισαγωγή	I
 Κεφάλαιο 1^ο : Η προσχολική αγωγή	 1
1.1 Εισαγωγή στην προσχολική αγωγή.....	1
1.2 Η Ιστορία της προσχολικής αγωγής.....	1
1.3 Η εξέλιξη των παιδικών σταθμών.....	2
1.4 Η εξέλιξη των νηπιαγωγείων.....	3
1.5 Έννοια προσχολικής αγωγής.....	5
1.6 Το νηπιαγωγείο	7
1.7 Έννοια και οργάνωση παιδικού σταθμού.....	14
1.8 Βρεφικοί σταθμοί.....	15
1.9 Παιδιά με ειδικές ανάγκες.....	16
 Κεφάλαιο 2^ο : Νομοθετικό πλαίσιο Οργάνωση και λειτουργία Παιδικών Σταθμών και Νηπιαγωγείων	 17
2.1 Κανονισμός λειτουργίας των Δημοτικών παιδικών σταθμών του Δήμου Πατρέων.....	17
2.2 Ειδικό νομοθετικό πλαίσιο.....	47
2.3 ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 200/1998 Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων.....	48
2.4 Κανονισμός λειτουργίας των ιδιωτικών Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης.....	61
 Κεφάλαιο 3^ο : Οικονομική διαχείριση	 79
3.1 Δημόσια Νηπιαγωγεία.....	79
3.2 Γενική ανακεφαλαίωση (έτους 2002).....	85
 Κεφάλαιο 4^ο : Οι παιδικοί σταθμοί και τα νηπιαγωγεία της πόλεως Πατρών – καταγραφή τους	 87
4.1 Γενικά	87
4.2 Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί.....	87
4.3 Ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί.....	88
4.4 Δημόσια νηπιαγωγεία.....	89
4.5 Ιδιωτικά νηπιαγωγεία	91
4.6 Ειδικά νηπιαγωγεία	91
4.7 Πειραματικό νηπιαγωγείο.....	91

Κεφάλαιο 5^ο : Το ολοήμερο νηπιαγωγείο

(Νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου)	92
5.1 Τι είναι το ολοήμερο νηπιαγωγείο;	92
5.2 Η θέσπιση του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου στην Ελλάδα.....	92
5.3 Μορφές νηπιαγωγείων διευρυμένου ωραρίου	93
5.4 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του ολοήμερου νηπιαγωγείου.....	94
5.5 Στόχοι ενός ολοήμερου προγράμματος.....	95
5.6 Οργάνωση του ολοήμερου νηπιαγωγείου	96
5.7 Ο ρόλος της παιδαγωγού.....	97
5.8 Το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου.....	97
5.9 Δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε ένα νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου.....	97
5.10 Αξιολόγηση.....	99
5.11 Ενδεικτικά προγράμματα ολοήμερου νηπιαγωγείου.....	100
5.12 Η θέσπιση του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου στην Ελλάδα.....	101
5.13 Γεύματα – διατροφή : παιδαγωγική προσέγγιση.....	102
5.14 Χαλάρωση – ύπνος : παιδαγωγική προσέγγιση.....	103

Κεφάλαιο 6^ο : Προοπτική εξέλιξης ιδρυμάτων προσχολικής αγωγής Προβλήματα – Προτάσεις -

Συμπεράσματα	106
6.1 Εισαγωγή.....	106
6.2 Προβλήματα στη λειτουργία των νηπιαγωγείων.....	107
6.3 Προτάσεις για τη λειτουργία των νηπιαγωγείων.....	109
6.4 Συμπεράσματα από τη λειτουργία των νηπιαγωγείων.....	111
6.5 Προβλήματα στη λειτουργία των παιδικών σταθμών.....	112
6.6 Προτάσεις για τη λειτουργία των παιδικών σταθμών.....	113
6.7 Συμπεράσματα από τη λειτουργία των παιδικών σταθμών.....	114
6.8 Το βρεφοκομείο.....	115
6.9 Προβλήματα στη λειτουργία του βρεφοκομείου.....	115
6.10 Προτάσεις για τη λειτουργία του βρεφοκομείου.....	116
6.11 Συμπεράσματα από τη λειτουργία του βρεφοκομείου.....	116

Βιβλιογραφία.....117

Παραρτήματα	I
Στατιστικά στοιχεία.....	I
Βιβλίο εσόδων εξόδων νηπιαγωγείου έτους 2003.....	II
Άσκηση καλλιέργειας των δεξιοτήτων του παιδιού.....	VII
Άσκηση καλλιέργειας του προφορικού λόγου και των δεξιοτήτων του παιδιού.....	VIII
Προαριθμητικές ασκήσεις.....	IX
Μαθαίνω να ξεχωρίζω το όμοιο από το διαφορετικό.....	X

Εισαγωγή

Σκοπός της πτυχιακής μας εργασίας είναι να παρουσιάσουμε την γενική εικόνα που εμφανίζει η λειτουργία των βρεφονηπιακών σταθμών της πόλεως των Πατρών, μέσα από τη συλλογή των διαφόρων στοιχείων, της άμεσης παρατήρησης των εκπαιδευτικών χώρων και των συνεντεύξεων με τους παιδαγωγούς των προσχολικών ιδρυμάτων.

Στην προσπάθειά μας αυτή κρίναμε αναγκαίο να ξεκινήσουμε με την ιστορική ανασκόπηση των νηπιαγωγείων και των παιδικών σταθμών. Στη συνέχεια αναλύουμε την έννοια της προσχολικής αγωγής ως ένα κοινωνικό φαινόμενο που εξασφαλίζει την φυσική μετάβαση του παιδιού από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.

Οι βρεφικοί σταθμοί, οι παιδικοί σταθμοί και τα νηπιαγωγεία είναι χώροι αγωγής και ασφαλούς διαμονής για νήπια προσχολικής ηλικίας. Γι' αυτό κρίνουμε σκόπιμο να αναφέρουμε το Νομοθετικό Πλαίσιο που αφορά την οργάνωση και λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών προσχολικών ιδρυμάτων.

Όσον αφορά την οικονομική διαχείριση παραθέτουμε στο 3^ο κεφάλαιο πίνακες ετήσιων απολογισμών δημόσιου νηπιαγωγείου και δημόσιου παιδικού σταθμού. Στη συνέχεια ακολουθεί η καταγραφή των κρατικών και ιδιωτικών παιδικών σταθμών, των δημόσιων, ιδιωτικών και των ειδικών νηπιαγωγείων, και του πειραματικού νηπιαγωγείου.

Σημαντικό θεωρήσαμε να ξεχωρίσουμε το ολόημερο νηπιαγωγείο (νηπιαγωγείο διευρυσμένου ωραρίου) από τα υπόλοιπα προσχολικά ιδρύματα διότι αποτελεί καινοτομία στον εκπαιδευτικό χώρο παρέχοντας περισσότερες ευκαιρίες για μάθηση στα παιδιά. Μπορούμε να πούμε ότι έχει καταστεί κοινωνική ανάγκη και θεσμός της εποχής μας.

Κλείνοντας την πτυχιακή μας εργασία, προβήκαμε στη διεξαγωγή έρευνας, μέσω συνέντευξης σε παιδαγωγούς, εντοπίζοντας προβλήματα στη λειτουργία των νηπιαγωγείων, παιδικών σταθμών και του βρεφοκομείου της Πάτρας. Εξετάσαμε την προοπτική εξέλιξης τους μέσα από λύσεις που προτείνουμε για την καλύτερη λειτουργία τους και καταλήξαμε σε ορισμένα συμπεράσματα.

Τέλος θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον επόπτη καθηγητή μας κύριο Καρμίρη Σπήλιο για τη σημαντική συμβολή και καθοδήγησή του που συνετέλεσαν να φέρουμε σε πέρας τη συγγραφή της πτυχιακής μας εργασίας. Ευχαριστούμε επίσης τους : Πολιτάκη Ανδριάντα (ιδιοκτήτρια του Baby Parking), Βαλουξή Χρήστο (δάσκαλος ειδικής αγωγής), Μπαρή Θεόδωρο (μέλος συλλόγου δασκάλων και νηπιαγωγών Πάτρας) και την Πρόνοια ,το Δήμο Πατρών, την Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, το Εμπορικό Επιμελητήριο, καθώς και τα νηπιαγωγεία, τους παιδικούς σταθμούς και το βρεφοκομείο Πατρών, για τα σημαντικά στοιχεία που μας παρείχαν.

Πάτρα Νοέμβριος 2005

Κεφάλαιο 1^ο : Η προσχολική αγωγή

1.1 Εισαγωγή στην προσχολική αγωγή

Η οικογενειακή αγωγή συμβάλλει ως πρωταρχικός παράγοντας στην εξέλιξη του ατόμου, στην ανάπτυξη των πνευματικών, σωματικών λειτουργιών, των έμφυτων δεξιοτήτων, βάζει τα θεμέλια για τη συγκρότηση και τη δόμηση της προσωπικότητάς του.

Η οικογενειακή αγωγή στην πρώιμη ηλικία είναι φυσική, μοναδική, αναντικατάστατη και βασίζεται στις σχέσεις γονέων – παιδιών.

Η οικογένεια αποτελεί τον πρώτο φυσικό και παιδαγωγικό παράγοντα και οφείλει αυτόν τον χαρακτηρισμό στο ένστικτο, που ωθεί τους γονείς να μην περιορίζουν μόνο τη φροντίδα τους στη διατροφή και τη διατήρηση στη ζωή των παιδιών τους, αλλά να ενδιαφέρονται για την όσο γίνεται καλύτερη αγωγή και μόρφωσή τους, τον πληρέστερο και αποτελεσματικότερο σπλισμό τους για τη ζωή.

Εντούτοις, η διαδικασία της οικογενειακής αγωγής και μόρφωσης δεν είναι μεθοδευμένη και προγραμματισμένη, αλλά ευκαιριακή, τυχαία και συμπτωματική. Πρόκειται δηλαδή για αγωγή με την ευρεία της έννοια.

Εύλογο λοιπόν πως και το πιο ευνοϊκό οικογενειακό περιβάλλον δεν μπορεί να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια για να αναπτυχθεί σωστά το παιδί. Γι' αυτό κρίνεται αναγκαίο να συμπληρωθεί το μορφωτικό έργο της οικογένειας από το σχολείο.

Η συστηματική αγωγή, σύμφωνα με παιδαγωγούς και κοινωνιολόγους της παιδείας, επιβάλλεται να αρχίζει πριν από την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Η σχολική εκπαίδευση είναι αποκλειστικό έργο της κοινωνίας και είναι υποχρεωτική από κάποια ηλικία ως μία ορισμένη βαθμίδα – μέχρι τη Γ' Γυμνασίου.

Τα μέτρα κάθε σύγχρονης κοινωνίας για την εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών, ώστε να αρχίσει η αναπτυξιακή πορεία του παιδιού με γερές βάσεις, υλοποιούνται με την ίδρυση και λειτουργία των Βρεφικών – Βρεφονηπιακών Σταθμών και Νηπιαγωγείων.

1.2 Η Ιστορία της προσχολικής αγωγής

Η αγωγή είναι κοινωνικό φαινόμενο και είναι συνδεδεμένη με την ιστορική ανάπτυξη της κοινωνίας:

Μέχρι τη δημιουργία των αναπτυγμένων βιομηχανικά κοινωνιών η προσχολική αγωγή πραγματοποιούνταν μέσω της οικογένειας. Στην αρχαιότητα γίνονται οι πρώτες δοκιμές να προσδιοριστεί η ιδιαιτερότητα της αγωγής της προσχολικής ηλικίας. Ο Πλάτων, ο Αριστοτέλης, ο Κοϊντιλιανός και άλλοι, δίνουν μεγάλη προσοχή στη διανοητική, φυσική και αισθητική αγωγή των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Όμως από αυτές τις προσπάθειες απουσιάζει η συσχέτιση του παιχνιδιού με την εργασία και τούτο γιατί η τελευταία θεωρούνταν απρεπής για τα παιδιά των πλουσίων που κυρίως εκπαιδεύονταν.

Η πρώτη προσπάθεια να δοθεί ολοκληρωμένο σύστημα προσχολικής αγωγής γίνεται από τον Κομένιο το 17^ο αιώνα, κατά τον οποίο η παιδαγωγική διαδικασία πρέπει να παίρνει υπόψη τόσο τις ατομικές διαφορές όσο και τις ιδιομορφίες της κάθε ηλικίας των παιδιών. Μεγάλη είναι και η συμβολή του Τζον Λοκ, την ίδια περίοδο στην προσχολική αγωγή. Ο Λοκ υποστήριζε την παντοδυναμία μιας έγκαιρης αγωγής. Η αγωγή, έλεγε, πρέπει να αρχίζει από τα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού και η μάθηση να έχει τη μορφή παιχνιδιού «παίζοντας το παιδί μαθαίνει».

Ο 18^{ος} αιώνας, σηματοδεύτηκε από την εμφάνιση δύο μεγάλων παιδαγωγών: του υπέρμαχου των δικαιωμάτων του παιδιού Ρουσό και του παιδαγωγού της αγάπης Πεσταλότσι.

Ο Ρουσό με το παιδαγωγικό του έργο «Αιμίλιος» παρουσίασε ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που είχε ως στόχο την ικανοποίηση των αναγκών του παιδιού. Οι θέσεις για την αγωγή κατά την προσχολική ηλικία βασίζονται στη φυσική αγωγή και το ελεύθερο παιχνίδι. Από την πρώιμη παιδική ηλικία τα παιδιά πρέπει να διαπαιδαγωγούνται στην αυτονομία, στην πρωτοβουλία, στην παρατηρητικότητα και στην ενεργητικότητα.

Όσον αφορά τον Πεσταλότσι, οι απόψεις του διαφέρουν ουσιαστικά από αυτές του Ρουσό. Αποδέχεται την αρχή της φυσιογνωσίας, ωστόσο δίνει μεγάλη σημασία στην αγωγή. Αντιμετωπίζει την αγωγή ως εξατομικευμένη διαδικασία, αναφερόμενος στη διαμόρφωση της ηθικής μορφής με την εργασιακή και νοητική αγωγή από τον καθοδηγητικό ρόλο του ενηλίκου.

1.3 Η εξέλιξη των παιδικών σταθμών

Τα πρώτα ιδρύματα τα οποία πρόσφεραν στα παιδιά προστασία και απασχόληση ιδρύθηκαν στις αρχές του 19^{ου} αιώνα από ορισμένους ανθρωπιστές που θέλησαν να βοηθήσουν τα φτωχά και απροστάτευτα παιδιά, καθώς και εκείνα που ήταν θύματα διαφόρων κοινωνικών περιπτώσεων.

Πρώτος ο Ελβετός Πεσταλότσι ίδρυσε ένα παιδικό κέντρο για ορφανά και απροστάτευτα παιδιά στο Νόυχοφ της Ελβετίας.

Την ίδια σχεδόν περίοδο (1816), ο Άγγλος εργοστασιάρχης Ρόμπερτ Όουεν ιδρύει μέσα στο χώρο του εργοστασίου το 'Νέο - Ίδρυμα' στο οποίο άφηναν τα παιδιά τους οι εργάτριες του εργοστασίου του. Γίνεται έτσι ο εμπνευστής ενός κοινωνικού μέτρου που τείνει σήμερα να γίνει απαραίτητο γνώρισμα κάθε σύγχρονης βιομηχανικής μονάδας.

Στη Γαλλία, ο Φρεδερίκος Όμπερλεν ίδρυσε τα "άσυλα" για τα ορφανά της ενορίας του. Παράλληλα με την προστασία του πρόσφερε και διάφορες ενασχολήσεις όπως χειροτεχνικές εργασίες, πλέξιμο και ραπτική "σχολεία ραπτικής", με σκοπό να τους μεταδώσει συγκεκριμένες γνώσεις, για να σταδιοδρομήσουν αργότερα στην κοινωνία.

Πολύ αργότερα (1839) εμφανίζεται στη Γερμανία ο 'παιδικός κήπος' του Φρέμπελ. Μέσα στο ίδρυμα αυτό ο Φρέμπελ φρόντιζε τα παιδιά και παράλληλα τα εκπαιδευε με βάση το παιχνίδι. Το σύστημα του Φρέμπελ διαδόθηκε σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Το 1847 ιδρύεται ο πρώτος σταθμός στη Βιέννη και το 1856 ιδρύονται από Γερμανούς μετανάστες οι δύο πρώτοι σταθμοί στις ΗΠΑ.

Στη Γαλλία, από το 1848, τα "άσυλα" μετατρέπονται σε κοινωνικά-εκπαιδευτικά σχολεία. Σε σύγκριση με την ατμόσφαιρα του "ασύλου" τα παιδιά στα νέα ιδρύματα ζούσαν μέσα σε κλίμακα ελευθερίας που τους επέτρεπε να εργάζονται και να παίζουν με την επίβλεψη ειδικευμένων νηπιαγωγών.

Με το πέρασμα του χρόνου ο παιδικός σταθμός αποκτούσε και παιδαγωγική αποστολή όμοια με αυτή του νηπιαγωγείου. Οι γονείς όμως εξακολουθούσαν να τον θεωρούν ως ένα κοινωνικό ίδρυμα που έλυνε πολλά καθημερινά προβλήματα τους.

Σήμερα οι παιδικοί σταθμοί εξακολουθούν να προσφέρουν μεγάλη κοινωνική υπηρεσία στη σύγχρονη οικογένεια, αλλά παράλληλα επιδιώκουν να προσφέρουν στο παιδί ευκαιρίες για να αναπτύξει τις διάφορες ικανότητες που κρύβει μέσα του.

1.3.1 Η εξέλιξη του παιδικού σταθμού στην Ελλάδα

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα ιδρύθηκε και στην Ελλάδα ο πρώτος παιδικός σταθμός από την Αικατερίνη Λασκαρίδου στην οποία οφείλεται και η συστηματική καθιέρωση της προσχολικής αγωγής στη χώρα μας.

Η Αικ. Λασκαρίδου, ενθουσιασμένη από τους “παιδικούς κήπους” αντιλήφθηκε γρήγορα ότι η προσχολική αγωγή έπρεπε να αποτελεί την πρώτη βαθμίδα σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο θα είχαν θέση όλα τα παιδιά.

Για το σκοπό αυτό ίδρυσε το “Ελληνικό Παρθεναγωγείο” στο οποίο εφάρμοζε το σύστημα του Φρέμπελ. Αργότερα ίδρυσε και το πρώτο Διδασκαλείο νηπιαγωγών για να μορφώνει τις νηπιαγωγούς που θα στελέχωναν τα νηπιαγωγεία της χώρας.

Ο πρώτος παιδικός σταθμός με καθαρή κοινωνική αποστολή ιδρύθηκε το 1901 από την Ένωση Ελληνίδων μετά από εισήγηση από τη Λασκαρίδου. Ο σταθμός αυτός δεχόταν 100-110 παιδιά άνω των 4^{ων} ετών, για ολοήμερη φύλαξη με ευθύνη προσροντούχων νηπιαγωγών.

Το 1905 ιδρύθηκε ο 2^{ος} παιδικός σταθμός στον Πειραιά, από τους πόρους του κληροδοτήματος “Β. Μελάς”.

Η Μικρασιατική καταστροφή έγινε αιτία να δημιουργηθούν νέοι παιδικοί σταθμοί για να αντιμετωπισθεί το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα των παιδιών που έμεναν απροστάτευτα.

Το Π.Ι.Κ.Π.Α ίδρυσε τότε παιδικό σταθμό για τις ανάγκες των προσφύγων. Το 1927 στη Δραπετσώνα ιδρύεται άλλος ένας σταθμός, με εισφορές ιδιωτών, για προσφυγόπουλα. Την ίδια εποχή με δωρεά του Εμμανουήλ Μπενάκη ιδρύεται ο πρώτος σταθμός του δήμου Αθηναίων στην Ακαδημία Πλάτωνος. Έπειτα από 31 χρόνια ιδρύθηκε ο 2^{ος} δημοτικός σταθμός κοντά στους Αμπελόκηπους.

Γύρω στο 1950, με πρωτοπόρο τη βιομηχανία Παπαστράτου, στα πλαίσια των κοινωνικών διευκολύνσεων, πολλές βιομηχανίες άρχισαν να ιδρύουν κοντά στο χώρο της επιχείρησης παιδικούς σταθμούς για τα παιδιά του προσωπικού.

Το επίσημο κράτος αναγνώρισε το θεσμό των παιδικών σταθμών το 1926. Οι σταθμοί που ίδρυσε τότε ήταν ελάχιστοι και λειτουργούσαν μόνο στις έδρες των νομών, γεγονός που φανερώνει την επιφύλαξη με την οποία το κράτος αντιμετώπιζε το θεσμό.

Με νόμο του 1935 μπορούσαν να ιδρυθούν παιδικοί σταθμοί στις μεγάλες βιομηχανικές πόλεις. Η εξαίρεση αυτή γινόταν γιατί εκεί το πρόβλημα της φύλαξης των παιδιών ήταν οξύ. Στην ύπαιθρο η αγροτική οικογένεια, λόγω της δομής που είχε, μπορούσε να φροντίζει τα παιδιά χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες.

Η κρατική μέριμνα για τα παιδιά και τις μητέρες των αγροτικών περιοχών άρχισε να φαίνεται με την ίδρυση των “αγροτικών νηπιτροφίων”.

Η αποστολή όλων των κρατικών σταθμών είναι να βοηθήσουν τις εργαζόμενες μητέρες να αναθρέψουν χωρίς εμπόδια τα παιδιά τους. Έχουν δηλαδή κοινωνική αποστολή.

1.4 Η εξέλιξη των νηπιαγωγείων

Είδαμε ότι τα πρώτα προσχολικά ιδρύματα είχαν μάλλον κοινωνική αποστολή. Ο παιδικός σταθμός ταυτιζόταν με το νηπιαγωγείο. Το πρώτο νηπιαγωγείο με καθαρή παιδαγωγική αποστολή ιδρύθηκε στη Γερμανία το 1839 από το Φρεδερίκο Φρέμπελ με το όνομα “παιδικός κήπος”. Εκεί ο Φρέμπελ πρόσφερε στα παιδιά τη συστηματική αγωγή που ήταν κατάλληλη για την ηλικία τους.

Το σύστημα του στηριζόταν στη μεγάλη παιδαγωγική και μορφωτική αξία του παιχνιδιού, των χειροτεχνικών κατασκευών και της εποπτικότητας.

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα εμφανίζεται ο Οβίδιος Ντεκρολύ που καθιέρωσε τα “κέντρα ενδιαφέροντος” και οργάνωσε με πιο ορθολογικό τρόπο τα νηπιαγωγεία. Με την εργασία και το παιχνίδι προσπαθούσε να ασκήσει τις αισθήσεις και την παρατηρητικότητα του παιδιού.

Την ίδια εποχή η Μαρία Μοντεσσόρι εφαρμόζει στο νηπιαγωγείο τη μέθοδο της "αυτοαγωγής" (κάθε παιδί με την ενασχόληση του με το τυποποιημένο υλικό που η ίδια είχε επινοήσει, έκανε διάφορες αισθητηριακές ασκήσεις με τις οποίες καλλιεργούσε όλες τις δεξιότητες του.)

Το σύστημα της είχε μεγάλη διάδοση και στηριζόταν στο αξίωμα ότι κάθε παιδί μπορεί να αποκτήσει μόνο του τις αναγκαίες για την ηλικία του γνώσεις και ότι η ανάπτυξη του γίνεται ομαλή όταν οι νηπιαγωγοί έχουν διακριτική παρέμβαση στις ενασχολήσεις του.

Η μέθοδος εργασίας και το πρόγραμμα των νηπιαγωγείων αναθεωρήθηκαν και αναμορφώθηκαν αρκετές φορές με βάση τα τελευταία πορίσματα για την εξέλιξη του παιδιού.

Σήμερα επικρατούν δύο διαφορετικές τάσεις. Η πρώτη θέλει το νηπιαγωγείο να αντισταθμίσει ή να υποβοηθεί την οικογενειακή αγωγή και η δεύτερη να δίνει στο παιδί ένα ελκυστικό περιβάλλον που να διευκολύνει την ανάπτυξη του και να το μαθητοποιεί.

Στις μέρες μας εκτός από το παραδοσιακό νηπιαγωγείο, εφαρμόζεται ένα σύστημα το οποίο επιτρέπει στα παιδιά να εκλέγουν και να κάνουν μόνο τους ατομικές ή ομαδικές εργασίες. Το σύστημα αυτό ονομάζεται ανοιχτό νηπιαγωγείο.

Τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον για τη προσχολική αγωγή αναζωπυρώθηκε. Αρχισαν να δοκιμάζονται προγράμματα με σκοπό να βρεθεί ο καλύτερος τρόπος να βοηθηθούν παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Συνοψίζοντας, η σύγχρονη προσχολική εκπαίδευση πρέπει να είναι τέτοια ώστε να βοηθάει την οικογένεια στο μορφωτικό της ρόλο και να προετοιμάζει το παιδί να συνεχίζει ομαλά την πορεία της μόρφωσης του στο ανώτερο σχολείο.

1.4.1 Η εξέλιξη του νηπιαγωγείου στην Ελλάδα

Στην πατρίδα μας ο θεσμός των ιδιόμορφων κοινωνικών ιδρυμάτων που ονομάζονται νηπιαγωγεία, εμφανίζεται με μεγάλη καθυστέρηση. Οι Βάρβαροι οργανωτές του εκπαιδευτικού μας συστήματος στο Νόμο του 1834 αγνόησαν την προσχολική αγωγή.

Σ' αυτό συνέβαλαν: α) Η έλλειψη οικονομικών πόρων, εκπαιδευτικών κτιρίων (γενικότερα υλικοτεχνικής υποδομής) και η ανύπαρκτη βιομηχανία. Η οργάνωση της προσχολικής ηλικίας ήταν επιτακτική ανάγκη για την αναβάθμιση της πολιτιστικής κατάστασης του έθνους.

Επειτα από μισό αιώνα μετά την απελευθέρωση (1880) με πρωτοβουλία της Αικατερίνης Λασκαρίδου εισάγεται, κατά το σύστημα (Froebel) Φρέμπελ, ο θεσμός του νηπιαγωγείου στην Ελλάδα. Με την προσπάθεια αναδιοργάνωσης της δημοτικής εκπαίδευσης το 1895, από τον τότε Υπουργό Παιδείας Δ. Πετρίδη, προβλέφτηκε, για πρώτη φορά, η ίδρυση νηπιαγωγείων για νήπια 3-6 ετών, από την ιδιωτική πρωτοβουλία. Το 1897 η Αι. Λασκαρίδου ίδρυσε το Διδασκαλείο Νηπιαγωγών Καλλιθέας και τον "πρότυπο νηπιακό κήπο" (από το Γερμανικό Kindergarden). Η διάρκεια φοίτησης ήταν ενός έτους. Σ' αυτό φοιτούσαν πτυχιούχες δασκάλες, οι οποίες διδάσκονταν το σύστημα Φρέμπελ και στη συνέχεια εργαζόνταν ως νηπιαγωγοί. Ο όρος «Νηπιαγωγείο» άρχισε να επικρατεί από το 1895 και αντικατέστησε το "νηπιακό κήπο".

Με ιδιωτική πρωτοβουλία ιδρύονται όλο και περισσότερα νηπιαγωγεία μέχρι το 1914, οπότε Βασιλικό Διάταγμα τροποποίησε τον τρόπο ίδρυσης των νηπιαγωγείων, καθόρισε ηλικία εισόδου των νηπίων το 5^ο έτος και όρισε μέχρι 80 τα νήπια που μπορούσαν να αντιστοιχούν σε μία νηπιαγωγό. Η κρατική μέριμνα για το θεσμό των νηπιαγωγείων εκδηλώθηκε εντονότερα μόλις το 1929, οπότε με το Νομοθετικό Διάταγμα 439/1929 έγιναν τα νηπιαγωγεία ιδρύματα "Στοιχειώδους Εκπαίδευσης". Η ηλικία εισόδου στο νηπιαγωγείο γίνεται πλέον 3,5-4 έτη και ο αριθμός των νηπίων μέχρι 40 για τα μονοτάξια και μέχρι 60 για τα διτάξια.

Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία ήταν προαιρετική διετής και η εξάρτηση τους από το Υπουργείο Παιδείας άμεση.

Ουσιαστικά από το 1929 μπορεί να γίνει λόγος για επικράτηση του θεσμού της προσχολικής αγωγής, επειδή από την εποχή αυτή άρχισε η ίδρυση νηπιαγωγείων κατά τόπους.

Από το 1950 η πολιτεία μας αναγκάστηκε από τη φορά των πραγμάτων να προσαρμόσει την προσχολική αγωγή στη νέα κατάσταση.

Αργότερα με το Βασιλικό Διάταγμα 434/1962 συμπληρώθηκε ο σκοπός της αγωγής του νηπιαγωγείου με τη Θρησκευτική ηθική και κοινωνική διαπαιδαγώγηση των νηπίων και καθορίστηκε το αναλυτικό πρόγραμμα το οποίο ίσχυσε μέχρι το τέλος του σχολικού έτους 1980-81. Θετικότερες εξελίξεις σημειώθηκαν τα τελευταία 15 χρόνια όπως φαίνεται από την αύξηση φοίτησης νηπίων. Ωστόσο, παρ' όλες τις αξιόλογες προσπάθειες τα νηπιαγωγεία μας σήμερα αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Το στεγαστικό για παράδειγμα, ιδιαίτερα στην περιοχή της πρωτεύουσας, παραμένει άλυτο. Το σύστημα μίσθωσης οικημάτων, τις περισσότερες φορές ακατάλληλων, αποτελεί λύση ανάγκης. Τα νηπιαγωγεία ανήκουν στη Βασιλική εκπαίδευση και μέχρι το 1982, διοίκηση και εποπτεία ασκούσε ένα μόνο όργανο: ο Επιθεωρητής.

1.5 Έννοια προσχολικής αγωγής

Η προσχολική παιδαγωγική είναι η επιστήμη της αγωγής των παιδιών της προσχολικής ηλικίας στα κέντρα προσχολικής αγωγής και την οικογένεια. Έχει ως αντικείμενο τη θεωρία της αγωγής και την εκπαίδευση των παιδιών ηλικίας 2 1/2 ως 6 χρόνων. Η προσχολική παιδαγωγική ασχολείται με τη μελέτη της συστηματικής και συστηματοποιημένης επίδρασης στο παιδί, με τη συνειδητή συμβολή στην ανάπτυξή του σε αρμονία με τις ψυχικές ιδιομορφίες και τους κοινωνικούς σκοπούς της αγωγής.

Η αγωγή των προσχολικών ιδρυμάτων αποτελεί αναγκαιότητα για τη συγκρότηση της προσωπικότητας. Επιβεβαίωση αποτελεί ο πρόσφατος νόμος για τη «δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης», ο οποίος προβλέπει την καθιέρωση υποχρεωτικής φοίτησης στα Νηπιαγωγεία σταδιακά. (Ν. 1566 αριθ. 3 παραγ. 4)

Η αναγκαιότητα της προσχολικής αγωγής αναγνωρίζεται διεθνώς. Πριν από 27 χρόνια, συγκεκριμένα τον Ιούλιο του 1961, η UNESCO και το Διεθνές Γραφείο Αγωγής, οργάνωσαν Εκπαιδευτικό Συνέδριο το οποίο κατέληξε στα εξής βασικά πορίσματα:

- ♦ Είναι ανάγκη να εξασφαλιστεί στο παιδί, από την πιο μικρή του ηλικία, μία εκπαίδευση κατάλληλη για την πνευματική, ηθική και σωματική του εξέλιξη.
- ♦ Όσο και αν η οικογένεια παραμένει το πιο ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη του παιδιού, σήμερα έχει ανάγκη να βοηθηθεί, γιατί και με τις καλύτερες ακόμη προϋποθέσεις δε μπορεί πια να ικανοποιήσει όλες τις ανάγκες του παιδιού για αγωγή και εκπαίδευση, όταν αυτό πλησιάζει την ηλικία των 4^{ων} ετών.
- ♦ Η προσχολική αγωγή είναι ένα κοινωνικό αίτημα της εποχής μας, αφού αυξάνεται συνεχώς ο αριθμός των γυναικών που εργάζονται έξω από το σπίτι.
- ♦ Η φοίτηση ενός παιδιού στα προσχολικά ιδρύματα προπαρασκευάζει τη φυσική μετάβασή του από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.
- ♦ Η φοίτηση ενός παιδιού στα προσχολικά ιδρύματα δίνει τη δυνατότητα να διαγνωστούν έγκαιρα ενδεχόμενες πνευματικές ή σωματικές διαταραχές στην εξέλιξή του που βελτιώνονται ή θεραπεύονται πιο εύκολα όσο πιο νωρίς γίνεται η διάγνωσή τους.

1.5.1 Χαρακτηριστικά προσχολικής αγωγής

Η προσχολική αγωγή έχει μεγάλη σπουδαιότητα τόσο για την ανάπτυξη κάθε παιδιού χωριστά, όσο και για τη μελλοντική πρόοδο της κοινωνίας. Τα ερεθίσματα που δέχεται το

άτομο σ' αυτή την ηλικία καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τον χαρακτήρα και την προσωπικότητα που θα αποκτήσει όταν ενηλικιωθεί.

Κάθε παιδί πρέπει από πολύ νωρίς να παρακολουθεί συστηματικά κάποιο προσχολικό ίδρυμα για να συμπληρώνει την αγωγή που του προσφέρεται μέσα στην οικογένεια.

Η προσχολική αγωγή είναι μια σημαντικότερη βαθμίδα που ακολουθεί δική της μέθοδο εργασίας και δικό της πρόγραμμα.

Με την αγωγή που παρέχεται στα προσχολικά ιδρύματα, το παιδί καλλιεργεί τις κινητικές, συναισθηματικές και διανοητικές ικανότητες και αποκτά κοινωνικές και ηθικές αρχές.

Η προσχολική αγωγή δεν απομονώνει το παιδί από την οικογενειακή και κοινωνική ζωή αλλά προσαρμόζεται με αυτές και προετοιμάζει το παιδί να ενσωματωθεί στη κοινωνία.

Πρέπει να είναι συνυφασμένη με την ιδιοσυγκρασία της ηλικίας αυτής και να μη διαχωρίζει την εργασία από το παιχνίδι αφού και τα δύο αποτελούν αναπόσπαστη εκδήλωση της παιδικής δράσης.

Ο σχεδιασμός και η μέθοδος εργασίας της προσχολικής αγωγής πρέπει να προσαρμόζεται στις διάφορες κοινωνικές συνθήκες αλλά και στις ιδιαιτερότητες του κάθε παιδιού χωριστά.

1.5.2 Κοινωνικός ρόλος της προσχολικής αγωγής

Από την πρώτη τους εμφάνιση, πρωταρχικός σκοπός των προσχολικών ιδρυμάτων είναι να βοηθήσουν τους γονείς να μεγαλώσουν τα παιδιά τους. Είναι γεγονός ότι οι γονείς δε διαθέτουν τον απαραίτητο χρόνο καθώς και τις κατάλληλες γνώσεις για να πραγματοποιήσουν ικανοποιητικά το σκοπό αυτό.

Οι επιστήμες της αγωγής γνωρίζουν τις ανάγκες της νηπιακής ηλικίας και έχουν καθορίσει τις αρχές με τις οποίες πρέπει να γίνει η σωματική και ψυχική ανάπτυξη του παιδιού. Οι αρχές αυτές εφαρμόζονται στα προσχολικά ιδρύματα από εκπαιδευμένο προσωπικό. Στα ιδρύματα αυτά, το παιδί έχει την ευκαιρία να ικανοποιήσει όλες του τις ανάγκες και να διαμορφώνει την προσωπικότητά του μέσα σε ένα περιβάλλον που το βοηθά να ασκήσει όλες του τις ικανότητες και να δώσει διέξοδο στις βιοψυχικές ανησυχίες του.

Οι διάφορες κοινωνικές αλλαγές οδήγησαν στην επιμόρφωση και την προστασία των μικρών παιδιών στα προσχολικά ιδρύματα. Τα ιδρύματα αυτά παρέχουν μεγάλες διευκολύνσεις στις εργαζόμενες μητέρες που θέλουν να συνεχίσουν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Για το λόγο αυτό, η πολιτεία προσφέρει, μέσω της ίδρυσης και λειτουργίας τους, μία ηθική και υλική-ανακούφιση στην οικογένεια και προετοιμάζει κάθε παιδί να αποκτήσει ολοκληρωμένη προσωπικότητα.

Η ανατροφή και διαπαιδαγώγηση του παιδιού μέχρι την είσοδό του στο δημοτικό δεν είναι αποκλειστική ευθύνη της οικογένειας αλλά και ευθύνη της πολιτείας. Συνεπώς το κράτος πρέπει να συμμετέχει στην αγωγή των παιδιών και να εξασφαλίζει για όλα τις ίδιες ευκαιρίες μόρφωσης, να τους παρέχει την δυνατότητα να φοιτούν σε κάποιο προσχολικό ίδρυμα και να τα εφοδιάζει με τα κατάλληλα υλικά. Με τον τρόπο αυτό καταργούνται οι ανισότητες και εξασφαλίζονται προϋποθέσεις για τη διάπλαση ολοκληρωμένων ατόμων.

1.5.3 Μορφωτικός ρόλος προσχολικής αγωγής

Οι ενασχολήσεις των παιδιών μέσα στα προσχολικά ιδρύματα δεν προσφέρουν γνώσεις, όπως στο υποχρεωτικό σχολείο. Η αγωγή που προσφέρεται σ' αυτά έχει στόχο να δώσει στο

παιδί συναισθηματική ασφάλεια και εμπιστοσύνη και να το βοηθήσει να αναπτύξει ικανότητες νοητικές, γλωσσικές κλπ.

Η προσχολική αγωγή προσφέρει εμπειρίες με βάση το παιχνίδι και την τάση των παιδιών για κίνηση και δημιουργία. Μέσα στα προσχολικά ιδρύματα το παιδί αρχίζει να προσανατολίζεται σωστά στο χώρο, να εκτιμά αποστάσεις και να εξοικειώνεται με τα διάφορα αντικείμενα. Επιπρόσθετα το παιδί μαθαίνει να στρέφει την προσοχή του στο συγκεκριμένο αντικείμενο, με το οποίο ασχολείται κάθε φορά, χωρίς διάσπαση από ερεθίσματα του περιβάλλοντος. Η προσοχή του νηπίου επηρεάζεται από την περιέργεια και την ορμή για παιχνίδι και στρέφεται κυρίως σε εντυπωσιακά, άμεσα και ζωντανά αντικείμενα. Κατά συνέπεια τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της συγκέντρωσης της προσοχής του νηπίου πρέπει να ανταποκρίνεται σε αυτές τις απαιτήσεις.

Με λίγα λόγια, στα προσχολικά ιδρύματα συνδυάζεται η ευχάριστη απασχόληση και η μάθηση. Το μορφωτικό τους έργο συνίσταται στην πολύπλευρη σωματική, κινητική, πνευματική, γλωσσική, συναισθηματική, κοινωνική, ηθική ανάπτυξη του παιδιού και ταυτόχρονα στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους και ικανοποίησης των αναγκών του. Κάθε προσχολικό πρόγραμμα λοιπόν συντάσσεται με βάση την αυθόρμητη έκφραση και τις ανάγκες του νηπίου, για να εξελιχθούν οι πνευματικές του δυνατότητες και να προετοιμαστεί για την επόμενη βαθμίδα.

1.6 Το νηπιαγωγείο

Ως οργανωμένο και ιδιόμορφο εκπαιδευτικό ίδρυμα το νηπιαγωγείο, ως δεύτερη εστία εκπαίδευσης αποτελεί απαραίτητο συμπλήρωμα της οικογενειακής αγωγής, το οποίο μεταδίδει τέτοια ερεθίσματα για μάθηση, ώστε να ευνοείται η ψυχοσωματική και πνευματική ανάπτυξη του νηπίου. Η άποψη αυτή υποστηρίζεται και από τους γονείς. Η εμπειρική έρευνα απέδειξε ότι σπάνια υπάρχουν γονείς που να αμφισβητούν τον « οικογενειακό – συμπληρωματικό » και « σχολικό – προετοιμαστικό » ρόλο του νηπιαγωγείου ή να αρνούνται την παροχή δυνατοτήτων του νηπιαγωγείου για προώθηση πρώιμης αυτονομίας του νηπίου.

Το περιβάλλον του νηπιαγωγείου, που θεωρείται συμπληρωματικό του οικογενειακού, προσφέρει καινούριες εμπειρίες στο νήπιο, σεβόμενο όμως πάντα το φυσικό ρυθμό ζωής που ταιριάζει σε άτομα αυτής της ηλικίας, όπως παιχνίδι, ξεκούραση, φροντίδα στοργής κλπ.

1.6.1 Οι σκοποί του νηπιαγωγείου σήμερα

Η αγωγή αποτελεί πράξη. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι επιδιώκει σκοπούς πρακτικούς, τους οποίους καλείται να υλοποιήσει. Κεντρική θέση κατέχει ο γενικός σκοπός της αγωγής, προς τον οποίο προσανατολίζονται όλοι οι επιμέρους σκοποί της.

Ο γενικός σκοπός της αγωγής διαμορφώνεται από τις φιλοσοφικές, κοινωνιολογικές, θεολογικές θέσεις και αναζητήσεις κάθε εποχής και λαμβάνει υπόψη του το γεγονός ότι η αγωγή πρέπει να αποβλέπει στη δημιουργία ελεύθερης και υπεύθυνης προσωπικότητας του ατόμου, στην ενεργοποίηση και ανάπτυξη στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό όλων των έμφυτων προδιαθέσεων και καταβολών του και γενικότερα στη δημιουργία πολιτιστικής ταυτότητας και κριτικής σκέψης του ατόμου, στην ωρίμανση της προσωπικότητας του αναπτυσσόμενου ανθρώπου και τη δημιουργία κοινωνικού τύπου, ώστε να προσαρμοστεί και ενσωματωθεί ομαλά και αρμονικά στο κοινωνικό σύνολο.

Ωστόσο, ο γενικός σκοπός της αγωγής καθορίζεται από το Σύνταγμα. Σύμφωνα με το άρθρ. 16 παρ. 2 του Συντάγματος του 1975 « Η Παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του κράτους, έχει δε ως σκοπόν την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξιν της Εθνικής και Θρησκευτικής συνειδήσεως και την διάπλασιν αυτών ως ελευθέρων και υπευθύνων πολιτών ». Με βάση αυτή τη συνταγματική διάταξη ο βασικός

σκοπός της παιδείας προσανατολίζει το περιεχόμενο των σπουδών προς τους βασικούς σκοπούς αυτής της διάταξης.

Δεν είναι τυχαίο ότι το Σύνταγμα περιλαμβάνει στους σκοπούς της αγωγής και την ανάπτυξη της εθνικο – θρησκευτικής συνείδησης· φανερώνει τη συνέχιση της παράδοσης. Ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια τονίστηκε ότι η προσκόλληση στην παράδοση αποτέλεσε εμπόδιο μιας ριζικής εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Αμφισβητήθηκε έντονα αν η βάση της αγωγής ανταποκρίνεται στην επιθυμία και τις προσπάθειες της χώρας για κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική πρόοδο.

Ο ορισμός του σκοπού της προσχολικής αγωγής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τουλάχιστον τρεις βασικούς παράγοντες: α) να ανταποκρίνεται στην ηλικία των νηπίων, β) να εξυπηρετεί τις επιλογές, τους στόχους προτεραιότητας, στους οποίους αποβλέπει η εκπαιδευτική πολιτική κάθε χώρας, και γ) να εξασφαλίζει την προστασία της υγείας και την ψυχική, διανοητική και σωματική ανάπτυξη του νηπίου.

Ο πρώτος παράγοντας, η ηλικία, καθορίζεται από το νόμο. Το πρόβλημα επικεντρώνεται στους δύο άλλους παράγοντες, όπου οι επιλογές ποικίλουν. Πού θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση κατά τη διάρκεια της προσχολικής αγωγής; Στη γενική άσκηση του νηπίου, στην επίσπευση της γνωστικής του ανάπτυξης, στην εξερεύνηση του περιβάλλοντός του και μάλιστα ειδικότερα για τα παιδιά με στερημένο κοινωνικά καλλιεργημένο υπόβαθρο ή μήπως στην κοινωνικο – διανοητική τους ανάπτυξη και στη βοήθεια της ωρίμανσής του.

Σχετικά με την ανάπτυξη του νηπίου πρέπει να πούμε ότι δεν είναι ευθύγραμμη. Κάθε παιδί έχει το δικό του ρυθμό και το δικό του τρόπο ανάπτυξης. Η ατομική ανάπτυξη του παιδιού αποτελεί βασικό σκοπό τόσο της προσχολικής όσο και της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσής του και για την υλοποίησή της απαιτείται συνδυασμένη και στενή συνεργατικότητα μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και φυσικού περιβάλλοντος – οικογένειας.

Στους βασικούς σκοπούς της προσχολικής αγωγής ανήκει και η ελάττωση των ανισοτήτων μεταξύ των νηπίων, που οφείλεται σε περιβαλλοντικούς λόγους και λόγους καταγωγής των νηπίων. Η αγωγή τους πρέπει να προσαρμόζεται στις ειδικότερες ανάγκες τους και να είναι προληπτική.

Ο σκοπός του νηπιαγωγείου διατυπώνεται με το νόμο Ν.1566/1985 ως εξής:

“Σκοπός του νηπιαγωγείου είναι να βοηθήσει τα νήπια να αναπτυχθούν σωματικά, συναισθηματικά, νοητικά και κοινωνικά μέσα στα πλαίσια που ορίζει ο ευρύτερος σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα το νηπιαγωγείο βοηθά τα νήπια

α) να καλλιεργούν τις αισθήσεις τους και να οργανώνουν τις πράξεις τους νοητικά και κινητικά.

β) να εμπλουτίζουν και να οργανώνουν τις εμπειρίες τους από το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και να διακρίνουν τις σχέσεις και αλληλεπιδράσεις που υπάρχουν μέσα σ' αυτό.

γ) να αναπτύσσουν ικανότητες κατανόησης και έκφρασης με σύμβολα και ιδιαίτερα στους τομείς της γλώσσας, των μαθηματικών και της αισθητικής.

δ) να δημιουργούν διαπροσωπικές σχέσεις που βοηθούν στην αρμονική ένταξή τους στην κοινωνική ζωή.

ε) να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες ελεύθερα και αβίαστα και μέσα στο πλαίσιο του οργανωμένου περιβάλλοντος, να εθίζονται στην αμφίδρομη σχέση ατόμων και ομάδας”.

1.6.2 Ολοήμερα νηπιαγωγεία - γενικά

Με τη λειτουργία του ολοήμερου νηπιαγωγείου (Ν.2525/97) ικανοποιούνται οι εξής στόχοι:

- ◆ Η αναβάθμιση της νηπιακής αγωγής και η ολοκληρωμένη προετοιμασία του παιδιού για το δημοτικό σχολείο.
- ◆ Η ενίσχυση του ρόλου της κρατικής μέριμνας με στόχο τη μείωση των μορφωτικών-κοινωνικών διακρίσεων και
- ◆ Η εξυπηρέτηση των εργαζόμενων γονέων.

Η αγωγή που προσφέρεται στα νηπιαγωγεία είναι συστηματική και σκόπιμη. Στο νηπιαγωγείο αρχίζει από πολύ νωρίς η ενίσχυση των έμφυτων ικανοτήτων κάθε παιδιού. Γι αυτό και είναι βασικό σχολείο και στοχεύει στην ανάπτυξη νοητικών, συναισθηματικών και ψυχοκινητικών ικανοτήτων του παιδιού.

Στον τομέα της νοητικής ανάπτυξης το νηπιαγωγείο δίνει μεγάλη βαρύτητα. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις εκείνες ώστε να αναπτυχθούν σταδιακά η περιέργεια, η κρίση, η φαντασία, προσοχή, η παρατήρηση. Βασική επιδίωξή του είναι να βοηθήσει το παιδί να αναπτύξει τη δημιουργική σκέψη και την πρωτοβουλία να εφαρμόζει όσα μαθαίνει. Επιπλέον του προσφέρει ευκαιρίες να καλλιεργήσει τη γλωσσική επικοινωνία και να εκφραστεί με κατάλληλους, για την ηλικία του, τρόπους.

Στον συναισθηματικό τομέα, η σπουδαιότερη προσφορά του νηπιαγωγείου είναι η ομαλή προσαρμογή του παιδιού στο νέο περιβάλλον. Με τη φοίτησή του στο νηπιαγωγείο μαθαίνει να ενσωματώνεται στη κοινωνία των συνομήλικων και των μεγάλων, αφομοιώνει βασικούς κοινωνικούς κανόνες και αποκτά αυτονομία από τα πρόσωπα που το φρόντιζαν ως τώρα. Το περιβάλλον του νηπιαγωγείου προσφέρει στο παιδί συναισθηματική ασφάλεια και τη δυνατότητα να αναπτύξει το αίσθημα της αυτοπεποίθησης και αλληλοκατανόησης, ευκαιρίες που το προετοιμάζουν για την κοινωνία της δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της συνεργασίας κ.α.

Τέλος, στον ψυχοκινητικό τομέα το νηπιαγωγείο επιδιώκει μέσα από ένα πλήθος δραστηριοτήτων να αναπτύξει κινητικές δεξιότητες, να καλλιεργήσει την αισθητηριακή αντίληψη και να εναρμονίσει τις κινήσεις του με τα εγκεφαλικά κέντρα.

1.6.3 Πλεονεκτήματα του νηπιαγωγείου

Το έργο του νηπιαγωγείου συντελεί ορατά στη πρόοδο της ψυχοσυναισθηματικής ανάπτυξης του παιδιού. Εύκολα μπορεί να διαπιστώσει κανείς πόσο σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η αγωγή που προσφέρεται στην ομαλή ανάπτυξη του.

Καταρχήν η ψυχολογία ανακάλυψε πόσο μεγάλο είναι το όφελος του νηπιαγωγείου στις πνευματικές λειτουργίες του παιδιού. Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Ελβετού ψυχολόγου Πιαζέ (J.Piajet) το 1950, τα ερεθίσματα που δέχεται το παιδί από το περιβάλλον επηρεάζουν τη διανοητική του πρόοδο. Αν λάβουμε υπόψη και τη στατιστική μέτρηση ευφυΐας του αμερικανού Μπλουμ (B.Bloom), το μεγαλύτερο μέρος της διανοητικής ικανότητας του ανθρώπου συντελείται από το 4^ο ως το 8^ο έτος της ηλικίας. Το συμπέρασμα αυτής της μέτρησης είναι ότι το νηπιαγωγείο μπορεί να αναπτύξει στο παιδί όλες τις δημιουργικές ικανότητες που αργότερα θα το βοηθήσουν να έχει σταθερή σχολική απόδοση.

Παρ' όλα αυτά το νηπιαγωγείο δεν περιορίζεται μόνο στην ανάπτυξη των πνευματικών δυνάμεων του παιδιού. Το παιδί μέσα στο νηπιαγωγείο μπορεί να βρει ένα καλά εκπαιδευμένο προσωπικό που θα το καθοδηγήσει να διαμορφώσει τη προσωπικότητα του και να ικανοποιήσει όλες τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα του. Επιπλέον θα βρει ένα

υγιεινό, ευχάριστο περιβάλλον με κατάλληλα υλικά και όργανα ώστε να ικανοποιεί τις βιοψυχικές και κοινωνικές ανάγκες του. Επίσης θα ακολουθείται ένα πρόγραμμα εργασίας προσαρμοσμένο απόλυτα στην ιδιοτυπία της ηλικίας του και του επιτρέπει την ελεύθερη κίνηση και δράση. Ο χώρος του νηπιαγωγείου προσφέρει ασφάλεια και ανεξαρτησία στο παιδί αφού το κάθε υλικό μπορεί να το χειρίζεται και αισθάνεται αυτοπεποίθηση. Παρέχονται επιπρόσθετα οι κατάλληλες συνθήκες για να κοινωνικοποιηθεί και να μεταβεί ευκολότερα στην επόμενη βαθμίδα.

Ένα ακόμη πλεονέκτημα που απορρέει από το θεσμό του νηπιαγωγείου είναι ότι προετοιμάζει τα παιδιά για το δημοτικό σχολείο. Για το λόγο αυτό σε μεγάλο βαθμό το πρόγραμμα της 2^{ης} τάξης του νηπιαγωγείου εστιάζεται στις προαναγνωστικές, προγραφικές και προμαθηματικές έννοιες και δεξιότητες. Διασφαλίζει λοιπόν, την ομαλή ένταξη και ενσωμάτωση των νηπίων στις εκπαιδευτικές διαδικασίες.

Από τα παραπάνω πλεονεκτήματα γίνεται φανερός ο αναντικατάστατος ρόλος του νηπιαγωγείου για το παιδί και ότι είναι πολυδιάστατη οι λόγοι που αναγκάζουν την εκπαίδευση να αρχίζει από τόσο νωρίς.

1.6.4 Μειονεκτήματα του νηπιαγωγείου

Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα νηπιαγωγεία στη χώρα μας είναι κτιριακό. Τα τελευταία χρόνια έχει βέβαια σημειωθεί μεγάλη πρόοδος, παρ' όλα αυτά όμως ένας μεγάλος αριθμός νηπιαγωγείων στεγάζεται σε μισθωμένα κτίρια ή σε αίθουσες σχεδιασμένες για άλλες χρήσεις.

Επιπλέον σοβαρό είναι και το πρόβλημα της έλλειψης αναγκαίου εξοπλισμού, γεγονός που εμποδίζει την ολόπλευρη ανάπτυξη του παιδιού και την εκδήλωση των χαρακτηριστικών της νηπιακής ηλικίας. Οι άνετοι χώροι βοηθούν το παιδί να εκδηλώσει την παιδικότητά του που είναι η κίνηση, ενώ επίσης επιτρέπουν στον νηπιαγωγό να οργανώσει το παιδαγωγικό περιβάλλον του χώρου και να τοποθετήσει διάφορα όργανα που θα βοηθήσουν το παιδί να εξασκήσει τις ικανότητες του στην ισορροπία, το τρέξιμο κ.λ.π. Δυστυχώς όμως πολλά νηπιαγωγεία δεν έχουν ελεύθερο χώρο για αυτές τις εγκαταστάσεις.

Τα τελευταία χρόνια, παρά την αύξηση του αριθμού των παιδιών που φοιτούν στα νηπιαγωγεία και την αυξημένη ίδρυση νέων νηπιαγωγείων, εξακολουθούν να υπάρχουν κάποιες μικρές αγροτικές περιοχές όπου τα παιδιά αγνοούν την ύπαρξη των νηπιαγωγείων πριν το δημοτικό.

Αλλά και παιδιά αστικών περιοχών μένουν έξω από το νηπιαγωγείο, λόγω της μεγάλης ζήτησης και της μικρότερης προσφοράς θέσεων. Ως προσωρινή λύση για τις μεγάλες πόλεις εφαρμόζεται το εναλλασσόμενο ωράριο πρωί-απόγευμα. Η λύση αυτή έχει δυσμενείς επιδράσεις στο βιολογικό ρυθμό των νηπίων.

—Στις—αραιοκατοικημένες περιοχές—η—κτιριακή υποδομή θεωρείται ασύμφορη οικονομικά. Σε αρκετές χώρες εφαρμόζεται η μεταφορά των παιδιών σε κάποιο κοντινό συνοικισμό. Λύση που εφαρμόζεται και στη χώρα μας από το σχολικό έτος 1985-1986, μόνο όμως για τη δημοτική εκπαίδευση. Θα μπορούσε άριστα να προεκταθεί και για τα νήπια των απομονωμένων περιοχών.

1.6.5 Το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου

Σε αντίθεση με τους εκπαιδευτικούς των άλλων βαθμίδων της πρώτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο νηπιαγωγός είναι ελεύθερος να επιλέξει ό,τι είναι κατάλληλο για τη νηπιακή ηλικία λαμβάνοντας υπόψη το πνευματικό επίπεδο του κάθε παιδιού και οργανώνοντας τις διάφορες ενασχολήσεις ικανοποιώντας το συναισθηματικά και σωματικά.

Από την εμφάνιση των πρώτων νηπιαγωγείων μέχρι σήμερα έχουν εφαρμοστεί πολλά προγράμματα εκ των οποίων δύο είναι τα σημαντικότερα:

- ♦ Παιδοκεντρικό αναλυτικό πρόγραμμα. Το πρόγραμμα αυτό είχε ως στόχο την ολοκλήρωση της ανάπτυξης του παιδιού με έμφαση στην προσωπικότητά του. Οι διάφορες δραστηριότητες σχεδιάζονταν με γνώμονα το ενδιαφέρον των παιδιών. Χαρακτηριστικά αυτού του προγράμματος είναι το παιχνίδι, η κίνηση, η συνεργασία.
- ♦ Πολλοί παιδαγωγοί επηρεασμένοι από ψυχολογικές ανακαλύψεις, σχεδίασαν προγράμματα που έδιναν ευχέρεια στον νηπιαγωγό να καθορίσει τις ενασχολήσεις με τέτοιο τρόπο ώστε να προάγει σκόπιμα τις πνευματικές λειτουργίες του παιδιού. Με τα προγράμματα αυτά η πρωτοβουλία και η αυτενέργεια του παιδιού δεν καταπιέζονται.

Ωστόσο γύρω στη δεκαετία του '60 άρχισαν να σχεδιάζονται και άλλα προγράμματα με σκοπό να μεταδώσουν στα παιδιά γνώσεις που ήταν έξω από τα ενδιαφέροντα της ηλικίας τους. Γρήγορα όμως τα πρόγραμμα τα αυτά απέτυχαν.

Σήμερα το αναλυτικό πρόγραμμα των νηπιαγωγείων είναι προσανατολισμένο στην υποβοήθηση των έμφυτων ικανοτήτων του παιδιού και στη μετάδοση δεξιοτήτων που θα το βοηθήσουν να προσαρμοστεί σωστά στο δημοτικό σχολείο.

Μια επιδέξια νηπιαγωγός δεν διδάσκει στο παιδί ανάγνωση, μπορεί όμως να την αντικαταστήσει με δραστηριότητες που σχεδιάστηκαν για να εισάγουν το παιδί στην αναγνώριση απλών συμβόλων ή εικόνων για να βοηθήσει στην αντίληψη της τεχνικής της ανάγνωσης.

Πολλές φορές πρέπει να σχεδιάζονται προγράμματα που απευθύνονται σε παιδιά με στερήσεις και αδυναμίες στην γλωσσική έκφραση. Τα προγράμματα αυτά δίνουν έμφαση στις δραστηριότητες όπου το παιδί παρουσιάζει αδυναμίες με σκοπό τη διόρθωσή τους.

Η αποδοτικότητα των νηπιαγωγών, σε κάθε σύγχρονο νηπιαγωγείο, δεν αξιολογείται από την ποσότητα της ύλης που μπορούν να μεταδώσουν στα παιδιά αλλά από την επιδεξιότητα τους να μετατρέπουν την ύλη του αναλυτικού προγράμματος σε δημιουργικές ενασχολήσεις στις οποίες θα συμμετέχουν όλα τα παιδιά.

1.6.6 Αναλυτικό και ωρολόγιο πρόγραμμα, μαθήματα, αριθμός ωρών

Βάσει νόμου, τα προγράμματα σπουδών εκπονούνται από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και χρησιμοποιούνται ως άρτιοι οδηγοί για την επιτέλεση του εκπαιδευτικού έργου. Αυτά περιλαμβάνουν κυρίως τα εξής,

1. σαφώς διατυπωμένους, κατά μάθημα, σκοπούς μέσα στα πλαίσια των γενικών και ειδικών, κατά βαθμίδα, σκοπών της εκπαίδευσης,
2. τη διδακτέα ύλη, επιλεγμένη σύμφωνα με το σκοπό του μαθήματος, σε κάθε επίπεδο, ανάλογη και σύμμετρη προς το ωρολόγιο πρόγραμμα και προς τις αφομοιωτικές δυνατότητες των μαθητών, διαρθρωμένη άρτια σε επιμέρους ενότητες και θέματα και
3. ενδεικτικές κατευθύνσεις για τη μέθοδο και τα μέσα διδασκαλίας κάθε ενότητας ή θέματος.

Τα αναλυτικά προγράμματα καταρτίζονται, δοκιμάζονται πειραματικά, αξιολογούνται και αναθεωρούνται συνεχώς σύμφωνα με τις εξελίξεις στον τομέα των γνώσεων, τις κοινωνικές ανάγκες για πρόοδο των Επιστημών της Αγωγής.

Τα αναλυτικά προγράμματα του νηπιαγωγείου σύμφωνα με προεδρικό Διάταγμα στόχο έχουν την αγωγή και την ψυχοκινητική ανάπτυξη του νηπίου, την κοινωνική, συναισθηματική, ηθική και θρησκευτική ανάπτυξή του, τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο, την αισθητική του καλλιέργεια στα πλαίσια της γενικότερης ανάπτυξής του, τη νοητική του ανάπτυξη και τέλος την καλλιέργεια των δεξιοτήτων του (κινητικών και νοητικών).

Το πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης των νηπίων, στα δημόσια νηπιαγωγεία, σύμφωνα με το ανωτέρω Προεδρικό Διάταγμα, διαρκεί από τις 8.30 μέχρι τις 12.15.

Οι νηπιαγωγοί ωστόσο, βάσει του ίδιου Π.Δ., να προσέρχονται μισή ώρα νωρίτερα και να απέρχονται 15 λεπτά μετά τη λήξη της απασχόλησής τους.

Με προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ. 200/98) καθορίζεται ότι το διδακτικό έτος των νηπιαγωγών αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγουν την 15^η Ιουνίου του επομένου έτους οπότε χορηγούνται και ενθύμια στα νήπια.

Το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου σήμερα έχει ως εξής:

8.15 – 8.30 : προσέλευση

8.30 – 9.00 : αυθόρμητες δραστηριότητες στις γωνιές

9.00 – 9.40 : δραστηριότητες (γλώσσα, μαθηματικά, φυσική, ελεύθερη έκφραση, γνωριμία με το περιβάλλον

9.40 – 10.15 : μουσική, τραγούδι, χορός, παιδική λογοτεχνία, μουσικά παιχνίδια, χειροτεχνικές κατασκευές, κουκλοθέατρο

10.15 – 10.30 : φαγητό

10.30 – 10.55 : διάλειμμα

10.55 – 11.35 : ηθική αγωγή, συνεργατικές δραστηριότητες, κοινωνική αγωγή, αγωγή υγείας, παιχνίδια ρόλων

11.35 – 12.05 : φυσική αγωγή, ομαδικά παιχνίδια, ρυθμική αγωγή, κινητική αγωγή

12.05 – 12.15 : τακτοποίηση σχολικού χώρου – αποχώρηση νηπίων

Απογευματινή βάρδια

2.00 – 2.15 : προσέλευση

5.30 : αποχώρηση νηπίων

Τέλος, το πρόγραμμα του ολοήμερου νηπιαγωγείου που απασχολεί καθημερινά 2 νηπιαγωγούς με ωράριο λειτουργίας τμήματος από 7.45 έως 16.00 έχει ως εξής :

1. ωράριο απασχόλησης 1^{ης} Νηπιαγωγού 07.45 έως 12.00
2. ωράριο απασχόλησης 2^{ης} Νηπιαγωγού 11.45 έως 16.00
3. χρόνος απασχόλησης παιδιών 08.00 έως 15.45

Το πρόγραμμα για το ολοήμερο νηπιαγωγείο υπάρχει αναλυτικά στο πέμπτο κεφάλαιο.

1.6.7 Επίπεδα και ομάδες ηλικιών, μονοθέσια και διθέσια νηπιαγωγεία

Τα νηπιαγωγεία σύμφωνα με το νόμο του 1985 ως προς τη δομή και οργάνωσή τους είναι μονοθέσια και διθέσια.

Στα μονοθέσια νηπιαγωγεία που λειτουργούν με μία ή έναν νηπιαγωγό, υποχρεωτικά συνυπάρχουν όλα τα νήπια και των 2 ηλικιών στο μοναδικό τμήμα, τάξη. Σε αυτή την περίπτωση καταβάλλεται προσπάθεια, ώστε οι δραστηριότητες να διαφοροποιούνται τόσο ως προς το ρυθμό, όσο και ως προς το βαθμό δυσχέρειας προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες που προκύπτουν από τις ιδιαιτερότητες των νηπίων. Ο ή η νηπιαγωγός είναι υποχρεωμένος να εργασθεί με το ίδιο τμήμα τουλάχιστον μια σχολική χρονιά. Στα διθέσια νηπιαγωγεία και κυρίως στα αστικά κέντρα συχνά καταβάλλεται προσπάθεια, ύστερα από συνεννόηση των νηπιαγωγών, να δημιουργούνται τμήματα με βάση την ηλικία (τμήματα νηπίων ηλικίας 4 με 5 ετών και τμήματα νηπίων ηλικίας 5 με 6 ετών)

Τέλος, σύμφωνα με νόμο (2525/97) σε κάθε ολοήμερο νηπιαγωγείο τοποθετούνται και υπηρετούν 2 νηπιαγωγοί, τακτικοί ή αναπληρωτές, τα καθήκοντα των οποίων καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων που εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.

Ο κυρίαρχος τύπος λειτουργίας είναι το μονοθέσιο ή διθέσιο νηπιαγωγείο, όπως αναφέρθηκε. Ωστόσο στις περιοχές με έντονη πυκνότητα, τοιγάνικου πληθυσμού, δημιουργήθηκαν ειδικά τμήματα με επιμορφωμένους διδάσκοντες και παρασχέθηκε διδακτική υποστήριξη, ιδίως σε εκείνα τα παιδιά που οι οικογένειές τους έχουν επιλέξει το νομαδικό τρόπο διαβίωσης.

1.6.8 Μέθοδοι διδασκαλίας

Εκτός από τα προγράμματα σπουδών του νηπιαγωγείου, υπάρχει και το βιβλίο δραστηριοτήτων της / του νηπιαγωγού μέσα στο οποίο περιέχονται λεπτομερείς οδηγίες και πρακτικές υποδείξεις για την οργάνωση και διεξαγωγή κάθε διδασκαλίας.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το βιβλίο δραστηριοτήτων της / του νηπιαγωγού, βασική αρχή του νέου αναλυτικού προγράμματος είναι η ενεργητική συμμετοχή του νηπίου στην οικοδόμηση της πολύπλευρης ανάπτυξης του με την καθοδήγηση-διδασκαλία της / του νηπιαγωγού. Με τη δημιουργία καταστάσεων προβληματισμού το παιδί ενθαρρύνεται να προβλέπει, να ερευνά, να πειραματίζεται, να συγκρίνει, να ανακαλύπτει σχέσεις, να ταξινομεί και να αναπτύσσεται νοητικά, οικοδομώντας συγχρόνως και τους απαραίτητους μηχανισμούς για την κατάκτηση της γνώσης.

Ανάλογα οργανώνεται και το ημερήσιο πρόγραμμα εργασίας στο νηπιαγωγείο, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα, που περιλαμβάνει:

1. αυθόρμητη ενασχόληση των νηπίων στις “γωνίες δραστηριοτήτων” χωρίς την άμεση εμπλοκή της / του νηπιαγωγού και
2. ενασχόληση των νηπίων σε δραστηριότητες που αποβλέπουν στην επίτευξη είτε των προεπιλεγμένων από τη / το νηπιαγωγό σκοπών, είτε εκείνων που “αναδύθηκαν” από τις αυθόρμητες ή προγραμματισμένες δραστηριότητες. Στην περίπτωση αυτή η / ο νηπιαγωγός ακολουθεί την παρακάτω διαδικασία:
 - i. επιλέγει, από έναν ή περισσότερους τομείς ανάπτυξης, έναν ή περισσότερους σκοπούς με βάση την εξελικτική παράθεσή τους στο αναλυτικό πρόγραμμα και το επίπεδο ανάπτυξης των νηπίων,
 - ii. επιλέγει και οργανώνει τις σύστοιχες με τους στόχους δραστηριότητες. Το περιεχόμενο των δραστηριοτήτων αυτών μπορεί να προέρχεται από τον ίδιο ή διαφορετικούς “κύκλους εμπειριών και γνώσεων”,
 - iii. υποβοηθάει και ενθαρρύνει την ενασχόληση των νηπίων στις δραστηριότητες και
 - iv. αξιολογεί τα αποτελέσματα της παιδευτικής πράξης.

1.6.9 Ο ρόλος των νηπιαγωγών

Με τον όρο «νηπιαγωγοί» εννοούμε τον επαγγελματία εκπαιδευτικό, του οποίου κύριο έργο είναι η αγωγή, η μόρφωση και γενικά η εκπαίδευση, η παιδεία των παιδιών προσχολικής ηλικίας των 4-5 ετών. Η επαγγελματοποίηση προϋποθέτει κατοχή ειδικών γνώσεων γύρω από το νήπιο, επαγγελματική συνείδηση και συμπεριφορά του εκπαιδευτικού για να είναι σε θέση να ασκήσει σωστά τα καθήκοντά του και να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του.

Ως όρος ο «νηπιαγωγός» είναι πολύ νέος. Άρχισε να χρησιμοποιείται τη στιγμή που στις Σχολές Νηπιαγωγών εισάγονται και άρρενες.

Ο νέος ρόλος των νηπιαγωγών είναι στενά δεμένος με την νέα κατεύθυνση της προσχολικής αγωγής που αποβλέπει να βοηθήσει τα παιδιά να ενεργοποιήσουν τις ικανότητές τους, να γνωρίσουν το φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, να τους αναπτύξει τις διάφορες μορφές επικοινωνίας και να αναπληρώσει ορισμένες ελλείψεις του οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος. Η πρωταρχική αποστολή του σύγχρονου νηπιαγωγού είναι να βοηθήσει τα νήπια να αναπτύξουν τις δυνατότητες τους και να τους δημιουργήσει τις προϋποθέσεις να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους στο δημοτικό σχολείο χωρίς προβλήματα προσαρμογής.

Ο νηπιαγωγός πρέπει να γνωρίσει καλά τις ανάγκες των νηπίων και να δημιουργεί τις κατάλληλες ευκαιρίες, ώστε να βοηθά αποτελεσματικά στην ικανοποίηση αυτών των αναγκών. Μεταξύ του νηπιαγωγού και του νηπίου απαιτείται να υπάρχει άμεση προσωπική επαφή και συναισθηματική επικοινωνία και ένα κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και ορθής παιδαγωγικής σχέσης.

1.7 Έννοια και οργάνωση παιδικού σταθμού

Παιδικοί σταθμοί είναι τα προσχολικά ιδρύματα στα οποία φοιτούν παιδιά ηλικίας 3-5^{1/2} ετών. Στα ιδρύματα αυτά παρέχεται στο παιδί ολόημερη φύλαξη, τροφή και ύπνος, γι αυτό το λόγο πολλοί γονείς το επιλέγουν.

Στους κρατικούς παιδικούς σταθμούς γίνονται δεκτά νήπια εργαζόμενων μητέρων και νήπια διαφόρων κοινωνικών περιπτώσεων.

Η εγγραφή τους γίνεται με βάση την ηλικία τους. Η ημερομηνία εγγραφής δεν είναι καθορισμένη. Αρχίζει το Σεπτέμβρη αλλά σε περίπτωση που υπάρχουν κενές θέσεις γίνεται εγγραφή οποιαδήποτε εποχή.

Οι παιδικοί σταθμοί λειτουργούν με ελαστικό ωράριο που επιτρέπει στις εργαζόμενες μητέρες να είναι συνεπείς με τις απαιτήσεις των επαγγελματιών τους. Μερικοί σταθμοί ακολουθούν το ωράριο των καταστημάτων και των δημόσιων υπηρεσιών.

1.7.1 Η σύγχρονη αποστολή του παιδικού σταθμού

Η αιτία της δημιουργίας των παιδικών σταθμών ήταν διάφορα κοινωνικά προβλήματα. Η πρωταρχική τους επιδίωξη ήταν να εξασφαλίσουν στα παιδιά των εργαζόμενων μητέρων προστασία και φύλαξη.

Η σύγχρονη ψυχολογία παραδέχεται ότι η βρεφονηπιακή ηλικία δεν είναι μια αδρανής περίοδος μέσα στην εξελικτική πορεία του ανθρώπου. Είναι ένα δυναμικό στάδιο που καθορίζει έντονα την μελλοντική του εξέλιξη. Σύμφωνα με έρευνες τα 2 τουλάχιστον πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού η καλύτερη μορφωτική επίδραση ασκείται μέσα στην οικογένεια και συνεπώς τα παιδιά πρέπει να παραμένουν κοντά στους γονείς τους μέχρι να συμπληρώσουν τα 2 τους χρόνια. Στις δυτικοευρωπαϊκές

χώρες δίνεται η λεγόμενη “γονική άδεια” δηλαδή στον ένα γονέα η δυνατότητα να ασκεί το μορφωτικό του ρόλο έως ότου το παιδί να μπει στη νηπιακή ηλικία. Στην Ελλάδα η λύση αυτή δεν είχε και πολλούς υποστηρικτές.

Οφείλουμε να τονίσουμε ότι κάθε παιδί, ανεξάρτητα από την κοινωνική του προέλευση πρέπει να ικανοποιεί ορισμένες βασικές ανάγκες του από πολύ νωρίς. Αν αυτό δεν είναι δυνατό να συμβεί σε μεγάλο βαθμό στην οικογένεια, τότε κρίνεται απαραίτητη η συμβολή ειδικών παιδαγωγών, σε κατάλληλους χώρους, με ορισμένα υλικά και ειδικές συνθήκες.

1.7.2 Το πρόγραμμα των παιδικών σταθμών

Το πρόγραμμα των παιδικών σταθμών έχει πλαισιωθεί με δραστηριότητες ανάλογα με τις ικανότητες των παιδιών έτσι κάτω από την καθοδήγηση και τη βοήθεια του εκπαιδευμένου προσωπικού τα παιδιά ασχολούνται με σκόπιμες εργασίες, μουσική και δημιουργικά παιχνίδια. Με διάφορες “ελεύθερες κατασκευές”, γυμνάζουν το σώμα τους, αναπτύσσουν την φαντασία τους και τη γλωσσική τους ικανότητα.

Με τις δραστηριότητες αυτές δεν μεταδίδονται στα παιδιά γνώσεις, αλλά καλλιεργούνται ικανότητες που ακόμα βρίσκονται σε ατελή μορφή.

Αναλυτικότερα, το πρόγραμμα έχει ως εξής για τους κρατικούς παιδικούς σταθμούς :

7.00 – 9.30 : προσέλευση

9.30 – 10.00 : προετοιμασία τραπεζαρίας και πρωινό

10.00 – 11.00 : δραστηριότητες όπως : επίκαιρες θεματικές ενότητες, μουσικοκινητικά παιχνίδια, ζωγραφική, χειροτεχνία

11.00 – 12.00 : διάλειμμα

12.30 – 13.00 : πλύσιμο χεριών και φαγητό

13.00 – 16.00 : ελεύθερο παιχνίδι

Ακολουθεί το πρόγραμμα ιδιωτικού παιδικού σταθμού :

7.00 – 9.00 : προσέλευση

9.00 – 9.30 : πρωινό

9.30 – 12.00 : δραστηριότητες όπως : τραγούδια, παραμύθια, κατασκευές σε εποχές, κουκλοθέατρο, παιχνίδια με γυμναστική

12.00 – 13.00 : διάλειμμα

13.00 – 14.00 : φαγητό

14.00 έως τη λήξη λειτουργίας του παιδικού σταθμού : σταδιακή αποχώρηση

1.8 Βρεφικοί σταθμοί

Το πρώτο μέτρο κοινωνικής προστασίας που παίρνει ένα σύγχρονο κράτος για την εξασφάλιση της ομαλής ανάπτυξης ενός παιδιού είναι η φροντίδα των βρεφών.

Η οικογένεια ορισμένες φορές δεν είναι σε θέση να εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες στις οποίες το βρέφος να διατηρείται στη ζωή και να εξασφαλίσει μια καλή μελλοντική σωματική και ψυχική εξέλιξη. Η οικονομική στέρηση, το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, η απουσία των γονέων, οι συνθήκες διαβίωσης, μπορούν να στερήσουν από το παιδί βασικά για τη ζωή του εφόδια.

Για το λόγο αυτό ιδρύθηκαν οι βρεφικοί σταθμοί οι οποίοι είναι συνήθως κρατικά ιδρύματα και προσφέρουν σε βρέφη 4^{ων} ημερών μέχρι 2-3^{ων} ετών, ένα υγιεινό περιβάλλον, καλή διατροφή, ύπνο, ιατρική μέριμνα.

1.9 Παιδιά με ειδικές ανάγκες

Ο θεσμός του βρεφικού-βρεφονηπιακού σταθμού-νηπιαγωγείου είναι πολύ σημαντικός όσον αφορά την πρόγνωση εξέλιξης ενός παιδιού, καθώς στο στάδιο αυτό της προσχολικής ηλικίας γίνεται διάγνωση και εντοπίζονται οι δυσκολίες που τυχόν παρουσιάζουν τα παιδιά.

Ο αυτισμός, η νοητική στέρηση, δε διαγνώνονται στη βρεφική ηλικία. Έχουν όσιμη εγκαθίδρυση ορισμένες δυσκολίες. Η βάδιση του νηπίου πρέπει να πραγματοποιηθεί οπωσδήποτε έως το 16^ο-17^ο μήνα, διαφορετικά συνίσταται στους γονείς να απευθυνθούν άμεσα σε γιατρό. Ο γονέας ως μη ειδικός, δε νοεί τα στάδια εξέλιξης του παιδιού και δύσκολα θα μπορούσε να διαγνώσει κάποιο παρουσιαζόμενο πρόβλημα. Η αρωγή ενός έμπειρου βρεφονηπιοκόμου κρίνεται ωφέλιμη, αφού ο ίδιος μπορεί από τη γνώση και τη σύγκριση να επισημάνει προβλήματα και να τα μεταφέρει με τη δέουσα ευαισθησία στους γονείς.

1.9.1 Ειδικά προσχολικά ιδρύματα

Για να μπορέσει η προσχολική αγωγή να επιτελέσει τον αντισταθμιστικό της ρόλο, χρειάζεται να σχεδιαστούν κατάλληλα προγράμματα που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των παιδιών.

Τα παιδιά με κινησιακά προβλήματα και γενικότερα με ειδικές ανάγκες είναι αυτά που έχουν μεγάλη καθυστέρηση στη μάθηση και την εξέλιξη τους. Ανάλογα με το βαθμό και το είδος της αναπηρίας τους φοιτούν σε ειδικά νηπιαγωγεία ή παιδικούς σταθμούς.

Είναι ευνόητο ότι η αποτελεσματικότητα των αντισταθμιστικών προγραμμάτων εξαρτάται κατά ένα μεγάλο μέρος από τις δυνατότητες του παιδιού.

Η βοήθεια που θα δοθεί στα παιδιά αυτά δε θα πρέπει να προέρχεται μόνο μέσα από το σχολικό χώρο, αλλά να είναι μια συνδυασμένη εκπαιδευτική προσπάθεια σπιτιού, σχολείου και ικανότητας.

Το ειδικό προσχολικό ίδρυμα θα πρέπει να ακολουθεί πρόγραμμα που να έχει ως κέντρο το παιδί και να δίνει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να προσαρμόζει το έργο του ανάλογα με τις αντιδράσεις του παιδιού.

Κεφάλαιο 2^ο : Νομοθετικό πλαίσιο Οργάνωση και λειτουργία Παιδικών Σταθμών και Νηπιαγωγείων

2.1 Κανονισμός λειτουργίας των δημοτικών παιδικών σταθμών του Δήμου Πατρέων

Άρθρο 1 Έκταση εφαρμογής

Ο κανονισμός αυτός αποτελεί πλαίσιο λειτουργίας του Ν.Π.Δ.Δ. «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων» οι οποίοι μεταβιβάστηκαν στο Δήμο Πατρέων με τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2880/2001 (Φ.Ε.Κ. 9/τ. Α'/30-1-2001) και αυτών που προβλέπονται δια του οικείου Ο.Ε.Υ. να ιδρυ

Άρθρο 2 Σκοπός Παιδικών και Βρεφονηπιακών

Οι Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που είναι κυρίαρχα χώρος αγωγής και ασφαλούς διαμονής για νήπια προσχολικής ηλικίας σκοπό έχο

• Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον

- Να βοηθούν τα νήπια να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά,
- Να εξαλείφουν κατά το δυνατό, τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των
- Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν
- Να βοηθούν τα νήπια προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβαση τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.
- Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα νήπια που

Άρθρο 3 Όργανα διοίκησης

Το νομικό πρόσωπο του άρθρου 1 του παρόντος διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δημοτικοί σύμβουλοι, δημότες που έχουν ανάλογη επαγγελματική και κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις, ανάλογα με το σκοπό του Νομικού Προσώπου. Στο Διοικητικό Συμβούλιο μετέχει και εκπρόσωπος των γονέων των νηπίων που φιλοξενούνται στο Νομικό Πρόσωπο όπως επίσης και εκπρόσωποι των εργαζομένων σε αυτό, οι οποίοι ορίζονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του παρόντος.

Το Νομικό Πρόσωπο του παρόντος Κανονισμού και οι πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου τους υπάγονται στην εποπτεία του Ο.Τ.Α. που τα συνέστησε, εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του Π.Δ/τος 410/1995.

Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου είναι ο Δήμαρχος ή άλλο μέλος αιρετό ή μη που ορίζεται απ' τον Δήμαρχο.

Ως Αντιπρόεδρος εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου ένα από τα μέλη αυτού.

Άρθρο 4 Συμμετοχή γονέων και εκπροσώπων των εργαζομένων

Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου μετέχει ένας εκπρόσωπος των γονέων των φιλοξενουμένων νηπίων στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς που καλύπτει το Νομικό Πρόσωπο, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων (εφόσον υπάρχει, σε διαφορετική περίπτωση ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο).

Στο Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου επίσης μετέχει ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από ειδική συνέλευση στην οποία παίρνει μέρος το σύνολο των εργαζομένων στο Νομικό Πρόσωπο.

Άρθρο 5 Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου – Συνεδριάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου κατευθύνει τη δράση αυτού για την εκπλήρωση της αποστολής του, διοικεί και διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του Νομικού Προσώπου, εγκρίνει και υποβάλλει τον ετήσιο προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό, εκπονεί επενδυτικά προγράμματα και προγράμματα ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του Νομικού Προσώπου και εν γένει αποφασίζει για κάθε θέμα που είναι αρμόδιο από το νόμο και τον παρόντα Κανονισμό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μία φορά τον μήνα ή συχνότερα εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο από τον Πρόεδρο ή το ζητήσει εγγράφως το ένα τρίτο (1/3) των μελών του. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο Πρόεδρος ή κωλυόμενου αυτού ο Αντιπρόεδρος, υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο σε συνεδρίαση εντός έξι ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται σε συνεδρίαση από τον Πρόεδρο ή εφόσον αυτός κωλύεται, από τον Αντιπρόεδρο με γραπτή πρόσκληση στην οποία αναγράφεται ο τόπος, ο χρόνος και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης. Η πρόσκληση επιδίδεται στους συμβούλους τρεις τουλάχιστον ολόκληρες ημέρες πριν από τη μέρα που ορίζεται η συνεδρίαση. Η πρόσκληση δεν απαιτείται εφόσον έχουν καθορισθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, τακτές ημέρες συνεδριάσεων γνωστές στα μέλη. Η πρόσκληση κοινοποιείται και στον οικείο Ο.Τ.Α.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που αδυνατούν να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση υποχρεούνται να ενημερώσουν άμεσα την Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου με ευθύνη της οποίας ειδοποιούνται τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη προκειμένου να παρευρεθούν στην συνεδρίαση.

Τα θέματα που συζητούνται στις συνεδριάσεις είναι τα προβλεπόμενα στην ημερήσια διάταξη, την οποία καταρτίζει ο Πρόεδρος. Στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνονται και θέματα που τυχόν έχουν ζητήσει μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με αίτηση τους προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου πριν από την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης. Συζήτηση και λήψη απόφασης σε θέμα μη προβλεπόμενο στην ημερήσια διάταξη μπορεί να γίνει μόνο σε εξαιρετικές και κατεπείγουσες περιπτώσεις και εφόσον συμφωνεί στην διενέργεια της συζήτησης η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν οι παρόντες αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η άρνηση ψήφου ή η αποχή από την ψηφοφορία λογίζεται ως αρνητική ψήφος. Η ψηφοφορία ενεργείται φανερά εκτός από τις περιπτώσεις που ο νόμος ρητά ορίζει να είναι μυστική και δεν επιτρέπεται διακοπή ψηφοφορίας για να δικαιολογήσει ο σύμβουλος την ψήφο του, παρά μόνο μετά την ψηφοφορία με δήλωση του.

Κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά στα οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά οι γνώμες της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας.

Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης προσυπογράφονται υποχρεωτικά από όλα τα παρόντα στη συνεδρίαση μέλη.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου είναι εκτελεστές από την λήψη τους και κοινοποιούνται άμεσα στον οικείο Ο.Τ.Α. και όπου αλλού από το νόμο ορίζεται.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου,
- β) Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο και εισηγείται τα θέματα που είναι για συζήτηση.
- γ) Παρακολουθεί και κατευθύνει τη λειτουργία του Νομικού Προσώπου σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και τις κατευθύνσεις του Ο.Τ.Α. που έχει συστήσει το Νομικό Πρόσωπο.
- δ) Προϊστάται των υπηρεσιών του Νομικού Προσώπου, εκδίδει τις πράξεις που αφορούν το προσωπικό του και είναι πειθαρχικά Προϊστάμενος αυτού.
- ε) Εγκρίνει την ενέργεια δαπανών που έχουν αποφασισθεί από το Δ.Σ. και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών του Νομικού Προσώπου.
- στ) Εκπροσωπεί το Νομικό Πρόσωπο σε κάθε δικαστήριο και δημόσια αρχή. Υπογράφει τα έγγραφα και τις συμβάσεις του Νομικού Προσώπου.

ς) Αποφασίζει για τη λήψη εκτάκτων μέτρων και υποβάλλει τις σχετικές αποφάσεις για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τον Πρόεδρο εφόσον κωλύεται αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 7

Δικαίωμα εγγραφής και εγγραφή νηπίων

Δικαίωμα εγγραφής στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς έχουν όλα τα νήπια, σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του παρόντος άρθρου, απαγορευμένης απολύτως της εγγραφής νηπίων εφόσον και για όσο διάστημα πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Νήπια που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις, εγγράφονται στο Σταθμό εφόσον υπάρχει πιστοποίηση ειδικού γιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργανισμού ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί, ότι δεν υπάρχει πρόβλημα φιλοξενίας του παιδιού στο Σταθμό και εφόσον ο Σταθμός διαθέτει την αναγκαία υποδομή.

Ειδικότερα στους αποκλειστικά Βρεφικούς Σταθμούς γίνονται δεκτά νήπια ηλικίας από 6 μηνών έως 2.5 ετών, στους Νηπιακούς από 2.5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο. Στους δε μικτούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς από 6 μηνών έως την ηλικία εγγραφής στο Δημοτικό Σχολείο.

Τα εγγραφόμενα στους Παιδικούς Σταθμούς νήπια προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Δήμου Πατρέων χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε όμορη περιοχή και η εγγραφή είναι εφικτή λόγω της ύπαρξης κενής θέσης ή με την εγγραφή εξυπηρετείται ιδιαίτερα οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων, η οποία αιτιολογείται ειδικά στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα νήπια εργαζομένων γονέων και τα νήπια οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμώμενων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια (όπως π.χ. νήπια ορφανά από δύο ή ένα γονέα, νήπια αγάμων μητέρων, διαζευγμένων ή σε διάσταση γονέων, νήπια που προέρχονται από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολύτεκνων οικογενειών κ.λ.π.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου με αιτιολογημένη απόφαση του μπορεί να εξειδικεύει τα κριτήρια αυτά καθιερώνοντας τη μοριοποίησή τους.

Για την **εγγραφή** των νηπίων στους Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση - συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο της μητέρας ή του πατέρα ή του κηδεμόνα του παιδιού.

β) Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού.

γ) Βεβαίωση εργοδότη ότι και οι δύο γονείς είναι εργαζόμενοι ή πρόκειται εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης εγγραφής, με προσδιορισμό του ύψους των αποδοχών τους και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου ενσήμων των γονέων προκειμένου για εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

δ) Βεβαίωση γιατρού για την καλή σωματική και πνευματική υγεία του παιδιού καθώς και πρώτοτυπο του βιβλιαρίου υγείας του με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Επίσης πρόσφατα αποτελέσματα ουματίναςαντίδρασης.

ε) Αντίγραφο της δήλωσης φόρολογίας εισοδήματος του τρέχοντος οικονομικού έτους και αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος,

στ) Υπεύθυνη δήλωση για την οικογενειακή κατάσταση των γονέων του παιδιού.

ζ) Κάθε άλλο δικαιολογητικό που το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητο.

η) Για την εγγραφή νηπίων αλλοδαπών γονέων στον Σταθμό εκτός των προηγούμενων δικαιολογητικών απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η άδεια νόμιμης παραμονής στη χώρα μας, όπως αυτή αποδεικνύεται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

Οι αιτήσεις εγγραφής υποβάλλονται από 20 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου κάθε έτους και σε όλη τη διάρκεια του έτους εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις. Εντός του μηνός Ιουλίου συνέρχεται το Διοικητικό Συμβούλιο και αφού προβεί σε καταρχήν εξέταση των αιτήσεων συγκροτεί ειδική επιτροπή επιλογής στην οποία μετέχει και το παιδαγωγικό προσωπικό. Η επιτροπή επιλογής συντάσσει έκθεση προς το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο σε ειδική συνεδρίαση του αποφασίζει για την επιλογή των φιλοξενουμένων νηπίων η οποία αναρτάται στο Νομικό Πρόσωπο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου μπορεί να εγγράφει νήπια και πέρα από τη δυναμικότητα των λειτουργούντων Παιδικών -Βρεφονηπιακών Σταθμών και μέχρι ποσοστού 20% έπ' αυτής εφόσον υπηρετεί το προβλεπόμενο από τις διατάξεις προσωπικό και υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι.

Τα νήπια του προσωπικού του Νομικού Προσώπου γίνονται δεκτά πέρα της δυναμικότητας υπολογιζόμενα στο ποσοστό 10% εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Για την επανεγγραφή απαιτούνται όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά πλην της ληξιαρχικής πράξης γέννησης του παιδιού.

Άρθρο 8

Διακοπή φιλοξενίας

Η διακοπή της φιλοξενίας των νηπίων από τους Παιδικούς -Βρεφονηπιακούς Σταθμούς του Νομικού Προσώπου ενεργείται πάντοτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου και εφόσον συντρέχουν οι πιο κάτω περιπτώσεις:

α) Όταν το ζητήσουν με αίτηση τους οι γονείς ή οι κηδεμόνες των νηπίων.

β) Όταν εμφανιστούν σοβαρά προβλήματα στην συμπεριφορά ή την υγεία των νηπίων που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από το Σταθμό, μετά από προηγούμενη επικοινωνία με τους γονείς και ειδικό γιατρό.

γ) Όταν δεν καταβάλλεται από τους γονείς η οικονομική τους συμμετοχή εφόσον αυτή προβλέπεται για χρονικό διάστημα πέραν των δύο (2) μηνών, χωρίς να υπάρχει σοβαρός προς τούτο λόγος και αφού πρώτα ειδοποιηθούν αυτοί να καταβάλλουν το οφειλόμενο ποσό.

δ) Όταν κατ' εξακολούθηση και παρά τις σχετικές έγγραφες ειδοποιήσεις στους γονείς αυτοί δεν συμμορφώνονται με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του Σταθμού.

ε) Όταν κατ' εξακολούθηση και πέραν του ενός (1) μηνός (συνεχόμενα) απουσιάζουν αδικαιολόγητα από τον Σταθμό.

Άρθρο 9

Περιουσία και Πόροι του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου

Περιουσία του Νομικού Προσώπου είναι η κινητή και ακίνητη περιουσία του κάθε Σταθμού καθώς και κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο κινητό και ακίνητο που τυχόν έχει αποκτηθεί ή παραχωρηθεί στο Νομικό Πρόσωπο.

Πόροι του Νομικού Προσώπου είναι:

α) Η επιχορήγηση που προβλέπει η παρ. 6 του άρθρου 12 του Ν. 2880/2001.

β) Οποιαδήποτε άλλη επιχορήγηση ή παροχές από οποιοδήποτε φορέα. γ) Κάθε είδους δωρεές, κληρονομίες καθώς και οι πρόσοδοι περιουσίας του Σταθμού.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου μετά από πλήρως τεκμηριωμένη σύμφωνη γνώμη του οικείου Ο.Τ.Α. και η οποία θα είναι σύμφωνη με τον κοινωνικό χαρακτήρα των παρεχομένων υπηρεσιών, μπορεί να ορίζει κριτήρια επιβολής μηνιαίας οικονομικής εισφοράς (τροφεία) στις οικογένειες των φιλοξενουμένων νηπίων, σύμφωνα με την οικονομική τους δυνατότητα.

Στην περίπτωση επιβολής οικονομικής εισφοράς, αυτή πρέπει να γνωστοποιείται με ανάρτηση πριν την έναρξη του χρονικού διαστήματος υποβολής των αιτήσεων για εγγραφή.

Με την ίδια απόφαση του, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει τις περιπτώσεις των οικογενειών που μπορούν να απαλλαγούν από την καταβολή της οικονομικής εισφοράς ή που θα καταβάλλουν αυτή μειωμένη.

Άρθρο 10 Μεταφορά νηπίων

Σε περίπτωση που μεταφέρονται νήπια στους Σταθμούς με μεταφορικό μέσο που αυτός διαθέτει, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την πιστή τήρηση των προδιαγραφών ασφαλούς μεταφοράς.

Προκειμένου για μεταφορά βρεφών το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναθέτει σε ειδικό συνοδό και σε μέλη του παιδαγωγικού προσωπικού την εκ περιτροπής συνοδεία τους, μέσα στο ωράριο εργασίας του.

Το κόστος μεταφοράς των νηπίων καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου και μπορεί να καλυφθεί με πρόσθετη εισφορά των γονέων ανάλογα με την οικονομική τους δυνατότητα και είναι ανεξάρτητο από την οικονομική εισφορά του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 11 Λειτουργία Σταθμών

Η λειτουργία των Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Ιουλίου του επομένου έτους, επί πέντε μέρες, δηλαδή από Δευτέρα έως Παρασκευή.

Οι Σταθμοί δεν λειτουργούν από 24 Δεκεμβρίου μέχρι 5^{ης} Ιανουαρίου καθώς και Μεγάλη Πέμπτη μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.

Οι Σταθμοί επίσης διακόπτουν την λειτουργία τους κατά τις επίσημες αργίες των Δημοσίων Υπηρεσιών καθώς και του Πολιούχου του Δήμου ή του εορτασμού Εθνικού Τοπικού γεγονότος. Επίσης η 17^η Νοεμβρίου και των Τριών Ιεραρχών.

Η λειτουργία των Σταθμών αρχίζει από την 7:00 ώρα κατά το χειμερινό ωράριο και από την 6:45 ώρα κατά το θερινό ωράριο και λήγει την 16:00 ώρα.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να παρατείνεται για δύο (2) ώρες επιπλέον το ωράριο λειτουργίας του Σταθμού εφόσον υπηρετεί σ' αυτόν το προσωπικό που απαιτείται και με την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης σ' αυτό ή σε περίπτωση αδυναμίας ανάπαυση σε άλλη μέρα.

Σε περιοχές που η απασχόληση των εργαζομένων μητέρων κορυφώνεται κατά τη θερινή περίοδο ο Παιδικός ή Βρεφονηπιακός Σταθμός μπορεί να λειτουργήσει τον Αύγουστο και να διακόπτει τη λειτουργία του συνολικά ένα μήνα κατά τη διάρκεια των μηνών Ιουνίου - Ιουλίου.

Το προσωπικό κατά τον μήνα διακοπής λειτουργίας των Σταθμών λαμβάνει υποχρεωτικά το ήμισυ από την κανονική του άδεια. Την υπόλοιπη την παίρνει κατά την διάρκεια του έτους χωρίς να παρακωλύεται η λειτουργία των Παιδικού -

Βρεφονηπιακού Σταθμού και ποτέ κατά τον μήνα Σεπτέμβριο (μήνα προσαρμογής των νηπίων) πλην σοβαρού αιτιολογημένου λόγου. Κατά τον μήνα Αύγουστο εκτελούνται όλες οι τεχνικές επισκευές ή άλλες εργασίες και είναι απαραίτητη η παρουσία ενός υπαλλήλου εκ περιτροπής.

Οι Βρεφοκόμοι και Νηπιαγωγοί των Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών λόγω της ιδιαιτερότητας της δουλειάς τους και του παιδαγωγικού έργου που επιτελούν λαμβάνουν κατά την διάρκεια του έτους επιπλέον 5 μέρες άδειας.

Με ευθύνη του προϊσταμένου του Σταθμού και με συνεργασία με το παιδαγωγικό προσωπικό διοργανώνουν εορταστικές εκδηλώσεις για τα νήπια ως εξής:

α) Εορτή Χριστουγέννων μεταξύ 15 και 23 Δεκεμβρίου, με συμμετοχή των γονέων και των τοπικών αρχών.

β) Εορτή 25^{ης} Μαρτίου θα γίνεται στις 24 Μαρτίου με τα νήπια και το προσωπικό του Παιδικού Σταθμού.

γ) Εορτή λήξης του έτους μεταξύ 10 και 25 Ιουνίου κάθε έτους με συμμετοχή των γονέων και τοπικών αρχών.

Στην εορτή των Χριστουγέννων χορηγούνται στα νήπια δώρα, γλυκίσματα κ.λ.π.

Κατά την διάρκεια της σχολικής περιόδου οργανώνονται από τον προϊστάμενο του Σταθμού σε συνεργασία με το παιδαγωγικό προσωπικό συγκεντρώσεις γονέων που ανέρχονται σε τρεις ετησίως. Οι συγκεντρώσεις γίνονται πέραν του ωραρίου εργασίας του Σταθμού και προβλέπεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου υπερωριακή αποζημίωση.

Άρθρο 12

Συγκρότηση Σταθμών σε τμήματα

Κάθε Βρεφικός Σταθμός πρέπει να συγκροτείται: α)

Από τμήματα βρεφών 6 μηνών - 1.5 ετών

β) Από τμήματα βρεφών 1,5 ετών - 2.5 ετών

Κάθε Νηπιακός Σταθμός πρέπει να συγκροτείται: α)

Από τμήματα νηπίων 2,5 ετών - 3.5 ετών

β) Από τμήματα νηπίων 3,5 ετών - 4.5 ετών

γ) Από τμήματα νηπίων 4,5 ετών - 6 ετών

Κάθε μικτός Βρεφονηπιακός Σταθμός αποτελείται από τα τμήματα που προαναφέρθηκαν.

Σε κάθε Βρεφικό τμήμα φιλοξενούνται δώδεκα (12) βρέφη με δύο (2) παιδαγωγούς και μία (1) βοηθό. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει βοηθός φιλοξενούνται 5 βρέφη ανά παιδαγωγό.

Σε κάθε τμήμα Νηπιακού Σταθμού είναι εγγεγραμμένα 25 νήπια με μία (1) παιδαγωγό και μία (1) βοηθό παιδαγωγού και σε κάθε περίπτωση με το παιδαγωγικό προσωπικό που προβλέπεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν τα της αναλογίας παιδαγωγικού προσωπικού και νηπίων.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει βοηθός φιλοξενούνται έως-22 νήπια ανά παιδαγωγό.

Άρθρο 13

Ιατρική παρακολούθηση

Η παρακολούθηση της υγείας των νηπίων, αποτελεί παράλληλη υποχρέωση, προς την αντίστοιχη οικογενειακή, του Νομικού Προσώπου και εγεργείται από

παιδιάτρο είτε του Εθνικού Συστήματος Υγείας, είτε συνεργάτη του Νομικού Προσώπου ο οποίος επισκέπτεται κάθε Σταθμό δύο φορές το μήνα.

Για κάθε παιδί τηρείται Φάκελος Υγείας που ενημερώνεται από το γιατρό.

Μία (1) φορά το μήνα καλούνται οι γονείς σε ενημερωτικές συγκεντρώσεις σχετικά με θέματα υγιεινής των νηπίων.

Η περιφρούρηση της υγείας τους παιδιού αποτελεί επίσης υποχρέωση και του λοιπού προσωπικού του Σταθμού, το οποίο εφαρμόζει πιστά όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας και ευθύνεται για κάθε αμέλεια ή παράλειψη που μπορεί να έχει επίπτωση στην υγεία των νηπίων. Το προσωπικό των Σταθμών υποβάλλεται κάθε τρεις (3) μήνες σε προληπτικό ιατρικό έλεγχο, εφοδιάζεται δε με ειδικό ατομικό βιβλιάριο υγείας που θεωρείται από την αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία.

Εάν κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του Παιδικού - Βρεφονηπιακού Σταθμού αρρωστήσει αιφνίδια κάποιο νήπιο και παρίσταται ο παιδίατρος, επλαμβάνεται του περιστατικού. Αν δεν παρίσταται ο παιδίατρος, ειδοποιούνται τηλεφωνικά οι γονείς από την παιδαγωγό ή τον προϊστάμενο, για την περαιτέρω φροντίδα του νηπίου ή μεταφέρεται με ασθενοφόρο του στο πλησιέστερο νοσοκομείο. Επίσης δεν υποχρεούται το προσωπικό να δίνει φάρμακα και αντιβιοτικά στα νήπια.

Σε περίπτωση λοιμώδους νοσήματος οι γονείς υποχρεούνται να ενημερώσουν αμέσως τον Παιδικό Σταθμό. Η επιστροφή του νηπίου πρέπει να συνοδεύεται από γνωμάτευση θεράποντος νηπιάτρου όπου θα αναφέρεται η νόσος που έπασχε το νήπιο.

Άρθρο 14

Ημερήσια απασχόληση νηπίων

Στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς εφαρμόζεται ημερήσιο πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης που εξασφαλίζει την αρμονική ψυχοσωματική ανάπτυξη.

Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, τα νήπια προσεγγίζονται με μέσο τη στοργή, το διάλογο, την επεξήγηση. Ρητά απαγορεύεται στο προσωπικό των Σταθμών η καταναγκαστική επιβολή απόψεων ή η επιβολή σωματικής τιμωρίας, παραβίαση δε της απαγόρευσης αυτής αποτελεί σοβαρότατο πειθαρχικό παράπτωμα. Βάση του ημερήσιου προγράμματος απασχόλησης είναι η κοινωνικοποίηση και ομαλή συναναστροφή των νηπίων μεταξύ τους, η ενίσχυση της εξελικτικής τους πορείας και η εμπέδωση κλίματος ελευθερίας και ασφάλειας.

Το ημερήσιο πρόγραμμα είναι ευέλικτο, τηρούνται όμως ορισμένα βασικά χρονικά σημεία αυτού όπως προσέλευση, αναχώρηση των νηπίων, ώρες φαγητού, διαλείμματος, ανάπαυσης. Ενδεικτικά το πρόγραμμα απασχόλησης των νηπίων είναι:

α) Για τα βρέφη:

6:45 ή 7:00 π.μ. - 9:00 π.μ.: Προσέλευση βρεφών. Ικανοποίηση ατομικών αναγκών, ανάπαυση ή ελεύθερη απασχόληση.

9:00 π.μ. - 9:30 π.μ.: Πρωινό

9:30 π.μ. - 11:00 π.μ.: Ατομικά προγράμματα για εξέλιξη του παιδιού στην κοινωνική, συναισθηματική, νοητική και κινητική του ανάπτυξη και υποβοήθηση κατάκτησης αυτονομίας.

11:00 π.μ. - 11:30 π.μ.: Φρούτο εποχής.

11:30 π.μ. - 12:00 π.μ.: Ελεύθερη απασχόληση - ακρόαση κατάλληλης μουσικής.

12:00 π.μ. - 13:00 μ.μ.: Προετοιμασία -Φαγητό.

13:00 μ.μ. - 13:30 μ.μ.: Σταδιακή αποχώρηση.

13:30 μ.μ. - 15:00 μ.μ.: Ανάπαυση.

15:00 μ.μ. - 16:00 μ.μ.: Απογευματινό - Προετοιμασία - Αποχώρηση, β)

Για τα νήπια:

6:45 ή 7:00 π.μ. - 9:00 π.μ.: Υποδοχή των νηπίων. Ο παιδαγωγός προτρέπει και ενθαρρύνει τα νήπια να ενσωματωθούν σε ομάδες παιχνιδιού ή απασχόλησης στις «παιδαγωγικές γωνιές δραστηριοτήτων» συμβολικού χαρακτήρα, στις γωνιές γνώσεων (βιβλίου κ.λ.π.) ή τους προτείνει απασχόληση με το οικοδομικό - κατασκευαστικό υλικό ή άλλο παιδαγωγικό υλικό. 9:00 π.μ.: (Προσευχή) Ύμνος στο Δημιουργό και τη φύση. Προετοιμασία των νηπίων για το πρωινό (ομάδες στην τουαλέτα για ατομική υγιεινή, ετοιμασία τραπεζαρίας). Συνεχίζεται η υποδοχή και γίνεται συζήτηση, συναισθηματικές ανταλλαγές μεταξύ των νηπίων και του παιδαγωγού.

9:00 π.μ. - 9:30 π.μ.: Πρωινό. Τα νήπια - με ομάδες εργασίας - συμμετέχουν στο σερβίρισμα και στην τακτοποίηση της τραπεζαρίας.

9:30 π.μ. - 9:45 π.μ.: Τα νήπια σε ομάδες (στην τουαλέτα για ατομική υγιεινή). 9:45 π.μ. - 10:45 π.μ.: Ο παιδαγωγός προγραμματίζει και συζητά με τα νήπια τις δραστηριότητες της ημέρας. Μουσικοκινητικές - ρυθμικές δραστηριότητες, ασκήσεις χώρου. Παράλληλα ή μεμονωμένα εργαστήρια ζωγραφικής, κολλητικής, κουκλοθέατρου, θεατρικού παιχνιδιού, νερού, πηλού, κηπουρικής, μαγειρικής, οικολογικού πειραματισμού κ.λ.π. ή παιδαγωγικές δραστηριότητες του ίδιου χαρακτήρα.

10:45 π.μ. - 11:00 π.μ.: Φρούτο εποχής.

11:00 π.μ. - 12:00 π.μ.: Διάλειμμα των νηπίων - εκ περιτροπής ανά ένα ή δύο τμήματα - διάρκειας γύρω στα 30 λεπτά. Προετοιμασία για το μεσημεριανό (ατομική υγιεινή). Ελεύθερη απασχόληση στις «γωνιές», ή ομαδικά παιχνίδια στην τάξη και στην αυλή, ψυχοκινητικές δραστηριότητες. Προανάγνωση -

Προγράφη - Προαρίθμηση.

12:00 π.μ. - 13:00 π.μ.: Μεσημεριανό φαγητό. Τα νήπια με ομάδες εργασίας συμμετέχουν στο σερβίρισμα και την τακτοποίηση της τραπεζαρίας. Ατομική υγιεινή μετά το φαγητό - βούρτσισμα δοντιών.

13:00 μ.μ. - 13:30 μ.μ.: Σταδιακή αποχώρηση των νηπίων που δεν αναπαύονται. Ήσυχες δραστηριότητες (άκουσμα μουσικής, αφήγηση παραμυθιού, μυθοπλασία, τραγούδι, διάβασμα βιβλίου). Δραστηριότητες στις γωνιές γνώσεων - πληροφόρησης. Παιχνίδια για την εξέλιξη της αντιληπτικής ικανότητας των νηπίων. Παντομίμα. Αυτοσχεδιασμοί, φαντασία.

13:30 μ.μ. - 15:00 μ.μ.: Ανάπαυση.

15:00 μ.μ. - 15:45 μ.μ. ή 16:00 μ.μ.: Απογευματινό. Ελεύθερη απασχόληση.

Τακτοποίηση των τάξεων. Αναχώρηση.

Το παραπάνω πρόγραμμα προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες της κάθε ηλικίας.

Τα νήπια μπορεί να παραδίδονται και να παραλαμβάνονται και από άλλο πρόσωπο εφόσον υπάρχει γραπτή εξουσιοδότηση απ' το γονέα.

Τα νήπια μπορούν να παραλαμβάνονται νωρίτερα εφόσον υπάρχουν ειδικοί λόγοι και ενημερωθεί ο προϊστάμενος του Σταθμού.

Άρθρο 15

Διατροφή βρεφών και νηπίων

Στα βρέφη και τα νήπια κάθε Σταθμού παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή (πρωινό και μεσημεριανό κάθε ημέρα). Για τους Σταθμούς που έχουν

παρατεταμένη (απογευματινή) λειτουργία λαμβάνεται μέριμνα για την επιπρόσθετη διατροφή των νηπίων. Στα νήπια που θα παραμείνουν πέραν από τις 14:30μ.μ. παρέχεται απογευματινό που σερβίρεται στις 15:00μ.μ.

Το διαιτολόγιο των νηπίων καθορίζεται σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδιατρικές απόψεις για την υγιεινή διατροφή των νηπίων.

Ως βάση για το ποσοτολόγιο τροφίμων και διαιτολογίου λαμβάνεται το κατ' αρχήν διαλαμβανόμενο στην υπ αριθμ. Γ2α/οικ.4108/1988 Απόφαση Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Φ.Ε.Κ. 546 τ. Β').

Το πρόγραμμα διατροφής αναρτάται σε εμφανές σημείο του Σταθμού και ενημερώνονται σχετικά οι γονείς. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την χορήγηση στα νήπια νωπών φρούτων και λαχανικών, νωπού κρέατος και ψαριών, γαλακτοκομικών προϊόντων κ.λ.π. σε επαρκείς για τις ανάγκες τους ποσότητες όπως επίσης και η μη χορήγηση ειδών διατροφής που περιέχουν συντηρητικές χρωστικές, τεχνητά γλυκαντικές κ.λ.π. ουσίες.

Παρέχεται η δυνατότητα στο Νομικό Πρόσωπο και στον Ο.Τ.Α. ή να παρασκευάζουν την τροφή των βρεφών και νηπίων σε σταθμούς που θα επιλέγουν ως κέντρο διανομής και τα οποία θα μεταφέρονται με ασφαλή τρόπο στους πλησιέστερους σταθμούς ή να παρασκευάζουν την τροφή σε κάθε Σταθμό.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΟΥ

Ομάδες τροφίμων	Ποσότητες σε γραμμάρια
Γάλα νωπό για ρόφημα 1 φλυτζάνι	240
» » » ρυζόγαλο	120
» » » κρέμα	180
» » » πουρέ	100
» » » τυρόπιτα	100
» » » μπεσαμέλ	100
Γιαούρτι 1 κεσέ	240
Τυρί φέτα	30
Τυρί κασέρι	30
Τυρί τριμμένο	10
ΖΑΧΑΡΗ	
Ζάχαρη για ρόφημα	5
Ζάχαρη για κομπόστα	5
Ζάχαρη για ρυζόγαλο - κρέμα	5-10
Μέλι ή μαρμελάδα	10
ΦΡΟΥΤΑ	
Μήλο - αχλάδι - πορτοκάλι - ροδάκινο	100
Μανταρίνι	100
Βερίκοκα 2 μεγάλα	100
Σταφύλι	100
Φράουλες - κεράσια	100
Καρπούζι - πεπόνι	140
ΛΑΧΑΝΙΚΑ	
Πράσινες σαλάτες ωμές	135
Σπανάκι σωτέ ή γιαχνί	200
Τομάτα οαλάτα	110
Τομάτες γεμιστές	110

Τομάτα για σάλτσα	40
Φασολάκια νωπά	200
Αγγούρι 1/4 από ένα μέτριο	100
Καρότα βραστά ή ωμά ή συμπλήρωμα	100
Αρακά κατεψυγμένο (κύριο φαγητό)	150
Αρακά συμπλήρωμα	100
Κρεμμύδια - μαϊντανό - σέλινο - άνηθο	5-10

Όσπρια (γενικά) 50-60

Πατάτες κύριο φαγητό	260
Πατάτες με κρέας	200
Πατάτες γαρνιτούρα	135
Πατάτες πουρέ	135

ΨΩΜΙ - ΖΥΜΑΡΙΚΑ - ΡΥΖΙ

Ψωμί (μια φέτα)	30
Μακαρόνια - κριθαράκι – χυλοπίτες	45-60
Ρύζι για κύριο φαγητό	45-60
Ρύζι για σούπα	20
Ρύζι σε γιουβαρλάκια	15
Ρύζι σε γεμιστές τομάτες	30
Ρύζι σε σπανακόρυζο	20
Ρύζι σε ρυζόγαλο	10
Αλεύρι για κεφτεδάκι	50
Αλεύρι για όλες τις χρήσεις	10

ΚΡΕΑΤΑ - ΠΟΥΛΕΡΙΚΑ - ΨΑΡΙΑ - ΑΥΓΑ

Μοσχάρι	130
Αρνί	140
Χοιρινό	140
Κιμάς για παστίτσιο	92
Κιμάς για γιουβαρλάκια	92
Κιμάς για μπιφτέκια	92
Κοτόπουλο	140
Ψάρι φέτα	130
Αυγό	1
Αυγό για σούπα	1/4

ΛΙΠΟΣ

Λάδι για μαγείρεμα	10
Λάδι για σαλάτα	10
Βούτυρο φρέσκο για πρωινό ή για ζυμαρικά	5

Παράδειγμα διαιτολογίων
Διαιτολόγιο για βρέφη

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή
Πρόγευμα: Μαύρι Ποτό περαστό μπισκότα (2) Φρούτα: Αχλάδι ή μήλο ή 1/2 αχλάδι ή 1/2 μήλο ή άλλα φρούτα εποχής Μεσημεριανό:	Πρόγευμα: Γάλα (1 φλιτζάνι) Ζελέ με περαστά Φρούτα Ζάχαρη 1/2 αχλάδι + 1/2 πορτοκάλι ή άλλα φρούτα Εποχής Μεσημεριανό:	Πρόγευμα: Το ίδιο της Δευτέρας. Μεσημεριανό:	Πρόγευμα: Το ίδιο της Δευτέρας. Μεσημεριανό:	Πρόγευμα: Το ίδιο της Δευτέρας. Μεσημεριανό:
Κρέας βραστό Ποτό περαστό Ματάτα μέτρια Καρότο - σέλινο Πολοκυθάκι - Πεμμύδι Λαδές - Λάδι (Χυμός στο Μπλέντερ)	Το ίδιο της Δευτέρας. Αντί το κρέας κοτόπουλο.	Το ίδιο της Δευτέρας. Αντί το κρέας ψάρι βραστό (κατεψ. ή ναπό).	Όσπρια περαστά (φακές) Κρέας περαστό Καρότο - σέλινο (Χυμός στο Μπλέντερ)	Το ίδιο της Τρίτης.

Διαιτολόγιο για νήπια

Ημέρα	Πρόγευμα	Μεσημεριανό
ΔΕΥΤΕΡΑ	Κρέμα ή γάλα (κουλούρι)	Γιουβαρλάκια ή Κεφτέδες ή Μπιφτέκια Πατάτες φούρνου ή πουρέ Σαλάτα εποχής Ψωμί - Φρούτο εποχής
ΤΡΙΤΗ	Γάλα Μπισκότα ή κέικ	Κοτόπουλο ψητό Πουρέ ή ρύζι Σαλάτα εποχής Ψωμί - φρούτο ή κομπόστα
ΤΕΤΑΡΤΗ	Γάλα με ψωμί - βιτάμ - μέλι ή toast	Όσπρια Αυγό βραστό Τυρί φέτα ή κασέρι Σαλάτα εποχής Ψωμί - φρούτο εποχής
ΠΕΜΠΤΗ	Γάλα με ψωμί - βιτάμ - μερέντα	Παστίτσιο ή μακαρόνια με κιμά Σαλάτα εποχής Ψωμί - κομπόστα
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	Γάλα με ψωμί - βιτάμ - μαρμελάδα Κορν φλέιξ	Ψάρι βραστό Ψαρόσουπα Σαλάτα εποχής Ψωμί - φρούτο εποχής

Απογευματινό για τα βρέφη και νήπια

Μέσος όρος θερμιδικής πρόσληψης για το απογευματινό είναι 200 KCAL.

Ενδεικτικά προτείνονται 5 απογευματινά:

1. Κρέμα + Φρούτο
2. Γάλα + Ψωμί + Τυρί
3. Ρυζόγαλο + Φρούτο
4. Κέικ απλό + Φρούτο ή χυμός φρούτου
5. Γάλα + απλό μπισκότο, Φρούτο

Για τα νήπια (8 μηνών - 12 μηνών) το απογευματινό μπορεί να περιλαμβάνει: Κρέμα ή φρουτόκρεμα ή φρούτο με απλό μπισκότο ή γάλα.

Στα παραπάνω προτεινόμενα όσον αφορά στο διαιτολόγιο των νηπίων μπορούν να υπάρξουν διαφοροποιήσεις, χωρίς να υπερβαίνουν τις Θερμιδικές ανάγκες που προβλέπονται για κάθε φαγητό και το ημερήσιο εφόδιο τροφοδοσίας, ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 16 Προσωπικό

Η πλήρωση των κενών θέσεων του Ο.Ε.Υ. του νομικού προσώπου γίνεται με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για το διορισμό και την πρόσληψη προσωπικού στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού.

Τα ειδικότερα τυπικά προσόντα διορισμού του προσωπικού του νομικού προσώπου είναι τα προβλεπόμενα από τα 37^α/87, 22/90 και 50/2001 Προεδρικά Διατάγματα (Φ.Ε.Κ. 11/Α/87, 7/Α/90, 39/Α/01), όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 17 Γενικά καθήκοντα προσωπικού

Το προσωπικό των Παιδικών Σταθμών είναι υποχρεωμένο να συμβάλλει με όλες τις δυνάμεις του στην εύρυθμη λειτουργία τους, να καλλιεργεί και να αναπτύσσει περαιτέρω τις γνώσεις του παρακολουθώντας τις επιστημονικές εξελίξεις, και γενικά να εκτελεί τα καθήκοντα που του αναθέτουν ευσυνείδητα.

Άρθρο 18 Ειδικά καθήκοντα και αρμοδιότητες προσωπικού

Ενδεικτικά τα καθήκοντα του προσωπικού του νομικού προσώπου προσδιορίζονται ως εξής:

1. Καθήκοντα Διευθυντού:

Ο διευθυντής προϊστάται όλων των Υπηρεσιών του Νομικού προσώπου των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Πατρέων και έχει την εποπτεία και τον έλεγχο λειτουργίας όλων των Τμημάτων. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π. ως εισηγητής χωρίς ψήφο.

Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και υπογράφει όλα τα υπηρεσιακού χαρακτήρα έγγραφα.

Παραλαμβάνει, αποσφραγίζει, χαρακτηρίζει ή μονογράφει την καθημερινή αλληλογραφία προς το Ν.Π. και την διανέμει στα αρμόδια τμήματα για τις παραπέρα ενέργειες.

Καταρτίζει και οργανώνει σε συνεργασία με του Προϊστάμενους των Παιδικών Σταθμών το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και κατευθύνει το παιδαγωγικό έργο σύμφωνα με τα επιστημονικά δεδομένα.

Φροντίζει για την οργάνωση των προγραμματισμένων καθώς και άλλων εκδηλώσεων που πρέπει να πραγματοποιούνται με την έγκριση του Δ/κου Συμβουλίου.

Ασκεί την γενική εποπτεία στο προσωπικό με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εισηγείται στον Πρόεδρο του Νομικού Προσώπου κάθε θέμα που αφορά την εν γένει κατάσταση του.

Προβαίνει στις μετακινήσεις υπαλλήλων μετά από σύμφωνη γνώμη του προέδρου και του Δ. Σ. Και χορηγεί στους υπαλλήλους κανονικές και αναρρωτικές άδειες.

Είναι υπεύθυνος για την τήρηση του ωραρίου του προσωπικού.

Συντάσσει το διαιτολόγιο των νηπίων σε συνεργασία με τον παιδίατρο, αν υπάρχει, αλλιώς με τις προϊσταμένες των Σταθμών.

Εισηγείται στο Δ.Σ. κάθε θέμα που αφορά την λειτουργία, το προσωπικό, την υλικοτεχνική υποδομή του Σταθμού όπως:

α) Τον αριθμό και τις ειδικότητες του προσωπικού που είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των Σταθμών.

β) Το παιδαγωγικό υλικό και τον πάσης φύσεως εξοπλισμό.

γ) Τις απαραίτητες εργασίες για την επισκευή και συντήρηση των κτιρίων.

δ) Την επιμόρφωση του προσωπικού.

Συnergάζεται με το τμήμα Διοικητικού - Οικονομικού το οποίο οφείλει να παρέχει κάθε στοιχείο για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των Σταθμών και η επίτευξη των σκοπών του.

Συνοπογράφει με τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Διοικητικού Οικονομικού.

Επιβλέπει την τήρηση όλων των απαραίτητων βιβλίων και τηρεί την σφραγίδα του Σταθμού.

Σε περίπτωση απουσίας του αναπληρώνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

2. Παιδαγωγικό Προσωπικό:

α) Φροντίζει για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των νηπίων με εξατομίκευση του ημερησίου προγράμματος ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες τους. Απασχολεί τα νήπια σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.

β) Εισηγείται τις ανάγκες εφοδιασμού των αιθουσών για την εφαρμογή του προγράμματος με είδη (παιχνίδια, είδη καθαριότητας κ.λ.π.)

γ) Βοηθά τα φιλοξενούμενα νήπια για την ικανοποίηση των ατομικών τους αναγκών. Παρακολουθεί τη διατροφή και καθαριότητα τους, ενθαρρύνοντας την αυτοεξυπηρέτησή τους.

δ) Ενημερώνει τους αρμοδίους και τον Παιδίατρο για κάθε ύποπτο σχετικά με την υγεία τους περιστατικό.

ε) Τηρεί βιβλίο παρουσίας των νηπίων και ενημερώνει αρμοδίως για τις καθυστερήσεις νηπίων στην προσέλευση τους είτε στις απουσίες τους.

στ) Λόγω της άμεσης επαφής τους με τα νήπια προσφέρει σ' αυτά με υπομονή και στοργή όλες τις δυνατότητες για να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους επιδιώκοντας συνεχώς να δημιουργήσουν σ' αυτά ικανότητα συγκέντρωσης, αυτενέργειας, εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και στις προσωπικές δυνατότητες τους. Σε καμία περίπτωση και για οποιοδήποτε λόγο δεν επιτρέπεται η κακή μεταχείριση των νηπίων (εκφοβισμός, σωματική ποινή).

ζ) Ενημερώνει μία (1) φορά το μήνα τους γονείς για τη γενική, σφαιρική εξέλιξη του παιδιού τους και διατηρεί αρμονική σχέση με αυτούς.

3. Βοηθός παιδαγωγός:

Βοηθάει το προσωπικό της προηγούμενης παραγράφου σε όλα τα καθήκοντα του σύμφωνα με τις οδηγίες που παίρνει από αυτό. Στην περίπτωση απουσίας του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, αντικαθιστά αυτό απευθυνόμενη στον Υπεύθυνο του Σταθμού για βοήθεια και υποστήριξη.

4. Ο/Η Κοινωνικός Λειτουργός:

Συμβάλει στην πρόληψη ή αντιμετώπιση προβλημάτων των νηπίων κάθε Σταθμού και των οικογενειών τους εφόσον στην τελευταία περίπτωση αυτό ζητηθεί ή είναι εκ των πραγμάτων αναγκαίο. Πραγματοποιεί τις κοινωνικές έρευνες σε συνεργασία με το παιδαγωγικό προσωπικό με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή επαφή. Συnergάζεται με τον Παιδίατρο του Σταθμού.

5. Η Μαγείρισσα ή Μάγειρας:

α) Είναι υπεύθυνη / νος για το μαγειρείο και την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διαιτολόγιο. Επιμελείται ιδιαιτέρως

για την τήρηση όλων των όρων υγιεινής στους χώρους παρασκευής φαγητού, εισηγούμενη/νος κάθε σχετικό μέτρο.

β) Παραλαμβάνει καθημερινά από το Διαχειριστή βάσει υπηρεσιακού σημειώματος την αναγκαία ποσότητα υλικών για το ημερήσιο φαγητό με βάση το διαιτολόγιο και υπογράφει σχετικό δελτίο.

γ) Τακτοποιεί τα μαγειρικά σκεύη και είδη εστίασεως και φροντίζει για την καλή κατάσταση τους ευθυνόμενη/νος για κάθε απώλεια ή καταστροφή.

δ) Προτείνει την λήψη κάθε μέτρου που θεωρεί απαραίτητο για την καλή λειτουργία του μαγειρείου.

6. Η Βοηθός Μαγείρου ή Μαγείρισσας ή Τραπεζοκόμος φροντίζει τη διανομή του φαγητού, βοηθά το παιδαγωγικό προσωπικό στη διανομή του φαγητού στα νήπια και φροντίζει για τη συγκέντρωση των ειδών εστίασεως μετά το τέλος του. Επίσης βοηθά τον μάγειρα ή την μαγείρισσα στην προετοιμασία του φαγητού.

7. Το Προσωπικό Καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών εκτελεί τις εργασίες καθαριότητας των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων καθώς και κάθε άλλη βοηθητική εργασία που του ανατίθεται από τον υπεύθυνο του Σταθμού. Χρησιμοποιεί υλικά καθαριότητας που παραλαμβάνει από τον Διαχειριστή με υπηρεσιακό σημείωμα.

8. Ο Παιδίατρος που συμβάλλεται με το Σταθμό με σύμβαση έργου, έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Εξετάζει κατά διαστήματα και κατ' ελάχιστο όριο μια φορά την εβδομάδα όλα τα νήπια των Σταθμών του νομικού προσώπου, και παρακολουθεί την ανάπτυξη τους, σημειώνοντας τις παρατηρήσεις του στην ατομική καρτέλα κάθε παιδιού.

β) Παρακολουθεί συνεργαζόμενος με τον / την Κοινωνική Λειτουργό και τον / την Ψυχολόγο την ψυχοσωματική υγεία και ανάπτυξη των νηπίων.

γ) Εισηγείται για τη δυνατότητα επιστροφής στον Σταθμό παιδιού που απουσίασε από σοβαρή ασθένεια με βάση το ιατρικό πιστοποιητικό που προσκομίζεται από τους γονείς και την προσωπική του εξέταση.

δ) Υποδεικνύει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την υγιεινή των νηπίων και για την υγειονομική κατάσταση των Σταθμών. Διατηρεί σε κάθε Σταθμό πρόχειρο φαρμακείο και για οποιοδήποτε έκτακτο περιστατικό πρέπει να σπεύδει για την παροχή των υπηρεσιών του.

9. Ο/Η Ψυχολόγος του Σταθμού, εφόσον υπηρετεί, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ψυχολογικής υποστήριξης νηπίων και γονέων συνεργαζόμενος στενά με τον Παιδίατρο, τον/- την Κοινωνική Λειτουργό και το παιδαγωγικό προσωπικό.

Επίσης βοηθά και συμβουλεύει το παιδαγωγικό προσωπικό για την καλύτερη απόδοση στην εργασία τους με διαλέξεις, συζητήσεις και ιδιαίτερες συναντήσεις.

10. Ο Οδηγός επιλαμβάνεται για την ασφαλή μεταφορά των φιλοξενούμενων νηπίων προς και από τον Σταθμό, είναι υπεύθυνος για την καλή συντήρηση και καθαριότητα του αυτοκινήτου του Σταθμού και οφείλει να τηρεί σχολαστικά τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και τους όρους ασφαλούς μεταφοράς νηπίων. Εκτελεί εξωτερικές εργασίες του νομικού προσώπου στο μεσοδιάστημα των μεταφορών.

11. Την Διοικητική και Οικονομική εργασία του Νομικού Προσώπου ασκεί ο Διοικητικός υπάλληλος και εάν δεν υπάρχει τα καθήκοντα αυτά ασκεί ο

προϊστάμενος του Τμήματος Διοικητικού - Οικονομικού ή οριζόμενος υπάλληλος σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 1188/81 όπως ισχύει κάθε φορά.

Ο ανωτέρω υπάλληλος ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) Είναι υπεύθυνος για την προμήθεια και τον έγκαιρο εφοδιασμό του Σταθμού με τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά υλικά, για την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεση τους καθώς και την λοιπή εν γένει περιουσία του Σταθμού, σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

β) Συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις του προσωπικού του Σταθμού και υπολογίζει με βάση τις ισχύουσες διατάξεις τυχόν πρόσθετες αμοιβές (υπερωρίες κ.λ.π.) που προκύπτουν.

γ) Τηρεί όλα τα βιβλία διαχείρισης στα οποία καταχωρεί όλες τις από το νόμο απαιτούμενες εγγραφές.

δ) Η ταμειακή διαχείριση του Νομικού προσώπου ασκείται από την ειδική ταμιακή υπηρεσία του Δήμου ή την αντίστοιχη ΔΟΥ που ασκεί την διαχείριση του Δήμου.

ε) Είναι υπεύθυνος για την τήρηση γενικά των λογαριασμών του νομικού προσώπου τη συγκέντρωση των παραστατικών στοιχείων, όλων των δικαιολογητικών εισπράξεων και πληρωμών έτσι ώστε να είναι ευχερής ο έλεγχος των εσόδων και εξόδων οποιοδήποτε χρόνο.

στ) Συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο του νομικού προσώπου για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού, του νομικού προσώπου εισηγούμενος εγκαίρως τυχόν αναμόρφωση του.

ζ) Εκτελεί κάθε άλλη εργασία διοίκησης και διαχείρισης που του ανατίθεται.

Άρθρο 19

Ειδικοί κανόνες για το προσωπικό

Οι ώρες προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού του νομικού προσώπου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι ανάλογες με το ωράριο εργασίας και τις ώρες λειτουργίας του Σταθμού.

Απαγορεύεται η απομάκρυνση του προσωπικού από το Σταθμό κατά τις εργασίμες ώρες.

Εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί προσωπικοί ή υπηρεσιακοί λόγοι, επιτρέπεται ολιγόωρη απομάκρυνση του υπαλλήλου, μετά από ειδική άδεια του Προϊσταμένου.

Το προσωπικό δικαιούται διατροφής από το ίδιο φαγητό που παρασκευάζεται για τα φιλοξενούμενα νήπια. Η διατροφή αυτή δεν θεωρείται έμμεση μισθολογική παροχή του προσωπικού, αλλά αποβλέπει στην εξυπηρέτηση της ομαλής λειτουργίας του Σταθμού. Κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται η χορήγηση στο προσωπικό, φαγητού σε χρήμα ή σε είδος ή η χωριστή παρασκευή φαγητού για το προσωπικό.

Άρθρο 20

Προϋπολογισμός - Διαχείριση - Έργα - Προμήθειες

Ο Προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων των νομικών προσώπων του παρόντος κανονισμού προσδιορίζει τα έσοδα και καθορίζει τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος, το οποίο αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Ο Προϋπολογισμός εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου και για τη λήψη της σχετικής απόφασης απαιτείται γνώμη του Συμβουλίου

του Ο.Τ.Α. που έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο με ανάλογη εφαρμογή όλων των σχετικών με τις εγκρίσεις προϋπολογισμού διατάξεων.

Οι διατάξεις που ισχύουν για τους Δήμους σχετικά με τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό, την ταμειακή υπηρεσία, τα δάνεια, την περιουσία και την εν γένει διαχείριση εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα του παρόντος Κανονισμού.

Για τα έργα και τις μελέτες έργων των νομικών προσώπων του παρόντος Κανονισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις περί έργων και μελετών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Οι προμήθειες των νομικών προσώπων του παρόντος Κανονισμού εκτελούνται σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις περί προμηθειών των ΟΤΑ.

Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού στην διάρκεια του οικονομικού έτους το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου έχει ιδιαίτερη υποχρέωση να μεριμνά για την κάλυψη των δαπανών που αποσκοπούν στη βασική εκπλήρωση του σκοπού του νομικού προσώπου και να ενεργεί την εν γένει διαχείριση με πιστή τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 21

Κάθε θέμα που αναφέρεται στη λειτουργία των Παιδικών -Βρεφονηπιακών Σταθμών και δεν περιλαμβάνεται στον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου.

2.1.1 Μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις

Οι Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί της Πάτρας είναι οι πρώην Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί που ανήκαν στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας και με το Ν.2880/01 μεταβιβάστηκαν στους Ο.Τ.Α. (Τοπική αυτοδιοίκηση)

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου
30 Ιανουαρίου 2001

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 2880

Πρόγραμμα <<ΠΟΛΙΤΕΙΑ>> για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή :

.....

Άρθρο 12

Το άρθρο 26 του π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α') αντικαθίσταται ως εξής :

“Άρθρο 26

Παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί

1. Κρατικοί παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί που ιδρύθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του από 2.11.1935 αναγκαστικού νόμου (ΦΕΚ 527 Α'), από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου, υπάγονται στην εποπτεία των δήμων και των κοινοτήτων, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν. Όσοι από τους ανωτέρω σταθμούς δε λειτουργούν κατά τον ανωτέρω χρόνο και δεν έχουν προσωπικό στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας τους, καταργούνται.

Οι ανωτέρω παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί λειτουργούν εφεξής ως δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του άρθρου 203 του π.δ. 410/1995 και διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα νομικά πρόσωπα.

Με απόφαση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου, η οποία εκδίδεται με ανάλογη εφαρμογή της παρ.1 του άρθρου 203 του π.δ. 410/1995 προσαρμόζονται οι συστατικές πράξεις των νομικών προσώπων στις διατάξεις αυτές. Με όμοιες αποφάσεις των δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων μπορεί να συγχωνεύονται σε ένα δημοτικό ή κοινοτικό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, περισσότερα από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα. Εάν τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια δεν προβούν με απόφασή τους στην προσαρμογή, μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου, η σχετική πράξη προσαρμογής των συστατικών πράξεων, εκδίδεται με μόνη απόφαση του οικείου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί κινητών και ακινήτων του Δημοσίου, τα οποία χρησιμοποιούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα για την εκπλήρωση του σκοπού τους, μεταβιβάζεται σε αυτά χωρίς αντάλλαγμα, με την επιφύλαξη των περί κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών διατάξεων. Σε περίπτωση κατάργησης των νομικών προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 201 του π.δ. 410/1995.

Μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου, τα όργανα διοίκησης των ανωτέρω νομικών προσώπων υποχρεούνται στη διενέργεια απογραφής όλων των κινητών και ακινήτων που, κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, περιέρχονται στην κυριότητα του νομικού προσώπου. Η έκθεση απογραφής εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Απόσπασμα της εγκεκριμένης εκθέσεως που περιγράφει τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από το νομικό πρόσωπο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, με την περίληψη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του β.δ. 53/1963 (ΦΕΚ 147 Α'), καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου.

3. Οι οργανικές θέσεις μόνιμου ή με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των προσωρινών κλάδων ΠΕ και ΤΕ Νηπιαγωγών και των κλάδων ΤΕ Νηπιοβρεφοκόμων και ΔΕ Διοικητικού Λογιστικού ΚΠΣ (Διαχειριστών) του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας καταργούνται. Το προσωπικό που κατέχει τις θέσεις αυτές μετατάσσεται αυτοδικαίως στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς όπου υπηρετεί σε αντίστοιχη κενή οργανική θέση και

στον αντίστοιχο κλάδο και, αν δεν υπάρχει κενή οργανική θέση ή αντίστοιχος κλάδος, σε προσωποπαγή θέση ή και σε προσωρινό κλάδο, που συνίσταται αυτοδίκαια με την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου. Για την κατά νομικό πρόσωπο σύσταση των θέσεων ή και των κλάδων και για την αυτοδίκαιη μετάταξη του ανωτέρω προσωπικού, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το υπηρεσιακό καθεστώς του μόνιμου και του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικού των ανωτέρω νομικών προσώπων διέπεται από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου από τις διατάξεις του Α' και Γ' μέρους του ν. 1188/1991 (ΦΕΚ 204 Α'). Οι με τις διατάξεις του παρόντος συνιστώμενες θέσεις εντάσσονται στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των ανωτέρω νομικών προσώπων, οι οποίοι εκδίδονται κατά τα οριζόμενα στην παρ.3 του άρθρου 198 του π.δ. 410/1995, μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Το ανωτέρω προσωπικό εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου.

4. Με την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου αίρονται οι αποσπάσεις του κάθε κατηγορίας και κλάδου προσωπικού των ανωτέρω νομικών προσώπων, με εξαίρεση τις αποσπάσεις για λόγους συνυπηρέτησης κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 7 του ν. 287/1976, καθώς και τις αποσπάσεις σε παιδικούς ή βρεφονηπιακούς σταθμούς, των οποίων η λειτουργία άρχισε κατά το έτος 2000 ή μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.

5. Με απόφαση των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων, που εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, καθορίζεται κατά τα οριζόμενα στην παρ.3 του άρθρου 198 του π.δ. 410/1995, ο κανονισμός λειτουργίας των ανωτέρω νομικών προσώπων, με βάση πρότυπο κανονισμό λειτουργίας, που εκδίδεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Υγείας και Πρόνοιας, ύστερα από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι τη σύνταξη νέων κανονισμών λειτουργίας τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα εξακολουθούν να λειτουργούν σύμφωνα με τους υφιστάμενους κανονισμούς.

6. Από τις πιστώσεις του άρθρου 25 του ν. 1828/1988 του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καλύπτονται στο εξής και οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης των δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, καθώς και οι δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού τους. Οι εν λόγω πιστώσεις ενισχύονται με τα ποσά που έχουν προβλεφθεί στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και στους προϋπολογισμούς των Περιφερειών για δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού, λειτουργίας και συντήρησης των κρατικών παιδικών βρεφονηπιακών σταθμών και εκείνων που έχουν ήδη μεταφερθεί στους δήμους και τις κοινότητες σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 του ν. 2218/1994 και του άρθρου 9 του ν. 2503/1997.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που λαμβάνεται μετά από γνώμη της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε, οι ανωτέρω πιστώσεις κατανέμονται για την κατ' έτος υποχρεωτική επιχορήγηση των δήμων και κοινοτήτων, στην εποπτεία των οποίων υπήχθησαν οι πρώην κρατικοί, παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί. ”

**12^η Συνεδρίαση
Δημοτικού Συμβουλίου Πατρέων
της 18^{ης} Μαΐου 2001**

Στην Πάτρα και στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, σήμερα την 18^η Μαΐου 2001, ημέρα Παρασκευή και ώρα 7.30 μ.μ., μετά από γραπτή πρόσκληση του κ. Προέδρου, με αριθμό 12/14-5-2001, η οποία εκδόθηκε νομότυπα και δόθηκε σε όλους τους κ.κ. Δημοτικούς Συμβούλους, στους κ.κ. Προέδρους των Δημοτικών Διαμερισμάτων, καθώς και στον κ. Δημαρχιακό Πάρεδρο Μοίρας, ήλθαν για συνεδρίαση, για την εξέταση των θεμάτων της ημερησίας διατάξεως τα Μέλη του Σώματος.

Αφού έγινε νόμιμη απαρτία, ο κ. Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης.

Στη συνέχεια ο κ. Προεδρεύων προτάσσει και εισάγει το αριθ. (10) θέμα της ημερησίας διατάξεως: “Μεταβίβαση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών και των Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση”, (σχετικό εισηγητικό έγγραφο του κ. Δημάρχου-Γραφείο Αντιδημάρχου Οικονομικών-Ανάπτυξης και Παραγωγικών Τάξεων-με αριθμό 14/11-5-2001).

Τελικά, μετά από όλα τα παραπάνω και τη συζήτηση που έγινε, το Σώμα, αφού άκουσε τον κ. Προεδρεύοντα και δέχτηκε την εισήγηση του κ. Δημάρχου, και σύμφωνα με:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 12 του 2880/2001
2. Τις διατάξεις του άρθρου 203 του π.δ.410/95
3. Τις αριθ.5655,5656,5657,5658,5659,5660,5661,5662,5663,5664,5665/3-4-2001 αποφάσεις του Περ/ρχη Δυτικής Ελλάδος
4. Την αριθ.11286/6-4-2001 χρηματική εντολή του Υπ. Εσωτερικών και μετά απο συζήτηση που έγινε,

ΟΜΟΦΩΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Σε συνέχεια των υπ’αριθ.178/21-3-2001 και 252/9-4-2001 αποφάσεών του.

1. **ΖΗΤΑ**, από τον κ. Περιφερειάρχη την ανάκληση των 11 συστατικών πράξεων των Κρατικών Παιδικών Σταθμών και των Κρατικών Βρεφονηπιακών Σταθμών της Πάτρας και την έκδοση μίας νέας συστατικής πράξης, για τη σύσταση ενός ενιαίου ΝΠΔΔ και για τους 11 Σταθμούς, με την επωνυμία “Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων”.
2. Έδρα του συσταθησομένου ΝΠΔΔ να οριστεί η Πάτρα και το επί της οδού Τριών Ναυάρχων αριθ.92 ακίνητο.
3. Το εν λόγω ΝΠΔΔ να διοικείται από 9μελές διοικητικό συμβούλιο, ως μέλη του οποίου προτείνονται οι εξής:

Τακτικά Μέλη:

Μαριάννα Σταματιάδου-Δημοτική Σύμβουλος-Υπεύθυνη Κοινωνικού Τομέα του Δήμου.

Ιωάννης Παρασκευόπουλος-Δημοτικός Σύμβουλος, Συνεπικουρος κ. Δημάρχου

Νικόλαος Στριφτούλιας-Δημοτικός Σύμβουλος, Γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου

Θεόδωρος Ξυλιάς, Νικόλαος Τζανάκος, Κων/νος Πελετίδης-Δημοτικοί Σύμβουλοι

- Εκπρόσωπος Εργαζομένων (1)
- Εκπρόσωπος Γονέων (1)
- Δημότης με γνώσεις Προσχολικής Αγωγής (1), που θα οριστεί από τον κ. Δήμαρχο

και ως Αναπληρωματικά Μέλη:

Ηρακλής Αγγελόπουλος-Αντιδήμαρχος

Δημήτριος Αυγέρος, Βασίλειος Σκαναβής, Κατερίνα Κουμπουρλή- Δημοτικοί Σύμβουλοι

Γεωργία Ροδοπούλου-Δημότισσα

- Εκπρόσωπος Εργαζομένων (1)
- Εκπρόσωπος Γονέων (1)
- Δημότης με γνώσεις Προσχολικής Αγωγής (1), που θα οριστεί από τον κ. Δήμαρχο

4. Η θητεία των Μελών του 1^{ου} Δ.Σ. να λήγει την 31-12-2002

5. Η εγγραφή στον προϋπολογισμό εσόδων-εξόδων οικονομικού έτους 2001 του Δήμου Πατρέων των παρακάτω ποσών:

ΕΣΟΔΑ

Νέος Κ.Α 0515 (0519) "Εσοδα από ΚΑΠ" για επιχορήγηση του Ν.Π. "Παιδικοί Σταθμοί Δ.Π." 487.500.000 δρχ

6. Η επιχορήγηση του νεοσυσταθησομένου Ν.Π. "Παιδικοί Σταθμοί του Δήμου Πατρέων" με το ποσό των 158.761.500 δρχ και η έκδοση σχετικού χρηματικού εντάλματος σε βάρος της πίστωσης του Κ.Α. 2116 του προϋπολογισμού εξόδων του Δήμου Πατρέων έτους 2001

7. Εξουσιοδοτεί το 1^ο και τακτικό Μέλος του Δ.Σ. κα Μαριάννα Σταματιάδου, όπως συγκαλέσει σε συνεδρίαση τα ως άνω Μέλη του Συμβουλίου, αμέσως μετά την έκδοση της προαναφερομένης απόφασης του περιφερειάρχη, για εκλογή προεδρίου

8. Μέχρι ολοκλήρωσης της ως άνω διαδικασίας να οριστεί υπεύθυνη για την οικονομική διαχείριση των Παιδικών Σταθμών η μέχρι τώρα υπόλογη των Κ.Π.Σ. κα Λουκία Αναστασοπούλου, προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή λειτουργία αυτών.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 835
2 Ιουλίου 2001

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Σύσταση Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου στο Δήμο Πατρέων με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί του Δήμου Πατρέων Νομού Αχαΐας»

Αρίθ.9149

(6)

Ο Γενικός Γραμματέας
Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 12 του Ν.2880/01,198,199,200,201 και 203 του Π.Δ. 410/95 και 9 του Ν.2503/97

2. Τις αριθμ.5655, 5656, 5657, 5658, 5659, 5660, 5661, 5662, 5663, 5664 και 5665/3-4-2001 αποφάσεις μας, με τις οποίες συστήθηκαν οι Α', Β', Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ', Η', Θ' Παιδικοί Σταθμοί, Παιδικός Σταθμός Προσφυγικού Συνοικισμού Πατρών και Παιδικός Σταθμός Ζαρουχλείκων, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στο ΦΕΚ 487/τ.Β 727.04.2001.

3. Την αριθμ.3 66/2001 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Πατρέων, με την οποία εγκρίνει τη σύσταση στο Δήμο Πατρέων ίδιο νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων»

4. Την αριθμ.1204/24.02.1999 (ΦΕΚ 266/Β/98) εξουσιοδοτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, με την οποία η αρμοδιότητα αυτή μεταβιβάστηκε στο Γενικό Διευθυντή Περιφέρειας, καθώς και το δικαίωμα να υπογράφουν «Με εντολή Γ. Γ. Περιφέρειας», αποφασίζουμε:

α)Συστήνουμε στο Δήμο Πατρέων Νομού Αχαΐας νομικό πρόσωπο με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί του Δήμου Πατρέων».

β)Σκοπός του νομικού προσώπου είναι η φιλοξενία, μόρφωση, διαπαιδαγώγηση των φιλοξενουμένων παιδιών των εργαζομένων γονέων και η παροχή οποιασδήποτε άλλης εξυπηρέτησης των πιο πάνω παιδιών.

γ)Έδρα: το πιο πάνω Ν.Π.Δ.Δ. έχει έδρα την πόλη των Πατρών.

δ)Περιουσία του νομικού προσώπου είναι η κινητή και ακίνητη περιουσία των σταθμών, καθώς και κάθε άλλο περιουσιακό στοιχείο, κινητό ή ακίνητο που τυχόν αποκτηθεί ή παραχωρηθεί στους σταθμούς.

ε)Πόροι του νομικού προσώπου είναι: - Η επιχορήγηση που προβλέπει η παράγρ.6 του άρθρου 12 του Ν.2880/2001. - Οποιαδήποτε άλλη επιχορήγηση ή παροχές από οποιοδήποτε άλλο φορέα. - Κάθε είδους δωρεές,

κληρονομίες και κληροδοσίες, καθώς και οι πρόσοδοι της περιουσίας του Ν.Π.Δ.Δ.

στ) Το νομικό πρόσωπο διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο, που τα Μέλη του ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο και αποτελείται από – Το Δήμαρχο ή άλλο Δημοτικό Σύμβουλο που ορίζεται από αυτόν, ως Πρόεδρος, – Από 5 Δημοτικούς Συμβούλους με τους αναπληρωτές τους, – Έναν εκπρόσωπο των εργαζομένων, – Τον εκάστοτε εκπρόσωπο γονέων και κηδεμόνων με τον αναπληρωτή του, – Από ένα δημότη με τον αναπληρωτή του, με γνώσεις προσχολικής αγωγής.

Η θητεία των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ορίζεται με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Από τη δημοσίευση της παρούσας στο ΦΕΚ προκαλείται δαπάνη τόσο σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, όσο και του προϋπολογισμού του Δήμου, το ύψος της οποίας δεν δύναται να καθορισθεί επακριβώς.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πάτρα, 12 Ιουνίου 2001
Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας
ΝΙΚΟΣ ΜΠΕΛΙΒΑΝΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 1128
11 Αυγούστου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. 9098

Ψήφιση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων»

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΔΥΤ. ΕΛΛΑΔΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 1188/1981, όπως αντικαταστάθηκε με τις όμοιες του άρθρου 8 παρ. 5 του Ν. 2307/1995, καθώς και τις διατάξεις των άρθρων 26, όπως αντικαταστάθηκε με τις όμοιες του άρθρου 12 του Ν. 2880/01 και 198 παρ. 3 του Π.Δ. 410/1995.

2. Την 50/23.4.2002 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων» καθώς και την όμοια με αριθμό 332/30.5.2002 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Πατρέων, με την οποία εγκρίνει τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ν.Π.Δ.Δ.

3. Την 3-9/19.5.2003 γνωμοδότηση του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Υπαλλήλων Ο.Τ.Α. Νομού Αχαΐας.

4. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 2081/1991 με το οποίο προστέθηκε νέο άρθρο 29 Α στο Ν. 1558/1985 για τον έλεγχο των δαπανών που προκαλούν οι κανονιστικές διοικητικές πράξεις.

5. Την 241 Γ.Γ./18.8.1998 (ΦΕΚ 939/τ. Β'/1.9.98) εξουσιοδοτική απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, με την οποία η αρμοδιότητα αυτή μεταβιβάστηκε στο Γενικό Διευθυντή Περιφέρειας, καθώς και το δικαίωμα να υπογράφουν «με εντολή Γ. Γ. Περιφέρειας», αποφασίζουμε :

Εγκρίνουμε την 50/2002 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων», με την οποία ψηφίζει τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του.

Άρθρο 1^ο Διάρθρωση Υπηρεσιών

Οι υπηρεσίες του Νομικού Προσώπου διαρθρώνονται σε επίπεδο Δ / νσης που συγκροτείται ως εξής :

Α) Τμήμα Διοικητικό - Οικονομικό

Β) Τμήματα Προσχολικής Αγωγής

1. Τμήμα Α Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

2. Τμήμα Β Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

3. Τμήμα Γ Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

4. Τμήμα Δ Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

5. Τμήμα Ε Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

6. Τμήμα ΣΤ Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

7. Τμήμα Ζ Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

8. Τμήμα Η Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

9. Τμήμα Θ Δημοτικού Παιδικού Σταθμού

10. Τμήμα Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Προσφυγικών

11. Τμήμα Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Συννοικισμού Ζαρουχλείων

12. Τμήμα Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Ρωμανού

13. Τμήμα Δημοτικού Παιδικού Σταθμού Σουλίου

Τα ανωτέρω Τμήματα είναι τμήματα ανά Παιδικό Σταθμό. Τα 11 Τμήματα λειτουργούν ήδη και τα 2 θα λειτουργήσουν μόλις ολοκληρωθούν οι εργασίες αποπεράτωσης των κτιριακών εγκαταστάσεων.

Άρθρο 2^ο

Η οργανωτική σύνθεση, διαβάθμιση, κατάταξη και ο αριθμός των οργανικών θέσεων κατά κλάδο και ειδικότητα του προσωπικού του νομικού προσώπου,

«ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ»

ορίζονται ως εξής :

ΜΟΝΙΜΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Α: ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

1. Κλάδος ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Μία (1) θέση με βαθμό Δ-Α

2. Κλάδος ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

- Έντεκα (11) θέσεις με βαθμό Δ-Α
3. Κλάδος ΠΕ ΙΑΤΡΩΝ – ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ
Μία (1) θέση με βαθμό Δ-Α
 4. Κλάδος ΠΕ ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ
Μία (1) θέση με βαθμό Δ-Α
 5. Κλάδος ΤΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ
Δύο (2) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 6. Κλάδος ΤΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
Δεκαεπτά (17) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 7. Κλάδος ΤΕ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ
Δεκαεπτά (17) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 8. Κλάδος ΤΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ – ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
Δύο (2) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 - 9.. Κλάδος ΤΕ ή ΔΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΤΩΝ Η/Υ
Μία (1) θέση με βαθμό Δ-Α
 10. Κλάδος ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
Δύο (2) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 11. Κλάδος ΔΕ ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜΩΝ ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ
Δεκαέξι (16) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 12. Κλάδος ΔΕ ΜΑΓΕΙΡΩΝ
Δεκατρείς (13) θέσεις με βαθμό Δ-Α
 13. Κλάδος ΥΕ ΒΟΗΘ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ (ΒΟΗΘΟΣ ΜΑΓΕΙΡΟΥ)
Τρεις (3) θέσεις με βαθμό Ε-Β
 14. Κλάδος ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
Εικοσιτέσσερις (24) θέσεις με βαθμό Ε-Β
 15. Κλάδος ΥΕ ΚΛΗΤΗΡΩΝ – ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ
Μία (1) θέση με βαθμό Ε-Β

Στους παραπάνω κλάδους και θέσεις θα ενταχθούν όσοι από τους ήδη υπηρετούντες σε συνιστώμενες προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις, μόνιμοι υπάλληλοι του Ν.Π.Δ.Δ. το επιθυμούν αφού καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες της υπηρεσίας.

Εκτός των ανωτέρω στον παρόντα ΟΕΥ προβλέπονται και οι ακόλουθες προσωρινές προσωποπαγείς θέσεις του ήδη υπηρετούντος προσωπικού των πρώην Κ.Π.Σ. που μετατάχτηκε αυτοδίκαια σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 2880/01 και το οποίο διατηρεί όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που απορρέουν από τη θέση διορισμού τους.

Β: ΤΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟΠΑΓΩΝ ΘΕΣΕΩΝ

1. ΠΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ (προσωρινός)
θέσεις 6
2. ΤΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ (προσωρινός)
θέσεις 17
3. ΤΕ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ
θέσεις 11
4. ΔΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ – ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ
θέσεις 2
5. ΥΕ ΜΑΓΕΙΡΩΝ
θέσεις 10
6. ΥΕ ΒΟΗΘ. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
θέσεις 10
7. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΕ ΣΥΜΒΑΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ
θέση 1 ΥΕ

Γ: ΕΠΟΧΙΑΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Θέσεις: Είκοσι (20), ήτοι ΠΕ Νηπιαγωγών (2), ΤΕ Νηπιοβρεφοκομίας (4), ΔΕ Βοηθών Βρεφοκόμων – Παιδοκόμων (5), ΤΕ Διοικ. Λογ/κού (1), ΔΕ Διοικ. Λογ/κού (1), ΤΕ ή ΔΕ Πληροφορικής – Προγραμματιστών (1), ΔΕ Μαγείρων (2), ΥΕ Βοηθ. Προσωπικού Καθαριότητας (4).

Άρθρο 3^ο

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης και Τμημάτων

Α) Η Διεύθυνση εποπτεύει, συντονίζει και κατευθύνει το παιδαγωγικό έργο των σταθμών και γενικά μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία τους σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό.

Β) Το Τμήμα Διοικητικού – Οικονομικού επιμελείται τις παντός είδους διοικητικές και οικονομικές εργασίες των σταθμών.

Γ) Τα Τμήματα Προσχολικής αγωγής επιμελούνται την παροχή σύγχρονης προσχολικής αγωγής στα φιλοξενούμενα βρέφη και νήπια σε συνεργασία με το προσωπικό του σταθμού.

Άρθρο 4^ο

Αντικείμενο και αρμοδιότητες Διευθυντή Νομικού Προσώπου Δημοτικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Πατρέων

Ο διευθυντής προϊστάται όλων των Υπηρεσιών του Νομικού προσώπου των Δημοτικών Παιδικών Σταθμών του Δήμου Πατρέων και έχει την εποπτεία και τον έλεγχο λειτουργίας όλων των Τμημάτων. Συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ, ως εισηγητής χωρίς ψήφο.

Μεριμνά για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και υπογραφεί όλα τα υπηρεσιακού χαρακτήρα έγγραφα.

Παραλαμβάνει, αποσφραγίζει, χαρακτηρίζει ή μονογράφει την καθημερινή αλληλογραφία προς το Ν.Π.Δ.Δ και τη διανέμει στα αρμόδια τμήματα για τις παραπέρα ενέργειες.

Καταρτίζει και οργανώνει σε συνεργασία με τους Προϊστάμενους των Παιδικών Σταθμών το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και κατευθύνει το παιδαγωγικό έργο συμφωνάμε με τα επιστημονικά δεδομένα.

Φροντίζει για την οργάνωση των προγραμματισμένων καθώς και άλλων εκδηλώσεων που πρέπει να πραγματοποιούνται με την έγκριση του Δ/κού Συμβουλίου.

Ασκεί τη γενική εποπτεία στο προσωπικό με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και εισηγείται στον Πρόεδρο του Νομικού Προσώπου κάθε θέμα που αφορά την εν γένει κατάσταση του.

Προβαίνει στις μετακινήσεις υπαλλήλων μετά από σύμφωνη γνώμη του προέδρου και του Δ.Σ. και χορηγεί στους υπαλλήλους κανονικές και αναρρωτικές άδειες.

Είναι υπεύθυνος για την τήρηση του ωραρίου του προσωπικού.

Συντάσσει το διαιτολόγιο των νηπίων σε συνεργασία με τον παιδίατρο αν υπάρχει αλλιώς με τις προϊσταμένες των Σταθμών.

Εισηγείται στο Δ.Σ. κάθε θέμα που αφορά την λειτουργία, το προσωπικό, την υλικοτεχνική υποδομή του Σταθμού όπως:

α) Τον αριθμό και τις ειδικότητες του προσωπικού που είναι αναγκαίο προκειμένου να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των Σταθμών.

β) Το παιδαγωγικά υλικό και τον πάσης φύσεως εξοπλισμό.

γ) Τις απαραίτητες εργασίες για την επισκευή και συντήρηση των κτιρίων.

δ) Την επιμόρφωση του προσωπικού.

Συνεργάζεται με το τμήμα Διοικητικού - Οικονομικού το οποίο οφείλει να παρέχει κάθε στοιχείο για να διασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία των Σταθμών και η επίτευξη των σκοπών του.

Συνυπογράφει με τον Πρόεδρο και τον Προϊστάμενο Διοικητικού Οικονομικού.

Επιβλέπει την τήρηση όλων των απαραίτητων βιβλίων και τηρεί τη σφραγίδα του Σταθμού.

Σε περίπτωση απουσίας του αναπληρώνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 5^ο

Καθήκοντα και αρμοδιότητες προϊσταμένου του Τμήματος Διοικητικού – Οικονομικού

Κατανέμει τις εργασίες και τα θέματα που αφορούν το τμήμα και ενημερώνει το Δ / ντή για όλα τα υπηρεσιακά θέματα.

Ελέγχει και θεωρεί όλα τα έγγραφα των υφισταμένων του και είναι συνυπεύθυνος για τη νομιμότητα και πληρότητα αυτών πριν τη διαβίβασή τους στο Δ / ντή ή τον πρόεδρο του Ν.Π.Δ.Δ. για την τελική υπογραφή τους.

Έχει την μέριμνα και ευθύνη για τη σύννομη ορθή και ταχεία διεκπεραίωση των υποθέσεων των αρμοδιοτήτων του.

Μεριμνά για τη σύνταξη σχεδίων προϋπολογισμού και απολογισμού σε συνεργασία με το Δ / ντή πριν διαβιβαστούν στο Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού προσώπου για έγκριση.

Παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσής του και εισηγείται, όταν παρίσταται ανάγκη, την αναμόρφωσή του.

Μεριμνά για την διεκπεραίωση της όλης αλληλογραφίας της Υπηρεσίας και τη διεξαγωγή όλων των διαδικασιών που είναι απαραίτητες για την πρόσληψη προσωπικού, προαγωγές, παρατηρήσεις, αποσπάσεις.

Επιμελείται τη διαχείριση της πάγιας προκαταβολής και εξοφλεί κάθε μικροδαπάνη που μπορεί να πληρωθεί απ' αυτή, συγκεντρώνει τα απαραίτητα δικαιολογητικά των δαπανών αυτών και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες για την αναπλήρωση της πάγιας προκαταβολής.

Ελέγχει και υπογράφει τα εκδιδόμενα χρηματικά εντάλματα συμφωνά με τις ισχύουσες διατάξεις τα οποία διαβιβάζονται στο Δ / ντή και τον πρόεδρο προς τελική υπογραφή.

Μεριμνά για την τήρηση βιβλίων πράξεων προέδρου.

Ασκεί τα καθήκοντα του ειδικού γραμματέα της συνεδριάσεως του Δ/κού Συμβουλίου.

Σε περίπτωση απουσίας του αναπληρώνεται από τον αρχαιότερο υπάλληλο του τμήματος.

Άρθρο 6^ο

Καθήκοντα Προϊσταμένων Τμημάτων Προσχολικής Αγωγής

Ο προϊστάμενος του κάθε τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες:

Φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία του τμήματος του, για την εφαρμογή του κανονισμού του Νομικού Προσώπου και την πιστή εκτέλεση των αποφάσεων του Δ.Σ.

Εισηγείται εγγράφως στο Δ/ντή του Νομικού Προσώπου τα θέματα της αρμοδιότητας του καθώς και όπi αφορά προμήθειες και άλλες δαπάνες που απαιτούνται για την εύρυθμη λειτουργία του Παιδικού Σταθμού.

Προϊστανται όλων των υπαλλήλων του Σταθμού και ενημερώνει τον Δ/ντή για όλα τα θέματα που αφορούν αυτό.

Είνας υπεύθυνος για την τήρηση του εκπαιδευτικού προγράμματος που καταρτίζεται σε συνεργασία με το Δ/ντή του Ν.Π.Δ.Δ.

Έχει την ευθύνη σε συνεργασία με το Δ/ντή του Νομικού Προσώπου για τη διοργάνωση των συγκεντρώσεων γονέων καθώς και των εορταστικών εκδηλώσεων με τη συνεργασία του παιδαγωγικού προσωπικού.

Φροντίζει για την υγιεινή κατάσταση των παιδιών και μεριμνά για τη σωματική ακεραιότητα τους ενημερώνοντας άμεσα τους γονείς σε περίπτωση ατυχήματος.

Συνεργάζεται με τον παιδίατρο-ψυχολόγο και την κοινωνική λειτουργό σε όπi αφορά την σωματική και ψυχική υγεία των παιδιών.

Επιβλέπει την καθαριότητα του Σταθμού και φροντίζει με το εκπαιδευτικό προσωπικό την τήρηση της σωματικής καθαριότητας των νηπίων.

Μεριμνά για την αναπλήρωση του εκπαιδευτικού και βοηθητικού προσωπικού σε περίπτωση απουσίας.

Επιμελείται για τον εφοδιασμό του σταθμού με το αναγκαία τρόφιμα και λοιπά είδη ψυχαγωγίας, εκπαιδευτική ύλη καθώς και για τη καλή φύλαξη συντήρηση και διάθεση αυτών.

Συντάσσει και υπογράφει τα δελτία εισαγωγής-εξαγωγής τροφίμων και λοιπού υλικού.

Τηρεί τα κλειδιά του Σταθμού και της αποθήκης τροφίμων δίνοντας το ένα από τα δυο στη μαγείρισσα ή τη νηπιαγωγό.

Παραδίδει στη μαγείρισσα την αναγκαία ποσότητα τροφίμων για την παρασκευή ημερήσιου φαγητού.

Συντάσσει και διεκπεραιώνει την αλληλογραφία του Σταθμού και τηρεί τη σφραγίδα του Σταθμού.

Δέχεται και πρωτοκολλά τις αιτήσεις των γονέων για την επανεγγραφή των παιδιών τους στον Παιδικό Σταθμό τις οποίες στη συνέχεια τις διαβιβάζει στη Δ/ντή του Ν.Π.Δ.Δ.

Τηρεί και ενημερώνει καθημερινά τα βιβλία.

1.Βιβλίο παρουσίας προσωπικού.

2.Βιβλίο συσσιτούντων νηπίων.

3.Βιβλίο πρωτοκόλλου.

4.Βιβλίο διδαχθείσης ύλης.

5.Δελτία εισαγωγής υλικού.

6.Δελτία εξαγωγής υλικού.

7.Βιβλία αναλώσιμου και μη αναλώσιμου υλικού.

Ενημερώνει το προσωπικό για τα εισερχόμενα κάθε φορά έγγραφα στο Σταθμό ώστε το προσωπικό αυτό να είναι σε θέση να τον αναπληρώνει σε περίπτωση απουσίας του.

Ενημερώνει καθημερινά το τμήμα Διοικητικού για τις ημερήσιες απουσίες προσωπικού και νηπίων.

Απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης και παρέχει προσχολική αγωγή κατά μία και μισή ώρα λιγότερο από το ωράριο εργασίας του, ώστε στο διάστημα αυτό να εκτελεί τα καθήκοντα της θέσης του.

Είνας συνυπεύθυνος από κοινού με όλο το προσωπικό για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή του υλικού του Σταθμού.

Όταν ο προϊστάμενος απουσιάζει ή κωλύεται όλα τα παραπάνω ασκεί ο νόμιμος αναπληρωτής αυτού.

Άρθρο 7^ο

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Οι Προϊστάμενοι των Υπηρεσιακών Μονάδων και οι αντίστοιχοι Κλάδοι αυτών ορίζονται ως εξής:

1. Διευθυντής του Νομικού Προσώπου Δημοτικών Παιδικών Σταθμών επιλέγεται υπάλληλος του Κλάδου Π.Ε. Νηπιαγωγών (προσ.), Π.Ε. Νηπιαγωγών, Τ.Ε. Νηπιαγωγών (προσ.), Τ.Ε. Νηπιαγωγών, Τ.Ε. Βρεφονηπιοκόμων, όπως ο Νόμος ορίζει.

2. Προϊστάμενος του Τμήματος Διοικητικού-Οικονομικού επιλέγεται υπάλληλος του Κλάδου Π.Ε. Διοικητικού-Οικονομικού, Τ.Ε. Διοικητικού Λογιστικού, Τ.Ε. Πληροφορικής Προγραμματιστών Η/Υ, ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού, ΔΕ Διοικητικού, ΔΕ Χειριστών Η/Υ, όπως ο Νόμος ορίζει.

3. Προϊστάμενοι Τμήματος των Δημοτικών Βρεφονηπιακών Σταθμών επιλέγονται υπάλληλοι του Κλάδου Π.Ε. Νηπιαγωγών (προσ.), Π.Ε. Νηπιαγωγών, Τ.Ε. Νηπιαγωγών (προσ.), Τ.Ε. Βρεφονηπιοκόμων, Τ.Ε. Νηπιαγωγών, όπως ο Νόμος ορίζει.

Άρθρο 8^ο

Για το διορισμό, τα καθήκοντα, τους περιορισμούς, το χρόνο εργασίας, την αστική ευθύνη, τα δικαιώματα, τις άδειες, τις μεταβολές υπηρεσιακής κατάστασης, το προβάδισμα, τις ηθικές αμοιβές, τα πειθαρχικά αδικήματα, τη λύση της υπαλληλικής σχέσης και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των υπαλλήλων εφαρμόζονται οι εκάστοτε ισχύουσες Νομοθετικές διατάξεις.

Άρθρο 9^ο

Οι προβλεπόμενες από τον παρόντα Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας θέσεις κατά Κλάδο καλύπτουν όλους τους εργαζόμενους στο Ν.Π.Δ.Δ. ανεξαρτήτως σχέσεως εργασίας καθώς και ορισμένο επιπλέον αριθμό θέσεων για την κάλυψη των υφισταμένων και μελλοντικών αναγκών των Υπηρεσιών του Ν.Π.Δ.Δ.

Η κατανομή του προσωπικού στις Διευθύνσεις-Τμήματα γίνεται πάντοτε με απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ. του Ν.Π.Δ.Δ., ανάλογα με τις ανάγκες των υπηρεσιών, τα προσόντα των υπαλλήλων, την πείρα και τις γνώσεις αυτών σε ειδικά αντικείμενα, κατά την οποία κατανομή θα εξετάζονται και τυχόν ειδικές ανάγκες των υπαλλήλων (μητέρες ανηλικών τέκνων, έγκυες γυναίκες, τόπος διαμονής, κ.λ.π.).

Προϊστάμενοι Διευθύνσεων-Τμημάτων ορίζονται πάντοτε με απόφαση Προέδρου του Δ.Σ. οι κρινόμενοι από το αρμόδιο Υπηρεσιακό Συμβούλιο υπάλληλοι αναπληρούμενοι σε περίπτωση απουσίας τους ή κωλύματος από τον κατά βαθμό αρχαιότερο υπάλληλο της αυτής υπηρεσίας. Κάθε άλλη λεπτομέρεια λειτουργίας των επί μέρους υπηρεσιών μη προβλεπόμενη από τον παρόντα Οργανισμό, ρυθμίζεται με τον κανονισμό λειτουργίας του Ν.Π.Δ.Δ.

Από τη ψήφιση του παρόντος Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, προκαλείται δαπάνη μόνο σε βάρος του προϋπολογισμού του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Πατρέων», οικονομικού έτους 2003, ο οποίος ενισχύεται από τους Κ.Α.Π. , τροφοία κ.λ.π. ύψους 939.104,92 € περίπου, εφ' όσον προσληφθούν όλοι και για τα επόμενα οικονομικά έτη το ύψος της δαπάνης δεν μπορεί να προσδιοριστεί.

Άρθρο 10^ο

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Πάτρα, 21 Ιουλίου 2003
Με εντολή Γεν. Γραμματέα Περιφέρειας
Ο Γενικός Διευθυντής κ.α.α.
Η Διευθύντρια
ΧΛΟΗ ΚΑΤΣΟΥΔΑ

2.2 Ειδικό νομοθετικό πλαίσιο

Η προσχολική αγωγή, στο νόμο που ψήφισε η Βουλή των Ελλήνων το 1985, αναφέρεται ότι ανήκει στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και μεγάλο μέρος της λειτουργίας της ακολουθεί τις ίδιες νομοθετικές ρυθμίσεις που ισχύουν στο δημοτικό σχολείο. Ειδικότερα σύμφωνα με αυτό το νόμο, η προσχολική αγωγή παρέχεται σε νηπιαγωγεία που λειτουργούν είτε ανεξάρτητα, είτε εντάσσονται σε κέντρα στα οποία λειτουργούν μαζί με κρατικούς παιδικούς σταθμούς (παιδικά κέντρα) .

Η φοίτηση στα νηπιαγωγεία είναι διετής και γίνεται υποχρεωτική σταδιακά και κατά περιοχές της χώρας.

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης και λειτουργίας των πειραματικών σχολείων και συνεπώς και των πειραματικών νηπιαγωγείων.

2.2.1 Εγγραφές νηπίων στα πειραματικά νηπιαγωγεία

Βάσει του νόμου 1566/85 αλλά και της Υπουργικής Απόφασης αριθμ. Φ27/148/Γ1/160/14-2-95 στα πειραματικά νηπιαγωγεία εγγράφονται ύστερα από κλήρωσή οι μαθητές που διαμένουν μονίμως στην πόλη που λειτουργούν. Για να πάρουν μέρος στην κλήρωση οι γονείς των νηπίων πρέπει να υποβάλουν :

1. αίτηση εντός του τρίτου 10/ήμερου του Μαΐου του προηγούμενου σχολικού έτους,
2. υπεύθυνη δήλωση ότι δεν παίρνει μέρος στην κλήρωση άλλου πειραματικού και
3. πιστοποιητικό ηλικίας του νηπίου.

2.2.2 Μορφές ιδρυμάτων

Σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο τα νηπιαγωγεία είναι μονοθέσια και διθέσια. Μονοθέσια είναι εκείνα στα οποία φοιτούν από επτά (7) έως τριάντα (30) νήπια και διθέσια εκείνα στα οποία φοιτούν από τριάντα ένα (31) έως εξήντα (60) νήπια. Επίσης, ο νόμος προβλέπει ότι τα νηπιαγωγεία τα οποία θα λειτουργούν μέσα στα παιδικά κέντρα μπορεί να είναι μονοθέσια ή πολυθέσια.

Επίσης, για την αγωγή, περίθαλψη και ψυχολογία παιδιών προσχολικής ηλικίας – κυρίως ορφανών, απόρων ή με ανάγκες ή εργαζόμενες μητέρες – ιδρύθηκαν με νόμο και λειτουργούν 1.138 κρατικοί παιδικοί σταθμοί από τους οποίους οι 55 διαθέτουν

και βρεφικό τμήμα. Οι παιδικοί σταθμοί εξυπηρετούν σήμερα 37.000 περίπου νήπια και 1.100 βρέφη. Ακόμη λειτουργούν και 42 βρεφονηπιακοί σταθμοί που σήμερα εξυπηρετούν 766 βρέφη

Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο στους κρατικούς παιδικούς σταθμούς γίνονται δεκτά παιδιά από τριών (3) ετών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο σχολείο, ενώ στους βρεφονηπιακούς σταθμούς γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας από οκτώ (8) μηνών μέχρι τριών (3) ετών.

Με την έναρξη του σχολικού έτους 1997 - 98, και σε εφαρμογή του Ν. 2525/97, άρχισαν να λειτουργούν πιλοτικά 160 ολοήμερα νηπιαγωγεία με διευρυνμένο ωράριο δημιουργικής απασχόλησης των νηπίων (8 ώρες τουλάχιστον ημερησίως).

Το σχολικό έτος 1998 - 99 η ανωτέρω πιλοτική δράση, δηλαδή του ολοήμερου δημόσιου νηπιαγωγείου, διευρύνθηκε και περιέλαβε 350 νηπιαγωγεία. Ο αριθμός αυτός διπλασιάστηκε για το σχολικό έτος 1999 - 2000, στα πλαίσια του στόχου να γενικευθεί η εφαρμογή τους. Ήδη για το σχολικό έτος 2002 - 2003 έχει προγραμματιστεί η λειτουργία 1632 τμημάτων ολοήμερης λειτουργίας σε 1513 Νηπιαγωγεία.

2.3 ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΜΕ ΑΡΙΘΜΟ 200/1998

Οργάνωση και λειτουργία Νηπιαγωγείων.

Άρθρο 1 Σχολική Περιφέρεια

1. Κάθε δημόσιο νηπιαγωγείο έχει δική του σχολική περιφέρεια και σ' αυτό φοιτούν τα νήπια που διαμένουν στην περιφέρειά του. Σε δήμους ή κοινότητες που λειτουργούν περισσότερα από ένα νηπιαγωγεία τη σχολική περιφέρεια ορίζει ο αρμόδιος προϊστάμενος της Δ / νσης ή του Γραφείου Εκπ / σης, αφού λάβει υπόψη του την πρόταση της Δημοτικής ή Κοινοτικής Επιτροπής Παιδείας και των προϊσταμένων των νηπιαγωγείων. Με την ίδια διαδικασία γίνεται η μετατόπιση και ο επαναπροσδιορισμός των ορίων, όταν παραστεί ανάγκη.

2. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία έχουν ενιαία σχολική περιφέρεια και η κατανομή των νηπίων που εγγράφονται σ' αυτά και όσων έρχονται κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους από άλλα νηπιαγωγεία γίνεται σε ισοπληθή τμήματα, ανάλογα με την οργανικότητα των νηπιαγωγείων, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 10 του άρθρου 7 και της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του παρόντος Π.Δ.

3. Τα πειραματικά νηπιαγωγεία δεν έχουν δική τους σχολική περιφέρεια και οι εγγραφές σ' αυτά, μέχρι την έκδοση των προβλεπόμενων Π.Δ. και υπουργικών αποφάσεων εξακολουθούν να γίνονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

4. Εγγραφή νηπίου, το οποίο δεν κατοικεί στη σχολική περιφέρεια του νηπιαγωγείου, μπορεί να γίνει μετά από αιτιολογημένη απόφαση του προϊσταμένου.

5. Για τη σχολική περιφέρεια των νηπιαγωγείων που παρέχουν ειδική αγωγή ισχύουν οι σχετικές διατάξεις που αφορούν όλες τις Μονάδες Ειδικής Αγωγής.

Άρθρο 2 Επωνυμία νηπιαγωγείων

1. Τα νηπιαγωγεία φέρουν την επωνυμία του δήμου ή της κοινότητας, στα όρια των οποίων λειτουργούν.
2. Όταν σε ένα δήμο ή κοινότητα λειτουργούν περισσότερα από ένα νηπιαγωγεία, η επωνυμία συμπληρώνεται με αύξοντα αριθμό κατά τη σειρά της ίδρυσής τους.
3. Στις περιπτώσεις που νηπιαγωγεία λειτουργούν σε οικισμούς δήμων ή κοινοτήτων, μπορούν να φέρουν την επωνυμία του οικισμού ή τον αύξοντα αριθμό που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο.

Άρθρο 3 Σχολικό και διδακτικό έτος

1. Το σχολικό έτος των νηπιαγωγείων αρχίζει την 1 η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 31 Αυγούστου του επόμενου έτους. Το διδακτικό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 21 Ιουνίου του επόμενου έτους. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες αρχίζουν στις 11 Σεπτεμβρίου και λήγουν στις 15 Ιουνίου του επόμενου έτους, ημέρα κατά την οποία χορηγούνται τα αναμνηστικά στα νήπια. Όταν η 15η Ιουνίου είναι Σάββατο ή Κυριακή, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες λήγουν την προηγούμενη Παρασκευή.
2. Το διδακτικό έτος χωρίζεται σε περιόδους (τρίμηνα)
α' περίοδος (τρίμηνο) : από 11 Σεπτεμβρίου μέχρι 10 Δεκεμβρίου
β' περίοδος (τρίμηνο) : από 11 Δεκεμβρίου μέχρι 10 Μαρτίου
γ' περίοδος (τρίμηνο) : από 11 Μαρτίου μέχρι 15 Ιουνίου

Άρθρο 4 Διακοπές, αργίες, εορταστικές εκδηλώσεις

1. Τα νηπιαγωγεία δεν λειτουργούν

- α. Τα Σάββατα και τις Κυριακές
- β. Την 28η Οκτωβρίου (Εθνική εορτή)
- γ. Τη 17η Νοεμβρίου, ημέρα κατά την οποία γίνονται εκδηλώσεις για την επέτειο του Πολυτεχνείου, τον αντιδικτατορικό αγώνα και την Εθνική Αντίσταση σε όλα τα νηπιαγωγεία, μέσα στο πρωινό ωράριο εργασίας, στις οποίες παίρνει μέρος όλο το διδακτικό προσωπικό. Όταν η 17η Νοεμβρίου είναι Σάββατο ή Κυριακή, οι εκδηλώσεις γίνονται την προηγούμενη Παρασκευή.
- δ. Από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και 7 Ιανουαρίου (διακοπές Χριστουγέννων).
- ε. Την 30η Ιανουαρίου, εορτή των Τριών Ιεραρχών. Την ημέρα αυτή το διδακτικό προσωπικό παίρνει μέρος στον εκκλησιασμό και στις σχετικές εκδηλώσεις της εκπαιδευτικής κοινότητας της περιοχής.
- στ. Την Καθαρή Δευτέρα
- ζ. Την 25η Μαρτίου (Εθνική εορτή)

- η. Από τη Μ. Δευτέρα μέχρι και την Παρασκευή της Διακαινησίμου (διακοπές Πάσχα),
- θ. Την 1η Μαΐου
- ι. Την εορτή του Αγίου Πνεύματος
- ια. Από 22 Ιουνίου μέχρι και 31 Αυγούστου (θερινές διακοπές)
- ιβ. Την ημέρα της εορτής του Πολιούχου της έδρας του νηπιαγωγείου και της τοπικής εθνικής εορτής.

2. Οι εκδηλώσεις για την επέτειο της εθνικής εορτής της 28ης Οκτωβρίου πραγματοποιούνται στις 27 Οκτωβρίου, ημέρα κατά την οποία τιμάται και η ελληνική σημαία και για την επέτειο της εθνικής εορτής της 25ης Μαρτίου στις 24 του ίδιου μήνα. Σε περίπτωση που η 28η Οκτωβρίου και η 25η Μαρτίου είναι Κυριακή ή Δευτέρα, οι εκδηλώσεις γίνονται την προηγούμενη Παρασκευή.

3. Έκτακτες εορταστικές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή του οικείου Νομάρχη όταν πρόκειται για εκδήλωση τοπικού ενδιαφέροντος.

4. Τα νηπιαγωγεία μπορούν να παίρνουν μέρος στο γενικό εορτασμό των εθνικών και τοπικών εορτών, σύμφωνα με το πρόγραμμα της Νομαρχίας ή της δημοτικής αρχής.

5. Εκκλησιασμός νηπίων μπορεί να γίνει ύστερα από απόφαση του διδακτικού προσωπικού, εφόσον το επιτρέπουν οι τοπικές συνθήκες και εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις για ασφαλή μετάβασή τους στο ναό.

Άρθρο 5

Διακοπές μαθημάτων λόγω έκτακτων αναγκών

1. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες των νηπίων μπορούν να διακοπούν μέχρι δεκαπέντε εργάσιμες ημέρες με απόφαση του Υπουργού Παιδείας για αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και απρόβλεπτων καταστάσεων και γεγονότων ή του οικείου Νομάρχη αν τα παραπάνω αφορούν μεμονωμένο νομό.

2. Διακοπή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων πέραν των 15 εργάσιμων ημερών για τις παραπάνω αιτίες, είτε αυτό αφορά τα νηπιαγωγεία μιας περιοχής είτε ολόκληρης της χώρας, γίνεται μόνο με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

3. Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο τα νηπιαγωγεία δεν λειτουργήσουν για διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών, μπορεί να παραταθεί για αντίστοιχο ή μικρότερο χρονικό διάστημα το διδακτικό έτος, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 6
Βιβλία - έντυπα για το νηπιαγωγείο

A. ΒΙΒΛΙΑ

1. Βιβλίο Μητρώου Νηπίων (B.M.N., υπόδειγμα 1ο). Σ' αυτό εγγράφονται με αλφαβητική σειρά και κατά ηλικία τα νήπια που προσέρχονται για εγγραφή κάθε σχολικό έτος. Τα στοιχεία που καταχωρούνται είναι αύξ. αρ., επώνυμο, όνομα, όνομα πατέρα, και μητέρας, χρονολογία και τόπος γέννησης, ιθαγένεια, θρήσκευμα, ημερομηνία εγγραφής, στοιχεία εγγραφής, τα οποία επαναλαμβάνονται κατά την επανεγγραφή τους το 2ο έτος.
2. Πρωτόκολλο εμπιστευτικής αλληλογραφίας.
3. Πρωτόκολλο αλληλογραφίας (κοινό).
4. Βιβλίο καταγραφής παιδαγωγικού και εποπτικού υλικού.
5. Βιβλίο πράξεων διδακτικού προσωπικού, Βιβλίο πράξεων Προϊσταμένου και Βιβλίο πράξεων σχολικού συμβουλίου.
6. Ημερολόγιο λειτουργίας νηπιαγωγείου (σχολικής ζωής).

B. ΕΝΤΥΠΑ

Βεβαίωση φοίτησης στο νηπιαγωγείο (Αναμνηστικό)
Βεβαίωση εγγραφής (Υπόδειγμα 2ο)

Γ. ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΛΕΙΣΙΜΟ ΒΙΒΛΙΩΝ

1. Όλα τα βιβλία σελιδομετρούνται και θεωρούνται από τον / την προϊστάμενο /η του νηπιαγωγείου.

2. α. Το Βιβλίο Μητρώου Νηπίων (B.M.N.) κλείνεται με τη λήξη των μαθημάτων (15 Ιουνίου) με πράξη της Προϊσταμένης του Νηπιαγωγείου.

β. Τα Πρωτόκολλα αλληλογραφίας κλείνονται στις 31 Αυγούστου

γ. Το βιβλίο πράξεων διδακτικού προσωπικού, το βιβλίο πράξεων του σχολικού συμβουλίου και το ημερολόγιο λειτουργίας του νηπιαγωγείου κλείνουν στις 31 Αυγούστου.

δ. Το βιβλίο καταγραφής παιδαγωγικών και εποπτικών υλικών δεν κλείνεται εκτός κι αν δοθεί σχετική εντολή από τις προϊστάμενες αρχές.

Άρθρο 7
Εγγραφές νηπίων

1. Στο νηπιαγωγείο εγγράφονται νήπια που συμπληρώνουν τη νόμιμη ηλικία. Η προσκόμιση των δικαιολογητικών για εγγραφή γίνεται από 1 μέχρι 15 Ιουνίου του

προηγούμενου σχολικού έτους. Προσκόμιση δικαιολογητικών γίνεται και μετά την ημερομηνία αυτή, αν δεν έχει συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος αριθμός νηπίων κατά τμήμα.

2. Για την εγγραφή στο νηπιαγωγείο απαιτούνται :

α. Πιστοποιητικό γέννησης Δήμου ή Κοινότητας για την εγγραφή του νηπίου στα οικεία μητρώα ή δημοτολόγια, στο οποίο αναγράφεται ολογράφως και αριθμητικώς η ημερομηνία γέννησης. Για το νήπιο που θα συνεχίσει τη φοίτησή του στο ίδιο νηπιαγωγείο και δεύτερη χρονιά δεν απαιτείται νέο πιστοποιητικό γέννησης.

β. Επίδειξη του βιβλιαρίου ή προσκόμιση άλλου στοιχείου, στο οποίο φαίνεται ότι έγιναν τα προβλεπόμενα εμβόλια και η οδοντολογική εξέταση.

γ. Υπεύθυνη δήλωση του γονέα ή κηδεμόνα ή άλλο στοιχείο κατά την κρίση του / της προϊσταμένου / νης του νηπιαγωγείου , από το οποίο φαίνεται η διεύθυνση κατοικίας του νηπίου.

δ. Δήλωση του γονέα ότι αναλαμβάνει την ευθύνη για την ασφαλή προσέλευση και αποχώρηση του νηπίου.

3. Στο νηπιαγωγείο φοιτούν δύο ηλικίες νηπίων. Η πρώτη ηλικία (νήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία πέντε (5) ετών. Η δεύτερη ηλικία (προνήπια) περιλαμβάνει τα νήπια, τα οποία στις 31 Δεκεμβρίου του έτους εγγραφής συμπληρώνουν ηλικία τεσσάρων (4) ετών (Η ηλικία εγγραφής των νηπίων ορίζεται με τις διατάξεις του άρ. 10 παρ. 1 α του Ν.2327/95, ΦΕΚ 56 Α', που αντικατέστησαν το άρ. 3 παρ. 3 εδ. 1ο του Ν.1566/85, ως προς το θέμα της ηλικίας που πρέπει να έχουν συμπληρώσει τα εγγραφόμενα στα νηπιαγωγεία νήπια).

4. Κάθε εγγραφή νηπίου που δεν έχει τη νόμιμη ηλικία θεωρείται άκυρη.

5. Οι αλλοδαποί εγγράφονται στο νηπιαγωγείο προσκομίζοντας τα δικαιολογητικά της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου. Ζητούνται ακόμη στοιχεία που φανερώνουν την εθνικότητά τους. Με υπουργική απόφαση μπορεί να οριστεί διαφορετική διαδικασία για την εγγραφή των παραπάνω νηπίων και να ζητηθούν πρόσθετα δικαιολογητικά ή να καθοριστούν διαφορετικά ο τρόπος εγγραφής Ελληνοπαίδων ομογενών με ξένη υπηκοότητα. Με παρόμοιες αποφάσεις μπορούν να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις εγγραφές, όταν για σοβαρούς λόγους Έλληνες ή αλλοδαποί αδυνατούν να καταθέσουν ή καταθέτουν ελλιπή δικαιολογητικά.

6. Τα αδήλωτα νήπια (άρθρο 3 Ν.Δ. 762/70) και όσα δεν είναι εγγεγραμμένα στα Μητρώα ή Δημοτολόγια εγγράφονται ύστερα από δήλωση του γονέα ή του έχοντα την επιμέλεια, με την οποία δηλώνεται η νόμιμη ηλικία. Στη συνέχεια, με τη συνεργασία του / της προϊσταμένου / νης του νηπιαγωγείου και των γονέων ή κηδεμόνων, γίνονται οι απαραίτητες ενέργειες για να εγγραφούν στα μητρώα ή δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας.

7. Νήπια, τα οποία για σοβαρούς οικογενειακούς λόγους καθώς και για λόγους υγείας που πιστοποιούνται με βεβαίωση ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας ή κρατικού θεραπευτηρίου δεν μπορούν να παρακολουθήσουν την Α' τάξη του δημοτικού,

παραμένουν για μια ακόμη χρονιά στο νηπιαγωγείο, ύστερα από δήλωση του γονέα. Επανάληψη φοίτησης στο νηπιαγωγείο για ένα έτος γίνεται ακόμη όταν διαπιστώνεται από ιατροπαιδαγωγική υπηρεσία ή το σχολικό σύμβουλο προσχολικής αγωγής ότι το νήπιο παρουσιάζει σοβαρές δυσκολίες να παρακολουθήσει τα μαθήματα της Α΄ τάξης του δημοτικού και εφόσον οι γονείς του το επιθυμούν.

8. Οι εγγραφές στις μονάδες ειδικής αγωγής γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τη φοίτηση στις μονάδες αυτές.

9. Σε περίπτωση που ο αριθμός αιτήσεων εγγραφής νηπίων είναι μεγαλύτερος του αριθμού των θέσεων του νηπιαγωγείου και εφόσον οι κτιριακές συνθήκες το επιτρέπουν, είναι δυνατό να λειτουργήσουν περισσότερα τμήματα νηπίων, ανεξάρτητα από την οργανικότητα του νηπιαγωγείου, ύστερα από απόφαση του προϊσταμένου Δ/σης ή Γραφείου Εκπ/σης η οποία επικυρώνεται από το αρμόδιο Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο.

10. Καταρχήν γίνονται δεκτά τα νήπια της πρώτης ηλικίας. Όταν ο αριθμός των υποψηφίων δεν επιτρέπει την ικανοποίηση όλων των αιτήσεων γίνεται κλήρωση. Στις περιπτώσεις που ικανοποιηθούν όλες οι αιτήσεις της Α΄ ηλικίας και παραμένουν ακόμη κενές θέσεις, αυτές συμπληρώνονται από νήπια Β΄ ηλικίας κι αν οι αιτήσεις είναι πολλές γίνεται κλήρωση.

11. Η κλήρωση γίνεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τις 15 Ιουνίου. αφού ληφθεί υπόψη η παράγραφος 12 αυτού του άρθρου. ενώπιον επιτροπής που αποτελείται από το διδακτικό προσωπικό του νηπιαγωγείου και δύο εκπροσώπους των παρευρισκόμενων γονέων και κηδεμόνων. Η επιτροπή συντάσσει πρακτικό με τη σειρά κλήρωσης, το οποίο υποβάλλεται στον προϊστάμενο της Δ/σης ή του Γραφείου Εκπ/σης. Με βάση τη σειρά κλήρωσης γίνεται η εγγραφή στο νηπιαγωγείο, καθώς και η πλήρωση των κενών θέσεων που τυχόν θα δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους.

12. Κατ' εξαίρεση και χωρίς κλήρωση εγγράφονται τα παρακάτω νήπια των δύο ηλικιών:

α) Τα δίδυμα αδέρφια εφόσον έχει κληρωθεί ο ένας από αυτούς.

β) Τα τέκνα πολυτέκνων, αφού ληφθεί υπόψη η παρ. 10 του παρόντος άρθρου.

γ) Τα τέκνα των νηπιαγωγών που διδάσκουν στο νηπιαγωγείο και των άλλων εκπαιδευτικών που εργάζονται σε συστεγαζόμενα με το νηπιαγωγείο σχολεία.

13. Στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία τα δικαιολογητικά συγκεντρώνονται από τους / τις προϊσταμένους / νες των νηπιαγωγείων και η κατανομή των νηπίων γίνεται από το διδακτικό προσωπικό, όταν ο αριθμός των νηπίων δεν απαιτεί κλήρωση. Η κατανομή γίνεται με τρόπο ώστε στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία να εγγράφεται ο ίδιος αριθμός νηπίων Α΄ και Β΄ ηλικίας και περίπου ίδιος αριθμός από τα δύο φύλα. Η κλήρωση στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία γίνεται με τη διαδικασία που καθορίζεται από την παράγραφο 11 αυτού του άρθρου. Στην επιτροπή μαζί με τους εκπροσώπους των γονέων συμμετέχουν όλοι οι διδάσκοντες στα νηπιαγωγεία.

14. Σε περίπτωση συνεχούς απουσίας νηπίου πέραν του διμήνου και αφού ο γονέας ή ο κηδεμόνας δεν ανταποκρίθηκαν στις ειδοποιήσεις της Προϊσταμένης του νηπιαγωγείου, η θέση πληρώνεται από άλλο νήπιο που περιλαμβάνεται στη σχετική

κατάσταση .

15. Όταν ένα νήπιο γίνει δεκτό για εγγραφή σε νηπιαγωγείο που λειτουργεί με εναλλασσόμενο ωράριο και αδέρφια του είναι μαθητές σχολείου που λειτουργεί πλησίον του νηπιαγωγείου ή συστεγάζεται με αυτό, το νήπιο εγγράφεται σε νηπιαγωγείο ή τμήμα νηπιαγωγείου που έχει το ίδιο ωράριο εργασίας με το παραπάνω σχολείο.

16. Εγγραφή νηπίου σε άλλο νηπιαγωγείο (μετεγγραφή) επειδή άλλαξε ο τόπος κατοικίας του ή για άλλους ειδικούς λόγους γίνεται ή με την προσκόμιση εκ νέου των δικαιολογητικών της παραγράφου 2 αυτού του άρθρου ή με βεβαίωση του / της προϊσταμένου / νης του νηπιαγωγείου ότι άλλα δικαιολογητικά έχουν κατατεθεί και έγινε κανονική εγγραφή. Αν στο νηπιαγωγείο έχουν πληρωθεί οι θέσεις και συγχρόνως δεν έχουν ικανοποιηθεί όλες οι αιτήσεις εγγραφής, το νήπιο που προέρχεται από μετεγγραφή εγγράφεται στο τέλος της κατάστασης αναμονής που αφορά την ηλικία του.

17. Με απόφαση του προϊσταμένου της Δ/νσης ή του Γραφείου Εκπ/σης, μπορεί να γίνει ομαδική μετεγγραφή νηπίων από ένα νηπιαγωγείο σε άλλο κοντινό, κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, για λόγους αποσυμφόρησης, όταν υπάρχει μεγάλος αριθμός νηπίων στο πρώτο και μικρός στο δεύτερο ή για λόγους αναδιάρθρωσης και ανακατανομής των σχολικών περιφερειών. Η επιλογή των νηπίων που θα μετεγγραφούν γίνεται μετά από κλήρωση, την οποία διενεργεί το σχολικό συμβούλιο. Η κλήρωση γίνεται μόνο στην περίπτωση που το σύνολο του αριθμού των μετεγγραφομένων νηπίων υπολείπεται ή υπερτερεί του αριθμού των αιτήσεων των γονέων που εκουσίως θέλουν να μετακινήσουν τα παιδιά τους. Αν δεν υπάρχει σύλλογος γονέων, την κλήρωση διενεργεί επιτροπή παρόμοια με αυτή που αναφέρεται στην παράγραφο 11 του παρόντος άρθρου. Η εγγραφή στο νέο νηπιαγωγείο γίνεται με βάση τη βεβαίωση του / της προϊσταμένου / νης του νηπιαγωγείου (υπόδειγμα 2ο) του νηπιαγωγείου από το οποίο προέρχονται τα νήπια.

18. Η διαδικασία εγγραφής στα πειραματικά νηπιαγωγεία ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Άρθρο 8

Ημερήσιο και αναλυτικό πρόγραμμα

1. Το αναλυτικό πρόγραμμα των νηπιαγωγείων ορίζεται με Προεδρικά Διατάγματα, τα οποία εκδίδονται για το σκοπό αυτό. Παρεμβάσεις και ειδικές ρυθμίσεις που αφορούν τα αναλυτικά προγράμματα μπορούν να γίνονται με υπουργικές αποφάσεις.

Άρθρο 9

Έλεγχος και εκτίμηση της ανάπτυξης των νηπίων - Παιδαγωγικές συναντήσεις - Συνεργασία με την οικογένεια

1. Ο έλεγχος και η αξιολόγηση της ανάπτυξης του νηπίου από τον / η νηπιαγωγό στηρίζεται:

α. Στις πληροφορίες που παρέχει η οικογένεια για το ιστορικό της ανάπτυξης του νηπίου και την εκτίμηση της συμπεριφοράς του στο οικογενειακό και ευρύτερο περιβάλλον.

β. Στη συνεχή παρατήρηση της συμπεριφοράς των στάσεων και των δραστηριοτήτων του νηπίου, όπως αυτή εκδηλώνεται κατά τη διάρκεια της σχολικής ζωής και της καθημερινής εργασίας νηπιαγωγείου.

γ. Στις εκτιμήσεις του / της νηπιαγωγού για το βαθμό ανταπόκρισης του νηπίου στους επιμέρους στόχους του επίσημου αναλυτικού προγράμματος.

2. Πέντε ημέρες πριν από τη λήξη του τριμήνου και όποτε προκύψει ανάγκη, σε κάθε νηπιαγωγείο πραγματοποιούνται, εκτός διδακτικού ωραρίου, συσκέψεις του διδακτικού προσωπικού, όπου εκτιμάται η πρόοδος των νηπίων, ανταλλάσσονται απόψεις και χαράσσονται οι γενικές κατευθύνσεις της λειτουργίας του νηπιαγωγείου. Στις συσκέψεις αυτές μπορεί να πάρει μέρος και ο Σχολικός Σύμβουλος ή ο αρμόδιος Προϊστάμενος, όποτε καλούνται από το διδακτικό προσωπικό ή οι ίδιοι το επιθυμούν.

3. α. Η ενημέρωση είναι δικαίωμα των γονέων, αλλά και υποχρέωση και καθήκον των εκπαιδευτικών. Γίνεται εκτός διδακτικού ωραρίου, μετά από πρόσκληση εκ μέρους του / της νηπιαγωγού, σε χρόνο που επιτρέπει τη μεγαλύτερη συμμετοχή των γονέων και κηδεμόνων.

β. Η ενημέρωση γίνεται συλλογικά όταν πρόκειται για γενικά θέματα και για θέματα λειτουργίας του νηπιαγωγείου και προσωπικά όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν συγκεκριμένο νήπιο.

4. Ο / η νηπιαγωγός ορίζει μία φορά το μήνα ή και συχνότερα αν αυτός το κρίνει απαραίτητο, ημέρα συνεργασίας με τους γονείς, η οποία γίνεται σε ώρες εκτός διδακτικού ωραρίου, που αποφασίζεται από το διδακτικό προσωπικό, αναγράφεται στο βιβλίο πρακτικών και ανακοινώνεται στους γονείς. Αυτονόητο είναι ότι ο / η νηπιαγωγός δέχεται και εκτάκτως σε συνεργασία γονείς που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα.

5. Για την αντιμετώπιση περιπτώσεων νηπίων που παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες, ο / η νηπιαγωγός μπορεί να συνεργάζεται ακόμη και εντός της αίθουσας διδασκαλίας με τους γονείς αυτών των νηπίων ή με άτομα που κρίνονται ειδικά για την περίπτωση ή μπορούν να προσφέρουν ειδική βοήθεια, όταν ο ίδιος ή ο / η σχολικός Σύμβουλος Προσχολικής Αγωγής το κρίνουν απαραίτητο.

Άρθρο 10

Συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία

1. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία έχουν τη διοικητική τους αυτοτέλεια και λειτουργούν με τις ίδιες προϋποθέσεις, τα ίδια δικαιώματα και τις ίδιες υποχρεώσεις, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη σε ποιο ανήκει το διδακτήριο. Προνομιακή λειτουργία ενός από τα συστεγαζόμενα ολιγοθέσια ή πολυθέσια νηπιαγωγεία, με το αιτιολογικό ότι σ' αυτό ανήκει το διδακτήριο, δεν επιτρέπεται. Από τη στιγμή που αρχίζει η συστέγαση, λειτουργούν όλα με τις ίδιες συνθήκες ωραρίου εργασίας, χρησιμοποίησης γραφείων, αιθουσών, λοιπών χώρων και λαμβάνονται τα μέτρα

εκείνα που εξασφαλίζουν την ισοτιμία των νηπιαγωγείων και τη φοίτηση των νηπίων σε ισοπληθή τμήματα.

2. Στα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία που φοιτούν νήπια ειδικών κατηγοριών (όπως παιδιά που φιλοξενούνται σε ιδρύματα, τσιγγανόπαιδες, παλίννοστούντες, αλλοδαποί κ.ά.), αυτά κατανέμονται ισομερώς σε όλα τα τμήματα των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων.

3. Όταν ο αριθμός των νηπίων δεν επιτρέπει τη λειτουργία των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων σύμφωνα με την οργανικότητά τους, με απόφαση του Προϊσταμένου Δ/σης ή Γραφείου Π.Ε. που επικυρώνεται από το Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο πρωτοβάθμιας εκπ/σης, μπορεί να ανασταλεί η λειτουργία τμήματος ή τμημάτων, ανάλογα με τον αριθμό των φοιτούντων νηπίων. Η κατανομή των νηπίων αυτών των τμημάτων στα υπόλοιπα τμήματα των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων γίνεται από το σύλλογο διδασκόντων, με κριτήρια που προκαθορίζονται και αφού ληφθεί υπόψη η παράγραφος 13 του άρθρου 7 του παρόντος Π.Δ. και οι μετακινήσεις που θα χρειαστούν να γίνουν από νηπιαγωγείο σε νηπιαγωγείο πραγματοποιούνται χωρίς την αίτηση του γονέα.

4. Τα συστεγαζόμενα νηπ/γεία που ακολουθούν κοινό ωράριο εργασίας (συλλειτουργούν μπορούν να έχουν κοινή λειτουργία και κοινές εκδηλώσεις, λαμβάνονται επίσης όλα εκείνα τα μέτρα, ώστε να εξασφαλίζονται οι ίδιες σχολικές συνθήκες για τα νήπια και οι ίδιες εργασιακές σχέσεις για τους εκπ/κούς. Το ίδιο συμβαίνει και όταν τμήμα ενός νηπ/γείου έχει παράλληλη λειτουργία με άλλο νηπιαγωγείο.

5. Το διδακτικό προσωπικό και το σχολικό συμβούλιο των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων συνέρχονται σε κοινές συνεδριάσεις. Σκοπός των κοινών συνεδριάσεων, στις οποίες προεδρεύουν εκ περιτροπής οι προϊστάμενοι /νες των νηπιαγωγείων, είναι η καλλιέργεια πνεύματος συνεργασίας, ώστε τα νηπιαγωγεία να λειτουργούν ως ενιαία σχολική μονάδα, καθώς και η επίτευξη των στόχων του νηπιαγωγείου.

6. Σε περίπτωση που εκδηλώνονται διαφωνίες μεταξύ των συλλόγων των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων, την ευθύνη για την τελική πρόταση και απόφαση έχει, ανάλογα με το θέμα, ο σχολικός σύμβουλος ή ο αρμόδιος προϊστάμενος Δ/σης ή Γραφείου Εκπ/σης. Η πρόταση αυτή και η απόφαση δεν μπορούν να αφίστανται από τον ενιαίο τρόπο λειτουργίας των νηπιαγωγείων σε ό,τι αφορά τις εργασιακές σχέσεις των νηπιαγωγών και τις ίσες ευκαιρίες των νηπίων.

7. Με υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους της Δ/σης Σπουδών Π.Ε. του Υπουργείου Παιδείας μπορούν να ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη λειτουργία των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων.

8. Σε συστεγαζόμενα με δημοτικό σχολείο νηπιαγωγεία το διάλειμμα ρυθμίζεται σύμφωνα με τις ανάγκες των νηπίων και όχι των μαθητών του δημ. σχολείου.

Άρθρο 11
Θέματα λειτουργίας νηπιαγωγείων
Συνεδριάσεις συλλόγου διδασκόντων

α. Οι νηπιαγωγοί που εργάζονται στο ίδιο νηπιαγωγείο έχουν συνεχή επικοινωνία και ανταλλάσσουν απόψεις και εμπειρίες που αφορούν την εργασία τους. Πέραν αυτής της αυτονόητης συνεργασίας, ο σύλλογος διδασκόντων πραγματοποιεί τακτικές και έκτακτες συνεδριάσεις, όπως η παράγραφος 2 της περίπτωσης ΣΤ1 του άρθρου 11 του Ν. 1566/85 ορίζει. Σύμφωνα με την παράγραφο αυτή τακτικά συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά στην αρχή του διδακτικού έτους και στο τέλος κάθε τριμήνου, όπως και στην παράγραφο 2 του άρθρου 9 του παρόντος Π.Δ. ορίζεται. Έκτακτα ο σύλλογος διδασκόντων συνεδριάζει κάθε φορά που οι συνθήκες το επιβάλλουν. Στις συνεδριάσεις μπορούν να συμμετέχουν ο σχολικός σύμβουλος και ο αρμόδιος προϊστάμενος όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

β. Τα συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία διατηρούν την αυτοτέλειά τους και ο σύλλογος διδασκόντων του καθενός πραγματοποιεί τις προβλεπόμενες συνεδριάσεις. Εκτός από αυτές, πραγματοποιούνται κοινές συνεδριάσεις όλων των διδασκόντων των συστεγαζόμενων νηπιαγωγείων, για θέματα που αφορούν την κοινή λειτουργία τους και τη συγκρότηση κοινών ομάδων που θα αναλάβουν καθήκοντα και αρμοδιότητες.

γ. Σε όλες τις συνεδριάσεις του διδακτικού προσωπικού, όπως και του σχολικού συμβουλίου, τηρούνται πρακτικά στο οικείο βιβλίο, όπου καταχωρούνται οποιεσδήποτε αποφάσεις και υπογράφουν όσοι πήραν μέρος. Όλες οι συνεδριάσεις γίνονται εκτός διδακτικού ωραρίου.

Επιτήρηση νηπίων

α. Υπεύθυνος για την υποδοχή των νηπίων, την ασφαλή αποχώρησή τους και παραλαβή τους από τους γονείς ή από το συνοδό που αυτοί έχουν ορίσει είναι ο / η νηπιαγωγός.

β. Με ευθύνη του / της νηπιαγωγού ενημερώνονται οι γονείς και οι κηδεμόνες για το διδακτικό ωράριο και την υποχρέωση που έχουν για την παραλαβή των παιδιών με τη λήξη των εκπ/κών δραστηριοτήτων. Για τα θέματα αυτά οι γονείς καταθέτουν σχετική υπεύθυνη δήλωση. Σε έκτακτες περιπτώσεις οι γονείς μπορούν να παραλάβουν τα παιδιά τους από το νηπιαγωγείο πριν τη λήξη των εκπ/κών δραστηριοτήτων.

γ. Υπεύθυνος για την επιτήρηση των παιδιών στα διαλείμματα είναι ο / η νηπιαγωγός, ο οποίος παίρνει όλα τα μέτρα για την προστασία και τη σωματική ακεραιότητα των νηπίων, τον έλεγχο καθαριότητας των σχολικών χώρων και ό,τι έχει σχέση με την υγιεινή και την ασφάλειά τους.

Διδακτικές επισκέψεις

α. Οι διδακτικές επισκέψεις σε διάφορους χώρους έχουν ψυχαγωγικό, παιδαγωγικό και μορφωτικό σκοπό, όπως προβλέπεται από το αναλυτικό πρόγραμμα, πραγματοποιούνται εντός ωραρίου εργασίας και είναι ενταγμένες στον προγραμματισμό του νηπιαγωγείου.

Στις περιπτώσεις που γίνεται χρήση μεταφορικού μέσου, απαιτείται η έγκριση του

προϊσταμένου της Δ/σης ή του Γραφείου Εκπ/σης.

β. Στις επισκέψεις, οι οποίες δεν είναι περισσότερες από μία κατά μήνα, μπορεί να συμμετέχει όλο το νηπιαγωγείο ή ένα τμήμα. Πραγματοποιούνται ύστερα από απόφαση του συλλόγου διδασκόντων και έγκαιρη ενημέρωση, γραπτή ή προφορική, του σχολικού συμβούλου και του προϊσταμένου Δ/σης ή Γραφείου Εκπ/σης. Στον προγραμματισμό του νηπιαγωγείου εντάσσονται και οι ολιγόωρες έξοδοι των νηπίων για την κάλυψη των αναγκών του αναλυτικού προγράμματος.

γ. Οι έξοδοι από το νηπιαγωγείο με τις προϋποθέσεις των προηγούμενων εδαφίων και για τους λόγους που αναφέρονται σ' αυτά (τα εδάφια), γίνονται με ευθύνη του / της νηπιαγωγού και σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται η ασφαλής μετακίνηση και η επαρκής επίβλεψη των νηπίων. Η συμμετοχή γονέων σ' αυτές είναι δυνατή, εφόσον ο / η νηπιαγωγός κρίνει ότι συμβάλλουν στην καλύτερη επιτήρηση των παιδιών.

δ. Όσα νήπια δεν παίρνουν μέρος στις εξόδους δεν προσέρχονται στο νηπιαγωγείο την ημέρα αυτή, μετά από έγκαιρη ενημέρωση των γονέων τους.

ε. Ημερήσιες ή πολυήμερες εκδρομές δεν πραγματοποιούνται από τα νηπιαγωγεία.

Σχολική ζωή - Πολιτισμός

α. Μέρος της σχολικής ζωής αποτελούν οι αναφερόμενες στην προηγούμενη παράγραφο διδακτικές επισκέψεις και έξοδοι, καθώς και κάθε είδους εκδηλώσεις και δραστηριότητες που συμβάλλουν στην επίτευξη των σκοπών του νηπιαγωγείου και του αναλυτικού προγράμματος και φέρνουν το παιδί σε επαφή και επικοινωνία με τη σύγχρονη πραγματικότητα και με έργα πολιτισμικής αξίας.

β. Στη πλαίσια της σχολικής ζωής και του πολιτισμού πραγματοποιούνται επισκέψεις και εκδηλώσεις στο χώρο του νηπιαγωγείου κλιμακίων ή μεμονωμένων καλλιτεχνών μουσικής, θεάτρου, χορού, εικαστικών τεχνών και άλλων ειδικών.

γ. Η συμμετοχή των νηπίων στις εκδηλώσεις για τις εθνικές ή άλλες εορτές και στην καθημερινή ομαδική προσευχή, καθώς και η οργάνωση εκθέσεων με έργα των παιδιών, αποτελούν επίσης μέρος της σχολικής ζωής και του πολιτισμού. Τα νήπια που ανήκουν σε άλλο δόγμα ή άλλο θρήσκευμα δεν συμμετέχουν στην πρωινή προσευχή και στις εκδηλώσεις θρησκευτικού περιεχομένου, εφόσον οι γονείς τους το ζητήσουν με γραπτή δήλωση. Συμμετέχουν όμως στον εορτασμό των εθνικών επετείων και στις άλλες εκδηλώσεις του νηπιαγωγείου.

Νηπιαγωγεία εφαρμογής νέων προγραμμάτων

α. Με πρόταση του σχολικού συμβούλου Προσχολικής Αγωγής και σύμφωνη γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, μπορούν να εφαρμόζονται, μετά από έγκριση του Υπουργού Παιδείας, σε νηπιαγωγεία της Περιφέρειας δοκιμαστικά νέα προγράμματα ή νέες μορφές λειτουργίας νηπιαγωγείου.

β. Με πρόταση της Δ/σης Σπουδών του Υπουργείου Παιδείας ή του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου ή Παιδαγωγικού Τμήματος Πανεπιστημίου, μπορούν να επιλέγονται νηπιαγωγεία περιφερειών ή νομών ή μέμονωμένα νηπιαγωγεία για εφαρμογή προγραμμάτων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, καθώς και για

δοκιμαστική χρήση παιδαγωγικού υλικού και εφαρμογή ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων.

Προγραμματισμός - απολογισμός του εκπαιδευτικού έργου

α. Από 1 έως 10 Σεπτεμβρίου γίνονται οι απαραίτητες προπαρασκευαστικές εργασίες και ο προγραμματισμός του εκπαιδευτικού έργου, ώστε στις 11 του ίδιου μήνα αρχίζει απρόσκοπτα το διδακτικό έργο, όπως

- (1) Σεμινάρια - συσκέψεις με το σχολικό σύμβουλο (σχετική ή παράγραφος 3 του επόμενου άρθρου)
- (2) Συνεδριάσεις του διδακτικού προσωπικού για τη σύνταξη του προγραμματισμού του εκπαιδευτικού έργου και του ημερήσιου προγράμματος, την ανάθεση αρμοδιοτήτων κλπ.
- (3) Συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες (συστεγαζόμενα σχολεία, τοπική αυτοδιοίκηση, σχολικό συμβούλιο, σχολική επιτροπή, δημοτική επιτροπή παιδείας κ.ά.) για την πραγματοποίηση πιθανών επισκευών, αποκατάσταση ζημιών και γενική για την αντιμετώπιση διδακτηριακών και άλλων προβλημάτων που έχουν σχέση με τη λειτουργία του νηπιαγωγείου
- (4) Ρύθμιση εκκρεμών θεμάτων εγγραφών και παραλαβής διδακτικού υλικού
- (5) Οποιαδήποτε προπαρασκευαστική εργασία

β. Από 16 μέχρι 21 Ιουνίου πραγματοποιούνται

- (1) Συσκέψεις και σεμινάρια με το σχολικό σύμβουλο (σχετική η παράγραφος 3 του επόμενου άρθρου)
- (2) Συσκέψεις του διδακτικού προσωπικού, κατά τις οποίες γίνεται ο απολογισμός του εκπαιδευτικού έργου και καταγράφονται προτάσεις για τη βελτίωσή του. Στις συσκέψεις αυτές μπορεί να παρίσταται και ο / η σχολικός / ή σύμβουλος.
- (3) Παραλαβή εκπαιδευτικού υλικού
- (4) Σύνταξη και υποβολή εντύπων
- (5) Οποιαδήποτε εργασία που αναφέρεται στο επόμενο διδακτικό έτος και διευκολύνει τη λειτουργία του νηπιαγωγείου.

γ. Κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους είναι δυνατό να γίνονται συσκέψεις του συλλόγου διδασκόντων, οι οποίες αφορούν την πορεία, τον προγραμματισμό και τον απολογισμό του εκπαιδευτικού έργου, πέραν αυτών που προβλέπονται από το άρθρο 9 και την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου αυτού του Π.Δ.

Άρθρο 12

Σεμινάρια εκπ/κών - Συσκέψεις με το σχολικό σύμβουλο

1. Με απόφαση του / της σχολικού συμβούλου και χωρίς να απαιτείται άδεια άλλης

αρχής μπορούν να χρησιμοποιούνται μέχρι και δύο (2) ημέρες κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους για την πραγματοποίηση επιμορφωτικών συναντήσεων του συνόλου των νηπιαγωγών της Περιφέρειας ή ομάδων νηπιαγωγών. Για τις συναντήσεις αυτές ενημερώνεται ο Νομάρχης και ο αρμόδιος προϊστάμενος.

2. Με πρωτοβουλία του / της σχολικού συμβούλου πραγματοποιούνται συσκέψεις με νηπιαγωγούς ενός ή περισσότερων νηπιαγωγείων σε ώρες που δεν εμποδίζεται η διδακτική εργασία, πέραν αυτών που προβλέπονται από την παράγραφο 2 του άρθρου 9 αυτού του Π.Δ., για ανταλλαγή απόψεων και εξέταση θεμάτων που συνδέονται με τον προγραμματισμό και το επιτελούμενο εκπαιδευτικό έργο.

3. Εντός του χρονικού διαστήματος 2 έως 9 Σεπτεμβρίου και 16 έως 20 Ιουνίου πραγματοποιούνται συσκέψεις και σεμινάρια από το σχολικό σύμβουλο, τα οποία παρακολουθούν όλοι οι εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με το εδάφιο στ της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Ν. 1566/85, πέραν των προβλεπομένων από τις προηγούμενες παραγράφους αυτού του άρθρου.

Η συμμετοχή των εκπ/κών στις συναντήσεις και συσκέψεις, στις οποίες καλούνται από το σχολικό σύμβουλο, είναι υποχρεωτική σύμφωνα με το εδάφιο στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Ν. 1566/85.

Άρθρο 13 Τελικές διατάξεις

1. Οι ρυθμίσεις του παρόντος Προεδρικού Διατάγματος ισχύουν για τα νηπιαγωγεία δημόσιας και ιδιωτικής εκπ/σης.
2. Κάθε διάταξη που ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα αυτού του Προεδρικού Διατάγματος καταργείται.
3. Θέματα που δεν ρυθμίζονται από αυτό το Προεδρικό Διάταγμα εξακολουθούν να διέπονται από τις κείμενες διατάξεις.
4. Από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως παύουν να ισχύουν τα Προεδρικά Διατάγματα 484/77 και 498/81 και το άρθρο 4 του Π.Δ. 476/80.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

2.4 Κανονισμός λειτουργίας των ιδιωτικών Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 645
31 Ιουλίου
1997

ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ

Αριθ. Π2β/οικ. 2808

Προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Βρεφικών-Παιδικών-Βρεφονηπιακών Σταθμών, Μονάδων Φύλαξης βρεφών και νηπίων) από φορείς Ιδιωτικού Δικαίου, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 2081/91 όπου προστέθηκε το άρθρο 29Α στο Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (ΦΕΚ 137 τεύχος Α').

2. Τις διατάξεις της παραγράφου 2του άρθρου 1 και της παρ.4του άρθ. 1 του Ν. 2345/12.10.95 «Οργανωμένες υπηρεσίες παροχής προστασίας από φορείς Κοινωνικής Πρόνοιας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 213/95 τεύχος Α').

3. Τις διατάξεις του Ν. 2218/1994 «Ίδρυση νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τροποποίηση διατάξεων για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση και την περιφέρεια και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ 90 τεύχος Α').

4. Τις διατάξεις του Ν. 2240/1994 «Συμπλήρωση διατάξεων για τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 153 τεύχος Α').

5. Τις διατάξεις του Π. Διατάγματος 138/1992 «Οργανισμός του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοιν. Ασφαλίσεων» (ΦΕΚ 68 τεύχος Α') όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα.

6. Την απόφαση του Υπουργού Υγείας – Πρόνοιας ΔΥ.3α/οικ. 878/4.10.1996, σχετικά με την ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εμ. Σκουλάκη και Θ. Κοτσώνη (Φ.Ε.Κ. 924/8/10/1996).

7. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις αυτής της απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Ορισμός, Σκοπός, και Είδη Μονάδων Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης

1. Γενικός ορισμός: Μονάδα Φροντίδας, Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (Μονάδα Φ.Π.Α.Δ.) είναι η μονάδα που φροντίζει βρέφη ή/ και παιδιά μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο δημοτικό σχολείο για ορισμένο χρονικό διάστημα της ημέρας, παρέχοντας τους συγκεκριμένες υπηρεσίες και εξασφαλίζει σε αυτά τα ακόλουθα:

- Υγιεινή και ασφαλή παραμονή, προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε ηλικίας φιλοξενουμένων παιδιών, σε κτίριο κατασκευασμένο σύμφωνα με τις οριζόμενες στα άρθρα 5 & 6, τεχνικές προδιαγραφές.

- Απασχόληση, διαπαιδαγώγηση, παιχνίδι, ψυχαγωγία, ανάπαυση, ψυχολογική βοήθεια ανάλογα με την ηλικία.

- Μέριμνα για την ομαλή ψυχοσυναισθηματική και υγιεινή ανάπτυξη των παιδιών και παροχή συμβουλευτικής ενημέρωσης και υποστήριξης στις οικογένειες τους.

- Υγιεινή και επαρκή διατροφή-όταν παρέχεται-με σωστή ποιοτική σύνθεση, για κάθε παιδί.

- Φροντίδα για την ατομική καθαριότητα τους, καθώς και την καθαριότητα των χώρων της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

- Τακτική ιατρική παρακολούθηση

2. Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ανάλογα με την ηλικία των παιδιών που θα φιλοξενούν και το είδος των υπηρεσιών που θα παρέχουν σ' αυτά, διακρίνονται στις ακόλουθες κατηγορίες :

α. Βρεφικός Σταθμός για βρέφη από 2 μηνών μέχρι 2,5 χρονών, με ή χωρίς παροχή φαγητού (θα παρασκευάζεται οπωσδήποτε γάλα).

β. Παιδικός Σταθμός για παιδιά από 2,5 χρονών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο, με ή χωρίς παροχή φαγητού.

γ. Βρεφονηπιακός Σταθμός για βρέφη και παιδιά από 2 μηνών μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο, με ή χωρίς παροχή φαγητού. Για τα βρέφη θα παρασκευάζεται οπωσδήποτε γάλα.

δ. Μονάδα Απασχόλησης Βρεφών ή/ και Παιδιών για λίγες ώρες, χωρίς παροχή φαγητού.

3. Για την λειτουργία κάθε Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι απαραίτητη η Άδεια Ίδρυσης και η Άδεια Λειτουργίας.

4. Κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. που εμπύπτει στις διατάξεις της παρούσας απόφασης, οφείλει να επιτρέπει στον Κοινωνικό Σύμβουλο τον οριζόμενο από το Ν.2345 /95 άρθρο 1 παρ.4, την ελεύθερη πρόσβαση σ' όλους τους χώρους παροχής υπηρεσιών και να εξασφαλίζει την ακώλυτη άσκηση των καθηκόντων του καθ' όλη τη διάρκεια της λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Άρθρο 2

Άδεια Ίδρυσης

Α. Για την ίδρυση Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι αναγκαία η ύπαρξη καταλλήλου οικοπέδου ή κτιρίου με την ανάλογη έκταση οικοπέδου.

1. Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. ιδρύονται μέσα σε αστικές-ημιαστικές περιοχές. Απαγορεύεται η εγκατάσταση των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. σε οικοδομές, όταν τμήματα των οικοδομών αυτών χρησιμοποιούνται για άλλο σκοπό, έχοντας κοινή με την Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. είσοδο ή έξοδο.

2. Το γήπεδο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να είναι ομαλό με μικρές κλίσεις, να εκπληρώνει τους όρους χρήσης γης της ισχύουσας πολεοδομικής νομοθεσίας, να απέχει 300 τουλάχιστον μέτρα από την περίμετρο εγκεκριμένης βιομηχανικής ζώνης, θορυβώδη εργαστήρια και εν γένει ανθυγιεινές και οχληρές εγκαταστάσεις, όπως αυτές χαρακτηρίζονται από την κατά νόμο αρμόδια Επιτροπή, σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και να εξυπηρετείται από τα δίκτυα παροχής πόσιμου νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και τηλεφώνου.

Κατ' εξαίρεση μπορεί να ιδρυθεί Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. σε χώρο μη ρυπαίνουσας βιομηχανίας/ βιοτεχνίας, για τα παιδιά των εργαζομένων σ' αυτή αποκλειστικά, με την προϋπόθεση να μην υπάρχει σε απόσταση 300 τουλάχιστον μέτρων βιομηχανική ή βιοτεχνική εγκατάσταση ανθυγιεινή ή οχληρή όπως ορίζεται πιο πάνω.

Β. Η Άδεια Ίδρυσης χορηγείται από τη Διεύθυνση ή το Τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης του τόπου εγκατάστασης της μονάδας, μετά την υποβολή των παρακάτω δικαιολογητικών:

1. Αίτηση του φυσικού ή νομικού προσώπου, που να αναγράφει τα στοιχεία του, (ή τα στοιχεία του κατά το νόμο υπεύθυνου του νομικού προσώπου), την επωνυμία, το είδος της Μονάδας (Παιδικός, Βρεφικός ή Βρεφονηπιακός Σταθμός κλπ.), την έδρα, το μέγιστο αριθμό των βρεφών ή και νηπίων που θα εξυπηρετούνται και το συγκεκριμένο σκοπό της Μονάδας.

2. Έκθεση αιτιολόγησης της επωνυμίας της Μονάδας.

3. Πλήρες τοπογραφικό διάγραμμα και σειρά αρχιτεκτονικών σχεδίων σύμφωνα με την εγκύκλιο 98 του ΥΠΕΧΩΔΕ Απ.οικ. 82070/22.12.89 σύνταξης μελετών για την έκδοση οικοδομικής άδειας.

4. Οικοδομική άδεια ή άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση νομιμότητας υφισταμένου κτιρίου, από την αρμόδια Πολεοδομία (ή Πολεοδομικό Γραφείο), στην περίπτωση που γίνεται διαρρύθμιση ή επέκταση σε υπάρχον κτίριο.

5. Τεχνική έκθεση του μηχανικού, σε δύο αντίγραφα, που εκτός των άλλων να περιλαμβάνει:

α) την περιγραφή της προσπελασιμότητας του οικοπέδου.

β) την κατάσταση των οδών προσπέλασης και το στάδιο προόδου εφαρμογής του εγκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου.

γ) τη δυνατότητα και την επάρκεια ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης.

δ) πίνακα τελειωμάτων χώρων και περιγραφή του τρόπου κατασκευής του κτιρίου γενικότερα.

ε) τον αριθμό των παιδιών (βρεφών ή νηπίων) κατά ηλικία, που θα εξυπηρετεί η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ., πλήρη περιγραφή των τμημάτων της και της λειτουργίας τους, (π.χ. ωράριο λειτουργίας, παρεχόμενες υπηρεσίες όπως φαγητό κ.λπ) καθώς και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

6. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του υπεύθυνου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, που θα δηλώνει ρητώς τη συμμόρφωση του με τα αναγραφόμενα στο παρόν άρθρο παρ. Α εδάφιο 2.

7. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του προσώπου, στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η Άδεια Ίδρυσης, που θα αναφέρει ότι αυτό δεν έχει καταδικασθεί αμετάκλητα σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα ή για ένα από τα πλημμελήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, εκβίασης, πλαστογράφησης, συκοφαντικής δυσφήμισης, παραχάραξης και παράβασης των διατάξεων περί ναρκωτικών ή για έγκλημα που αναφέρεται στα ήθη και ότι δεν έχει στερηθεί λόγω καταδίκης για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη των πολιτικών του δικαιωμάτων.

8. Πιστοποιητικό της Εισαγγελίας Πλημμελειοδικών της κατοικίας του αιτούντος ότι δεν διώκεται, ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86.

9. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι δεν έχει τεθεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη.

10. Η Εμπορική Εταιρεία που προτίθεται να ιδρύσει Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. πρέπει να επισυνάπτει αντίγραφο επικυρωμένο του καταστατικού της. Τα δικαιολογητικά των παραγράφων 7,8 και 9 του παρόντος πρέπει να υποβληθούν για όλα τα μέλη της διοίκησης της Εταιρείας και οπωσδήποτε για τα μέλη της τυχόν συνιστώμενης διοίκησης της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

11. Παράβολο 50 000 δρχ.

Όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά υποβάλλονται στη Διεύθυνση ή Τμήμα Κοινωνικής Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (τα σχέδια υποβάλλονται σε δύο αντίγραφα).

Η Διεύθυνση (ή το Τμήμα) Κοινωνικής Πρόνοιας εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα τα παραπάνω δικαιολογητικά.

Μετά την έγκριση των σχεδίων από λειτουργική άποψη, υποβάλλεται στην αρμόδια Πολεοδομία (ή Πολεοδομικό Γραφείο) ο πλήρης φάκελος για έκδοση της Οικοδομικής Άδειας (μαζί με τα εγκεκριμένα από πλευράς λειτουργικότητας σχέδια).

Για τα υπάρχοντα κτίρια, που έχουν νόμιμη οικοδομική άδεια, ακολουθείται η ίδια διαδικασία, αλλά εκδίδεται από το αρμόδιο Γραφείο Πολεοδομίας, η οικοδομική άδεια νέας χρήσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ΓΟΚ Ν. 1577/85, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε.

Μετά την έκδοση οικοδομικής άδειας υποβάλλονται στη Διεύθυνση (ή το τμήμα) Κοινωνικής Πρόνοιας:

1. η εγκεκριμένη πλήρης αρχιτεκτονική μελέτη και
2. το ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης, σε περίπτωση που το κτίριο είναι νοικιασμένο, θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ. και χορηγείται η Άδεια Ίδρυσης.

Άρθρο 3 Άδεια Λειτουργίας

Α. Όταν ολοκληρωθεί η κατασκευή και ο εξοπλισμός του κτιρίου και του περιβάλλοντα χώρου και χορηγηθεί η βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, για την Άδεια Λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. υποβάλλονται στη Διεύθυνση (ή το τμήμα) Κοινωνικής Πρόνοιας της περιοχής τα παρακάτω δικαιολογητικά:

1. Αίτηση του προσώπου (φυσικού ή νομικού), στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια, που θα μνημονεύει τον αριθμό της Άδειας, που χορηγήθηκε για την Ίδρυση.

2. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 του άρθρου 8 ότι θα προβεί στην πρόσληψη του προσωπικού που προβλέπεται στην παρούσα Απόφαση.

3. Αντίγραφο της άδειας θεωρημένο από το γραφείο Πολεοδομίας για την αποπεράτωση της οικοδομής.

Εκδίδεται στη συνέχεια η Άδεια Λειτουργίας, με απόφαση του Νομάρχη, ύστερα από γνωμοδότηση της κατά νόμο αρμόδιας Επιτροπής καταλληλότητας ότι η Μονάδα συγκεντρώνει τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης. Στην επιτροπή αυτή συμμετέχει εκπρόσωπος του συλλογικού οργάνου των ιδιοκτητών Μονάδων Φ.Π.Α.Δ., εφ' όσον υπάρχει.

Β. Αναθεώρηση της Άδειας Λειτουργίας είναι απαραίτητη, όταν μεταβάλλεται ένα από τα παρακάτω στοιχεία:

- Το καθεστώς ιδιοκτησίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.
- Ο αριθμός των βρεφών-νηπίων που μπορεί να εξυπηρετεί η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ.
- Ο Εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.
- Η κτιριακή υποδομή της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. (Διαρρυθμίσεις, προσθήκες κ.λ.π)

Άρθρο 4 Δυναμικότητα Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

1. Για την εύρυθμη και βιώσιμη λειτουργία μιας Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. ο αριθμός των εξυπηρετούμενων παιδιών δεν πρέπει να είναι μικρότερος από:

- α. 10 βρέφη σε περίπτωση Βρεφικού Σταθμού.
- β. 15 νήπια σε περίπτωση Παιδικού Σταθμού.
- γ. 6 βρέφη και 15 νήπια σε περίπτωση Βρεφονηπιακού Σταθμού.
- δ. 6 βρέφη και/ η 15 νήπια σε περίπτωση Μονάδας Απασχόλησης Βρεφών και/ η Νηπίων

Άρθρο 5

Κτιριολογικό Πρόγραμμα-Μετρικά στοιχεία Μονάδων Φ.Π.Α.Δ.-Τεχνικές και Λειτουργικές Προδιαγραφές.

1. Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. υπάγονται στις διατάξεις:

- Του Κτιριοδομικού Κανονισμού στην κατηγορία χρήσης «Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια».

- Του Κανονισμού Πυροπροστασίας Νέων Κτιρίων στην κατηγορία χρήσης Η.

2. Οι χώροι και οι καθαρές επιφάνειες, που απαιτούνται για τη λειτουργία Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. δίνονται στους Πίνακες I, II, III & IV που ακολουθούν και που περιλαμβάνουν αντίστοιχα τα κτιριολογικά προγράμματα:

α. Βρεφικού Σταθμού 10 βρεφών

β. Παιδικού Σταθμού 15 νηπίων

γ. Βρεφονηπιακού Σταθμού 6 βρεφών και 15 νηπίων.

δ. Μονάδα Απασχόλησης Βρεφών & Νηπίων 6 βρεφών και 15 νηπίων.

Οι επιφάνειες των χώρων είναι οι ελάχιστες καθαρές επιτρεπόμενες.

ΠΙΝΑΚΑΣ I ΒΡΕΦΩΝ

ΒΡΕΦΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ 10

ΧΩΡΟΙ	ΚΑΘΑΡΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ Μ2	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΔΙΑΣ/ΣΕΙΣ Μ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
A. ΥΠΟΔΟΧΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ			
1. Είσοδος-Αναμονή (καροτσάκια)	12,00	2,40	
2. Γραφείο Δ/νσης	7,00	2,40	
3. Γραφείο πολλαπλών χρήσεων	9,00	2,40	Απαιτείται για ΒΣ με >20 βρέφη
4. Χώρος προσωπικού	7,00	2,20	Απαιτείται για ΒΣ με >6-7 ατ. προσ
5. Μόνωση	6,00	1,80	Απαιτείται για ΒΣ με >25 βρέφη
6. WC/DS προσωπικού → κοινού	6,00	-	
7. Ιδιαίτερ. χώρος για καροτσάκια	3,00	-	
B. ΧΩΡΟΙ ΒΡΕΦΩΝ			
1. Αίθουσα Ύπνου Βρεφών	2,50Μ2/βρέφος	3,00	Μin επιφάνεια αιθ. 15,00Μ2
2. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών	1,20Μ2/βρέφος	3,00	Μin επιφάνεια αιθ. 15,00Μ2
3. Χώρος Αλλαγών-Λουτρού-Βρεφών	2,50Μ2/θέση αλλαγής	1,50	1 θέση αλλαγής αντιστοιχεί σε 3 βρέφη
4. Χώρος παρασκευής γάλακτος	4,00	1,50	
Γ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			
1. Κουζίνα	8,00	2,20	Μin επιφ. όταν δεν παρασκ. φαγητό
2. Αποθήκη Τροφίμων	3,00	-	Απαιτείται όταν παρασκ. φαγητό
3. Πλυντήριο (σιδερ/τήριο)	7,00	2,00	
4. Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας	3,00	-	Άμεση βοηθητική έξοδος
5. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6. Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με σύστημα θέρμανσης

*παιδιά : βρέφη και νήπια μαζί

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Είσοδος - Αναμονή: Περιλαμβάνει χώρο για τα καροτσάκια όταν ο Βρεφικός Σταθμός (Β.Σ.) έχει λιγότερα από 25 βρέφη, ή όταν έχει αυτοκίνητα για την μεταφορά των παιδιών. Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια (χώρος Α7) απαιτείται μόνο όταν ο Β.Σ. φιλοξενεί περισσότερα από 25 βρέφη και δεν έχει αυτοκίνητα για τη μεταφορά τους.

2.Γραφείο Πολλαπλών Χρήσεων: Χρησιμοποιείται σαν εξεταστήριο από τον γιατρό ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικού προσωπικού με τους γονείς.

3.Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στον Β.Σ. εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

4.Μόνωση: Χώρος που παραμένει κάποιο παιδί όταν αρρώστησει ξαφνικά μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς του. Πρέπει να επιβλέπεται άνετα από το προσωπικό για την ασφάλεια και την υποστήριξη του παιδιού και να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να μην φοβίζει ή κάνει το παιδί να αισθάνεται απομονωμένο.

5.Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει 1 WC με νιπτήρα /8 άτομα προσωπικού, 1 DS/12 άτομα και αποδυτήρια (Locker) για κάθε εργαζόμενο. Όταν ο Β.Σ. φιλοξενεί περισσότερα από 50 βρέφη απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό.

6.Αίθουσα Ύπνου Βρεφών: Περιλαμβάνει κρεβατάκια ύπνου, ράφια ή ερμάρια για προσωπικά είδη των παιδιών και χώρο για παιχνίδι στο πάτωμα. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 10-12 το πολύ βρέφη.

7.Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών: Χρησιμοποιείται από τα μεγαλύτερα βρέφη και περιλαμβάνει πάρκα, καθισματάκια, τραπεζάκια και ράφια. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 12-14 το πολύ βρέφη. Μια αίθουσα απασχόλησης βρεφών μπορεί να εξυπηρετεί τα μεγαλύτερα βρέφη από δυο αίθουσες ύπνου.

8.Χώρος Αλλαγών - Λουτρού Βρεφών: Ο χώρος αυτός έχει άμεση σχέση με τις αίθουσες ύπνου και διημέρευσης βρεφών για αυτό και πρέπει να έχει οπτική επαφή με αυτές, ώστε να επιβλέπονται τα άλλα παιδιά κατά τη διάρκεια της αλλαγής. Περιλαμβάνει μεγάλους νιπτήρες ή παιδικά λουτρά, πάγκους για αλλαγμα και ερμάρια για τη φύλαξη ρουχισμού. Θα υπάρχει πρόβλεψη για την εύκολη αποκομιδή απορριμμάτων, όχι όμως μέσω των χώρων παραμονής και σίτισης των παιδιών.

9.Χώρος Παρασκευής Γάλακτος: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στους χώρους των βρεφών. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικά μάτια, ψυγείο και ντουλάπια. Μπορεί να συνδυαστεί με την κουζίνα στον ίδιο χώρο σε διακεκριμένη όμως περιοχή χρήσης και με ανάλογη αύξηση της επιφάνειας της.

10.Κουζίνα: Το εμβαδόν που αναφέρεται, αντιστοιχεί στην περίπτωση ελάχιστης εγκατάστασης για φύλαξη και ζέσταμα φαγητού που παίρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικά μάτια, ψυγείο και ερμάρια. Στην περίπτωση που παρασκευάζεται φαγητό στον Β.Σ., η κουζίνα πρέπει να είναι αναλόγων διαστάσεων, να διαθέτει ανάλογη με τον αριθμό των μερίδων εστία, ένα τουλάχιστον φούρνο, διπλές βαθιές λεκάνες πλύσης μαγειρικών σκευών από λείο αδιαπτότιστο υλικό, ηλεκτρικό ψυγείο, πάγκους προετοιμασίας και ερμάρια. Μπορεί να διαθέτει και ηλεκτρικό πλυντήριο πιάτων. Οι χώροι της κουζίνας θα εξαερίζονται καλά με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού. Θα υπάρχει χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων και δυνατότητα άμεσης αποκομιδής τους.

11.Αποθήκη Τροφίμων: Περιέχει ράφια και ερμάρια για την φύλαξη των τροφίμων. Μπορεί να συνδυαστεί με τον χώρο της κουζίνας με ανάλογη αύξηση της επιφάνειας της. Πρέπει να είναι χώρος καλά αεριζόμενος χωρίς υγρασία.

12.Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, σιδερωτήριο και ράφια-ερμάρια.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ ΝΗΠΙΩΝ

ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ 15

ΧΩΡΟΙ	ΚΑΘΑΡΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ Μ2	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΔΙΑΣ/ΣΕΙΣ Μ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
Α. ΥΠΟΔΟΧΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ			
1. Είσοδος-Αναμονή	12,00	2,40	
2. Γραφείο Δ/σης	7,00	2,40	
3. Γραφείο πολλαπλών χρήσεων	9,00	2,40	Απαιτείται για ΠΣ με >30 νήπια
4. Χώρος προσωπικού	7,00	2,20	Απαιτείται για ΠΣ με >6-7 ατ. προσ
5. Μόνωση	6,00	1,80	Απαιτείται για ΠΣ με >35 νήπια
6. WC/DS προσωπικού – κοινού	6,00	-	
Β. ΧΩΡΟΙ ΝΗΠΙΩΝ			
1. Αίθουσα Ύπνου Νηπίων	1,70Μ2/θέση ύπνου	3,00	Μία θέση ύπνου/4-5 νήπια Μin επιφάνεια αιθ. 12,00Μ2
2. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων	1,80Μ2/νήπιο 2,00Μ2/νήπιο	3,60 3,60	Μin επιφάνεια αιθ. 25,00Μ2 Όταν χρησιμ. σαν τραπεζαρία Μin επιφάνεια αιθ. 15,00Μ2
3. Χώρος WC-Λουτρού- Νηπίων	12,00	-	
4. Τράπεζαρία	1,40Μ2/νήπιο	3,00	Χώρος προαιρετικός
Γ. ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			
1. Κουζίνα	8,00	2,20	Μin επιφ. όταν δεν παρασκ. φαγητό
2. Αποθήκη Τροφίμων	3,00	-	Απαιτείται όταν παρασκ. φαγητό
3. Πλυντήριο (σιδερ/τήριο)	7,00	2,20	
4. Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας	3,00	-	Άμεση βοηθητική έξοδος
5. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6. Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με σύστημα θέρμανσης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Γραφείο Πολλαπλών Χρήσεων: Χρησιμοποιείται σαν εξεταστήριο από τον γιατρό ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικού προσωπικού με τους γονείς.

2. Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στον Π.Σ. εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

3. Μόνωση: Χώρος που παραμένει κάποιο παιδί όταν αρρωστήσει ξαφνικά μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς του. Πρέπει να επιβλέπεται άνετα από το προσωπικό για την ασφάλεια και την υποστήριξη του παιδιού και να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να μην φοβίζει ή κάνει το παιδί να αισθάνεται απομονωμένο.

4. Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει 1 WC με νιπτήρα /8 άτομα προσωπικού, 1 DS/12 άτομα και αποδυτήρια (LOCKER) για κάθε εργαζόμενο. Όταν ο Π.Σ. φιλοξενεί περισσότερα από 50 νήπια απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό.

5. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων: Περιλαμβάνει τραπεζάκια, καθισματάκια, και ράφια-ερμάρια για παιχνίδια-υλικά. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία εφ' όσον δεν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος για τη λειτουργία αυτή. Όταν ο ΠΣ έχει περισσότερες από μια αίθουσες απασχόλησης νηπίων καλό είναι να υπάρχει η δυνατότητα να ενοποιούνται ανά δύο.

6. Αίθουσα Ύπνου Νηπίων: Περιλαμβάνει κρεβατάκια και ράφια ή ερμάρια ή κρεμάστρες.

7. Χώρος WC / Λουτρού Νηπίων: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στις αίθουσες των νηπίων που εξυπηρετεί με τις οποίες και αποτελεί ενότητα (χώροι Β1, Β2, Β3). Περιλαμβάνει παιδικά είδη υγιεινής: ένα WC ανά 10 νήπια, ένα νιπτήρα ανά 6 νήπια και ένα DS ή παιδικό λουτρό ανά 20-25 νήπια. Σε Π.Σ. με περισσότερες από δύο αίθουσες απασχόλησης νηπίων, οι χώροι WC-λουτρού μπορούν να ομαδοποιούνται ώστε να είναι κοινοί το πολύ για δύο αίθουσες.

8.Τραπεζαρία: Όταν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος φαγητού, θα περιλαμβάνει τραπεζάκια και καθισματάκια. Θα πρέπει να έχει καλή σύνδεση με την κουζίνα και αν είναι δυνατόν να μπορεί να ενοποιείται με την αίθουσα των νηπίων που εξυπηρετεί. Η τραπεζαρία μπορεί να εξυπηρετεί δύο αίθουσες νηπίων, το σερβίρισμα του φαγητού όμως σ' αυτή την περίπτωση θα γίνεται τμηματικά.

9. Κουζίνα: Το εμβαδόν που αναφέρεται, αντιστοιχεί στην περίπτωση ελάχιστης εγκατάστασης για φύλαξη και ζέσταμα φαγητού που παίρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικά μάτια, ψυγείο και ερμάρια. Στην περίπτωση που παρασκευάζεται φαγητό στον Π. Σ., η κουζίνα πρέπει να είναι αναλόγων διαστάσεων, να διαθέτει ανάλογη με τον αριθμό των μερίδων εστία, ένα τουλάχιστον φούρνο, διπλές βαθιές λεκάνες πλύσης μαγειρικών σκευών από λείο αδιαπτόριστο υλικό, ηλεκτρικό ψυγείο, πάγκους προετοιμασίας και ερμάρια. Μπορεί να διαθέτει και ηλεκτρικό πλυντήριο πιάτων. Οι χώροι της κουζίνας θα εξαερίζονται καλά με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού. Θα υπάρχει χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων και δυνατότητα άμεσης αποκομιδής τους.

10.Αποθήκη Τροφίμων: Περιέχει ράφια και ερμάρια για την φύλαξη των τροφίμων. Μπορεί να συνδυαστεί με τον χώρο της κουζίνας με ανάλογη αύξηση της επιφάνειας της. Πρέπει να είναι χώρος καλά αεριζόμενος χωρίς υγρασία.

11.Πλυντήριο-σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, σιδερωτήριο και ράφια-ερμάρια.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ 6 ΒΡΕΦΩΝ – 15

ΝΗΠΙΩΝ

ΧΩΡΟΙ

ΚΑΘΑΡΗ
ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ
M²

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ
ΔΙΑΣ/ΣΕΙΣ
M

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A.ΥΠΟΔΟΧΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ

1.Είσοδος-Αναμονή (καροτσάκια)	12,00	2,40	
4.Γραφείο Δ/σης	7,00	2,40	
5.Γραφείο πολλαπλών χρήσεων	9,00	2,40	Απαιτείται για ΒΝΣ με >30 παιδιά.
4.Χώρος προσωπικού ατ.προσ	7,00	2,20	Απαιτείται για ΒΝΣ με >6-7
5. Μόνωση	6,00	1,80	Απαιτείται για ΒΝΣ με >35 παιδιά
6.WC/DS προσωπικού – κοινό	6,00	-	
7.Ιδιαίτερ. χώρος για καροτσάκια	3,00	-	

B1.ΧΩΡΟΙ ΒΡΕΦΩΝ

1. Αίθουσα Ύπνου Βρεφών	2,50M ² /βρέφος	3,00	Μin επιφάνεια αιθ. 15,00M ²
2.Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών	1,20M ² /βρέφος	3,00	Μin επιφάνεια αιθ. 15,00M ²
3.Χώρος Αλλαγών-Λουτρού-Βρεφών	2,50M ² /θέση αλλαγής	1,50	1 θέση αλλαγής αντιστοιχεί σε 3 βρέφη
4.Χώρος παρασκευής γάλακτος	4,00	1,50	

B2.ΧΩΡΟΙ ΝΗΠΙΩΝ

1. Αίθουσα Ύπνου Νηπίων	1,70M ² /θέση ύπνου	3,00	Μια θέση ύπνου/4-5 νήπια Μin επιφάνεια αιθ. 12,00M ²
2.Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων	1,80M ² /νήπιο 2,00M ² /νήπιο	3,60 3,60	Μin επιφάνεια αιθ. 25,00M ² Όταν χρησιμ. σαν τραπεζαρία Μin επιφάνεια αιθ. 15,00M ²
3.Χώρος WC-Λουτρού-Νηπίων	12,00	-	
4.Τράπεζαρία	1,40M ² /νήπιο	3,00	Χώρος προαιρετικός

Γ.ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Κουζίνα	8,00	2,20	Μin επιφ. όταν δεν παρασκ. φαγητό
2.Αποθήκη Τροφίμων	3,00	-	Απαιτείται όταν παρασκ. φαγητό
3.Πλυντήριο (σιδερ/τήριο)	7,00	2,00	
4.Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας	3,00	-	Άμεση βοηθητική έξοδος
5. Γενική αποθήκη	5,00	-	
6.Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με σύστημα θέρμανσης

*παιδιά : βρέφη και νήπια μαζί

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1.Είσοδος - Αναμονή: Περιλαμβάνει χώρο για τα καροτσάκια όταν ο Βρεφονηπιακός Σταθμός (ΒΝΣ) έχει λιγότερα από 25 βρέφη, ή όταν έχει αυτοκίνητα για την μεταφορά των παιδιών. Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια (χώρος Α7) απαιτείται μόνο όταν ο σταθμός φιλοξενεί περισσότερα από 25 βρέφη και δεν έχει αυτοκίνητα για τη μεταφορά τους.

2.Γραφείο Πολλαπλών Χρήσεων: Χρησιμοποιείται σαν εξεταστήριο από τον γιατρό ή σαν χώρος συνάντησης του ειδικού προσωπικού με τους γονείς.

3.Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στον ΒΝΣ εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

4.Μόνωση: Χώρος που παραμένει κάποιο παιδί όταν αρρωστήσει ξαφνικά μέχρι να το παραλάβουν οι γονείς του. Πρέπει να επιβλέπεται άνετα από το προσωπικό για την ασφάλεια και την υποστήριξη του παιδιού και να είναι σχεδιασμένο με τρόπο που να μην φοβίζει ή κάνει το παιδί να αισθάνεται απομονωμένο.

5.Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει 1 WC με νιπτήρα/8 άτομα προσωπικού, 1 05/12άτομακαι αποδυτήρια (LOCKER) για κάθε εργαζόμενο. Όταν ο ΒΝΣ φιλοξενεί περισσότερα από 50 παιδιά απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό.

6.Αίθουσα Ύπνου Βρεφών: Περιλαμβάνει κρεβατάκια ύπνου, ράφια ή ερμάρια για προσωπικά είδη των παιδιών και χώρο για παιχνίδι στο πάτωμα. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 10-12 το πολύ βρέφη.

7.Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών: Χρησιμοποιείται από τα μεγαλύτερα βρέφη και περιλαμβάνει πάρκα, καθισματάκια, τραπεζάκια και ράφια. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 12-14 το πολύ βρέφη. Μια αίθουσα απασχόλησης βρεφών μπορεί να εξυπηρετεί τα μεγαλύτερα βρέφη από δυο αίθουσες ύπνου.

8.Χώρος Αλλαγών - Λουτρού Βρεφών: Ο χώρος αυτός έχει άμεση σχέση με τις αίθουσες ύπνου και διημέρευσης βρεφών γι' αυτό και πρέπει να έχει οπτική επαφή με αυτές, ώστε να επιβλέπονται τα άλλα παιδιά κατά τη διάρκεια της αλλαγής. Περιλαμβάνει μεγάλους νιπτήρες ή παιδικά λουτρά, πάγκους για αλλαγμα και ερμάρια για τη φύλαξη ρουχισμού. Θα υπάρχει πρόβλεψη για την εύκολη αποκομιδή απορριμμάτων, όχι όμως μέσω των χώρων παραμονής και σίτισης των παιδιών.

9.Χώρος Παρασκευής Γάλακτος: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στους χώρους των βρεφών. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικά μάτια, ψυγείο και ντουλάπια. Μπορεί να συνδυαστεί με την κουζίνα στον ίδιο χώρο σε διακεκριμένη όμως περιοχή χρήσης και με ανάλογη αύξηση της επιφάνειας της.

10.Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων: Περιλαμβάνει τραπεζάκια, καθισματάκια, και ράφια-ερμάρια για παιχνίδια-υλικά. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία εφ' όσον δεν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος για τη λειτουργία αυτή. Όταν ο ΒΝΣ έχει περισσότερες από μια αίθουσες απασχόλησης νηπίων καλό είναι να υπάρχει η δυνατότητα να ενοποιούνται ανά δύο.

11.Αίθουσα Ύπνου Νηπίων: Περιλαμβάνει κρεβατάκια και ράφια ή ερμάρια ή κρεμάστρες.

12.Χώρος WC / Λουτρού Νηπίων: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στις αίθουσες των νηπίων που εξυπηρετεί με τις οποίες και αποτελεί ενότητα (χώροι Β21, Β22, Β23). Περιλαμβάνει παιδικά είδη υγιεινής: ένα WC ανά 10 νήπια, ένα νιπτήρα ανά 6 νήπια και ένα DS ή παιδικό λουτρό ανά 20-25 νήπια. Σε ΒΝΣ με περισσότερες από δύο αίθουσες απασχόλησης νηπίων, οι χώροι WC-λουτρού μπορούν να ομαδοποιούνται ώστε να είναι κοινοί το πολύ για δύο αίθουσες.

13.Τραπεζαρία: Όταν υπάρχει ιδιαίτερος χώρος φαγητού, θα περιλαμβάνει τραπέζακια και καθισματάκια. Θα πρέπει να έχει καλή σύνδεση με την κουζίνα και αν είναι δυνατόν να μπορεί να ενοποιείται με την αίθουσα των νηπίων που εξυπηρετεί. Η τραπεζαρία μπορεί να εξυπηρετεί δύο αίθουσες νηπίων, το σερβίρισμα του φαγητού όμως σ' αυτή την περίπτωση θα γίνεται τμηματικά.

14.Κουζίνα: Το εμβαδόν που αναφέρεται, αντιστοιχεί στην περίπτωση ελάχιστης εγκατάστασης για φύλαξη και ζέσταμα φαγητού που παίρνουν τα παιδιά από το σπίτι τους. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικά μάτια, ψυγείο και ερμάρια. Στην περίπτωση που παρασκευάζεται φαγητό στον ΒΝΣ, η κουζίνα πρέπει να είναι αναλόγων διαστάσεων, να διαθέτει ανάλογη με τον αριθμό των μερίδων εστία, ένα τουλάχιστον φούρνο, διπλές βαθιές λεκάνες πλύσης μαγειρικών σκευών από λείο αδιαπτόσιμο υλικό, ηλεκτρικό ψυγείο, πάγκους προετοιμασίας και ερμάρια. Μπορεί να διαθέτει και ηλεκτρικό πλυντήριο πιάτων. Οι χώροι της κουζίνας θα εξαερίζονται καλά με κατάλληλο σύστημα εξαερισμού. Θα υπάρχει χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων και δυνατότητα άμεσης αποκομιδής τους.

15.Αποθήκη Τροφίμων: Περιέχει ράφια και ερμάρια για την φύλαξη των τροφίμων. Μπορεί να συνδυαστεί με τον χώρο της κουζίνας με ανάλογη αύξηση της επιφάνειας της. Πρέπει να είναι χώρος καλά αεριζόμενος χωρίς υγρασία.

16.Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, σιδερωτήριο και ράφια-ερμάρια.

ΠΙΝΑΚΑΣ IV ΜΟΝΑΔΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΒΡΕΦΩΝ/ΝΗΠΙΩΝ 6 ΒΡΕΦΩΝ – 15 ΝΗΠΙΩΝ

ΧΩΡΟΙ	ΚΑΘΑΡΗ	ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ Μ2	ΔΙΑΣ/ΣΕΙΣ Μ	
Α.ΥΠΟΔΟΧΗ-ΔΙΟΙΚΗΣΗ			
1.Είσοδος-Αναμονή (καροτσάκια)	12,00	2,40	
2.Γραφείο Δ/νσης	7,00	2,40	
4.Χώρος προσωπικού	7,00	2,20	Απαιτείται για ΒΝΣ με >6-7 ατ.προσ
6.WC/DS προσωπικού – κοινού	6,00	-	
7.Ιδιαίτερ. χώρος για καροτσάκια	3,00	-	
Β1.ΧΩΡΟΙ ΒΡΕΦΩΝ			
1.Αίθουσα Ύπνου Βρεφών	2,50Μ2/βρέφος	3,00	Min επιφάνεια αιθ. 15,00Μ2
2.Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών	1,20Μ2/βρέφος	3,00	Min επιφάνεια αιθ. 15,00Μ2
3.Χώρος Αλλαγών-Λουτρού-Βρεφών	2,50Μ2/θέση αλλαγής	1,50	1 θέση αλλαγής αντιστοιχεί σε 3 βρέφη
4.Χώρος παρασκευής γάλακτος	4,00	1,50	
Β2.ΧΩΡΟΙ ΝΗΠΙΩΝ			
1.Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων	1,80Μ2/νήπιο	3,60	Min επιφάνεια αιθ. 25,00Μ2
2.Χώρος WC-Λουτρού-Νηπίων	12,00	3,00	
Γ.ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ			
1.Κουζίνα	8,00	2,20	
2.Πλυντήριο (σιδερωτήριο)	6,00	2,00	Προαιρετικό
3.Ακάθαρτα και είδη καθαριότητας	3,00	-	Άμεση βοηθητική έξοδος
4.Αποθήκη	5,00	-	
6.Λεβητοστάσιο	-	-	Ανάλογα με σύστημα θέρμανσης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1.Είσοδος-Αναμονή: Ιδιαίτερος χώρος για καροτσάκια απαιτείται όταν η Μονάδα μπορεί να φιλοξενεί περισσότερα από 20 βρέφη ταυτόχρονα.

2. Χώρος Προσωπικού: Απαιτείται όταν στην Μονάδα εργάζονται περισσότερα από 6-7 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει πάγκο για παρασκευή ροφήματος.

3. Χώροι Υγιεινής Προσωπικού - Κοινού: Περιλαμβάνει 1 WC με νιπτήρα/8 άτομα προσωπικού, 1 DS/12 άτομα και αποδυτήρια (LOCKER) για κάθε εργαζόμενο. Όταν μπορούν να φιλοξενηθούν περισσότερα από 50 παιδιά απαιτείται ιδιαίτερος χώρος υγιεινής (WC με νιπτήρα) για το κοινό.

4. Αίθουσα Ύπνου Βρεφών: Περιλαμβάνει κρεβατάκια ύπνου, ράφια ή ερμάρια για προσωπικά είδη των παιδιών και χώρο για παιχνίδι στο πάτωμα. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 10-12 το πολύ βρέφη.

5. Αίθουσα Απασχόλησης Βρεφών: Χρησιμοποιείται από τα μεγαλύτερα βρέφη και περιλαμβάνει πάρκα, καθισματάκια, τραπεζάκια και ράφια. Ο χώρος μπορεί να χρησιμοποιείται και σαν τραπεζαρία. Κάθε αίθουσα σχεδιάζεται για 12-14 το πολύ βρέφη.

6. Χώρος Αλλαγών - Λουτρού Βρεφών: Ο χώρος αυτός έχει άμεση σχέση με τις αίθουσες ύπνου και διημέρευσης βρεφών γι' αυτό και πρέπει να έχει οπτική επαφή με αυτές, ώστε να επιβλέπονται τα άλλα παιδιά κατά τη διάρκεια της αλλαγής. Περιλαμβάνει μεγάλους νιπτήρες ή παιδικά λουτρά, πάγκους για άλλαγμα και ερμάρια για τη φύλαξη ρουχισμού. Θα υπάρχει πρόβλεψη για την εύκολη αποκομιδή απορριμμάτων, όχι όμως μέσω των χώρων παραμονής των παιδιών.

7. Χώρος Παρασκευής Γάλακτος: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στους χώρους των βρεφών. Περιλαμβάνει πάγκο με νεροχύτη, ηλεκτρικά μάτια, ψυγείο και ντουλάπια.

8. Αίθουσα Απασχόλησης Νηπίων: Περιλαμβάνει τραπεζάκια, καθισματάκια, και ράφια-ερμάρια για παιχνίδια-υλικά. Όταν η Μονάδα έχει περισσότερες από μία αίθουσες απασχόλησης νηπίων καλό είναι να υπάρχει η δυνατότητα να ενοποιούνται ανά δύο.

9. Χώρος WC / Λουτρού Νηπίων: Πρέπει να βρίσκεται κοντά στην αίθουσα των νηπίων που εξυπηρετεί, με την οποία και αποτελεί ενότητα. Περιλαμβάνει παιδικά είδη υγιεινής: ένα WC ανά 10 νήπια, ένα νιπτήρα ανά 6 νήπια και ένα DS ή παιδικό λουτρό ανά 20-25 νήπια. Σε Μονάδες με περισσότερες από δύο αίθουσες απασχόλησης νηπίων, οι χώροι WC-λουτρού μπορούν να είναι κοινοί το πολύ για δύο αίθουσες.

10. Πλυντήριο - σιδερωτήριο: Περιλαμβάνει ηλεκτρικό πλυντήριο ρούχων, ηλεκτρικό στεγνωτήριο (προαιρετικό), νεροχύτη, σιδερωτήριο και ράφια-ερμάρια.

Η Μονάδα αυτή μπορεί να φιλοξενεί και μόνο βρέφη ή μόνο νήπια. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να διαθέτει τους ανάλογους με την ηλικία των παιδιών χώρους.

Άρθρο 6

Κατασκευαστικές διατάξεις

Α. Διάταξη χώρων Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. Όλοι οι χώροι μιας Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. καλό θα είναι να αναπτύσσονται σε ένα επίπεδο κατά προτίμηση ισόγειο. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν:

1. Στην περίπτωση που η Μονάδα πρέπει να αναπτυχθεί σε δυο επίπεδα θα πρέπει να μη διασπώνται οι λειτουργικές ενότητες των Βρεφών/Νηπίων

2. Ο χώρος σερβιρίσματος φαγητού θα είναι συνεπίπεδος με την κουζίνα.

3. Οι χώροι παραμονής Βρεφών/Νηπίων πρέπει να έχουν άμεση επαφή με το χώρο αυλισμού τους.

Β. Διατάξεις ασφάλειας

Η ασφαλής πρόσβαση και παραμονή των παιδιών στους χώρους μιας Μονάδας, πρέπει να εξασφαλίζεται με ειδικές κατασκευαστικές διατάξεις και λεπτομέρειες.

1. Πρέπει να αποφεύγονται οι ανισοσταθμίες στους χώρους της Μονάδας που είναι προσπελάσιμοι στα παιδιά. Όπου είναι απαραίτητο να υπάρχουν σκάλες, πρέπει να έχουν ασφαλή κιγκλιδώματα, επίστρωση με υλικά αντιολισθητικά και στρογγυλεμένες γωνίες.

2. Κανένα κιγκλιδώμα ή άλλο προστατευτικό χώρισμά δεν πρέπει να έχει ανοίγματα μεγαλύτερα των 12 εκ. και σκαλωτή διάταξη που να επιτρέπει το σκαρφάλωμα των παιδιών. Το ύψος των κιγκλιδωμάτων ή στηθαίων θα πρέπει να είναι 1.50μ. τουλάχιστον.

3. Πρέπει να αποφεύγονται οι μεγάλες τζαμαρίες και όπου αυτό δεν είναι δυνατόν, πρέπει να προστατεύονται με μπάρες ή κιγκλιδώματα κατάλληλα, μέχρι 1.50μ. ύψος τουλάχιστον. Τα τζάμια θα πρέπει να είναι ασφαλείας ή οπλισμένα ή επενδεδυμένα με ειδική μεμβράνη.

4. Τα παράθυρα των χώρων των παιδιών θα διαμορφώνονται χωρίς ανοιγόμενα φύλλα μέχρι το ύψος 1.50μ. Στο σταθερό τμήμα του ανοίγματος μέχρι το ύψος αυτό, θα κατασκευάζονται προστατευτικές διατάξεις-κατασκευές (μπάρες-κιγκλιδώματα κλπ), οι οποίες δεν αφήνουν κενά με άνοιγμα μεγαλύτερο των 12 εκατ.

5. Τα χωρίσματα μεταξύ των WC των νηπίων δεν είναι απαραίτητα. Στην περίπτωση όμως που κατασκευάζονται δεν θα πρέπει να έχουν ύψος μεγαλύτερο του 1.30μ.

6. Ειδική προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην ασφάλεια της ηλεκτρικής εγκατάστασης (θέση και είδος ρευματοδοτών, πίνακας ασφαλείας κλπ).

Γ. Τελειώματα χώρων

1. Τα δάπεδα των χώρων, απασχόλησης, ύπνου, φαγητού και κυκλοφορίας των παιδιών θα πρέπει να είναι επιστρωμένα με υλικά αντιολισθηρά, ζεστά στην αφή και στην όψη, που να μπορούν εύκολα να καθαρίζονται (αν είναι δυνατόν χωρίς αρμούς) και να είναι ηχοαπορροφητικά.

2. Οι τοίχοι των πιο πάνω χώρων θα βάφονται ή επενδύονται με υλικά που να έχουν χαρούμενους χρωματισμούς, να καθαρίζονται εύκολα και να είναι κατά το δυνατόν ηχοαπορροφητικά.

3. Οι τοίχοι των χώρων υγιεινής και ακαθάρτων θα επενδύονται από το δάπεδο μέχρι ύψος 1.60M τουλάχιστον, με πλακίδια πορσελάνης. Το ίδιο θα ισχύει και για τους τοίχους της κουζίνας και του πλυντηρίου.

Όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές και τα τελειώματα θα είναι μη τοξικά.

Δ. Θέρμανση

Όλες οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να διαθέτουν σύστημα κεντρικής θέρμανσης που να εξασφαλίζει σε κάθε περίπτωση εσωτερική θερμοκρασία 180 όταν η εξωτερική είναι 00

Ε. Φωτισμός - αερισμός

Οι χώροι παραμονής των παιδιών θα πρέπει να έχουν κατάλληλο φυσικό φωτισμό (με προσανατολισμό-κατά προτίμηση-μεσημβρινό) απαγορευμένου του φωτισμού και του αερισμού διαμέσου φωταγωγών.

Ζ. Επίπλωση

Οι Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. θα πρέπει να διαθέτουν έπιπλα κατάλληλα για την βρεφική/νηπιακή ηλικία αντίστοιχα, (βρεφικά πάρκα και καθίσματα, κρεβατάκια, τραπεζάκια, με ανάλογο αριθμό καθισμάτων κλπ). Τα τραπεζάκια και τα καθίσματα θα πρέπει να είναι ελαφρά και χωρίς οξείες γωνίες. Είναι απαραίτητα επίσης ράφια, συρτάρια και ερμάρια για την τοποθέτηση παιχνιδιών και λοιπών αντικειμένων απασχόλησης, (πχ βιβλία, χρώματα κλπ). Όλα τα έπιπλα θα πρέπει να είναι κατασκευασμένα και βαμμένα με υλικά μη τοξικά.

Η. Περιβάλλον χώρος - υπαίθριοι και ημιυπαίθριοι χώροι.

Κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. πρέπει να διαθέτει διαμορφωμένο υπαίθριο χώρο ανάλογα με το είδος και το μέγεθος της.

1. Οι Βρεφικοί Σταθμοί 3,50μ2/βρέφος.
2. Οι Νηπιακοί & Βρεφονηπιακοί Σταθμοί 4,50μ2/παιδί.
3. Οι Μονάδες Απασχόλησης Βρεφών/Νηπίων 3,50μ2/παιδί.

Τμήμα του υπαίθριου χώρου μιας Μονάδας μπορεί να είναι και ημιυπαίθριο.

Ο υπαίθριος ή ημιυπαίθριος χώρος θα πρέπει να είναι διαμόρφωμένος με γωνιά παιδικής χαράς και πράσινο. Στη διαμόρφωση του θα πρέπει να αποφεύγονται τα σκαλιά και να χρησιμοποιούνται κατά το δυνατόν ράμπες. Αν υπάρχουν σκαλιά ή μεγάλες ανισοσταθμίες θα πρέπει να λαμβάνονται τα κατάλληλα προστατευτικά μέτρα (παρ. Β του παρόντος).

Τμήμα τουλάχιστον του υπαίθριου χώρου θα πρέπει να μπορεί να σκιάζεται τους ζεστούς μήνες.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην προστασία του υπαίθριου ή ημιυπαίθριου χώρου από δυνατούς ανέμους ή δημιουργία ρευμάτων αέρα (πχ σε Pilotis).

Ο εξοπλισμός του υπαίθριου χώρου θα πρέπει να είναι ασφαλής και κατάλληλος για την ηλικία των παιδιών (ο διαχωρισμός των μικρών από τα μεγάλα παιδιά είναι απαραίτητος αν η Μονάδα είναι Βρεφονηπιακός Σταθμός).

Άρθρο 7

1. Το νηπιακό Τμήμα της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. περιλαμβάνει νήπια ηλικίας από 2 1/2 μέχρι την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό σχολείο και έχει το ακόλουθο προσωπικό.

α. Ένα Διευθυντή /τρία

(1) Πτυχιούχο του Παιδαγωγικού τμήματος ΑΕΙ κατεύθυνσης Δασκάλων ή Νηπιαγωγών ή Σχολών Νηπιαγωγών ή Παιδαγωγικών Ακαδημιών της ημεδαπής ή ισότιμων της αλλοδαπής.

ή (2) Πτυχιούχο Τμημάτων Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ ή Ανωτέρων Σχολών Νηπιοβρεφοκόμων της ημεδαπής ή ισότιμων αλλοδαπής.

ή (3) Πτυχιούχο Ανωτάτης Σχολής Οικιακής Οικονομίας της ημεδαπής ή ισότιμης της αλλοδαπής.

ή (4) Πτυχιούχο Τμημάτων Κοιν. Εργασίας ΑΕΙ, ΤΕΙ ή Τμημάτων Κοιν. Εργασίας ΚΑΤΕΕ ή ισότιμων Σχολών της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

β. Ένα Νηπιαγωγό ανά 25 νήπια, πτυχιούχο ενός από τα παραπάνω Εκπαιδευτικά Ιδρύματα ή Σχολές. Σε περίπτωση έλλειψης υποψηφίων Νηπιαγωγών με τα πιο πάνω προσόντα προσλαμβάνονται οι κάτοχοι πτυχίου: α) Σχολών Ιδιωτικού Τομέα Ειδικότητας

Βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης κάτοχο όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου (πλην των αποφοίτων Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών) β) Τεχνικών - Επαγγελματικών Λυκείων του Τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων-Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος ειδίκευσης του Κλάδου Κοιν. Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων.

γ. Ένα Βοηθό Νηπιαγωγού αν η Μονάδα φιλοξενεί από 25 έως 35 νήπια κάτοχο α) πτυχίου Σχολών Ιδιωτικού τομέα ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης, κάτοχο όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου, β) Πτυχίου Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος Ειδίκευσης του κλάδου Κοινωνικής Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων Πτυχίων, γ) βεβαίωση σπουδών Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης κάτοχο όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου.

δ. Ένα γιατρό Παιδίατρο, εσωτερικό ή εξωτερικό.

ε. Μια υπάλληλο καθαριότητας βοηθητικών εργασιών ανά 25 νήπια

στ. Μια μαγείρισσα /μάγειρα.(εφόσον παρασκευάζεται φαγητό με ανάλογη εμπειρία)

ζ. Άλλες ειδικότητες: Καθηγητές ή δασκάλους μουσικής, ξένων γλωσσών, ρυθμικής κλπ. κατόχους αναλόγων πτυχίων.

η. Οδηγό (εφόσον ο σταθμός διαθέτει αυτοκίνητο, μεταφοράς νηπίων)

2. Το Βρεφικό Τμήμα της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. περιλαμβάνει βρέφη ηλικίας έως 2 1/2 ετών και έχει το ακόλουθο

προσωπικό:

α. Ένα Διευθυντή

(1)Πτυχιούχο Τμημάτων Βρεφονηπιοκομίας ΤΕΙ ή Ανωτέρων Σχολών Νηπιοβρεφοκόμων της ημεδαπής ή ισότιμων της αλλοδαπής

ή (2) Πτυχιούχο Τμήματος Μαιευτικής ΤΕΙ ή Ανωτέρων Σχολών Μαιών της ημεδαπής ή ισότιμων σχολών της αλλοδαπής

β. Ένα Βρεφοκόμο ανά 8 βρέφη πτυχιούχο ενός από τα παραπάνω εκπαιδευτικά ιδρύματα ή Σχολές.

Σε περίπτωση έλλειψης υποψηφίων βρεφοκόμων με τα πιο πάνω προσόντα προσλαμβάνονται κάτοχοι πτυχίου:α) Σχολών Ιδιωτικού Τομέα Ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης κάτοχο όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου (πληντων αποφοίτων Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών) β)Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοιν. Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος Ειδικεύσης του Κλάδου Κοιν. Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων.

γ. Ένα Βοηθό Βρεφοκόμο αν η Μονάδα φιλοξενεί από 8-12 βρέφη κάτοχο α) πτυχίου Σχολών Ιδιωτικού τομέα ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης κάτοχο όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου, β) πτυχίου Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων του τομέα Κοινωνικών Υπηρεσιών, Τμήματος Βοηθών Βρεφοκόμων Παιδοκόμων ή πτυχίου του τμήματος Ειδικεύσης του κλάδου Κοινωνικής Πρόνοιας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ή ισότιμων πτυχίων, γ) βεβαίωση σπουδών Εργαστηρίων Ελευθέρων Σπουδών ειδικότητας Βρεφονηπιοκομίας διетуός φοίτησης κάτοχο όμως και Απολυτηρίου Λυκείου ή εξατάξιου Γυμνασίου.

δ. Μια υπάλληλο καθαριότητας βοηθητικών εργασιών για κάθε βρεφικό τμήμα(15 βρεφών)

ε. Μια μαγείρισσα (μάγειρα) με ανάλογη εμπειρία στ. Ένα γιατρό Παιδίατρο εσωτερικό ή εξωτερικό

ζ. Οδηγό

4. Η στελέχωση του Βρεφονηπιακού σταθμού και της Μονάδας Φύλαξης Βρεφών/νηπίων γίνεται με τον συνδυασμό των απαιτήσεων των προηγούμενων παραγράφων ανάλογα με το εκάστοτε αντικείμενο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Άρθρο 8

1. Η πρόσληψη του προσωπικού των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ. διενεργείται από το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια και εγκρίνεται με απόφαση της Δ/σης ή του Τμήματος Πρόνοιας της αρμόδιας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

2. Για την έγκριση πρόσληψης όλου του προσωπικού σε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. απαιτείται η υποβολή από το πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) στο όνομα του οποίου θα εκδοθεί η άδεια στη Δ/ση ή το Τμήμα Κοιν. Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης όλων των δικαιολογητικών που αναφέρονται στο άρθρο των τίτλων σπουδών ανάλογα με την ειδικότητα του προσλαμβανομένου καθώς και πιστοποιητικό υγείας από την Α/θμία Επιτροπή Υγείας, που θα ανανεώνεται κάθε χρόνο.

Το προσωπικό να είναι εξειδικευμένο, επιλεγμένο με κριτήρια και γνώμονα την αγάπη για το παιδί. Ο Διευθυντής της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει ανά εξάμηνο, δηλ. κατά τον Ιούνιο και το Δεκέμβρη κάθε έτους στη Δ/νση ή το Τμήμα Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης πίνακα προσωπικού, που απασχολείται στο Σταθμό, καθώς και τον αριθμό των εξυπηρετούμενων παιδιών.

3. Σε κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. απασχολούνται προαιρετικά ειδικοί επιστήμονες όπως κοινωνικός λειτουργός, ψυχολόγος κ.λ.π. για να παρέχουν εξειδικευμένες υπηρεσίες της ειδικότητας τους στα παιδιά και τους γονείς τους.

Άρθρο 9

Α. Καθήκοντα προσωπικού: Διευθύντρια (Διευθυντής)

1. Η Διευθύντρια (Διευθυντής) έχει τις εξής υποχρεώσεις:

α. Μερικώς για την υγιεινή κατάσταση των νηπίων κατά τις οδηγίες εκείνου που εκτελεί την υγειονομική υπηρεσία της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ., για τη διαπαιδαγώγηση και την καλή διατροφή τους.

β. Εποπτεύει την καθαριότητα, την καλή λειτουργία της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ., και την παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διαιτολόγιο.

γ. Παρίσταται στις συνεδριάσεις της Διοίκησης (προκειμένου για Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. που ανήκει σε εταιρεία οποιασδήποτε μορφής).

δ. Διεξάγει και υπογράφει την αλληλογραφία της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. και τηρεί το βιβλίο πρωτοκόλλου, το Αρχείο, το μητρώο των βρεφών και νηπίων, καθώς και τις ατομικές καρτέλες Υγείας τους.

ε. Απασχολεί τα νήπια κατά το παιδαγωγικό πρόγραμμα τις ώρες που δεν ασκεί διοικητικά καθήκοντα.

στ. Αναπληρώνει σε περίπτωση απουσίας την Νηπιαγωγό όταν στη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. δεν απασχολείται βοηθός Νηπιαγωγού Βρεφοκόμου.

2. Η Νηπιαγωγός-Βρεφοκόμος:

α. Απασχολεί τα νήπια και τα βρέφη κατά το παιδαγωγικό πρόγραμμα της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

β. Επιβλέπει τη σωματική καθαριότητα των νηπίων και των βρεφών όταν στη Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. δεν απασχολείται βοηθός Νηπιαγωγού -Βρεφοκόμου.

γ. Επιβλέπει τις υπαλλήλους καθαριότητας-βοηθητικών εργασιών για την τήρηση της καθαριότητας στις αίθουσες απασχόλησης και φαγητού των νηπίων και βρεφών.

δ. Είναι άμεσος βοηθός και συμπαραστάτης του Παιδιάτρου.

ε. Είναι υπεύθυνη για την κανονική και σύμφωνα με τους κανονισμούς και τις οδηγίες του Παιδιάτρου λειτουργία του Βρεφικού ή Νηπιακού Τμήματος.

στ. Η Βρεφοκόμος επιμελείται της παρασκευής και χορήγησης του γάλακτος και της λοιπής τροφής των βρεφών κατά τις οδηγίες του γιατρού.

Η Διευθύντρια και η Νηπιαγωγός - Βρεφοκόμος πέρα των παραπάνω παρέχουν ενημέρωση και συμβουλευτική υποστήριξη στους γονείς των φιλοξενούμενων βρεφών και νηπίων.

3. Βοηθός Νηπιαγωγού -Βρεφοκόμου

α. Βοηθάει τη Νηπιαγωγό-βρεφοκόμο στην απασχόληση των νηπίων και των Βρεφών

β. Επιβλέπει την σωματική καθαριότητα των νηπίων και των βρεφών.

γ. Αναπληρώνει τη Νηπιαγωγό -Βρεφοκόμο.

4. Η Μαγείρισσα(Μάγειρας)

α. Παραλαμβάνει από τη Διευθύντρια (Διευθυντής) της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. (ή του ιδρύματος ή το διαχειριστή εφόσον υπάρχει) την κάθε φορά αναγκαία για την παρασκευή του φαγητού ποσότητα τροφίμων.

β. Είναι υπεύθυνη για την καλή και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού.

γ. Κατανέμει τις μερίδες του πρωινού ροφήματος και του φαγητού.

δ. Επιμελείται για την καλή συντήρηση και καθαριότητα των σκευών του μαγειρείου και εστίασεως και είναι υπεύθυνη απέναντι του Διευθυντού (Διευθύντριας).

5. Οι Υπάλληλοι καθαριότητας - βοηθητικών εργασιών

α. Παραλαμβάνουν από τη Διευθύντρια (Διευθυντή) ή το διαχειριστή της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. τα είδη και υλικά για την καθαριότητα.

β. Επιμελούνται της καθαριότητας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. και βοηθούν τη Νηπιαγωγό ή τη Βρεφοκόμο στην καθαριότητα των βρεφών και νηπίων.

γ. Μεριμνούν για την καθαριότητα των σκευών μαγειρείου και εστίασεως.

δ. Εκτελούν κάθε άλλη υπηρεσία που υποδεικνύεται από τη Διευθύντρια (Διευθυντή).

6. Ο Παιδίατρος:

α. Ασκεί τη γενική επίβλεψη στα βρέφη και τα νήπια και είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις κείμενες διατάξεις για την υγεία αυτών και την υγειονομική κατάσταση της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

β. Τηρεί και ενημερώνει την Κάρτα Υγείας Βρεφών και Νηπίων.

γ. Είναι υπεύθυνος για το διαιτολόγιο της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Β. Ιματισμός προσωπικού:

Η μαγείρισσα (μάγειρας) και το προσωπικό καθαριότητας-βοηθητικών εργασιών φέρουν μπλούζες εργασίας και σκούφο.

Γ. Ωράριο εργασίας και μισθοδοσίας προσωπικού:

1. Το ωράριο εργασίας του προσωπικού της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. είναι εκείνο που καθορίζεται από τις κάθε φορά Συλλογικές Συμβάσεις του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

2. Οι αποδοχές του προσωπικού της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ. καθορίζονται ελεύθερα με συμφωνία μεταξύ εργαζομένων και εργοδότη, δεν μπορούν όμως να είναι κατώτερες του ελάχιστου ημερομισθίου, που προβλέπεται από τις κάθε φορά Συλλογικές Συμβάσεις του Υπουργείου Εργασίας. Εφόσον δεν υπάρχει Κλαδική Συλλογική Σύμβαση που να ρυθμίζει ειδικά τις αποδοχές του προσωπικού αυτού ακολουθείται η Συλλογική Σύμβαση εργασίας.

Άρθρο 10

α. Τροφοδοσία:

1. Η παρεχόμενη τροφή στα σιτιζόμενα βρέφη και νήπια πρέπει να είναι ποιοτικά και ποσοτικά τουλάχιστον αντίστοιχη με το διαιτολόγιο που ακολουθείται στους Κρατικούς Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς και καθορίζεται σε ημερήσια βάση από το γιατρό και τη Διευθύντρια της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Κατάσταση του διαιτολογίου πλήρως ενημερωμένη πρέπει να αναρτάται σε εμφανές σημείο των χώρων υποδοχής της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Άρθρο 11

1. Η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να ορίζει" ωράριο λειτουργίας που θα αναγράφεται στην άδεια λειτουργίας και ανάλογα θα ορίζονται χώροι ανάπαυσης των νηπίων και μαγειρείου.

2. Η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να εφαρμόζει ημερήσια προγράμματα για την αγωγή, ψυχαγωγία και εκπαίδευση των παιδιών τα οποία θα ελέγχονται από τα αρμόδια όργανα της πολιτείας ως προς το παιδαγωγικό περιεχόμενο.

Άρθρο 12

Ευθύνες:

1. Τα πρόσωπα φυσικά ή νομικά στο όνομα των οποίων θα εκδοθεί η άδεια, ευθύνονται για την άρτια οργάνωση, την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία αυτών και υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις κάθε φορά παρεχόμενες οδηγίες από την εποπτεύουσα Αρχή.

2. Οι Διευθύντριες (Διευθυντές) των Μονάδων Φ.Π.Α.Δ., ευθύνονται για την κανονική λειτουργία του Ιδρύματος, και ασκούν όλα τα καθήκοντα που τους αναθέτονται και είναι υποχρεωμένες να γνωστοποιούν εγγράφως στο Διοικητικό Συμβούλιο προκειμένου για μονάδα ΦΠΑΔ Φιλανθρωπικού Σωματείου ή Ιδρύματος τις παρουσιαζόμενες κάθε φορά ελλείψεις καινά υποδεικνύουν τη συμπλήρωσή τους.

3. Τη Διευθύντρια (Διευθυντή) όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει μία από τις Νηπιαγωγούς ή Βρεφοκόμους που ορίζεται από την ίδια ή το Δ.Σ. προκειμένου για Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. Φιλανθρωπικού Σωματείου ή Ιδρύματος.

Άρθρο 13

Τηρούμενα βιβλία:

1. Σε κάθε Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία:

α. Βιβλίο συμβάντων.

β. Κάρτες υγείας των νηπίων.

γ. Βιβλίο παρουσίας νηπίων.

δ. Βιβλίο εκδρομών, επισκέψεων, ομιλιών και διαλέξεων.

ε. Βιβλίο ή κατάσταση παρουσίας του προσωπικού της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

στ. Κάθε άλλο βιβλίο που κρίνεται απαραίτητο από την Μονάδα Φ.Π.Α.Δ..

ζ. Μητρώο βρεφών & νηπίων ανάλογα με το είδος της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Άρθρο 14

A. Εγγραφή του παιδιού

Για την εγγραφή του παιδιού να υποβάλλονται ως δικαιολογητικά:

α. Αίτηση του γονέα.

β. Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού ή πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης από το οποίο να προκύπτει η ηλικία του παιδιού.

γ. Πιστοποιητικό υγείας.

B. Έλεγχος:

1. Ο έλεγχος των μονάδων Φ.Π.Α.Δ. για την καλή λειτουργία αυτών, ασκείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.2345 άρθρο 1.

2. Στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους η Μονάδα Φ.Π.Α.Δ. υποχρεούται να υποβάλλει στη Διεύθυνση ή το Τμήμα της Κοινωνικής Πρόνοιας της οικείας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ετήσια έκθεση της δραστηριότητάς του.

Άρθρο 15

Κυρώσεις:

1. Εάν διαπιστωθεί λειτουργία χωρίς άδεια εφαρμόζονται ανάλογα οι κυρώσεις του Ν.2345/95 (ΦΕΚ213/12-10-95) άρθρο 1.

2. Η μη συμμόρφωση προς τις διατάξεις της παρούσας, καθώς και η κατά οποιονδήποτε τρόπων παρεμπόδιση του ελέγχου της εποπτεύουσας αρχής,

επιφυλασσομένων των οικείων διατάξεων, συνεπάγεται την άρση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας της Μονάδας Φ.Π.Α.Δ.

Άρθρο 16

Η παρούσα απόφαση δεν επηρεάζει τις εργασιακές σχέσεις του ήδη υπηρετούντος προσωπικού, το οποίο έχει προσληφθεί με βάση τις προηγούμενες σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 17

Η απόφαση αυτή έχει ανάλογη εφαρμογή για τις Μονάδες Φ.Π.Α.Δ. που ιδρύονται από Συλλόγους ή Σωματεία που επιδιώκουν φιλανθρωπικούς σκοπούς, καθώς και για άλλες εκδηλώσεις παιδικής προστασίας, (όπως παιδικά κέντρα, κέντρα δημιουργικής απασχόλησης παιδιών κλπ) φιλοξενίας παιδιών μέχρι 10 (δέκα) ετών.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Ιουλίου 1997
Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ

Κεφάλαιο 3^ο : Οικονομική διαχείριση

(α) Δημόσιων Νηπιαγωγείων, (β) Δημόσιων Παιδικών Σταθμών, (γ) Ιδιωτικών Νηπιαγωγείων, (δ) Ιδιωτικών Παιδικών Σταθμών

3.1 Δημόσια Νηπιαγωγεία

Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συνεργάζεται με το Υπουργείο Οικονομικών και τις Σχολικές Επιτροπές για την οικονομική διαχείριση των Δημόσιων Νηπιαγωγείων.

“Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των παραγράφων 8 και 11 του άρθρου 5 του Ν. 1894/1990 (ΦΕΚ 110 Α') “Για την Ακαδημία Αθηνών και άλλες εκπαιδευτικές διατάξεις”
2. Τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 113 του Ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101 Α') “Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις”.
3. Την αριθμ. Υ 1140/1051173/1390/9.7.90 ΦΕΚ 420 Β'/10.7.90 κοινή απόφαση Πρωθυπουργού και Υπουργού Οικονομικών “Ανάθεση αρμοδιοτήτων Υπουργού Οικονομικών στον Υφυπουργό Οικονομικών” αποφασίζουμε:
Καθορίζουμε τον τρόπο και τη διαδικασία πραγματοποίησης, δικαιολογήσεως και ελέγχου των πάσης φύσεως εσόδων και εξόδων των Σχολικών Επιτροπών, ως εξής:

1. Από της ισχύος της αποφάσεως αυτής οι Σχολικές Επιτροπές δεν εφαρμόζουν τις διατάξεις του Β.Δ. 17-5/15.6.1959 (ΦΕΚ 114 Α') “Περί οικονομικής διοικήσεως και λογιστικού των δήμων και κοινοτήτων” όπως ισχύει. Επίσης δεν θα συντάσσουν προϋπολογισμούς και απολογισμούς”.
2. Ετήσια έσοδα των Σχολικών Επιτροπών είναι οι εισπράξεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ανεξάρτητα από το χρόνο κατά τον οποίο δημιουργήθηκε το προς είσπραξη δικαίωμα.
3. Ετήσια έξοδα των Σχολικών Επιτροπών είναι οι πληρωμές που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους, ανεξάρτητα από το χρόνο που δημιουργήθηκε η προς πληρωμή υποχρέωση.
4. Τα έσοδα των Σχολικών Επιτροπών προέρχονται:
 - α) Από τις επιχορηγήσεις των δήμων ή κοινοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 περιπτ. (α) και (β) του άρθρου 113 του Ν. 1892/1990.
 - β) Από προσόδους της σχολικής περιουσίας.
 - γ) Από εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων.

- δ) Από κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες.
 ε) Από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.
5. α) Για κάθε εισπραττόμενο υπέρ των σχολικών επιτροπών έσοδο εκδίδεται διπλότυπο εισπραξής (στέλεχος και απόκομμα).
 β) Η εισπραξη ενεργείται από τον πρόεδρο της σχολικής επιτροπής ή από τον εξουσιοδοτημένο με απόφαση του Δ.Σ. της επιτροπής μέλος της ή υπάλληλο.
 γ) Απαγορεύεται κάθε απόξεση, διαγραφή ή προσθήκη στο στέλεχος του διπλότυπου.
 δ) Διπλότυπο εισπράξεως δεν εκδίδεται για αναλήψεις χρημάτων από τις καταθέσεις των Σχολικών Επιτροπών
 ε) Το διπλότυπο εισπράξεως καταχωρίζεται αμέσως στην αριστερή σελίδα των εσόδων του βιβλίου “ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ”
6. Το διπλότυπο εισπράξεως (στέλεχος και απόκομμα) περιέχει τα εξής στοιχεία:
- α) Τη σχολική Επιτροπή υπέρ της οποίας γίνεται η εισπραξη.
 β) Αύξοντα αριθμό.
 γ) Τα στοιχεία του καταβάλλοντος (όνομα, τίτλο – διεύθυνση).
 δ) Το εισπραττόμενο ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως.
 ε) Το λόγο για τον οποίο γίνεται η εισπραξη.
 στ) Τη χρονολογία εκδόσεως.
 ζ) Την υπογραφή του οργάνου της σχολικής επιτροπής που εισπράττει το ποσό και
 η) Τη σφραγίδα της σχολικής Επιτροπής.
7. α) Κάθε χρηματικό ποσό που εισπράττεται από τη σχολική επιτροπή κατατίθεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την εισπραξή του σε λογαριασμό ταμειυτηρίου σε Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο ή σε υποκατάστημα Ελληνικής Τράπεζας.
 β) Η κατάθεση ενεργείται στο όνομα της Σχολικής Επιτροπής και τηρείται βιβλιάριο καταθέσεων και αναλήψεων.
 γ) Για την αντιμετώπιση άμεσων δαπανών επιτρέπεται η διατήρηση στο ταμείο της σχολικής επιτροπής μετρητών μέχρι ποσού 150 €.
 δ) Κάθε ανάληψη από τις καταθέσεις της Σχολικής Επιτροπής ενεργείται από τον πρόεδρο ή άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο.
 ε) Τα τυχόν υπάρχοντα στις Σχολικές Επιτροπές παλαιά χρηματικά υπόλοιπα και αξίες μεταβιβάζονται στους οικείους ΟΤΑ οι οποίοι υποχρεούνται να τα χρησιμοποιήσουν για τις ανάγκες των Σχολείων της αρμοδιότητάς τους.
8. α) Οποιαδήποτε πληρωμή δαπάνης ενεργείται από τον πρόεδρο της Σχολικής Επιτροπής και για την πραγματοποίησή της απαιτείται να υπάρχει αντίστοιχο δικαιολογητικό, όπως τιμολόγια ή αποδείξεις για μικροποσά ή άλλα κατά νόμο δικαιολογητικά.
 β) Τα δικαιολογητικά δαπανών πρέπει να περιέχουν πλήρη στοιχεία προσδιορισμού του εισπράττοντος (ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, επάγγελμα), την αιτιολογία πληρωμής, το καταβαλλόμενο ποσό αριθμητικώς και ολογράφως, τη χρονολογία της πληρωμής και την υπογραφή του εισπράττοντος.
 γ) Όταν πρόκειται για δημόσιες αρχές ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. αναγράφεται ο ακριβής τίτλος και η έδρα τους.
 δ) Σε περίπτωση αδυναμίας εκδόσεως αποδείξεων από τους εισπράττοντες χρήματα, τις σχετικές αποδείξεις δαπανών εκδίδει ο πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής από μπλοκ διπλοτύπων

- αποδείξεων πληρωμής της Σχολικής Επιτροπής στις οποίες αναγράφονται τα στοιχεία της περιπτώσεως (β) της παραγράφου αυτής.
- ε) Όλα τα δικαιολογητικά δαπανών καταχωρίζονται αμέσως κατά χρονολογική σειρά πραγματοποιήσεώς τους στη δεξιά σελίδα εξόδων του βιβλίου “ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ”.
9. α) Κατά τη διενέργεια των πληρωμών των διαφόρων δαπανών γίνονται οι εκάστοτε νόμιμες κρατήσεις υπέρ τρίτων.
β) Η απόδοση υπέρ τρίτων κρατήσεων γίνεται μέσα στις νόμιμες προθεσμίες με απευθείας καταβολή στα ταμεία υπέρ των οποίων έγιναν οι κρατήσεις.
γ) Τα δικαιολογητικά αποδόσεως των κρατήσεων επισυνάπτονται στα αντίστοιχα δικαιολογητικά πληρωμών των διαφόρων δαπανών επί των οποίων έγιναν οι κρατήσεις.
δ) Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις και οι αποδόσεις αυτών δεν εμφανίζονται στο βιβλίο “ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ” ούτε ως έσοδα ούτε ως έξοδα.
10. α) Για τον έλεγχο της οικονομικής διαχειρίσεως των σχολικών επιτροπών τηρούνται υποχρεωτικά τα ακόλουθα βιβλία:
1. Βιβλίο “ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ”. Στην αριστερή σελίδα του βιβλίου αυτού καταχωρίζονται τα έσοδα και στη δεξιά σελίδα όλα τα έξοδα κατά χρονολογική σειρά πραγματοποιήσεώς τους.
2. Βιβλίο (Μπλοκ) Διπλοτύπων Αποδείξεων Εισπράξεως.
β) Τα ανωτέρω βιβλία αγοράζονται ή εκτυπώνονται με δαπάνες της σχολικής επιτροπής και θεωρούνται στην τελευταία σελίδα από τον οικείο Δήμαρχο ή Πρόεδρο της Κοινότητας ή από εξουσιοδοτημένο από αυτούς όργανο.
11. α) Ο Πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής υποβάλλει μέχρι το τέλος Ιανουαρίου κάθε έτους στο διοικητικό συμβούλιο αντίγραφο του βιβλίου ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ καθώς και συνοπτικό ετήσιο πίνακα απολογισμού προηγούμενου οικονομικού έτους, μαζί με τα σχετικά δικαιολογητικά.
β) Στο αριστερό μέρος του απολογισμού αναγράφονται τα έσοδα κατά κατηγορία προέλευσης, όπως αυτά αναφέρονται στην παρ. 4 της απόφασης αυτής. Στο δεξιό μέρος του απολογισμού αναγράφονται τα έξοδα, κατά κατηγορίες όπως γραφική ύλη, υλικά καθαριότητας, θέρμανση, φωτισμός, ύδρευση, τηλέφωνο κλπ.
γ) Ο ετήσιος πίνακας απολογισμού πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, με αναγραφή του τυχόν ταμειακού υπολοίπου στο μέρος των εξόδων. Ο απολογιστικός πίνακας υπογράφεται από τον Πρόεδρο της σχολικής επιτροπής.
12. Το διοικητικό Συμβούλιο της σχολικής επιτροπής με βάση το βιβλίο ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ και τον απολογιστικό πίνακα προβαίνει στον έλεγχο των στοιχείων της οικονομικής διαχειρίσεως και αποφασίζει για την έγκρισή του με απόφαση, η οποία λαμβάνεται μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου. Η απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Σχολικής Επιτροπής υπόκειται στην έγκριση του οικείου δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.
13. Για την ανάληψη χρημάτων από τις καταθέσεις της σχολικής επιτροπής για ποσά άνω των 150 € απαιτείται απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου.

3.1.1 Πίνακας σύνταξης ετήσιου απολογισμού

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

.....

ΟΙΚ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ

=====

/ ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ /

/-----/

/ Κατηγορίες Εσόδων / Ποσά / Κατηγορίες Εξόδων / Ποσά /

/ / / / /

/ / / / /

/ / / / /

/ / / / /

/ / / / /

/ / / / /

/-----/

/ / / Σύνολο Εξόδων / /

/ / / Υπόλοιπο για εξίσωση / /

/-----/

/ Σύνολο Εσόδων / / / /

/ / / Σύνολο / /

/-----/

/ (πόλη).....(ημερομηνία).....(έτος)..../

/ Ο Συντάξας /

/ (Τ.Σ.)...../

/ (ονοματεπώνυμο υπογραφή)/

=====

Κάθε διάταξη αντίθετη προς τα ρυθμιζόμενα από την απόφαση αυτή παύει ισχύουσα.

Η παρούσα απόφαση θα ισχύσει από τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3.1.2 Συνοπτικός πίνακας απολογισμού (έτους 2002)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΧΟΛ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ 8ου ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ
ΠΑΤΡΑΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Από 1 Ιανουαρίου 2002 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2002

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΠΟΣΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΟΣΑ
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2001	2.022,64 €	Για προμήθεια γραφικής ύλης & υλικών καθαριότητας	403,25 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΟΥ ΠΑΡΕΛΑΒΕ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ		Αμοιβή καθαρίστριας	835,76 €
Γόκοι από καταθέσεις	52,91 €	Θέρμανση	
Επιχορ. Από τακτικό προϋπολογισμό	2.700,00 €	Φωτισμό	382,00 €
Επιχορ. Από Δημόσιες επενδύσεις		Υδρευση	73,00 €
Επιχορ. Από Ν.Π.Δ.Δ & οργανισμούς		Τηλεφωνικά τέλη	208,00 €
Εσοδα από ενοίκια		Αθλητικές δραστηριότητες	
Εσοδα από κυλικεία		Πολιτιστικές εκδηλώσεις	415,32 €
Εσοδα από δωρεές		Μικροεπισκευές διδακτηρίου	
Εσοδα από προαιρετικές εισφορές γονέων		Εισφορά Σχολικής Επιτροπής στο Ι.Κ.Α.	197,07 €
Εσοδα από εορτές κλπ.		Εκκενώσεις βόθρων	
Εσοδα από εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων (άχρηστου υλικού κλπ.)		Προμήθεια επίπλων και σκευών	203,78 €
.....		Προμήθεια εποπτικών μέσων	474,97 €
.....		Προμήθεια βιβλίων	178,25 €
.....		Προμήθεια φαρμακευτικού υλικού	
.....		Συντήρηση μονίμων εγκαταστάσεων	
.....		Μεταφορά αγαθών	
.....		Προμήθεια μηχανών γραφείου	
.....		Μεταφορά μαθητών	
.....		Εξοδα από δημόσιες επενδύσεις	
.....		Λοιπές δαπάνες.....	274,89 €
.....		
Σύνολο εσόδων	4.775,55 €	Σύνολο εξόδων	3.646,29 €
		Καταθέσεις	1.097,87 €
		Για εξίσωση	
		Μετρητά	31,39 €
		ΣΥΝΟΛΟ	4.775,55 €

ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2002
ΕΛΛΕΙΜΜΑ 31/12/2002

1.129,26 €

3.1.3 Συνοπτικός πίνακας απολογισμού (έτους 2003)

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΧΟΛ. ΕΠΙΤΡΟΠΗ 8ου ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ

ΠΑΤΡΑΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Από 1 Ιανουαρίου 2003 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2003

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	ΠΟΣΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΟΣΑ
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ 2001	1.129,26 €	Για προμήθεια γραφικής ύλης & υλικών καθαριότητας	470,44 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΟΥ ΠΑΡΕΛΑΒΕ Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ		Αμοιβή καθαρίστριας	839,80 €
Γόκοι από καταθέσεις	30,83 €	Θέρμανση	
Επιχορ. Από τακτικό προϋπολογισμό	4.000,00 €	Φωτισμό	324,00 €
Επιχορ. Από Δημόσιες επενδύσεις		Υδρευση	115,00 €
Επιχορ. Από Ν.Π.Δ.Δ & οργανισμούς		Τηλεφωνικά τέλη	222,50 €
Εσοδα από ενοίκια		Αθλητικές δραστηριότητες	
Εσοδα από κυλικεία		Πολιτιστικές εκδηλώσεις	185,21 €
Εσοδα από δωρεές		Μικροεπισκευές διδακτηρίου	
Εσοδα από προαιρετικές εισφορές γονέων		Εισφορά Σχολικής Επιτροπής στο Ι.Κ.Α.	177,06 €
Εσοδα από εορτές κλπ.		Εκκενώσεις βόθρων	
Εσοδα από εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων (άχρηστου υλικού κλπ.)		Προμήθεια επίπλων και σκευών	162,31 €
.....		Προμήθεια εποπτικών μέσων	747,87 €
.....		Προμήθεια βιβλίων	281,61 €
.....		Προμήθεια φαρμακευτικού υλικού	
.....		Συντήρηση μονίμων εγκαταστάσεων	
.....		Μεταφορά αγαθών	
.....		Προμήθεια μηχανών γραφείου	
.....		Μεταφορά μαθητών	
.....		Έξοδα από δημόσιες επενδύσεις	
.....		Λοιπές δαπάνες.....	173,90 €
.....		Συντήρηση & αναλώσιμα φωτοτυπικού	183,41 €
Σύνολο εσόδων	5.160,09 €	Σύνολο εξόδων	3.883,11 €
		Καταθέσεις	1.248,70 €
		Για εξίσωση	
		Μετρητά	28,28 €
		ΣΥΝΟΛΟ	5.160,09 €

ΥΠΟΛΟΙΠΟ 31/12/2003 1.276,98 €

ΕΛΛΕΙΜΜΑ 31/12/2003

3.2 Γενική ανακεφαλαίωση (έτος 2002)

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ (έτος 2002)

ΕΣΟΔΑ	Προϋ/σθέντα ως τελικώς διευρυνθήσαν	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα
	1940415,92	1789700,23	1789700,23
Τακτικά	28.536,87 €	28.678,13 €	28.678,13 €
Έκτακτα	365.662,34 €	365.662,34 €	365.662,34 €
Χρηματικό Υπόλοιπο	2.334.615,13 €	2.184.040,70 €	2.184.040,70 €
Γενικό Σύνολο Εσόδων			

ΕΣΟΔΑ	Προϋ/σθέντα	Χορηγηθείσες αναπληρωματικές έκτακτες & ειδικές πιστώσεις κατά τη διάρκεια του οικ. Έτους	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Υπόλοιπα πληρωτέα	Αδιάθετοι πιστώσεις	Υπερβάσεις
Σύνολο Εξόδων ευρώ 1.858.948,92	2.251.479,23 €		1.858.948,92 €	1.858.948,92 €			
Αποθεματικό ευρώ 83.223,90	83.223,90 €						
Σύνολο Εξόδων ευρώ 1.942.223,90	2.334.703,13 €		1.858.948,92 €	1.858.948,92 €		475.754,21 €	

ΕΣΟΔΑ	2.184.040,70 €
ΕΣΟΔΑ	1.858.948,92 €
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	325.091,78 €

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΟΙΚ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

3.2.1 Γενική ανακεφαλαίωση (έτος 2003)

ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ (έτος 2003)

ΕΣΟΔΑ	Προϋπ/σθέντα ως τελικώς διεμορφώθησαν	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα
Τακτικά	1.878.190,12 €	1.872.977,91 €	1.872.977,91 €
Έκτακτα	22.000,00 €	21.087,50 €	21.087,50 €
Χρηματικό Υπόλοιπο	325.091,78 €	325.091,78 €	325.091,78 €
Γενικό Σύνολο Εσόδων	2.225.281,90 €	2.219.157,19 €	2.219.157,19 €

ΕΞΟΔΑ	Προϋπ/σθέντα	Χορηγηθείσες αναπληρωματικές έκτακτες & ειδικές πιστώσεις κατά τη διάρκεια του οικ. Έτους	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Υπόλοιπα πληρωτέα	Αδιάθετοι πιστώσεις	Υπερβάσεις
Σύνολο Εξόδων ευρώ	2.120.294,61 €		1.736.667,92 €	1.736.667,92 €			
Αποθεματικό ευρώ	196.196,19 €						
Γενικό Σύνολο Εξόδων ευρώ	2.216.490,80 €		1.736.667,92 €	1.736.667,92 €		479.822,88 €	

ΕΣΟΔΑ	2.219.157,19 €
ΕΞΟΔΑ	1.736.667,92 €
ΤΑΜΕΙΑΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	482.489,27 €

Πάτρα 2004
Η υπεύθυνη Δ.Ο.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 2004

ΕΣΟΔΑ	2.783.781,00 €
ΕΞΟΔΑ	2.029.693,00 €

Κεφάλαιο 4^ο : Καταγραφή παιδικών σταθμών και νηπιαγωγείων πόλεως Πατρών

4.1 Γενικά

Στο κεφάλαιο αυτό γίνεται η καταγραφή όλων των βρεφονηπιακών σταθμών της πόλεως Πατρών.

Ειδικότερα αναφέρονται οι δημόσιοι και ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί, όπως και τα δημόσια, ιδιωτικά, ειδικά και το πειραματικό νηπιαγωγείο.

Η συλλογή των στοιχείων έγινε από το εμπορικό επιμελητήριο, όσον αφορά τα ιδιωτικά προσχολικά ιδρύματα, από το Δήμο, όσον αφορά τους δημόσιους παιδικούς σταθμούς και τέλος από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση για τα δημόσια νηπιαγωγεία.

4.2 Κρατικοί παιδικοί σταθμοί

A/A	Ονομασία	Ταχ. Διεύθυνση	Τηλέφωνο
1	A' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Τριών Ναυάρχων 92	261 0 321276
2	B' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Ανδρούτσου 27	261 0 274251
3	Γ' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Σουφλίου 26	261 0 423781
4	Δ' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Μπιζανίου 25 - Σαρανταπόρου	261 0 433598
5	E' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Μεσσάτιδος 18	261 0 275146
6	Στ' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Παρ. Ζυγοβιτισίου Β' αριθ. 8	261 0 332700
7	Z' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Αμερικής 25	261 0 431537
8	H' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Ευβοίας - Ευρυσεύς Αγ. Ιωανν. Πράτσικα	261 0 339791
9	Θ' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Πατρών	Παρ. Ζυγοβιτισίου Β' αριθ. 8	261 0 342355
10	Γ' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Προσφ. Συν. Πατρών	Λασκάρεως 115	261 0 331660
11	ΙΑ' Κρατικός Παιδικός Σταθμός Ζαρουχλείκων Πατρών	Ακρωτηρίου 235	261 0 335915

4.3 Ιδιωτικοί παιδικό σταθμοί

A/A	Όνομασία	Ταχ. Διεύθυνση	Τ.Κ.	A.M.	Τηλέφωνο
5	Αθανασία Ανδρουλιδάκη - Το μικρο καραβι της Πάτρας ταξιδεύει	Γ. Μαρκορά 25 Τερψιθέα	26442	26252	261 0 654033
2	Αναστάσιος Γκοτσόπουλος - Τα Στρομφάκια	Δημητσάνης 10 Περιβόλα	26335	22984	261 0 221679
3	Αφροδίτη Τσιντώνη - Καραμελένιο Σπίτι	Πατρών Κλάους 111	26335	246898	261 0 335537
4	Ελένη Αλεξανδροπούλου - Οι μικροί καλοι μας φίλοι	Ι. Διακίδη Περιβόλα	26335	26131	261 0 338666
1	Παύλος Σκούρας	Πατρών Κλάους	26500	6144	
6	Βασιλική Ζαχαροπούλου - Baby's Parking	Κύπρου 33	26441	30078	
7	Αθηνά Μανίκα - Το Παραμύθι	Πανεπιστημίου 261	26443	31524	261 0 421663
8	Γιαννούλα Λιάζου - Το σπίτι του παιδιού	Γλαύκου 67	26331	31562	261 0 640714
9	Ανδριάνα Πολιτάκη - Baby Parking	Σκαγιοπουλείου 40	26222	32542	261 0 315541
10	Μαρία Λεγούρα - Ελαφάκια	Κλεάργου 27	26335	32807	261 0 278353
11	Αναστασία Δούκα - Η χώρα των θαυμάτων	Πέντε πηγαδιών 38	26441	33384	261 0 439260
12	Παντούλα Αργυροπούλου	Επιδάουρου 11	26442	34442	261 0 453487
13	Πελαργός Α.Ε.	Πέλωπος 86	26335	35352	261 0 623469
14	Χαρίκλεια Κοντογιάννη - Παιχνιδόσπιτο	Αθηνών 226	26441	37708	261 0 453252
15	Κωσταντίνα Καραπαπά	Στρώμωνος - Κλαδέου	26442	39367	261 0 454787
16	Α. Μαλλιά - Παπαδοπούλου, Α.Μάκκα - Μάλλιου Ο.Ε. - Ζουζουνάκια	Σταμ. Κλεάνθη 41	26442	41386	261 0 422272
17	Μ. Αντωνιάδη - Δ. Διακοδημητρίου Ο.Ε. - Ροζ Μπαλόκι	Γ. Δροσίνη 8	26442	44981	261 0 436566
18	Ι. Α. Σκουβάκης - Α.Ι.Ιωαννίδου Ο.Ε. - Παιδόκοσμος	Ανθεμίου - Σωστράτους 23	26441	46531	

4.4 Δημόσια νηπιαγωγεία

A/A	Όνομασία	Όργαν.	Ταχ. Διεύθυνση	Τ.Κ.	Κωδικός	Τηλέφωνο
1	1ο Πατρών	2/θ	Αγ. Τριάδος 70	26224	9060296	261 0 328278
2	2ο Πατρών	2/θ	Καλαβρύτων-Ποντου 70	26226	9060297	261 0 330004
3	3ο Πατρών	2/θ	Σολωμού 57	26222	9060139	261 0 329994
4	4ο Πατρών	2/θ	Ακτή Δυμαίων 51	26333	9060140	261 0 324849
5	5ο Πατρών	2/θ	Παντοκράτορος 3	26225		261 0 274751
6	6ο Πατρών	2/θ	Ρήγα Φερραίου - Σατωβριάνδου	26223		261 0 225589
7	7ο Πατρών	2/θ	Καποδιστρίου 97	26224	9060386	261 0 327407
8	8ο Πατρών	1/θ	Αθηνών 77	26441	9060387	261 0 437656
9	9ο Πατρών	2/θ	Ματρώζου 12	26332	9060588	261 0 342939
10	10ο Πατρών ολοήμ.	2/θ	Γερμανού 186	26331	9060298	261 0 276508
11	11ο Πατρών ολοήμ.	2/θ	Ακτή Δυμαίων 133-135	26333	9060389	261 0 523358
12	12ο Πατρών	2/θ	Γερμανού 184	26331	9060299	261 0 276222
13	13ο Πατρών	2/θ	Α. Παπαναστασίου - Ευβοίας	26333	9060300	261 0 322868
14	14ο Πατρών	2/θ	Μ. Σούτσου 24 Ζαρ/κα	26332	9060390	261 0 318887
15	15ο Πατρών ολοήμ.	2/θ	Μαιζώνος 26	26223	9060393	261 0 222366
16	16ο Πατρών	2/θ	Βιτσέντζου Κορνάρου 55	26442	9060394	261 0 424504
17	17ο Πατρών	2/θ	Πλατεία Ανδρούτσου	26225	9060395	261 0 222130
18	18ο Πατρών	2/θ	Κύπρου- Δοϊράνης	26441	9060239	261 0 427105
19	19ο Πατρών	2/θ	Αχαϊκής Συμπολιτείας 42	26441	9060369	261 0 428581
20	20ο Πατρών	2/θ	Αγ. Κωνσταντίνου 21 - Αρόη	26331	9060301	261 0 225300
21	21ο Πατρών	2/θ	Σαμοθράκης - Σκιάθου	26334	9060391	261 0 322350
22	22ο Πατρών	2/θ	Γερβ. Παρασκευοπούλου 1	26334	9060410	261 0 277218
23	23ο Πατρών	2/θ	Θεοδοκοπούλου 100 - Μπεγουλάκι	26334	9060407	261 0 332832
24	24ο Πατρών	2/θ	Κρεσταινών 10 - Μεταμόρφωση Σωτήρα	26332	9060411	261 0 525639
25	25ο Πατρών	2/θ	Παντοκράτορος 49	26225	9060412	261 0 226049
26	26ο Πατρών	2/θ	Κύπρου- Δοϊράνης	26441	9060413	261 0 428467
27	27ο Πατρών	2/θ	Στροφάδων - Ρ. Κοχ	26335	9060414	261 0 223118
28	28ο Πατρών	2/θ	Αριστοτέλους Περιβόλα	26335	9060426	261 0 640352
29	29ο Πατρών	1/θ	Αιόλου 50	26331	9060454	261 0 275403
30	30ο Πατρών	2/θ	Μαραγκοπούλου 30	26325	9060303	261 0 270212
31	31ο Πατρών	2/θ	Μαραθονομάχων 38 - Εγλυκάδα	26335	9060302	261 0 641596
32	32ο Πατρών	2/θ	Αθω 18	26222	9060446	261 0 340130
33	33ο Πατρών	2/θ	Παπαφλέσα 32	26222	9060456	261 0 321584
34	34ο Πατρών	2/θ	Αλφειού 8	26442	9060458	261 0 432047
35	35ο Πατρών	1/θ	Τέρμα Νόρμαν	26441	9060459	261 0 453698
36	36ο Πατρών	2/θ	Κύπρου- Δοϊράνης	26441	9060460	261 0 427368
37	37ο Πατρών	2/θ	Καλαβρύτων - Νίκαιας	26226	9060462	261 0 327312
38	38ο Πατρών ολοήμ.	1/θ	Θεοφράστου - Πλούταρχου	26443	9060463	261 0 422913
39	39ο Πατρών ολοήμ.	2/θ	Ανθούπολη	26441	9060464	261 0 429965
40	40ο Πατρών	2/θ	Ι. Δαμασκηνού 24	26331	9060465	261 0 623748
41	41ο Πατρών	2/θ	Ραγκαβή - Μωραϊτίνη	26442	9060466	261 0 427206
42	42ο Πατρών	2/θ	Τέρμα Αντιγόνης Ζαρ/κα	26332	9060468	261 0 334454
43	43ο Πατρών	2/θ	Κομαιθούς - Αθερίωνος	26443	9060482	261 0 434898
44	44ο Πατρών	2/θ	Σολώμου 57	26222	9060510	261 0 311946
45	45ο Πατρών	2/θ	Πρέσπας 17 - Τέρψη	26333	9060483	261 0 343176
46	46ο Πατρών	2/θ	Βασιλειάδου 5	26222	9060480	261 0 333880
47	47ο Πατρών	2/θ	Ανθεμίου 2	26443	9060485	261 0 433454
48	48ο Πατρών	1/θ	Πανεπιστημίου 380	26443	9060487	261 0 433781
49	49ο Πατρών	2/θ	Τέρμα Αρήτης	26442	9060486	261 0 422882
50	50ο Πατρών	2/θ	Λεύκας 149	26333	9060492	261 0 523435

51	51ο Πατρών	1/θ	Τιφός 23	26333	9060493	261 0 325744
52	52ο Πατρών ολοήμ.	2/θ	Εργ. Κατ. Ταραμπούρα	26332	9060494	261 0 338527
53	53ο Πατρών	2/θ	Τερψιθέας 32	26442	9060526	261 0 451122
54	54ο Πατρών	2/θ	Παναχαϊκού 51	26224	9060525	261 0334150
55	55ο Πατρών	2/θ	Φιλήμονος 11	26334	9060537	261 0 310058
56	56ο Πατρών	2/θ	Ναυμ. Ελλης	26441	9060535	261 0 437181
57	57ο Πατρών	2/θ	Τέρμα Αντιγόνης	26000	9060528	261 0 231784
58	58ο Πατρών	1/θ	Περσεφόνης - Θουκυδίδου	26332	9060543	261 0 339154
59	59ο Πατρών	1/θ	Ι. Βιτσάρη (Συν. Μακρυγιάννη)	26000	9060555	261 0 334928
60	60ο Πατρών	1/θ	Γρέσπας 17 - Τέρψη	26333	9060566	261 0 343176
61	61ο Πατρών	2/θ	Αλ. Παπαναστασίου - Ευβοίας	26333	9060577	261 0 338005
62	62ο Πατρών	2/θ	Παρμενίδου 12	26332	9060590	261 0 336314
63	63ο Πατρών	1/θ	Κρύα Ιτεών	26333	9060596	261 0 520630
64	64ο Πατρών		Αναστολή Λειτουργίας			
65	65ο Πατρών	1/θ	Σκιάεσσα	26500	9060491	261 0 459008
66	66ο Πατρών	1/θ	Άθω 18	26334	9060607	261 0 342135
67	67ο Πατρών	1/θ	Μαραγκοπούλου 30	26325	9060615	261 0 623891
68	68ο Πατρών	2/θ	Ανθεμίου 3	26443	9060616	261 0 455088
69	69ο Πατρών	1/θ	Γερ. Παρασκευοπούλου 1	26334	9520638	261 0 277218
70	70ο Πατρών	2/θ	Ρυάκι - Σούλι	26500	9060489	261 0 640543
71	71ο Πατρών	1/θ	Πιττακού 45	26500	9520564	261 0 270 338
72	72ο Πατρών	1/θ	Ρώμανος	26500	9060490	261 0 641905
73	73ο Πατρών	1/θ	Γ. Θεοχάρη	26224	9520792	261 0 316618

5 Ιδιωτικά νηπιαγωγεία

Όνομασία Νηπιαγωγείου	Οργάν.	Ταχ. Διεύθυνση	Τ.Κ.	Τηλέφωνο
ελληνική Αναγέννηση	2/θ	Γηροκομείου 61	26224	261 0 224260
Αρσάκειο	2/θ	Μαιζώνος 19	26223	261 0 271320

6 Ειδικά νηπιαγωγεία

Όνομασία Νηπιαγωγείου	Οργάν.	Ταχ. Διεύθυνση	Τ.Κ.	Κωδικός	Τηλέφωνο
1ο Ειδικό Πατρών	2/θ	Ιππολύτης 8	26334	9060574	261 0 312947
2ο Ειδικό Πατρών	2/θ	Ποτίδαιας 31	26334	9060420	261 0 311466
Κωφών και Βαρυκόων	1/θ	Διοδώρου 11 - Προάστειο	26443	9060572	261 0 454423
Ειδικό Τυφλών	1/θ	Θουκυδίδου και Περσεφόνης	26441	9060599	261 0 341698

7 Πειραματικό νηπιαγωγείο

Όνομασία Νηπιαγωγείου	Οργάν.	Ταχ. Διεύθυνση	Τ.Κ.	Κωδικός	Τηλέφωνο
Πειρ. Παν. Πατρών	1/θ	Δ/ση Παν/Πολη	26500		261 0 992953

Κεφάλαιο 5° : Το ολόήμερο νηπιαγωγείο (νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου)

5.1 Τι είναι το ολόήμερο νηπιαγωγείο;

Το ολόήμερο νηπιαγωγείο, ή νηπιαγωγείο ολόκληρης μέρας, ή νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου, το οποίο άρχισε να πρωτολειτούργει σε άλλες χώρες στα μέσα του αιώνα και από το 1997 λειτουργεί και στη χώρα μας, είναι ένα πρόγραμμα που παρέχει περισσότερες ευκαιρίες για μάθηση στα παιδιά, από ότι το κλασικό νηπιαγωγείο, ή νηπιαγωγείο συνηθισμένου ωραρίου. Το ολόήμερο νηπιαγωγείο εξυπηρετεί κοινωνικές ανάγκες, καθώς αυξάνονται διαρκώς αριθμητικά οι εργαζόμενοι γονείς, τα διαζύγια, οι μονογονεϊκές οικογένειες και κατά συνέπεια όλο και περισσότερα παιδιά χρειάζονται φροντίδα εκτός σπιτιού.

Σε αυτού του είδους το νηπιαγωγείο εργάζονται επιπλέον παιδαγωγοί, και ο χώρος του έχει εμπλουτιστεί υλικοτεχνικά και διαρρυθμιστεί κάπως διαφορετικά ώστε να καλύπτει τις νέες ανάγκες.

Η φιλοσοφία και οι στόχοι του δε διαφέρουν από εκείνους του νηπιαγωγείου συνηθισμένου ωραρίου, αλλά ο επιπλέον χρόνος δίνει τη δυνατότητα να επιτευχθούν οι στόχοι αυτοί με άνεση.

Επιπλέον θεωρείται πλέον δύσκολο η παιδαγωγοί να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των σύγχρονων προγραμμάτων για το νηπιαγωγείο μέσα σε 3 ή 3.5 ώρες.

Επίσης υποστηρίζεται ότι ένα ποιοτικό ολόήμερο πρόγραμμα στο σχολείο, προσφέρει ποικίλα οφέλη στα παιδιά προσχολικής ηλικίας, σε αντίθεση με 2 ή 3 χώρους που μπορούν να βρεθούν τα νήπια ημερησίως, στους οποίους μπορεί να υπάρχουν διαφορές στη φιλοσοφία και στη ποιότητα.

Η κίνηση υπέρ του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου έχει προκαλέσει ενδοιασμούς και διχογνωμίες (μήπως κουράζονται ή πιέζονται τα παιδιά, μήπως τα προγράμματα είναι πού ακαδημαϊκά κλπ), παρά το γεγονός ότι το νηπιαγωγείο ξεκίνησε ως ολόήμερο και μετατράπηκε σε νηπιαγωγείο συνηθισμένου ωραρίου, κατά τις δεκαετίες του '30 και του '40.

5.2 Η θέσπιση του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, το πρώτο νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου άρχισε να λειτουργεί από τη σχολική χρονιά 1987-88 στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, με την επωνυμία «Παιδικό Κέντρο», κάτω από την εποπτεία του καθηγητή Χ. Φράγκου, ο οποίος υπήρξε πρωτοπόρος αυτού του συστήματος στη χώρα μας.

Το «Παιδικό Κέντρο» το οποίο συνεχίζει τη λειτουργία του μέχρι σήμερα, είναι ένα ολοήμερο σχολείο, για παιδιά 2.5-6 ετών, με επτά τάξεις, και δεν αποτελεί κάποιο ειδικό ή πρότυπο σχολείο, αλλά ένα συνηθισμένο δημόσιο σχολείο.

Το ωράριο λειτουργίας του εκτείνεται από τις 7.00-19.00 ενώ τα περισσότερα παιδιά παραμένουν στους χώρους του από τις 8.30-15.00.

Από τη σχολική χρονιά 1997-98, επίσημα πλέον, 160 δημόσια νηπιαγωγεία, σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, μετατράπηκαν σε ολοήμερα, ενώ σήμερα λειτουργούν συνολικά 992. Η λειτουργία τους βρίσκεται ακόμα σε πιλοτική φάση, ενώ υπολογίζεται ότι ο θεσμός θα επεκταθεί ώστε να καλύψει το σύνολο των νηπιαγωγείων της χώρας.

Από την άλλη πλευρά, τα κριτήρια που τέθηκαν για την επιλογή των νηπιαγωγείων, σε αυτή την αρχική φάση, σύμφωνα με το Φ32/579/Γ1/626/3-6-98, ήταν τα εξής:

α) να διαθέτουν καλή κτιριακή υποδομή, ώστε να καλύπτονται οι επιπλέον ανάγκες που προκύπτουν από την πολύωρη παραμονή των παιδιών εκεί,

β) να είναι διθέσια ή μονοθέσια συστεγαζόμενα, με παράλληλη λειτουργία και πρωινό ωράριο εργασίας,

γ) να βρίσκονται σε περιοχές με μεγάλο ποσοστό εργαζόμενων γονέων,

δ) οι παιδαγωγοί που υπηρετούν σε αυτά να είναι ευαισθητοποιημένοι στις εκπαιδευτικές καινοτομίες.

Σε κάθε νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου απασχολούνται 2 παιδαγωγοί.

5.3 Μορφές νηπιαγωγείων διευρυμένου ωραρίου

Το νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου μπορεί να πάρει τις εξής μορφές:

- 1) νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου με μια παιδαγωγό
- 2) νηπιαγωγείο με μια παιδαγωγό το πρωί και άλλη το απόγευμα. Η μορφή αυτή εφαρμόζεται και στη χώρα μας
- 3) νηπιαγωγείο που ξεκινάει με λίγες ώρες εργασίας και με την πάροδο του χρόνου το ωράριο αυξάνεται μέχρι να φτάσει αυτό του ολοήμερου

- 4) νηπιαγωγείο συνηθισμένου ωραρίου με μια παιδαγωγό, που λειτουργεί ως ολοήμερο για μια ομάδα παιδιών εκ' περιτροπής, δηλαδή όλα τα παιδιά παρακολουθούν το πρωινό τμήμα και το 1/5 από αυτά κάθε μέρα και το απογευματινό.

Το νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου ακολουθεί το αναλυτικό πρόγραμμα του κράτους και τη φιλοσοφία του.

5.4 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του ολοήμερου νηπιαγωγείου

Τα πλεονεκτήματα του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου είναι τα εξής:

- 1) παρέχεται περισσότερος χρόνος για εξατομικευμένη εκπαίδευση και για ένα πρόγραμμα πιο κατάλληλο αναπτυξιακά
- 2) υπάρχει περισσότερος χρόνος ώστε να αναπτύξουν τα παιδιά μια θετική εικόνα και σεβασμό για τον εαυτό τους και τους άλλους
- 3) οι χρονικές φάσεις για μαθησιακές εμπειρίες είναι μεγαλύτερες, και πραγματοποιούνται σε πιο ξεκούραστη ατμόσφαιρα
- 4) υπάρχει περισσότερος χρόνος για την παιδαγωγό να ανακαλύπτει τις ατομικές ανάγκες των παιδιών, αλλά και να δείχνει μεγαλύτερη προσοχή στο καθένα χωριστά
- 5) υπάρχει μεγαλύτερη ευελιξία στο πρόγραμμα και παρέχεται περισσότερος χρόνος για παιχνίδι, συζητήσεις, πρακτική στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και τη λήξη αποφάσεων
- 6) υπάρχουν περισσότερες ευκαιρίες για τα παιδιά, ώστε να αναπτύξουν κοινωνικές σχέσεις με τα άλλα παιδιά ή τις παιδαγωγούς
- 7) παρέχεται επιπλέον χρόνος στα παιδιά να μιλούν για τις εμπειρίες τους, να σκέφτονται κριτικά
- 8) υπάρχει μεγαλύτερη εξισορρόπηση μεταξύ των δραστηριοτήτων που προτείνονται από τη παιδαγωγό και αυτών που ξεκινούν από τα παιδιά
- 9) υπάρχει καλύτερη σύνδεση των δραστηριοτήτων και μείωση των μεταδοτικών φάσεων
- 10) παρέχεται περισσότερος χρόνος για την αντιμετώπιση ατομικών προβλημάτων (π.χ. δίγλωσσων παιδιών, παιδιών με ειδικές ανάγκες κλπ)
- 11) υπάρχει περισσότερος χρόνος κατά τη διάρκεια του γεύματος, ώστε να συζητήσουν για την υγιεινή διατροφή, για καλές συνήθειες όσον αφορά το φαγητό κλπ
- 12) το πρόγραμμα και το περιβάλλον είναι πιο σταθερό για τα παιδιά, τα οποία αναγκαστικά θα πήγαιναν σε άλλο μέρος στο οποίο θα τα φρόντιζαν άλλοι μέχρι να τα παραλάβουν οι γονείς τους
- 13) προσφέρεται περισσότερος χρόνος στην παιδαγωγό να γνωρίσει τους γονείς και να έχει τη δυνατότητα να συνεργάζεται μεταξύ τους
- 14) η ημέρα κυλάει με λιγότερο άγχος στα παιδιά και τις παιδαγωγούς, λόγω της άνεσης που παρέχει το διευρυμένο ωράριο

Τα μειονεκτήματα του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου είναι τα εξής:

- 1) ο κίνδυνος να δοθεί μεγάλη έμφαση στην ακαδημαϊκή διδασκαλία και να αυξηθεί το άγχος που συνεπάγεται ένα αναπτυξιακά ακατάλληλο πρόγραμμα
- 2) ο περισσότερος πιθανόν να αποδειχθεί κουραστικός για ορισμένα παιδιά, ειδικά αν οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται δεν ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντα τους
- 3) η ανάγκη για επιπλέον προσωπικό χώρο και η υλικοτεχνική υποδομή που στοιχίζει περισσότερο οικονομικά

Σύμφωνα με έρευνες τα παιδιά που συμμετέχουν στα προγράμματα διευρυμένου ωραρίου επιδεικνύουν επαυξημένες ακαδημαϊκές ικανότητες αργότερα και μειωμένες πιθανότητες να επαναλάβουν την ίδια τάξη.

Τα οφέλη μάλιστα από ένα ολοήμερο πρόγραμμα φαίνεται ότι είναι μεγαλύτερα για τα παιδιά από τα χαμηλότερα κοινωνικό-οικονομικά στρώματα.

5.5 Στόχοι ενός ολοήμερου προγράμματος

Ένα καλό πρόγραμμα νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου στοχεύει:

1. Να αναπτυχθούν τα παιδιά νοητικά όταν.

- χρησιμοποιούν διάφορες έννοιες,
- παρατηρούν, προβλέπουν, εξερευνούν και συμπεραίνουν,
- συγκρίνουν, ταξινομούν, σειροθετούν, αντιστοιχούν,
- αναγνωρίζουν μεγέθη, σχήματα και λογικές ακολουθίες.
- έρχονται σε επαφή με αριθμούς, τους οποίους χρησιμοποιούν στην εργασία και στο παιχνίδι τους.

2. Να αναπτυχθούν γλωσσικά όταν:

- ακούν και συνομιλούν με παιδιά και ενήλικους,
- εκφράζουν ανάγκες, συναισθήματα και επιθυμίες,
- κάνουν απλές ερωτήσεις (τι, πώς, γιατί),
- αντλούν ικανοποίηση, καθώς εκφράζουν τις ιδέες τους προφορικά,
- διηγούνται μια εμπειρία ή μια ιστορία με συνοχή,
- επαναλαμβάνουν ιστορίες,
- υπαγορεύουν ιστορίες και ποιήματα,
- εκφράζονται μέσα από την τέχνη και τη μουσική,
- συμμετέχουν στο συμβολικό παιχνίδι,
- ακολουθούν απλές προφορικές οδηγίες.

3. Να αναπτυχθούν συναισθηματικά όταν:

- ανακαλύπτουν τον εαυτό τους, τις επιθυμίες τους, τα όνειρα, τις φοβίες τους,
- συνειδητοποιούν τις ικανότητες τους, τις ανάγκες τους και τους περιορισμούς τους,
- εκφράζουν σκέψεις και συναισθήματα,
- αναπτύσσουν ένα αίσθημα σιγουριάς,
- αντιμετωπίζουν προβλήματα και προσπαθούν να τα επιλύσουν,
- αναζητούν νέες εμπειρίες,
- επιμένουν στις προσπάθειες τους,
- συνειδητοποιούν ότι οι άλλοι μπορεί να αποτελούν πηγή βοήθειας,
- αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες,
- αυξάνουν την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.

4. Να αναπτυχθούν κοινωνικά όταν:

- συνεργάζονται με μεμονωμένα παιδιά ή ομάδες,
- μοιράζονται και περιμένουν τη σειρά τους,
- ακούν τους άλλους και προσπαθούν να κατανοήσουν τις στάσεις, τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τα συναισθήματα τους,
- συμμετέχουν στις δραστηριότητες της τάξης,

- κατανοούν το αποτέλεσμα μιας συμπεριφοράς προς τους άλλους,
- κάνουν και δέχονται κριτική,
- αποδέχονται τις διαφορές μεταξύ των ανθρώπων,
- αποδέχονται όρια και κανόνες.

5. Να αναπτυχθούν αισθητικά όταν:

- πειραματίζονται με ποικίλα υλικά, όπως κραγιόνια, μπογιές, δαχτυλομπογιές, πηλό, πλαστελίνη, γύψο κ.ά.
- εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματα τους μέσα από ποικίλες μορφές τέχνης,
- κατανοούν και εκτιμούν τα χρώματα, τα σχήματα, τους ρυθμούς, τους ήχους,
- συζητούν για τις εμπειρίες τους που σχετίζονται με την τέχνη,
- λένε τραγούδια και αναγνωρίζουν μελωδίες,
- αναπτύσσουν την αίσθηση του ρυθμού.

6. Να αναπτυχθούν κινητικά όταν:

- τρέχουν, πηδούν, ισορροπούν και γενικά αναπτύσσουν την αδρή τους κινητικότητα,
- ζωγραφίζουν, περνούν χάντρες σε κλωστή, ασχολούνται με κολάζ, κατασκευές, πηλοπλαστική και γενικά αναπτύσσουν τους λεπτούς τους χειρισμούς.

5.6 Οργάνωση του ολόημερου νηπιαγωγείου

Ο τρόπος που οργανώνει κανείς το χώρο, δείχνει την παιδαγωγική του τοποθέτηση ως προς τη θέση, του παιδιού στο νηπιαγωγείο, π.χ. πόσο ανεξάρτητα και υπεύθυνα θέλει να είναι τα παιδιά, πόσες και ποιες ευκαιρίες για εξερενήσεις θα τους προσφέρει κ.λ.π. Ο χώρος πρέπει να είναι άνετος, ευχάριστος, ελκυστικός και λειτουργικός.

Στο νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου πρέπει να ακολουθείται ένα σταθερό πρόγραμμα και να προσφέρονται επιλογές στα νήπια μέσα απ' αυτό.

Είναι καλό να περιλαμβάνονται δύο τουλάχιστον μακρές φάσεις δραστηριοτήτων σε μικρές ομάδες (με μια ποικιλία δραστηριοτήτων, κατά τις οποίες εναλλάσσονται ο. ενεργητικές και οι ήσυχες, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά συγκεντρώνονται περισσότερο μετά τις ενεργητικές παρά τις δραστηριότητες)

Στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνονται δραστηριότητες με όλη την ομάδα όπως ο προγραμματισμός των δραστηριοτήτων, η ανταλλαγή εμπειριών και η παρουσίαση της εργασίας των μικρών ομάδων, η προετοιμασία και η πραγματοποίηση παραστάσεων, η ενασχόληση σε μουσικές και κινητικές δραστηριότητες, ή η ακρόαση ιστοριών.

Υπάρχει χρόνος για την τακτοποίηση της τάξης, κάθε φορά μετά τις δραστηριότητες, πρόγευμα για όλα τα παιδιά το πρωί, ή για μεμονωμένα παιδιά, όποτε θέλουν (όπως θα έκαναν και στο σπίτι τους), ώρα που τα νήπια μπορούν να πάνε στην τουαλέτα (μολονότι μπορούν να πάνε και όποτε άλλοτε θελήσουν), γεύμα, παιγνίδι στον εξωτερικό χώρο και ώρα ανάπαυσης, κατά την οποία όποιο παιδί θέλει κοιμάται, ενώ τα υπόλοιπα απασχολούνται ήσυχια μόνα τους ή μαζί με ένα άλλο νήπιο ή με την παιδαγωγό.

5.7 Ο ρόλος της παιδαγωγού

Ο ρόλος της παιδαγωγού στο νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου είναι να καλύπτει τον περισσότερο χρόνο της ασχολούμενη με μεμονωμένα παιδιά ή μικρές ομάδες, να κινείται ανάμεσα τους προσφέροντας τη βοήθεια της, όποτε χρειάζεται, και να αξιολογεί τις πράξεις και τις αλληλεπιδράσεις τους. Επίσης, η παιδαγωγός φροντίζει ώστε να είναι ενδιαφέρον το περιβάλλον για τα παιδιά, προσθέτοντας ή αφαιρώντας υλικά, να προτείνει ιδέες, γίνοντας μέρος του παιχνιδιού τους και ακολουθώντας τις ιδέες τους.

5.8 Το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου

Στο νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου μπορεί να εφαρμοσθεί το ήδη υπάρχον αναλυτικό πρόγραμμα, αλλά διευρυμένο. Το νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου προσφέρει μια πολύ καλή ευκαιρία για την υλοποίηση προγραμμάτων τα οποία όχι μόνο οικοδομούνται με βάση τα ενδιαφέροντα των παιδιών, αλλά και εμπλέκουν τα νήπια στη διαδικασία σχεδιασμού του προγράμματος.

Έτσι στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου μπορούν να περιλαμβάνονται σχέδια εκπαιδευτικής δράσης που διαρκούν μερικές μέρες, εβδομάδες ή μήνες, αλλά και άλλες, πιο συστηματικές μορφές διδασκαλίας.

Για παράδειγμα, μπορούν να συμπεριλαμβάνονται ειδικές δραστηριότητες για κάθε μέρα της εβδομάδος, όπως μια μέρα μπορεί να είναι η «Μέρα των ιστοριών» κατά την οποία τα νήπια διηγούνται ένα ένα σε μικρές ομάδες τις δικές τους ιστορίες τις οποίες καταγράφει η παιδαγωγός και κάποια άλλη μέρα τις δραματοποιούν, η «Μέρα του περιβάλλοντος», η «Μέρα της εφημερίδας», η «Μέρα της υγιεινής διατροφής» κλπ.

Σε κάθε νηπιαγωγείο μπορεί να υπάρχει και η γωνιά των εφευρέσεων, η οποία περιλαμβάνει πλαστικά μπουκάλια, κουτιά διαφόρων μεγεθών, καπάκια, σχοινιά, χαρτιά κ.ο.κ. και όπου τα παιδιά επινοούν εφευρέσεις και ύστερα μιλούν για αυτές.

Το πρότυπο για τα παιδιά στο νηπιαγωγείο είναι η ίδια η παιδαγωγός, η οποία προωθεί τις εξερευνήσεις και τη δημιουργικότητα τους. Συνεπώς το πρόγραμμα πρέπει να είναι ευέλικτο, ευπροσάρμοστο, εύπλαστο και όχι «προκατασκευασμένο» από τη νηπιαγωγό που επιδιώκει να «καλύψει» μια συγκεκριμένη ύλη.

5.9 Δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε ένα νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου

1) Γλώσσα

Μια γωνιά σχετική με τη γλώσσα μπορεί να περιλαμβάνει παιδικά βιβλία, βιβλία με ποιήματα ή μύθους, μολύβια, χαρτιά, ψαλίδια, ημερολόγια, περιοδικά, εφημερίδες, κάρτες, αφίσες, φωτογραφίες, χάρτες, έντυπα, καταλόγους κ.α.

Οι στόχοι σχετικά με τη γλώσσα (προφορικός λόγος, ανάγνωση και γραφή) μπορούν να επιτευχθούν με τους εξής τρόπους:

- α) όταν συζητούν τα παιδιά με τη παιδαγωγό και μεταξύ τους
- β) όταν παίζουν διάφορα γλωσσικά παιχνίδια που περιέχουν λέξεις που αρχίζουν ή τελειώνουν με το ίδιο ήχο ή γράμμα, λέξεις που μοιάζουν μεταξύ τους, λέξεις «μακριές» ή «κοντές» κλπ

- γ) όταν έρχονται σε επαφή με ποικίλα βιβλία. Τα βιβλία αυτά τα διαβάζει η παιδαγωγός στα παιδιά αλλά και εκείνα μεταξύ τους
- δ) όταν πραγματοποιούν συζητήσεις σχετικές με το περιεχόμενο των βιβλίων
- ε) όταν υπαγορεύουν ιστορίες στην παιδαγωγό
- στ) όταν πειραματίζονται με τη γραφή και γράφουν όπως μπορούν, για παράδειγμα ένα ημερολόγιο, μια κάρτα ή ένα γράμμα στους γονείς, ή μια ιστορία
- ζ) όταν μαθαίνουν να γράφουν το όνομα τους ή όποιες άλλες λέξεις επιθυμούν

2) Μαθηματικά

Μια γωνιά σχετική με τα μαθηματικά μπορεί να περιλαμβάνει υλικά από τη φύση, όπως φύλλα, πέτρες, κουκουνάρια, υλικά κατασκευών όπως χάντρες ή τούβλα, υλικά για μετρήσεις όπως ζυγαριά, μέτρα ή δοχεία, εποπτικά υλικά όπως κύβοι, γεωμετρικά σχήματα, ράβδοι, χαρτιά ή μολύβια.

Οι στόχοι σχετικά με τα μαθηματικά μπορούν να επιτευχθούν με τους εξής τρόπους:

- α) όταν γνωρίζουν τα παιδιά χωρικές σχέσεις όπως τις κινήσεις μέσω των προς διάφορες κατευθύνσεις, το στρίψιμο ή το τέντωμα των αντικειμένων κ.α.
- β) όταν γνωρίζουν χρονικές σχέσεις (αναφορά σε γεγονότα της καθημερινής τους ζωής και σύνδεσης τους με έννοιες του χρόνου)
- γ) όταν γνωρίζουν διάφορα σχήματα και μεγέθη, κάνοντας συγκρίσεις, ταξινομήσεις, αντιστοιχίσεις ή λογικές ακολουθίες, χρησιμοποιώντας πραγματικά αντικείμενα, γεωμετρικά σχήματα, πίνακες κ.α.
- δ) όταν κάνουν μετρήσεις μήκους, βάρους, θερμοκρασίας, χρόνου ή όγκου, καθώς και αριθμητικές πράξεις, χρησιμοποιώντας διάφορα αντικείμενα όπως βιβλία, μολύβια, ζυγαριά ή δοχεία μέτρησης

3) Φυσικές Επιστήμες

Μια γωνιά σχετική με τις φυσικές επιστήμες μπορεί να περιλαμβάνει αντικείμενα από τη φύση, όπως πέτρες, κοχύλια, αντικείμενα για μετρήσεις όπως μέτρο, κλεψύδρα κ.α.

Οι στόχοι σχετικά με τις φυσικές επιστήμες μπορούν να επιτευχθούν με τους εξής τρόπους:

- α) όταν αποκτούν τα παιδιά στοιχειώδεις γνώσεις της φυσικής και γνωρίζουν ορισμένες έννοιες, όπως της αλληλεπίδρασης και της αλληλεξάρτησης, της βαρύτητας, της ατμοσφαιρικής πίεσης κ.α.
- β) όταν αποκτούν στοιχειώδεις γνώσεις της βιολογίας μέσα από τη μελέτη των φυτών, των ζώων και των ανθρώπων
- γ) όταν αποκτούν στοιχειώδεις γνώσεις της χημείας παίζοντας με το νερό και παρατηρώντας τον κύκλο του νερού ή μεμονωμένα του βρασμού και της εξάτμισης

4) Κοινωνικές Επιστήμες

Μια γωνιά σχετική με τις φυσικές επιστήμες μπορεί να περιλαμβάνει τούβλα μικρά και μεγάλα, αντικείμενα από διάφορα καταστήματα, αντικείμενα χαρακτηριστικά διαφόρων επαγγελμάτων, μαγειρικά σκεύη, ελληνικές παραδοσιακές ενδυμασίες κ.α.

Οι στόχοι σχετικά με τις κοινωνικές επιστήμες μπορούν να επιτευχθούν με τους εξής τρόπους:

- α) όταν αποκτούν τα παιδιά στοιχειώδεις γνώσεις της ιστορίας και κατανοούν τις χρονικές σχέσεις
- β) όταν αποκτούν στοιχειώδεις γνώσεις της γεωγραφίας και κατανοούν τις χωρικές σχέσεις
- γ) όταν αποκτούν μια ιδέα για τα οικονομικά και την έννοια της αλληλεξάρτησης μέσα από τη γνωριμία με διάφορα επαγγέλματα
- δ) όταν αποκτούν μια ιδέα για ορισμένες πολιτικές έννοιες, όπως την έννοια της ισότητας, της δικαιοσύνης, της ελευθερίας ή της τήρησης των κανόνων
- ε) όταν αποκτούν μια ιδέα για τη θρησκεία μέσα από τη διήγηση θρησκευτικών γεγονότων και μυστηρίων
- στ) όταν βιώνουν τη διαφορετικότητα και τα στερεότυπα ή τις προκαταλήψεις ως προς αυτήν όπως τις διαφορές φύλου, γλώσσας κλπ
- ζ) όταν γνωρίζουν τις αλλαγές του καιρού, του χρόνου, της ανάπτυξης, της θερμοκρασίας κ.α.

5) Εικαστικά

Μια γωνιά σχετική με τα εικαστικά μπορεί να περιλαμβάνει διαφόρων ειδών μπογιές, μάρκαδόρους, υλικά για κατασκευές, πλαστελίνη, εφημερίδες, χαρτιά περιτυλίγματος, περιοδικά, μουσικά όργανα.

Οι στόχοι σχετικά με τα εικαστικά μπορούν να επιτευχθούν με τους εξής τρόπους:

- α) όταν τα παιδιά γνωρίζουν διάφορα υλικά, χρώματα, σχήματα
- β) όταν γνωρίζουν έργα τέχνης από διαφορετικής κουλτούρας
- γ) όταν εξερευνούν ήχους, ρυθμούς ή μελωδίες, χρησιμοποιώντας διάφορα μουσικά όργανα
- δ) όταν κατασκευάζουν μουσικά όργανα από διάφορα υλικά
- ε) όταν λένε τραγούδια από διαφορετικούς πολιτισμούς και ακούν ποικίλα είδη μουσικής
- στ) όταν κινούνται με διάφορους τρόπους
- ζ) όταν δραματοποιούν γεγονότα της καθημερινής ζωής (κουκλοθέατρο, παντομίμα)

5.10 Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των παιδιών σε ένα νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου πραγματοποιείται σε τη συλλογή και την ανάλυση πληροφοριών και στοχεύει:

1. στον προγραμματισμό και την αξιολόγηση της διδασκαλίας σε όλους τους τομείς,
2. στην καταγραφή των τομέων και των τρόπων της ανάπτυξης των παιδιών, καθώς και των ικανοτήτων τους, ώστε η παιδαγωγός να αυξήσει ή να μειώσει τη δυσκολία των δραστηριοτήτων,
3. στην ενημέρωση των γονέων και κάθε ενδιαφερόμενου όπως παιδαγωγού της επόμενης τάξης ή ψυχολόγου κ.ά.

Η αξιολόγηση αυτή γίνεται με βάση τις πληροφορίες που συγκεντρώνονται από:

- α) τη συστηματική συλλογή των έργων των παιδιών (κατασκευές ή βιβλία) και άλλων στοιχείων που αντικατοπτρίζουν την ανάπτυξη και την πρόοδο κάθε νηπίου καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς (φωτογραφίες ή μαγνητοφωνήσεις).
- β) τη συλλογή καταγραφών από τις καθημερινές δραστηριότητες των νηπίων.
- γ) τη συμπλήρωση καταλόγου από την παιδαγωγό για συγκεκριμένες δεξιότητες ή έννοιες, και
- δ) τη συλλογή πληροφοριών από τους γονείς

5.11 Ενδεικτικά προγράμματα ολόημερου νηπιαγωγείου

Πρόγραμμα I

- α) 8.50-9.20: Προσέλευση. Προγραμματισμός με όλη την ομάδα,
- β) 9.20-10.50: Ώρα δραστηριοτήτων. Η παιδαγωγός περιφέρεται ανάμεσα στα παιδιά και εργάζεται εναλλάξ με μικρές ομάδες και μεμονωμένα παιδιά στην ανάγνωση, στη γραφή, στα μαθηματικά, στις φυσικές ή τις κοινωνικές επιστήμες. Τα υπόλοιπα παιδιά που δεν συμμετέχουν σ' αυτές τις ομάδες, έχουν να επιλέξουν από μια ποικιλία δραστηριοτήτων σε διάφορους τομείς που περιλαμβάνουν ανάγνωση, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, εικαστικές και μουσικές δραστηριότητες ή παιχνίδια. Ανάλογα με τη ροή του προγράμματος, το πρόγευμα προσφέρεται εκείνη την ώρα (οπότε τα παιδιά μπορούν να πάρουν το πρόγευμα μόνα τους, με ένα άλλο παιδί ή με μια μικρή ομάδα παιδιών), ή αργότερα (οπότε τρώει όλη η ομάδα μαζί). Και στις δύο περιπτώσεις, η παιδαγωγός παρευρίσκεται εκείνη την ώρα και κουβεντιάζει με τα παιδιά.
- γ) 10.50-11.05: Όλη η ομάδα συγκεντρώνεται και μοιράζεται με τους άλλους τις εμπειρίες της.
- δ) 11.05-11.40: Γυμναστική, μουσική, κίνηση, χορός, ομαδικά παιχνίδια στον εσωτερικό ή τον εξωτερικό χώρο.
- ε) 11.40-12.00: Διήγηση ή και δημιουργία ιστοριών παραμυθιών σε όλη την ομάδα και συζήτηση,
- στ) 12.00-12.50: Γεύμα, δραστηριότητες στον εξωτερικό χώρο
- ζ) 12.50-13.10: Ώρα ησυχίας, διάβασμα ή ακρόαση μουσικής με ακουστικά. Η ώρα μετά το γεύμα και τις δραστηριότητες στον εξωτερικό χώρο θεωρείται ώρα για ξεκούραση ή για μειωμένη δραστηριότητα. Μερικές φορές η παιδαγωγός βάζει απαλή μουσική.
- η) 13.10-14.20: Ώρα δραστηριοτήτων. Η παιδαγωγός περιφέρεται ανάμεσα στα παιδιά και δουλεύει εναλλάξ με μικρές ομάδες και με μεμονωμένα παιδιά στην ανάγνωση, στη γραφή, στα μαθηματικά, στις φυσικές ή τις κοινωνικές επιστήμες. Τα υπόλοιπα παιδιά που δεν συμμετέχουν σ' αυτές τις ομάδες έχουν να επιλέξουν από μια ποικιλία δραστηριοτήτων που δεν περιλαμβάνουν ενεργητικές δραστηριότητες, όπως κινητικές δραστηριότητες ή παιχνίδια στη γωνιά του μαραγκού. Γενικά, είναι μια ώρα λιγότερο ενεργητική από την προηγούμενη.
- θ) 14.20-14.50: Όλη η ομάδα συγκεντρώνεται και μοιράζεται με τους άλλους τις εμπειρίες της. Ακολουθεί δραματοποίηση ή ένα ξεχωριστό γεγονός, όπως γενέθλια, επίσκεψη, σχεδιασμός ή πραγματοποίηση ενός περιπάτου, εκμάθηση του τρόπου χρήσης ενός νέου υλικού, μαγειρική ή προβολή ενός έργου. Στο τέλος τα παιδιά τραγουδούν ή λένε ποιήματα.
- ι) 14.50-15.00: Τέλος της ημέρας.

Πρόγραμμα II

- α) 9.00-10.30: Προσέλευση και ώρα δραστηριοτήτων που οργανώνονται από την παιδαγωγό ή ξεκινούν από τα παιδιά (γλώσσα, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, κοινωνικές επιστήμες, δραματοποίηση, εικαστικά),
- β) 10.30-10.45: Τακτοποίηση της τάξης.
- γ) 10.45-11.08: Τουαλέτα και πρόγευμα,
- δ) 11.05-11.25: Διήγηση ιστοριών.
- ε) 11.25-12.00: Παιχνίδι στον εξωτερικό χώρο, ή δραστηριότητες στο γυμναστήριο,
- στ) 12.00-12.15: Τουαλέτα και προετοιμασία για το γεύμα,
- ζ) 12.15-12.45: Γεύμα.
- η) 12.45-13.15: Ανάπαυση και «ήσυχες» δραστηριότητες που οργανώνονται την παιδαγωγό ή ξεκινούν από τα παιδιά.
- θ) 13.15-13.30: Μουσική.
- ι) 13.30-14.15: Επιλεγμένες δραστηριότητες στον εσωτερικό ή τον εξωτερικό χώρο όπως μαγειρική, παιχνίδι με το νερό ή παιχνίδι στη γωνιά του μαραγκού,
- ια) 14.15-14.30: Τακτοποίηση της τάξης.
- ιβ) 14.30-14.45: Συζήτηση για τις δραστηριότητες της ημέρας και προγραμματισμός των δραστηριοτήτων της επόμενης ημέρας,
- ιγ) 14.45-15.00: Αναχώρηση.

5.12 Η θέσπιση του νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, το πρώτο νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου άρχισε να λειτουργεί από τη σχολική χρονιά 1987-88 στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, με την επωνυμία «Παιδικό Κέντρο», κάτω από την εποπτεία του Καθηγητή Χ. Φράγκου, ο οποίος υπήρξε πρωτοπόρος αυτού του συστήματος στη χώρα μας.

Το «Παιδικό Κέντρο», το οποίο συνεχίζει τη λειτουργία του μέχρι σήμερα, είναι ένα ολοήμερο σχολείο, για παιδιά 2.5-6 ετών, με επτά τάξεις, και δεν αποτελεί κάποιο ειδικό ή πρότυπο σχολείο, αλλά ένα συνηθισμένο δημόσιο σχολείο.

Το ωράριο λειτουργίας του εκτείνεται από τις 7:00-19:00, ενώ τα περισσότερα παιδιά παραμένουν στους χώρους του από τις 8:30-15:00.

Λειτουργεί ως μια μεγάλη κοινότητα ή «σχολείο-γειτονιά», στο οποίο τα παιδιά προτρέπονται προς μαθησιακές εμπειρίες που σχετίζονται με τη ζωή, ενώ αποκλείεται η άμεση διδασκαλία. Το σχολείο εκτείνεται πέρα από το κτίριο του και η μάθηση, εκτός από την τάξη, συνεχίζεται στον εξωτερικό χώρο, στην αυλή, στη γειτονιά και τους χώρους εργασίας. Χρησιμοποιείται η «ολιστική»

προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία η προσχολική αγωγή αντιμετωπίζεται ως ένα σύνολο.

Από τη σχολική χρονιά, 1997-98, επίσημα πλέον, 160 δημόσια νηπιαγωγεία, σε διάφορα μέρη της Ελλάδας, μετατράπηκαν σε ολοήμερα, ενώ σήμερα (σχολική χρονιά 2000-2001) λειτουργούν συνολικά 992. Η λειτουργία τους βρίσκεται ακόμα σε πιλοτική φάση, ενώ υπολογίζεται ότι ο θεσμός θα επεκταθεί ώστε να καλύψει το σύνολο των νηπιαγωγείων της χώρας.

Από την άλλη πλευρά, τα κριτήρια που τέθηκαν για την επιλογή των νηπιαγωγείων, σ' αυτή την αρχική φάση σύμφωνα με το Φ 32/579/ΓΠ/ 626/3-6-98, ήταν τα εξής:

- α) να διαθέτουν καλή κτιριακή υποδομή ή να υπάρχει δυνατότητα άμεσης βελτίωσης των χώρων, ώστε να καλύπτονται οι επιπλέον ανάγκες (π.χ. φαγητό, χαλάρωση ή ύπνος) που προκύπτουν από την πολύωρη παραμονή των παιδιών εκεί,

β) να είναι διαθέσιμα ή μονοθέσια συστεγαζόμενα, με παράλληλη λειτουργία και πρωινό ωράριο εργασίας,

γ) να βρίσκονται σε περιοχές με μεγάλο ποσοστό εργαζόμενων γονέων,

δ) οι παιδαγωγοί που υπηρετούν σε αυτά να είναι ευαισθητοποιημένες στις εκπαιδευτικές καινοτομίες. Για την αντιμετώπιση των πρόσθετων αναγκών εξοπλισμού (φούρνος, ψυγείο, υλικό, γωνιά χαλάρωσης ή ύπνου κ.ο.κ.) διατέθηκαν σε κάθε τάξη νηπιαγωγείου διευρυμένου ωραρίου 600.000 δρχ. από τον προϋπολογισμό του Υ.Π.Ε.Π.Θ.

Σε κάθε νηπιαγωγείο διευρυμένου ωραρίου απασχολούνται δύο παιδαγωγοί.

Το ωράριο εργασίας τους παραμένει το ίδιο με αυτό του νηπιαγωγείου συνηθισμένου ωραρίου. Πιο συγκεκριμένα, το ωράριο της πρώτης νηπιαγωγού καθορίστηκε από τις 7:45 έως τις 12:00 και της δεύτερης από τις 11:45-16:00, έχοντας ως κοινό χρόνο παραμονής στο νηπιαγωγείο από τις 11:45-12:00.

5.13 Γεύματα – διατροφή : παιδαγωγική προσέγγιση

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να σημειώσουμε ότι λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη μας το ρόλο που παίζουν οι βιορυθμοί του σώματος, η καλή φυσική κατάσταση, η υγιεινή του σώματος και η αισθηματική ασφάλεια των παιδιών. Για να μπορεί ένα παιδί να συμμετέχει ενεργά στη ζωή της τάξης και να ανταποκρίνεται στις ανάγκες του εκπαιδευτικού προγράμματος, πρέπει να τρέφεται καλά, να είναι ξεκούραστο, ήρεμο, να νιώθει συναισθηματικά ασφαλές. Γι αυτό το λόγο στο ολόημερο νηπιαγωγείο, δίνεται ιδιαίτερο βάρος στο μεσημεριανό γεύμα, καθώς και στην ανάπαυση των νηπίων μετά από αυτό.

Η ώρα του γεύματος δεν καλύπτει μόνο βιολογικές ανάγκες, αλλά έχει και παιδαγωγική αξία. Κατά τη διάρκεια του, προσφέρονται ευκαιρίες στα παιδιά να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να επικοινωνήσουν, να συνεργαστούν, να αποκτήσουν υγιεινές διατροφικές συνήθειες αλλά και να κατακτήσουν διάφορες δεξιότητες καθώς συμμετέχουν ενεργητικά σε όλη τη διαδικασία. Θεωρείται σημαντικό να δίνεται στα νήπια ο απαιτούμενος χρόνος ώστε να γευματίζουν, ήρεμα, αργά, χωρίς θόρυβο, συνωστισμό και βιασύνη, που είναι σοβαρές αιτίες κόπωσης. Η ώρα του μεσημεριανού φαγητού έχει ιδιαίτερη σημασία διότι μολονότι αποτελεί μια δραστηριότητα ρουτίνας, έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα, επειδή διερευνάει το πεδίο εμπειριών και γνώσεων των παιδιών. Το Υ.Π.Ε.Π.Θ. χρηματοδοτεί τα νηπιαγωγεία που πρωτοεφαρμόζουν την καινοτομία με 600.000 δ.ρ.χ. (1800 Ευρώ) για να μπορέσουν να εξοπλιστούν με ηλεκτρική κουζίνα ή φούρνο μικροκυμάτων, ψυγείο κλπ.

Θεωρείται απαραίτητο να έχουν τα παιδιά πρόγευμα και κανονικό γεύμα που θα ετοιμάζεται από το σπίτι. Τα γεύματα αυτά εντάσσονται μέσα στην εκπαιδευτική διαδικασία και οι ώρες αυτές μπορούν να αποτελέσουν μια ευχάριστη και δημιουργική φάση του προγράμματος. Και αυτό διότι οι ώρες αυτές δεν καλύπτουν μόνο βιολογικές ανάγκες των παιδιών αλλά έχουν, και συγχρόνως παιδαγωγική αξία, διότι, όπως ήδη αναφέρθηκε, δίνουν στα παιδιά την ευκαιρία να κατακτήσουν δεξιότητες, να αναπτύξουν την αυτονομία τους, να συνεργαστούν και να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται.

Τα παιδιά έρχονται στο νηπιαγωγείο με πολλά, και διαφορετικά βιώματα, αποτέλεσμα της οικογενειακής και κοινωνικοπολιτιστικής τους ζωής: Η νηπιαγωγός οφείλει να αξιοποιεί αυτές τις καθημερινές εμπειρίες της και να τις μετατρέπει σε θετικές πηγές μάθησης. Το ίδιο συμβαίνει και με τα γεύματα.

Για αυτό πρωταρχικός μας στόχος είναι να συμμετέχουν τα παιδιά ενεργά στον προγραμματισμό και στην οργάνωση της διαδικασίας του γεύματος, να βιώσουν την υλική, κοινωνική, χωροχρονική και λογικομαθηματική διάσταση της, και να επεξεργαστούν τις εμπειρίες και να τις μετασχηματίσουν σε οργανωμένη γνώση.

Την ώρα του φαγητού δίνουμε στα παιδιά ενεργούς ρόλους. Έτσι τα παιδιά μπορεί να: 1) τακτοποιούν στο ψυγείο το φαγητό, 2) στρώνουν και διπλώνουν το τραπέζομάντιλο, 3) σεββίρουν κ.ά. Αυτό τα βοηθάει όχι μόνο να ασκούνται σε κάποιο πρακτικό τομέα της ζωής, αλλά και να αποκτούν αυτονομία. Επίσης την ώρα αυτή μπορούν τα παιδιά να μάθουν πώς να υιοθετήσουν κατάλληλες διατροφικές συνήθειες και συμπεριφορές και να ευαισθητοποιηθούν για θέματα, όπως η αγωγή υγείας, η περιβαλλοντική εκπαίδευση (ανακύκλωση - αγωγή καταναλωτή - διαφήμιση), η διαπολιτισμική εκπαίδευση κ.ά.

Στη διαδικασία της προετοιμασίας του φαγητού μπορεί να συμμετέχει όλη η ομάδα, μικρές ομάδες ή μεμονωμένα παιδιά. Απαραίτητη θεωρείται η σωστή ενημέρωση των γονιών πάνω σε θέματα υγείας και διατροφής καθώς οι διατροφικές συνήθειες των γονέων και οι απόψεις τους για το θέμα μπορεί να δημιουργούν κλίμα έντασης, κυρίως όταν δεν συμπίπτουν με τις αρχές του νηπιαγωγείου. Γι αυτό οι νηπιαγωγοί (οι ίδιες ή με τη βοήθεια ειδικού διαιτολόγου ή παιδίατρου) πρέπει να ενημερώνουν τους γονείς για το είδος των τροφών που χρειάζονται τα παιδιά αυτής της ηλικίας. Η καλή συνεργασία με τους γονείς βοηθάει στο να αποφεύγονται τα μη θρεπτικά γεύματα και να ακολουθείται ένα πρόγραμμα υγιεινής διατροφής, βασισμένο στη διατροφική πυραμίδα της μεσογειακής διαίτας.

Ανακεφαλαιώνοντας θα μπορούσαμε να πούμε ότι το φαγητό ως διαδικασία δράσης αποτελεί μια δραστηριότητα στα πλαίσια της όλης εργασίας του νηπιαγωγείου, που όχι μόνο υπηρετεί τις βιολογικές ανάγκες του παιδιού, αλλά βοηθά στην ολόπλευρη ανάπτυξη του, διευρύνει τον κύκλο των εμπειριών και γνώσεων του, και μπορεί να συμβάλλει ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και τους γονείς.

5.14 Χαλάρωση – ύπνος : παιδαγωγική προσέγγιση

Ένα από τα βασικά ζητήματα που απασχολούν τις νηπιαγωγούς των τμημάτων διευρυμένου ωραρίου, είναι αυτό της «χαλάρωσης του ύπνου» των παιδιών καθώς και της δημιουργίας και οργάνωσης της αντίστοιχης γωνίας. Έπειτα στην προβλεπόμενη χρονική περίοδο ανάπαυσης χαλάρωσης ή ύπνου, δημιουργούμε ευνοϊκές συνθήκες ξεκούρασης, στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο, τον οποίο ονομάζουμε "γωνιά ξεκούρασης". Η γωνιά ξεκούρασης δημιουργείται σε κατάλληλο σημείο της αίθουσας, αν είναι δυνατόν μακριά από θόρυβο, με χαμηλό φωτισμό. Αποτελεί ένα χώρο ευχάριστο και οικείο, στον οποίο τα παιδιά νιώθουν ασφάλεια και ζεστασιά. Παράλληλα με την "γωνιά ξεκούρασης", κατά την ώρα της ανάπαυσης, μπορεί να χρησιμοποιείται συμπληρωματικά η γωνιά της βιβλιοθήκης, ακόμη και το κουκλόσπιτο, για την περίπτωση που κάποια παιδιά έχουν ανάγκη από περισσότερη ησυχία ή και απομόνωση.

Είναι προφανές ότι η πολύωρη παραμονή των παιδιών στο νηπιαγωγείο απαιτεί και περιόδους «χαλάρωσης - ξεκούρασης», που μπορούν να καταλήξουν σε ύπνο για κάποια από αυτά.

Τα ερωτήματα που γεννιούνται σχετικά με αυτή την περίοδο είναι τα εξής:

α) Έχει παιδαγωγική αξία η ώρα αυτή ή περιορίζεται μόνο στην εξυπηρέτηση σωματικής υγείας και ευεξίας των παιδιών;

- β) Πώς θα οργανωθεί η γωνιά της χαλάρωσης-ξεκούρασης;
- γ) Ποιος είναι καταλληλότερος χώρος μέσα στο νηπιαγωγείο για να τοποθετηθεί αυτή η γωνιά;
- δ) Πώς θα εξοπλιστεί και με τι είδους έπιπλα ή υλικά;
- ε) Σε ποια χρονική περίοδο του ημερησίου προγράμματος θα τοποθετηθεί η χαλάρωση-ξεκούραση;
- στ) Με ποια παιδαγωγική διαδικασία μπορεί να επιτευχθεί η χαλάρωση τους;
- ζ) Πώς θα διαμορφωθούν κατάλληλες συνθήκες και κλίμα για να πετύχουμε πραγματική "χαλάρωση και ξεκούραση" των παιδιών; Υπάρχουν δραστηριότητες που να τα εισαγάγουν και να τα προετοιμάζουν γι αυτή;

Πιστεύεται ότι σαφώς η ώρα της χαλάρωσης και της ξεκούρασης έχει παιδαγωγική αξία, καθώς τα παιδιά:

-Σε μικρές ομάδες προετοιμάζουν τη γωνιά (ανοίγουν καναπέδες, στρώνουν στρωματάκια, απλώνουν σεντόνια, τακτοποιούν μαξιλάρια κ.ά.) και ασκούνται με αυτό τον τρόπο στην αυτοεξυπηρέτηση και τη συνεργασία.

-Βάζουν και βγάζουν παπούτσια, λύνουν και δένουν κορδόνια και ασκούν έτσι τη λεπτή τους κινητικότητα.

-Βοηθούν το ένα το άλλο, προάγουν την τάση τους για συνεργασία, διευθετούν τις μεταξύ τους συγκρούσεις και με αυτό τον τρόπο αναπτύσσουν αισθήματα προσφοράς και αλληλεγγύης.

-Σιωπούν, μιλούν χαμηλόφωνα, κινούνται ή εργάζονται σχεδόν αθόρυβα επειδή οι άλλοι συμμαθητές τους ξεκουράζονται ή κοιμούνται, και εσωτερικεύουν έτσι κανόνες της κοινωνικής ζωής, ενώ παράλληλα μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να αποδέχονται τις ανάγκες των άλλων.

-Τακτοποιούν και κρατούν καθαρή τη γωνιά και τα υλικά της μαθαίνουν να αυτοπειθαρχούν και ασκούνται με αυτό τον τρόπο στους κανόνες της ατομικής υγιεινής.

Βασικοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στην οργάνωση της γωνιάς είναι να νιώθουν τα παιδιά όμορφα, ευχάριστα, οικεία και να εξασφαλίζονται οι κανόνες υγιεινής.

Η γωνιά στήνεται σε μέρος προστατευμένο από ρεύματα αέρα, έντονο φως και τζαμαρίες. Αν αυτό δεν είναι δυνατό, ελέγχεται ο έντονος φωτισμός με κουρτίνες κα στόρια.

Στη γωνιά υπάρχουν στρωμένες μοκέτες, καναπέδες – στρώματα που μπορούν να διπλώνονται και να ξεδιπλώνονται εύκολα και απλώνονται πάνω τους μαξιλάρες ή μαξιλάρια σε διάφορα σχήματα, όπως ζώα, καρδιά, κ.ά. Επιλέγονται υφάσματα βαμβακερά, με ανεξίτηλα χρώματα για να αντέχουν στο συχνό πλύσιμο.

Η γωνιά εξοπλίζεται με ατομικά μαξιλάρια, κουβερτούλες ή υπνόσακους στα μέτρα των παιδιών. Επισημαίνεται ότι κατά τη διάρκεια της χαλάρωσης και πριν τον ύπνο, η θερμοκρασία του σώματος μειώνεται, προετοιμάζοντας τον οργανισμό για τον ύπνο που θα ακολουθήσει γι' αυτό είναι απαραίτητο τα παιδιά να σκεπάζονται όταν ξεκουράζονται. Ακόμη, τα παιδιά μπορούν να φέρουν στη γωνιά ζώακια και κουκλάκια που αγαπούν μεταφέροντας το κλίμα ασφαλείας και ζεστασιάς στο σχολείο.

Αν στο τμήμα υπάρχουν παιδιά που έχουν ανάγκη περισσότερου χρόνου για χαλάρωση και ύπνο, δημιουργείται ένας ιδιαίτερος χώρος, απομονωμένος ίσως με μια όμορφη κουρτίνα ή ένα παραβάν, προστατεύοντας έτσι την ανάγκη της απομόνωσης σε μια «ιδιωτική γωνιά».

Ένα ακόμα σημείο είναι η αισθητική της γωνιάς. Επιλέγονται απαλά χρώματα που δεν κουράζουν και συνδυάζονται με αυτά των επίπλων και των υπόλοιπων αντικειμένων της τάξης. Προάγεται έτσι η καλαισθησία και καλλιεργείται η ομορφιά στη ψυχή των νηπίων. Πρέπει να αναφερθεί ότι για τη γωνιά της χαλάρωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο χώρος συζήτησης ή ο χώρος της βιβλιοθήκης όταν ο χώρος είναι περιορισμένος.

Η ανάληψη καθηκόντων από μικρές ομάδες παιδιών στο νηπιαγωγείο στην αρχή της ημέρας ή της εβδομάδας, είναι γνωστός στις νηπιαγωγούς. Το ίδιο μπορεί να συμβαίνει και με ομάδες, που θα αναλαμβάνουν την τακτοποίηση της «γωνιάς χαλάρωσης και ύπνου».

Η χρονική περίοδος της χαλάρωσης και του ύπνου προσδιορίζεται από τις νηπιαγωγούς του τμήματος, με κριτήριο τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών του συγκεκριμένου νηπιαγωγείου. Σε καμιά όμως περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 30 λεπτά της ώρας και η προτεινόμενη περίοδος γι' αυτή είναι μετά το μεσημεριανό γεύμα.

Σκόπιμο είναι να υπάρξει και μια «προπαίδεια» των παιδιών στη χαλάρωση. Υπάρχουν κατάλληλες ψυχοκινητικές δραστηριότητες, που τα εισαγάγουν και τα προετοιμάζουν γι' αυτή, όπως οι ψυχοκινητικές δραστηριότητες αναπνοής, χαλάρωσης και μυϊκού τόνου.

Με το χαμηλό φωτισμό της αίθουσας, την απαλή μουσική, τα νανουρίσματα την αφήγηση παραμυθιών ή την ακρόαση κλασικών παραμυθιών η χαλάρωση των παιδιών προκύπτει αβίαστα. Με ένα χάδι στο πρόσωπο ή στα μαλλιά ή με ένα φιλί και γενικά με τη φυσική προσέγγιση των παιδιών – νηπιαγωγού, επιτυγχάνεται καλύτερα η χαλάρωση. Κατά τη διάρκεια των πρώτων ημερών, το αίσθημα ασφάλειας και σιγουριάς μπορεί να ενισχυθεί με τη συμμετοχή και της νηπιαγωγού στην γωνιά της χαλάρωσης, όπου όλοι μαζί, νηπιαγωγός και παιδιά, ξεκουράζονται.

Κεφάλαιο 6^ο : Προοπτική εξέλιξης ιδρυμάτων προσχολικής αγωγής Προβλήματα – Προτάσεις - Συμπεράσματα

6.1 Εισαγωγή

Σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήσαμε σε διάφορα νηπιαγωγεία και παιδικούς σταθμούς της Πάτρας, με στόχο την εξέταση του τρόπου λειτουργίας τους και την προοπτική εξέλιξής τους, καταλήξαμε σε ορισμένα συμπεράσματα, καταγράψαμε τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και προτείνουμε λύσεις για την όσο το δυνατόν καλύτερη επίτευξη των στόχων που πρέπει να πραγματοποιούνται.

Με βάση την έρευνα και κέντρο πάντα το παιδί, γίνεται ο κατάλληλος σχεδιασμός του προγράμματος που περιλαμβάνει ελεύθερες και οργανωμένες δραστηριότητες και δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά να μιλήσουν, να φανταστούν, να σκεφθούν, να δημιουργήσουν, να γράψουν, να ζωγραφίσουν κλπ. Το πρόγραμμα πέρασε από πολλά στάδια μέχρι να καταλήξει στον κατάλληλο τύπο.

Με το σχεδιασμό του προγράμματος προάγονται όλοι οι τομείς ανάπτυξης των παιδιών, νοητικοί και κοινωνικοί. Γι' αυτό το λόγο είναι πολύ σημαντική η ενεργητική συμμετοχή των παιδιών και η ανταπόκρισή τους στις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται. Μέσα από τις διάφορες δραστηριότητες οι παιδαγωγοί καταγράφουν τα μέσα που απαιτούνται, επισημαίνουν τις αδυναμίες και αποφασίζουν την εκτέλεσή τους με την άμεση συμμετοχή των παιδιών.

Σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων των ιδρυμάτων προσχολικής αγωγής διαδραματίζει το περιβάλλον και η διαρρύθμιση του χώρου. Γι' αυτό το λόγο ο χώρος διαμορφώνεται σε διάφορες "γωνιές", δίνοντας έτσι τη δυνατότητα μεγαλύτερης ελευθερίας κινήσεων των παιδιών και τους εξασφαλίζει τις βασικές δραστηριότητες που πρέπει να εκπληρώνονται όπως: παιχνίδι, μεσημεριανό φαγητό, χαλάρωση, ξεκούραση και ψυχαγωγία.

Η αγωγή που προσφέρεται στα προσχολικά ιδρύματα έχει στόχο να δώσει στο παιδί συναισθηματική ασφάλεια και εμπιστοσύνη και να το βοηθήσει να αναπτύξει ικανότητες νοητικές, γλωσσικές κλπ. Αυτές οι ικανότητες προκύπτουν μέσα από την εμπειρία και την τάση των παιδιών για δημιουργία. Συνεπώς το παιδί μέσα στα ιδρύματα αυτά, με την καθοδήγηση του καλά εκπαιδευμένου διδακτικού προσωπικού, διαμορφώνει προσωπικότητα και λαμβάνει τα απαραίτητα εφόδια για να μεταβεί στις επόμενες εκπαιδευτικές βαθμίδες και να ενταχθεί πιο ομαλά στο κοινωνικό σύνολο.

Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι το κάθε παιδί είναι ξεχωριστό κι έχει τις δικές του ιδιαιτερότητες και ανάγκες. Επομένως, το πρόγραμμα των προσχολικών ιδρυμάτων πρέπει να είναι συνυφασμένο με την προσωπικότητα και τη δράση του κάθε παιδιού.

Τα ερεθίσματα που δέχεται το παιδί σε αυτή την ηλικία είναι πολλά και καθοριστικά για το χαρακτήρα που θα διαμορφώσουν αργότερα. Τα προσχολικά ιδρύματα, σε συνδυασμό με την αγωγή που δέχονται τα παιδιά μέσα στην οικογένεια, βοηθούν στην καλλιέργεια ικανοτήτων και στην απόκτηση αρχών. Εντούτοις πιστεύουμε ότι δικαίως η προσχολική αγωγή θεωρείται πρωταρχικός παράγοντας για τη συγκρότηση και τη δόμηση της προσωπικότητας του παιδιού.

6.2 Προβλήματα στη λειτουργία των νηπιαγωγείων

Οι επισκέψεις σε νηπιαγωγεία της Πάτρας μας έδωσαν τη δυνατότητα να συζητήσουμε με τις νηπιαγωγούς των τμημάτων και να εξετάσουμε τον τρόπο λειτουργίας τους. Κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκαν προβλήματα που εμποδίζουν τη σωστή διεξαγωγή του προγράμματος.

Αυτά είναι τα ακόλουθα:

- 1) Σε συστεγαζόμενα νηπιαγωγεία με δημοτικά σχολεία παρουσιάζεται πρόβλημα επειδή το προαύλιο για τα διαλείμματα είναι κοινό και συνήθως κατειλημμένο από τους μαθητές του δημοτικού, καθώς γυμνάζονται σ' αυτό. Ως αποτέλεσμα αναγκάζονται και λόγω θορύβου, να ακολουθούν τις ώρες διαλείμματος του δημοτικού και να αλλάζουν το πρόγραμμα και τις δραστηριότητες.
- 2) Οι χώροι υγιεινής, οι οποίοι βρίσκονται στον προαύλιο χώρο, δημιουργούν προβλήματα ιδίως το χειμώνα και τις βροχερές ημέρες ως προς την πρόσβαση. Η καθαριότητα είναι πλημμελής όταν αυτοί οι χώροι χρησιμοποιούνται από κοινού με το δημοτικό σχολείο (σε περίπτωση συστεγάσης). Επιπλέον υπάρχει ένα συνεχόμενο "μέσα - έξω", πράγμα που αποσπάει την προσοχή των παιδιών.
- 3) Συνήθως το παιδαγωγικό υλικό και ο εξοπλισμός που διαθέτουν τα νηπιαγωγεία δεν είναι αρκετά ούτε κατάλληλα να ικανοποιήσουν απόλυτα το σκοπό και τους στόχους που πρέπει να εκπληρώνονται. Δεδομένου ότι τα παιδιά κάθε νέα σχολική χρονιά είναι όλο και περισσότερα με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται ελλείψεις. Ειδικότερα στα διθέσια νηπιαγωγεία αναγκάζονται τα τμήματα να μοιράζονται και να ανταλλάζουν το παιδαγωγικό υλικό. Ο δήμος χορηγεί 1000 ευρώ στο τέλος κάθε τριμήνου σε κάθε νηπιαγωγείο. Οι ανάγκες όμως καλύπτονται ήδη από τις παιδαγωγούς στις αρχές του τριμήνου, πράγμα για το οποίο θα πρέπει να μεριμνήσει ο δήμος και να στέλνει νωρίτερα τα χρήματα.
- 4) Τα νηπιαγωγεία που βρίσκονται σε κεντρικά σημεία της πόλης, με μεγάλη κίνηση στους δρόμους, αντιμετωπίζουν προβλήματα θορύβου καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Ακόμη, στερούνται παντελώς φυσικού περιβάλλοντος, δεν υπάρχει δυνατότητα κατασκευής αμμοδόχου, παιδικής χαράς για τη διευκόλυνση του παιχνιδιού και της ελεύθερης έκφρασης των παιδιών (μικρή αυλή, πολλά παιδιά, τσιμέντο), δραστηριότητες δηλαδή πολύ σημαντικές, που πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου και είναι ευχάριστες για τα νήπια.

- 5) Το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν τα νηπιαγωγεία στη χώρα μας είναι κτιριακό. Παρόλο που τα τελευταία χρόνια έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος, ένας μεγάλος αριθμός νηπιαγωγείων στεγάζεται σε μισθωμένα κτίρια ή σε αίθουσες σχεδιασμένες για άλλες χρήσεις. (κάποια βρίσκονται κάτω από πολυκατοικίες κλπ).
- 6) Σε κάποια ολοήμερα νηπιαγωγεία έχει παρατηρηθεί αισθητικά άσχημο αποτέλεσμα όσον αφορά το σερβίρισμα του φαγητού. Αντί ενός καλοσερβιρισμένου πιάτου ή ποτηριού, τα παιδιά τρώνε σε τάπερ αφού το νερό, που θα διευκόλυνε το πλύσιμο, βρίσκεται έξω από την τάξη, στην αυλή.
- 7) Στα ολοήμερα νηπιαγωγεία η ώρα που παραμένουν και οι δύο νηπιαγωγοί χωρίς παιδιά είναι ελάχιστη, δηλαδή δεκαπέντε λεπτά για την πρωινή και δεκαπέντε για την απογευματινή, προκειμένου να προετοιμάσουν το πρόγραμμά τους. Έτσι εκ των πραγμάτων, η παραμονή και των δύο είναι κατά πολύ μεγαλύτερη από το κανονικό τους ωράριο.
- 8) Η ώρα αποχώρησης δεν εξυπηρετεί τους γονείς σε ορισμένες περιοχές (π.χ. εμπορικό κέντρο – επιθυμία αναχώρησης στις 14.30) όπου βρίσκονται κάποια ολοήμερα νηπιαγωγεία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να φεύγουν παιδιά από αυτά και να μειώνονται οι εγγραφές ή να ταλαιπωρούνται οι γονείς, αφού πηγαίνουν σπίτι μετά τη δουλειά και ξαναγυρίζουν στο νηπιαγωγείο για να πάρουν τα παιδιά.
- 9) Σε ολοήμερα νηπιαγωγεία παρουσιάζεται πρόβλημα αναπλήρωσης νηπιαγωγού σε περίπτωση αναρρωτικής ή κανονικής άδειας. Έτσι ενδεχομένως αναγκάζονται να λειτουργήσουν μόνο πρωί με αποτέλεσμα οι γονείς από τις 12.15 μέχρι να φύγουν από τη δουλειά τους να πληρώνουν στην ιδιωτική φύλαξη.
- 10) Σπάνια περίπτωση που ωστόσο παρουσιάζεται, αποτελούν τα νήπια με νεανικό διαβήτη. Την ώρα του φαγητού δημιουργείται σύγχυση λόγω ζήλιας, αφού αυτά θέλουν να φάνε ό,τι και τα υπόλοιπα παιδιά. Αυτό φυσικά είναι αδύνατο καθώς είναι ορισμένες οι τροφές που ενδείκνυνται γι' αυτά και πολλές είναι απαγορευτικές.
- 11) Δεν υπάρχουν κονδύλια, ούτε γίνεται επιμόρφωση των νηπιαγωγών, ωστόσο απαιτείται από τους τελευταίους να διαμορφώνουν μόνοι τους το πρόγραμμα, το οποίο είναι αναπόφευκτα ευέλικτο, αφού το προκαθορισμένο πρόγραμμα δεν είναι υλοποιήσιμο.
- 12) Δεν υπάρχει φορέας εξοπλισμού για επίπλα, παιδαγωγικό εξοπλισμό κλπ και αναγκάζονται οι νηπιαγωγοί να τα μεταφέρουν στο χώρο του νηπιαγωγείου, κάτι που σαφώς δεν είναι μέσα στα εργασιακά τους καθήκοντα.
- 13) Τα τμήματα στα δημόσια νηπιαγωγεία είναι πολυμελή, αποτελούνται από τριάντα (30) παιδιά. Σύγχρονη ιδέα όσον αφορά το πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, αποτελεί η κατανομή των παιδιών σε ομάδες πενταμελείς για αυτοαπασχόληση. Αυτό ως προς την εφαρμογή, παρουσιάζει δυσκολία στην επιτήρηση από τις νηπιαγωγούς.

6.3 Προτάσεις για τη λειτουργία των νηπιαγωγείων

Η προοπτική εξέλιξης των νηπιαγωγείων απαιτεί συντονισμένες προσπάθειες νηπιαγωγών, γονέων, σχολικών συμβούλων, κοινωνίας. Προκειμένου για την αντιμετώπιση προβλημάτων και την ομαλή λειτουργία του προγράμματος, όπως και τη βελτίωση στην οργάνωση του νηπιαγωγείου, μετά από άμεση παρατήρηση και συζήτηση με νηπιαγωγούς και αφού εντοπίσαμε τα προβλήματα (αναφέρονται σε προηγούμενη παράγραφο), εκθέτουμε τις παρακάτω προτάσεις – λύσεις :

- 1) Είναι απαραίτητη μία βοηθός την ώρα της εισόδου και εξόδου των νηπίων στην αυλή, στην τουαλέτα, στο πλύσιμο των χεριών, στο ζέσταμα του φαγητού. Επίσης στη υπόδηση των παιδιών, στη μεταφορά των στρωμάτων, στην τακτοποίησή τους. Ακόμη και για βοήθεια στις εξόδους, εκτός νηπιαγωγείου, των παιδιών.
- 2) Είναι απαραίτητη μία καθαρίστρια ειδικά για το νηπιαγωγείο σε περιπτώσεις που οι τουαλέτες βρίσκονται στο προαύλιο και χρησιμοποιούνται από κοινού με τους μαθητές δημοτικού σχολείου (όταν συστεγάζεται).
- 3) Είναι αναγκαία η ανατροφοδότηση του διδακτικού προσωπικού σε ολόημερα νηπιαγωγεία, για να αποφευχθεί το γεγονός μία νηπιαγωγός να αντιμετωπίζει προβλήματα διαφορετικών ειδικοτήτων π.χ. φύλαξη παιδιών, ζέσταμα φαγητού, κλπ. Αυτό είναι πρακτικά δύσκολο. Όπως επίσης και η συνεργασία μεταξύ των δύο νηπιαγωγών είναι σημαντική έτσι ώστε να ολοκληρώνεται το πρόγραμμα, το παιδί να μην αποπροσανατολίζεται και να μη γίνεται ανασφαλές.
- 4) Επιπλέον οι γονείς θα πρέπει να ευαισθητοποιηθούν και να συζητούν με τις νηπιαγωγούς τα προβλήματα που αφορούν το παιδί τους και να συμμετέχουν αν και όποτε ζητηθεί η βοήθειά τους.
- 5) Ακόμη οι γονείς πρέπει να κατανοήσουν ότι η ώρα αποχώρησης των παιδιών είναι υποχρεωτική και συγκεκριμένη. Σε αντίθετη περίπτωση δημιουργείται σύγχυση στην οργάνωση του προγράμματος. Άλλωστε το διευρυνόμενο ωράριο, του ολόημερου νηπιαγωγείου, προσφέρει και σε αυτούς μερικές ελεύθερες ώρες ώστε να μπορέσουν να ασχοληθούν ήρεμα με άλλα μέλη της οικογένειας ή με την εργασία τους και τις περαιτέρω οικογενειακές και κοινωνικές απασχολήσεις τους.
- 6) Οι νηπιαγωγοί θα μπορούσαν να βοηθηθούν στο λειτούργημά τους με τη συνεργασία μίας σχολικής συμβούλου. Οι συχνές επισκέψεις της τελευταίας θα δώσουν τη δυνατότητα να διαπιστωθούν επιτόπου κάποια προβλήματα. Η άμεση παρατήρηση της συμπεριφοράς των παιδιών στο περιβάλλον του νηπιαγωγείου, η αλληλοενημέρωση όσον αφορά το πρόγραμμα, η ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών, θα οδηγήσει στην όσο το δυνατόν καλύτερη λειτουργία του προγράμματος.

- 7) Στα ολοήμερα νηπιαγωγεία ενίοτε διαπιστώνονται έντονες ζήλιες για τα διαφορετικά φαγητά (καλομαγειρεμένα με ποικιλία – φαγητά φτωχά ή επαναλαμβανόμενα σε άλλα παιδιά). Θα προτείναμε σύναψη σύμβασης με κάποιο καλό εστιατόριο με τη συμμετοχή των γονέων και της πολιτείας, καθώς και την παρέμβαση ενός διαιτολόγου που θα δώσει έμφαση στη σωστή διατροφή – υγιεινή.
- 8) Πολλά παιδιά έχουν πολύ χαμηλό κοινωνικό επίπεδο λόγω οικογενειακών προβλημάτων, προβλημάτων υγείας γονέων, όχι όμως και πνευματικό. Ως αποτέλεσμα να παρουσιάζονται προβλήματα συμπεριφοράς στο νηπιαγωγείο κι επιθετικότητα. Επιπλέον εντοπίζονται προβλήματα σε παιδιά που χρειάζονται παρακολούθηση από ειδικούς. Θα προτείναμε την ύπαρξη κοινωνικού λειτουργού ή ψυχολόγου για να απευθύνονται οι περιπτώσεις αυτές.
- 9) Να δίνεται κάθε χρόνο ένα επιπλέον χρηματικό ποσό για την κάλυψη ειδών υγιεινής και χαρτικών, για καθάρισμα στρωμάτων, τραπεζομάντιλων καθώς και για αναλώσιμο παιδαγωγικό υλικό (επειδή χρησιμοποιείται πολλές ώρες), ώστε να μην αναγκάζονται οι νηπιαγωγοί να ζητούν τη βοήθεια των γονέων για να ανταποκριθούν στις εκάστοτε ανάγκες.
- 10) Να γίνονται νωρίς οι αποσπάσεις των νηπιαγωγών, κυρίως οι αλυσιδωτές, για να μην παρατηρούνται μεγάλα κενά που επιβραδύνουν την προσαρμογή των παιδιών. Αυτό συμβαίνει και στα κλασικά τμήματα. Στα ολοήμερα όμως το φαινόμενο παρατηρείται πιο έντονο αφού η προσαρμογή διαρκεί πολύ περισσότερο λόγω των πολλών ωρών μακριά από το σπίτι.
- 11) Στα νηπιαγωγεία διευρυμένου ωραρίου δίνεται ευκαιρία για παιχνίδια κι επικοινωνία με άλλα παιδιά για πολλές ώρες (περισσότερες από τα κλασικά τμήματα). Πρέπει λοιπόν να εξασφαλίζονται και οι κατάλληλες προϋποθέσεις ώστε να έρθει το παιδί σε επαφή, όσο γίνεται καλύτερα, με το ευρύτερο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον. Έτσι προτείνουμε να δίνονται κατά προτεραιότητα στα ολοήμερα νηπιαγωγεία υλικά για τον ψυχοκινητικό τομέα, οπτικοακουστικά μέσα, παιδαγωγικά παιχνίδια, βίντεο, τηλεοράσεις, κομπιούτερ, φωτοτυπικά μηχανήματα κι επιπλέον οικονομικά κονδύλια για άλλες τρέχουσες δαπάνες όπως περιπάτους, εκδρομές και αναλώσιμο υλικό.
- 12) Να υπάρχουν διοικητικοί υπάλληλοι, τουλάχιστον ένας για κάθε πέντε ή έξι νηπιαγωγεία, προκειμένου για την απαλλαγή των νηπιαγωγών από τη γραφειοκρατία και τα οικονομικά, με τα οποία ασχολούνται έως τώρα. Οι διοικητικοί υπάλληλοι μπορούν να παίρνουν τα χρήματα που δίνουν στους διευθυντές – αυτοδιοικούνται.

6.4 Συμπεράσματα από τη λειτουργία των νηπιαγωγείων

Η έρευνα βοήθησε να καταλήξουμε σε κάποια συμπεράσματα που αφορούν τα νήπια και τις δραστηριότητές τους, το πρόγραμμα, τη συνεργασία των νηπιαγωγών με τους γονείς και γενικότερα το περιβάλλον του νηπιαγωγείου – κλασικού και ολοήμερου τμήματος. Παρακάτω αναφέρουμε αναλυτικά τα εξής:

- 1) Το νηπιαγωγείο μπορεί να αναπτύξει στο παιδί όλες τις δημιουργικές ικανότητες που αργότερα θα το βοηθήσουν να έχει σταθερή σχολική απόδοση, αφού δεν περιορίζεται μόνο στην ανάπτυξη των πνευματικών δυνάμεων του παιδιού. Το παιδί μπορεί να βρει μέσα στο νηπιαγωγείο ένα καλά εκπαιδευμένο προσωπικό το οποίο καθοδηγεί, διαμορφώνει την προσωπικότητά του, ικανοποιεί τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντά του. Το περιβάλλον είναι ευχάριστο και υγιεινό. Το πρόγραμμα εργασίας είναι κατάλληλο και προσαρμοσμένο στην ηλικία τους κι επιπλέον το πρόγραμμα της δεύτερης τάξης του νηπιαγωγείου, καθώς εστιάζεται σε προαναγνωστικές – προμαθηματικές έννοιες και δεξιότητες, διασφαλίζει την ομαλή ένταξη κι ενσωμάτωση των νηπίων στις εκπαιδευτικές διαδικασίες.
- 2) Η ανάπτυξη καλών σχέσεων ανάμεσα στους νηπιαγωγούς και τους γονείς, μέσω της αλληλοενημέρωσης (καθημερινής ή σε συγκεντρώσεις γονέων), δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζονται στη συμπεριφορά των παιδιών. Οι γονείς κάποιες φορές μοιράζονται οικογενειακά τους προβλήματα και καταστάσεις με τους νηπιαγωγούς και αποδέχονται να ζητήσουν τη βοήθεια ειδικών επιστημόνων για την αντιμετώπιση της επιθετικότητας ή ιδιόρρυθμης συμπεριφοράς των παιδιών. Ως αποτέλεσμα προκύπτει η δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ τους και αναγνωρίζεται ο ρόλος των νηπιαγωγών.
- 3) Να μην ιδρύεται καινούριο ολοήμερο νηπιαγωγείο αν δεν υπάρχει κτιριακή υποδομή. Οι τουαλέτες και το νερό πρέπει να βρίσκονται εντός του χώρου – αίθουσας, να υπάρχει δυνατότητα παρέμβασης στο προαύλιο, π.χ. κατασκευή αμμοδόχου κλπ. Οι ώρες παραμονής των παιδιών στο σχολείο είναι πολλές και όσο χαλαρό, ποικίλο, ψυχαγωγικό κι αν είναι το πρόγραμμα, τα παιδιά έχουν ανάγκη εκτόνωσης με παιχνίδι στην αυλή.
- 4) Όσον αφορά τις διάφορες δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν τα παιδιά, οι ελεύθερες δραστηριότητες είναι αυτές στις οποίες ανταποκρίνονται πιο ευχάριστα και δημιουργικά. Συναναστρέφονται με τους συμμαθητές τους, παίζουν και ζωγραφίζουν μαζί, γίνονται μέλη μίας ομάδας, κοινωνικοποιούνται.
- 5) Τα υλικά και τα μέσα που χρησιμοποιούνται είναι του εμπορίου ή του άμεσου περιβάλλοντος και είναι τοποθετημένα σε κατάλληλες θέσεις στις “γωνιές” των αιθουσών, τις οποίες τα παιδιά επιλέγουν ελεύθερα και απασχολούνται μ’ αυτές, στην αρχή της ημέρας αλλά κι ενδιάμεσα, αν χρειαστεί, στις οργανωμένες δραστηριότητες. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την ομαλή παραμονή του παιδιού στο νηπιαγωγείο – διευρυσμένου ωραρίου – κι έτσι να ικανοποιούνται οι ανάγκες του ελεύθερα κι αβίαστα.
- 6) Είναι γνωστό ότι το περιβάλλον ασκεί σημαντική επίδραση στην ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού κι επιτρέπει τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την προσπάθεια των νηπιαγωγών να μετατρέψουν σε χώρους ελκυστικούς για τα παιδιά.

Οι νηπιαγωγοί παρ' όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, με τη διάθεσή τους και την όρεξη για εργασία έχουν επιτύχει πολλές αλλαγές ως προς τη διαρρύθμιση, το πρόγραμμα, την αντιμετώπιση των παιδιών.

Η καλή συνεργασία μεταξύ νηπιαγωγών – γονέων – σχολικού συμβούλου, πάντα με κίνητρο κι ενδιαφέρον για τη σωστή διαπαιδαγώγηση και ανάπτυξη των δεξιοτήτων – ικανοτήτων, της πνευματικής, ψυχοκινητικής λειτουργίας του παιδιού, έχει επιτελέσει σημαντικά στην αντιμετώπιση αρκετών, αν και όχι όλων των προβλημάτων.

Στα ολόημερα νηπιαγωγεία παρατηρήθηκε μεγαλύτερη δυσκολία στην προσαρμογή από ότι στα κλασικά τμήματα. Μπορεί να φεύγουν κουρασμένα λίγο νευρικά αλλά ωστόσο χαρούμενα. Μερικά δεν θέλουν να φύγουν κατά την υποχρεωτική αποχώρηση, αφού το κλίμα είναι ευχάριστο και τους παρέχονται ποικίλες δραστηριότητες διασκέδασης όπως μουσική, τραγούδι, ζωγραφική, ανάγνωση παραμυθιών από τις νηπιαγωγούς, παιχνίδι στις διάφορες “γωνιές”. Οι νηπιαγωγοί χωρίς το άγχος του χρόνου, αφού έχουν στη διάθεσή τους 7,5 ώρες από τις 8.00 έως τις 15.30, ολοκληρώνουν με επιτυχία το πρόγραμμα. Επιπλέον εξυπηρετούνται οι γονείς, έχουν περισσότερο χρόνο που μπορούν να τον διαθέσουν σε προσωπικές τους ασχολίες. Μπορούμε να πούμε ότι το ολόημερο νηπιαγωγείο έχει καταστεί κοινωνική ανάγκη, εφόσον λειτουργεί με τις κατάλληλες προϋποθέσεις.

Τέλος, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι το νηπιαγωγείο δεν αναπληρώνει την οικογένεια σε καμία περίπτωση. Πρέπει όμως να δημιουργείται ένας δεσμός όπου η οικογένεια και το νηπιαγωγείο να αλληλοσυμπληρώνονται για να εξασφαλίσουν στο παιδί στοργή, ασφάλεια και μία ζωή χαρούμενη χωρίς προβλήματα.

6.5 Προβλήματα στη λειτουργία των παιδικών σταθμών

Προκειμένου για τη διεξαγωγή της έρευνας επισκεφθήκαμε κάποιους παιδικούς σταθμούς, ιδιωτικούς και κρατικούς, της Πάτρας. Παρατηρήσαμε από κοντά τους διδακτικούς χώρους, συζητήσαμε με τις δασκάλες, ιδιοκτήτριες – όσον αφορά τους ιδιωτικούς – και βρεφονηπιοκόμους για τα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίζουν καθημερινά και αφορούν τόσο το πρόγραμμα, όσο και τη λειτουργία των παιδικών σταθμών. Αυτά είναι τα ακόλουθα:

- 1) Όσον αφορά τους κρατικούς παιδικούς σταθμούς, το μεγαλύτερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν είναι το πλήθος των παιδιών σε κάθε τμήμα, που είναι τριάντα (30). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μη γίνονται δεκτές όλες οι αιτήσεις στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς. Επιπλέον παρουσιάζονται δυσκολίες στη επιτήρηση τόσο πολλών παιδιών από τις δασκάλες και αποσυντονίζεται η ροή του προγράμματος.
- 2) Δε γίνονται σεμινάρια για το διδακτικό προσωπικό, δεν υπάρχει ενημέρωση. Έτσι οι παιδαγωγοί διαμορφώνουν και οργανώνουν μόνες τους το πρόγραμμα και τις δραστηριότητες που αυτό περιλαμβάνει. Κάθε δασκάλα πρέπει να προσαρμόσει το πρόγραμμά της σύμφωνα με τις ικανότητες του κάθε παιδιού.

- 3) Μεμονωμένες περιπτώσεις αποτελούν τα παιδιά με ιδιαίτερες παθήσεις όπως ο αυτισμός, τα οποία δε μπορούν να ακολουθήσουν το καθορισμένο από κάθε προσχολικό ίδρυμα πρόγραμμα, εμποδίζουν και τη σωστή εφαρμογή του, αφού χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής κι επιτήρησης. Μία μόνο δασκάλα είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει σε τέτοιες καταστάσεις.
- 4) Είναι διαφορετικοί οι κανονισμοί για τους κρατικούς παιδικούς σταθμούς και τους ιδιωτικούς ως προς τη λειτουργία τους, δε δίνονται οι ίδιες δυνατότητες. Στους κρατικούς παιδικούς σταθμούς όταν υπάρχουν κενές θέσεις συμπληρώνονται από παιδιά τριών ετών αντί τεσσάρων. Αυτό δημιουργεί πρόβλημα στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς, αφού για να φιλοξενήσουν παιδιά τριών ετών θα πρέπει να έχουν και βρεφική άδεια λειτουργίας.
- 5) Τα παιδιά παρουσιάζουν ποικιλία σε χαρακτήρα λόγω οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος στο οποίο μεγαλώνουν. Έτσι οι δασκάλες καλούνται να αντιμετωπίσουν πολλές δυσκολίες στη διαπαιδαγώγησή τους, προκειμένου να αναπτύξουν άμεση προσωπική επαφή και συναισθηματική επικοινωνία κι ένα κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και ορθής παιδαγωγικής σχέσης.
- 6) Υπάρχει περίπτωση ενδεχόμενης αύξησης των ωρών εργασίας για το διδακτικό προσωπικό των κρατικών παιδικών σταθμών. Την παρούσα στιγμή είναι έξι (6) οι ώρες. Οι περισσότερες δασκάλες είναι μεγάλες σε ηλικία και δεν έχουν τη δύναμη, τη διάθεση και την υπομονή να αντιμετωπίσουν μία τέτοια αλλαγή. Κουράζονται να ασχολούνται πολλές ώρες με τη φύλαξη των παιδιών. Αυτό θα αποτελέσει δυσλειτουργία στην εφαρμογή του προγράμματος, δεδομένου ότι απαιτείται ένα ευχάριστο περιβάλλον του εκπαιδευτικού χώρου σε συνδυασμό με την ευγένεια και καλοσύνη της δασκάλας, που θα βοηθήσει στη σωματική και πνευματική εξέλιξη των παιδιών.

6.6 Προτάσεις για τη λειτουργία των παιδικών σταθμών

Έχοντας εξετάσει τα παραπάνω προβλήματα που προκύπτουν στο πρόγραμμα και τη λειτουργία των παιδικών σταθμών προτείνουμε τα παρακάτω ως λύσεις:

- 1) Να μειωθεί ο αριθμός των παιδιών που απαρτίζουν κάθε τμήμα από τριάντα (30) σε είκοσι (20) ή εικοσιπέντε (25). Αυτό θα δώσει στη δασκάλα τη δυνατότητα να ασχοληθεί με τα παιδιά και να τα προσεγγίσει περισσότερο, να αναπτύξει ευκολότερα μία σχέση εμπιστοσύνης και αλληλοκατανόησης μαζί τους.
- 2) Μία βοηθός σε κάθε τμήμα μαζί με την εκπαιδευτικό είναι απαραίτητη. Δε θα αναπληρώνει τη δασκάλα, θα τη συμπληρώνει στο έργο της. Ο ρόλος της θα είναι επικουρικός, θα πηγαίνει τα παιδιά στην τουαλέτα, θα βοηθάει στο πλύσιμο των χεριών πριν και μετά τα γεύματα και γενικά σε ότι άλλο χρειαστεί κι έχει σχέση με τις ανάγκες του παιδιού.
- 3) Οποσδήποτε θα πρέπει να γίνονται σεμινάρια στις εκπαιδευτικούς. Αντικείμενο θα έχουν τη σύγχρονη αποστολή του παιδικού σταθμού, με

εμπλουτισμένες δραστηριότητες στο πρόγραμμα που απαιτεί η σημερινή κοινωνία. Αυτό θα διευκολύνει τις παιδαγωγούς στο έργο τους και στη διαμόρφωση ενός σωστού – κατάλληλου προγράμματος για την ευαίσθητη αυτή ηλικία των παιδιών.

- 4) Οι γονείς θα πρέπει να συζητούν και να ενημερώνονται από τους εκπαιδευτικούς για τη συμπεριφορά, την εξέλιξη – πρόοδο που σημειώνει το παιδί στο περιβάλλον του παιδικού σταθμού. Έτσι, όταν ενδεχομένως παρουσιαστεί κάποιο πρόβλημα, θα είναι σε θέση από κοινού να ευαισθητοποιηθούν για να το αντιμετωπίσουν. Άλλωστε οι γονείς εμπιστεύονται τη φύλαξη των παιδιών τους στις δασκάλες.

6.7 Συμπεράσματα από τη λειτουργία των παιδικών σταθμών

Η έρευνα στους παιδικούς σταθμούς της Πάτρας μας έδωσε την ευκαιρία να διεξάγουμε κάποια συμπεράσματα ως προς τη λειτουργία και την εφαρμογή του προγράμματος, τα οποία είναι:

- 1) Το παιδαγωγικό υλικό και ο εκπαιδευτικός χώρος συνήθως είναι επαρκή, τόσο στους κρατικούς όσο και στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς.
- 2) Οι παιδικοί σταθμοί από τότε που εντάχθηκαν στη δικαιοδοσία του δήμου – πριν υπαγόταν στην Πρόνοια – έχουν ορίσει ένα ποσό της τάξης των δεκατεσσάρων (14) έως πενήντα – δύο (52) ευρώ, να πληρώνουν οι γονείς των παιδιών για τη φύλαξή τους, ανάλογα με το ύψος του οικογενειακού εισοδήματος.
- 3) Οι δασκάλες στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς είναι κατά προτίμηση νέες, όχι παντρεμένες (δηλ. χωρίς υποχρεώσεις), με όρεξη, διάθεση για εργασία, ώστε να αντεπεξέρχονται στις ανάγκες των παιδιών και γενικότερα στο πρόγραμμα του προσχολικού ιδρύματος.
- 4) Οι ιδιωτικοί παιδικοί σταθμοί λειτουργούν καλύτερα και είναι πιο οργανωμένοι από τους κρατικούς, αφού οι ιδιοκτήτες έχουν στόχο την απόκτηση και διατήρηση του κύρους και της φήμης τους, ώστε να προσελκύουν ολοένα και περισσότερες οικογένειες που θα εμπιστευθούν σ' αυτούς τα παιδιά τους. Φροντίζουν λοιπόν να παρέχουν ένα υγιεινό, καθαρό, ευχάριστο, άνετο περιβάλλον, το φαγητό να είναι προσαρμοσμένο στις διατροφικές ανάγκες των παιδιών της συγκεκριμένης ηλικίας, σε συνεργασία με τη μαγείρισσα, τον / τη διαιτολόγο και την διευθύντρια. Η διαπαιδαγώγηση έχει στόχο την εξέλιξη του παιδιού. Τα τελευταία χωρίζονται σε ομάδες σύμφωνα με την ηλικία τους. Κάθε παιδί έχει ένα βιβλίο και η κάθε ομάδα ακολουθεί τις δραστηριότητες που υπάρχουν στο βιβλίο της, όπως: σλάιτς, ψυχοκινητικά παιχνίδια, κατασκευές.
- 5) Στους ιδιωτικούς παιδικούς σταθμούς οι δασκάλες που απασχολούνται είναι τουλάχιστον δύο κι έχουν οκτάωρο ωράριο το οποίο μπορεί να γίνει και σπαστό, π.χ. 4 ώρες το πρωί και 4 ώρες το απόγευμα. Υπάρχει δηλαδή ευκαμψία στο πρόγραμμα και δίνεται δυνατότητα εύκολης αναπλήρωσης σε

περίπτωση απουσίας κάποιας εκπαιδευτικού. Ακόμη και η διευθύντρια μπορεί να αναπληρώσει κάποια δασκάλα.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε ότι ο ρόλος των παιδικών σταθμών και το έργο που επιτελούν οι εκπαιδευτικοί είναι πολύ σημαντικά, αφού δίνουν τα πρωταρχικά στοιχεία στη διαπαιδαγώγηση των παιδιών.

Το πρόγραμμα που εφαρμόζεται, πλαισιώνεται με ποικίλες δραστηριότητες ανάλογα πάντα με τις ικανότητες των παιδιών. Με τη βοήθεια και την καθοδήγηση του εκπαιδευμένου προσωπικού, τα παιδιά ασχολούνται με διάφορες εργασίες, μουσική, τραγούδι, δημιουργικά παιχνίδια, ελεύθερες κατασκευές, γυμνάζουν το σώμα τους, αναπτύσσουν τη φαντασία τους και τη γλωσσική τους ικανότητα. Με τις δραστηριότητες αυτές καλλιεργούνται οι ικανότητες των παιδιών που ακόμη βρίσκονται σε ατελή μορφή.

Ο σκοπός του παιδικού σταθμού είναι να παρέχει ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα σύγχρονα προσχολικά δεδομένα, να εξυπηρετεί τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιεί πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας, να βοηθάει τα παιδιά στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον, να παρέχει ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενεί τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και φυσικά να τα βοηθάει ως προς την ολόπλευρη ανάπτυξή τους, σωματική, νοητική, συναισθηματική, κοινωνική.

6.8 Το βρεφοκομείο

Το βρεφοκομείο της Πάτρας φιλοξενεί βρέφη από 8 μηνών έως 3 χρονών. Η υποβολή των αιτήσεων γίνεται κατά το μήνα Μάιο και ανάλογα με το πλήθος των ενδιαφερόμενων χωρίζονται τα τμήματα. Έχουμε τη λειτουργία δύο τμημάτων. Το πρώτο τμήμα αφορά ηλικίες από οκτώ μηνών έως δύο χρόνων και το δεύτερο τμήμα τις ηλικίες από δύο έως τριών ετών. Είναι όμως σημαντικό να αναφέρουμε ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την έγκριση των αιτήσεων είναι να εργάζονται και οι δύο γονείς καθώς και ο έλεγχος των βιβλιαρίων των βρεφών, για τη βεβαίωση ότι τα παιδιά είναι υγιή κι έχουν κάνει όλα τα απαραίτητα εμβόλια, διότι δε διενεργούνται ιατρικές εξετάσεις στο ίδρυμα. Το ωράριο του βρεφοκομείου είναι από τις 7.00 έως τις 15.00. Τα παιδιά ακολουθούν συγκεκριμένο πρόγραμμα διαμορφωμένο από το βρεφοκομείο.

6.9 Προβλήματα στη λειτουργία του βρεφοκομείου

Η επίσκεψή μας στο βρεφοκομείο της Πάτρας είχε στόχο την εξέταση του τρόπου λειτουργίας του. Η συζήτηση με το ειδικευμένο προσωπικό βοήθησε στον εντοπισμό προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Αυτά είναι:

- 1) Το πρώτο τμήμα, με επίπεδο ηλικιών από 8 μηνών έως δύο χρόνων, απαρτίζεται από 28 βρέφη. Σ' αυτά αναλογούν τρεις εργαζόμενοι, αντί τεσσάρων που είχαν ζητηθεί. Υπάρχει δηλαδή έλλειψη προσωπικού. Οι βρεφοκόμοι εκ των πραγμάτων, δε μπορούν να δώσουν την προσοχή που θα έπρεπε σε κάθε βρέφος, απλά ενδιαφέρονται για την κάλυψη των βιολογικών τους αναγκών, όπως φαγητό και ύπνος, χαλάρωση – ξεκούραση.

- 2) Παρουσιάζεται πρόβλημα στην προσαρμογή των βρεφών σε ένα νέο περιβάλλον, “μακριά από την ασφάλεια της οικογένειας”. Κλάμα ακούγεται συχνά το οποίο ξεσηκώνει και τα υπόλοιπα παιδιά. Οι βρεφοκόμοι προσπαθούν να τα ηρεμήσουν, να τα βοηθήσουν να αισθανθούν ότι βρίσκονται σε ένα ευχάριστο και οικείο περιβάλλον, συμπληρωματικό της οικογένειας.
- 3) Τα βρέφη όπως γνωρίζουμε είναι ευαίσθητα στις ιώσεις. Έτσι, όταν ένα παιδί αρρωστήσει, εύκολα μπορεί να μεταδοθεί το νόσημά του και σε πολλά από τα υπόλοιπα παιδιά του τμήματος, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται απουσίες.
- 4) Η έλλειψη κονδυλίων για παιδαγωγικά παιχνίδια κι εποπτικά μέσα – μουσική, αποτελεί ένα ακόμη πρόβλημα. Το παιδαγωγικό υλικό όπως παραμύθια, βιβλία με ζώα, μπάλες κλπ, βοηθά στη σταδιακή πνευματική και σωματική ανάπτυξη του παιδιού. Γι’ αυτό κρίνεται σημαντικότερο να υπάρχει ποικιλία παιδαγωγικού εξοπλισμού στην αίθουσα.

6.10 Προτάσεις για τη λειτουργία του βρεφοκομείου

Έπειτα από συνομιλία με την υπεύθυνη του βρεφοκομείου, θεωρούμε ότι για την καλύτερη λειτουργία και σωστή οργάνωσή του, είναι απαραίτητη η πρόσληψη επιπλέον ειδικευμένου προσωπικού – δηλαδή βρεφοκόμων. Έτσι η κάθε μία θα έχει το χρόνο να ασχοληθεί, όσο περισσότερο γίνεται, με την ομάδα βρεφών που της αναλογεί.

Επιπλέον το κράτος θα πρέπει να χορηγήσει περισσότερα χρήματα για την αγορά παιδαγωγικού εξοπλισμού, παιχνιδιών, εποπτικών μέσων, τα οποία θα βοηθήσουν στην καλύτερη λειτουργία του βρεφοκομείου και την καλύτερη διεξαγωγή του παιδαγωγικού προγράμματος.

6.11 Συμπεράσματα από τη λειτουργία του βρεφοκομείου

Μπορούμε να πούμε ότι το βρεφοκομείο της Πάτρας λειτουργεί σωστά, διατηρεί την οργάνωσή του. Τα βρέφη με την καθοδήγηση του ειδικευμένου προσωπικού ακολουθούν το παιδαγωγικό πρόγραμμα το οποίο περιλαμβάνει κινήσεις ρυθμικής γυμναστικής, μιμήσεις ζώων, γυμναστική με κινήσεις χεριού και ποδιού υπό την προτροπή της δασκάλας, με αντικείμενο γνωσιολογίας του σώματός τους. Επιπλέον τα παιδιά μέσα από το πρόγραμμα εξελίσσονται στη γλώσσα, με παιχνίδια που βοηθούν να κατανοήσουν κάποιες έννοιες, διαβάζονται παραμύθια, μαθαίνουν τα διάφορα είδη των ζώων κλπ.

Το βρεφοκομείο παρέχει στα βρέφη που φιλοξενεί πρωινό – φρουτόκρεμα και μεσημεριανό φαγητό – σούπα. Υπάρχουν κρεβατάκια για ύπνο, ξεκούραση των βρεφών. Μερμινεί δηλαδή για τη φύλαξη, τη φροντίδα και την κάλυψη των βιολογικών αναγκών των βρεφών.

Ακόμη, οι γονείς ενδιαφέρονται για την πρόοδο των παιδιών τους και συζητούν με τις βρεφοκόμους για τα ενδιαφέροντα, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και την αντίληψή τους.

Βιβλιογραφία

- 1) «Στοιχεία Κοινωνικής Πρόνοιας»
Έφη Γεωργιάδη – Αγγελική Καπετανάκη – Θεοδ. Παπαφλέσσα
- 2) «Η Προσχολική Αγωγή ως θεσμός» - Γιώργος Κατέβας
- 3) «Εισαγωγή στην Προσχολική Παιδαγωγική» – Γεώργιος Δ. Κιτσαράς
Β΄ Έκδοση – Εκδόσεις Παπαζήση
Αθήνα 1991
- 4) «Σύγχρονη Θεωρία και Πράξη της Παιδείας» – Αθανάσιος Ε. Παπάς
Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
- 5) «Νηπιαγωγική Μεθοδολογία» - Π. Κυριαζοπούλου Βαληνάκη
Εκδόσεις «Αδελφοί βλάσση»
- 6) «Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στα Παιδιά της Προσχολικής Ηλικίας»
Μαρία Σμαράγδα Τσιαντζή
Παιδαγωγική Σειρά – Αθήνα 1997

Δικτυακοί τόποι

- 1) www.edra.gr
- 2) www.ypepth.gr

Στατιστικά στοιχεία

στοιχεία προέρχονται από το το τμήμα Επιχειρησιακών Ερευνών και Στατιστικής του ΥΠΕΠΘ.

Πίνακας 1

Αριθμός σχολικών μονάδων - μαθητών - νηπιαγωγών						
Σχολ. Έτος	Δημόσιος Τομέας			Ιδιωτικός Τομέας		
	Σχολ. Μονάδες	μαθητές	νηπιαγωγοί	Σχολ. Μονάδες	μαθητές	νηπιαγωγοί
1997-98	5.554	136.301	8.660	127	4.743	237
1998-99	5.538	137.969	8.733	116	4.590	232
1999-00	5.601	142.838	9.117	114	5.043	232
2000-01	5.677	141.822	9.822	114	5.224	317
2001-02	5.647	138.544	9.973	111	5.024	322

Πίνακας 2

Κατανομή μαθητών κατά φύλο (δημόσιων & ιδιωτικών νηπιαγωγείων)					
Σχολ. Έτος	Σύνολο νηπίων	Αγόρια	%	Κορίτσια	%
1997-98	141.044,0	71.669,0	50,8	69.375,0	49,2
1998-99	142.559,0	72.933,0	51,1	69.626,0	48,9
1999-00	147.881,0	75.580,0	51,1	72.301,0	48,9
2000-01	147.046,0	74.859,0	50,9	72.187,0	49,1
2001-02	143.568,0	72.778,0	50,7	70.790,0	49,3

Πίνακας 3

Αναλογία εκπαιδευτικών προς εκπαιδευόμενους						
Σχολ. Έτος	Δημόσιος Τομέας			Ιδιωτικός Τομέας		
	νήπια	νηπιαγωγοί	αναλογία	νήπια	νηπιαγωγοί	αναλογία
1997-98	136301	8660	1/15,7	4743	237	1/20,0
1998-99	137969	8733	1/15,8	4590	232	1/19,8
1999-00	142838	9117	1/15,7	5043	232	1/21,7
2000-01	141822	9822	1/14,4	5224	317	1/16,5
2001-02	138544	9973	1/13,9	5024	322	1/15,6

ΕΣΟΔΑ ΟΙΚ. ΕΤΟΣ : 2003

Αριθμός και
ημερομηνία
διπλοτύπου
εισπράξεως

Στοιχεία καταβάλλοντος και αιτιολογία εισπράξεως

Ποσό

1	1	1	03	υπόλοιπο προηγούμενου έτους ή από μεταφορά	1.129,96
2	17	1	03	Τόκοι	30,93
3	10	2	03	Επιχορήγηση από Δήμο (Α' γρ. 2002)	1400,00
4	14	4	03	Επιχορήγηση από Δήμο (Α' γρ. 2003)	900
5				άκεφο	—
6	17	6	03	Επιχορήγηση από Δήμο (Β' γρ. 2003)	900
7	11	11	03	Επιχορήγηση από Δήμο (Β' γρ.)	800

ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ

5160,09

Σύνολο για μεταφορά

ΟΙΚ. ΈΤΟΣ : 2003 ΕΞΟΔΑ

Αριθμός και υποσημεία αιτιολογητικού πληρωμής				Στοιχεία εισπραττόντος και αιτιολογία πληρωμής	Ποσό
				από μεταφορά	
3470	9	1	03	Αγορά γραφιστικών (ΕΛΤΑ)	4,50 ✓
2	31	1	03	Καθαριστικά μυξός Ιανουαρίου	80,70 ✓
	20	1	03	ΔΕΥΑΠ	42 ✓
	20	1	03	ΟΤΕ	37,50 ✓
	11	2	03	ΔΕΗ	92 ✓
593	24	2	03	Αγορά παιχτών παιχνιδιών (2ηλια)	157,32 ✓
1	28	2	03	18 βουβάζια (Γωλα, Φοινικαίβου)	19,79 ✓
	28	2	03	Καθαριστικά μυξός Φεβρουαρίου	80,70 ✓
	04	5	03	ΟΤΕ	36 ✓
621	07	3	03	Αγορά κρουγιών τιμών (2ηλια)	20,76 ✓
34	14	3	03	Είδη καθαρισμού (Κριθιά)	16,82 ✓
	26	3	03	Επιπλέον καθαριστικά (αυθαιρέτως χωρίς χρέος περί 25 ^{ων} Μαρτίου)	90 ✓
	51	3	03	Καθαριστικά μυξός Μαρτίου	80,70 ✓
3818	03	3	03	Είδη καθαρισμού (Ιανουάριος)	19,03 ✓
	14	4	03	ΔΕΗ	70 ✓
	14	4	03	ΔΕΥΑΠ	73 ✓
15	16	4	03	Αγορά παιχτών τιμών (Πωλη)	37,40 ✓
32	16	4	03	Φωτοτυπίες - βιβλία (ΡΟΥΤΙΝΟΥ)	9,26 ✓
833	16	4	03	Γραφική ύλη	94,93 ✓
	17	4	03	ΙΚΑ καθαρισμού (Φεβρουάριος)	19,03 ✓
	17	4	03	ΙΚΑ καθαρισμού (Μάρτιος)	19,03 ✓
	18	4	03	Καθαριστικά μυξός Απριλίου	80,70 ✓
57	23	4	03	Φωτοτυπίες (Παραγωγή των Αετ.)	38,70 ✓
353	7	5	03	Πηλίκες γλάστρες (18) Πλαπούτσια	16,14 ✓
	20	5	03	Ο.Τ.Ε.	37,50 ✓
6	30	5	03	Καθαριστικά μυξός Μαΐου (7)	80,70 ✓
6483	5	6	03	Μποξ DEKA για ύλη - ηλεκτρονική	37,12 ✓
21286	7	6	03	Αγορά ραδιοέτη Sony: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ	151 ✓
Σύνολο για μεταφορά					1.472,33

ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΣ : 2003

ΕΞΟΔΑ

Αριθμός και ημερομηνία δικαιολογητικού πληρωμής				Στοιχεία εισπράττοντος και αιτιολογία πληρωμής	Ποσό
				από μεταφορά	1472,83
694027	7 6	03	Αγορά φωτογρ. μηχανής ΚΑΝΟΝ (ΗΛΗ ΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ)		151
7	13 6	03	Παιδίμο ρουτιών Νηληϊών		70
8	13 6	03	Καθαριότητα μινός Ιονίων		8070
1068	13 6	03	Γραφική υδρ-καρτελά (Ρούφι)		107,58
	6 6	03	Δ.Ε.Η		162,00
605229	19 6	03	ΙΚΑ μινός Αρριανών (αφού)		19,03
605930	19 6	03	ΙΚΑ μινός Μαίων		19,03
	20 6	03	ΙΚΑ μινός Ιονίων		19,03
34	11 6	03	Καταρτία - Εφεδρική Φιλοσοφία		6,50
252	9 03		Είδη καθαριότητας - Κριση (Αφ. 160) ΟΤΕ		34,67
					73
9	10 9	03	Τεχνός καθαριότητος Νηληϊών (σαπούνι, τσίφια, παιχνίδια, αποδυτήρι)		30
005182	16 9	03	Ανταλλαγμα κη Επιστήμη Φιλοσοφίας		118,51
000875	16 9	03	Συντήρησης Φιλοσοφίας		41,30
01615	18 9	03	Συνδρομή ετήσια για ημερ. ΠΑΡΛΑΧΡΟ		45,76
0739	16 10	03	Αγορά Βιβλίων, Ελληνικά Γραμμα		38,16
10	30 9	03	Καθαριότητα μινός Επιστήμης		88,90
364320	10 03		Συνδρομή ετήσια ημερ. "ΓΕΦΥΡΕΣ"		53
0162	10 03		Επιστήμη Φιλοσοφίας ΟΤΕ		23,60
					38,50
11-31	10 03		Καθαριότητα μινός Οικονομίας		88,90
80006	13 11	03	Αγορά γραφομηχανών		940
583	14 11	03	Αγορά Επιστήμη μινός (Ηλιος)		672,8
384	14 11	03	Αγορά χρονομετρήσεων (μινός: Ηλιος)		85,50
385	14 11	03	Αγορά Επιστήμη υδρ		139,77
31	12 11	03	Αγορά υδρ και καθαριότητα		80
3814	18 11	03	Αγορά υδρ (expert)		22
			Σύνολο για μεταφορά		3.181,45

ΕΞΟΔΑ

Αριθμός και ημερομηνία δικαιολογητικού πληρωμής	Στοιχεία εισπραττοντος και αιτιολογία πληρωμής	Ποσό
	από μεταφορά	3181,45
43 19 11 03	Συναπτες πωλητρ. Μηλχία (Σημιαριο)	20 ✓
90 20 11 03	Αγορά παραδίν μαριού (Κατεργαρια)	22,01 ✓
61199 26 11 03	ΙΚΑ κρυδότη μυκός Δεσηβριου	20,96 ✓
61199 26 11 03	ΙΚΑ κρυδότη μυκός Δεσηβριου	20,96 ✓
57 26 11 03	Ειδη καθαριότητας: Κριδης	25,24 ✓
12 30 11 03	Καθαριότητα μυκός Νοηβριου	28,90 ✓
4695 15 12 03	Γραφική ύλη - Αναλώσιμα: ΡΟΥΜΟΥ	22,03 ✓
4708 15 12 03	Αγορά Βιβλιου κ. θ. ο.	144,69 ✓
	Αγορά παρτοικύ μαριού (παρτίου)	7,76 ✓
4715 17 12 03	Γραφική ύλη - αναλώσιμα: ΡΟΥΜΟΥ	53,40 ✓
23 17 12 03	Φαγοράκια (8) υπριά ρεβώ	78,30 ✓
7 19 12 03	Σοικιαδη βροση Αν. Βαβίση (ευφραϊση)	24,50 ✓
4432 19 12 03	Χριδτου. ειδη: Σηκας	18 ✓
15 22 12 03	Συναπτες πωλητρ. Μηλχία (Χριορ. μα)	20 ✓
14 22 12 03	Καθαριότητα μυκός Δεσηβριου	28,90 ✓
61115 23 12 03	ΙΚΑ κρυδότη μυκός Νοηβριου	20,96 ✓
ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΟΔΩΝ		3883,11 ✓
Σύνολο για μεταφορά		

Αριθμός και ημερομηνία διπλοτύπου εισπράξεως

Στοιχεία καταβάλλοντος και αιτιολογία εισπράξεως

Πο

Υπόλοιπο προηγούμενου έτους ή από μεταφορά

ΑΝΑΚΑΤΑΒΟΛΗ

ΕΣΟΔΑ:	5160,09 ✓
ΕΞΟΔΑ:	3883,11 ✓
ΥΠΟΛΟΙΠΑ:	1276,98 ✓

Κλείνεται το παρόν βιβλίο Ταμείου
 επί ημερομηνία 31-12-03 με σύνολο εσόδων
 πέντε χιλιάδων εμιστών εξήντα ευρώ και
 εννέα δεκάτων (5160,09) και σύνολο εξόδων
 τρεις χιλιάδων οχτακόσια οχτώ ευρώ και
 εννέα δεκάτων (3883,11).
 Υπόλοιπο για νέα αρχή χιλιά
 διακόσια εβδομήντα έξι ευρώ και εννιά
 νητά οκτώ δεκάτων (1276,98)

Πόλη 31-12-03

Η Δ/κ. Εισπράξεων

Η πρόεδρος
 Κοινωνία Βενιζ.
 Αρ. Βιβλ. Μητρώου 1009

Η Γραμματέας
 Μαυρογιάννη Β.

Η Γενική
 Διευθύντρια

Από τα μέλη
 Διευθύντριας Π.Π.Π.

Ταμειαρχή

Σύνολο για μεταφορά

ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Χρωμάτισε τις τελίτσες, για να γίνει η μαργαρίτα αυτή και ύστερα χρωμάτισέ την.

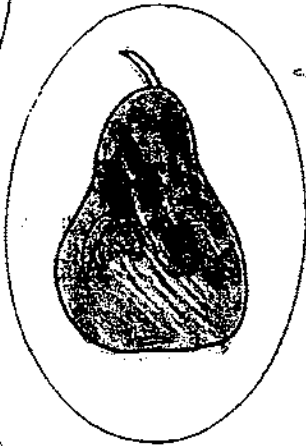
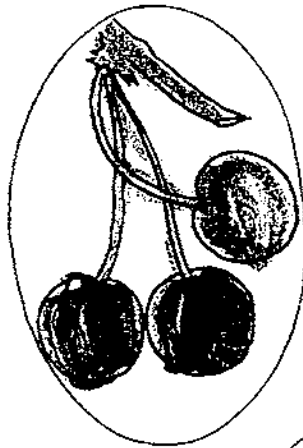
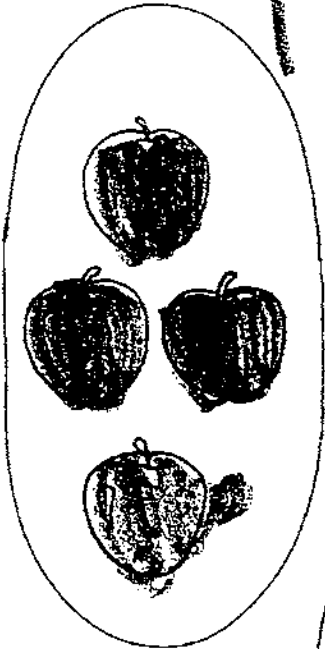
ΕΚΦΡΑΣΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Πες τι βλέπεις στη χειμωνιάτικη αυτή εικόνα κι ύστερα χρωμάτισε την, όπως ταιριάζει.

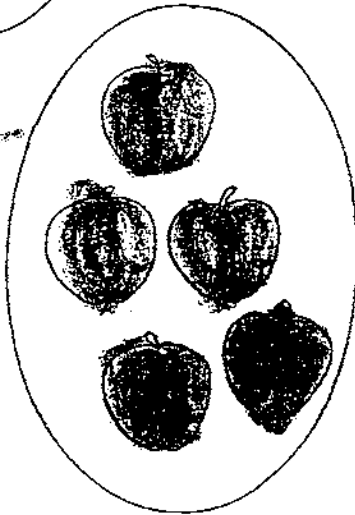

ΠΡΟΑΡΙΘΜΗΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ
ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΟ 1-5

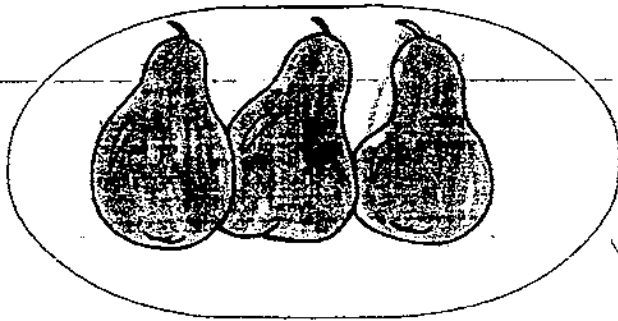
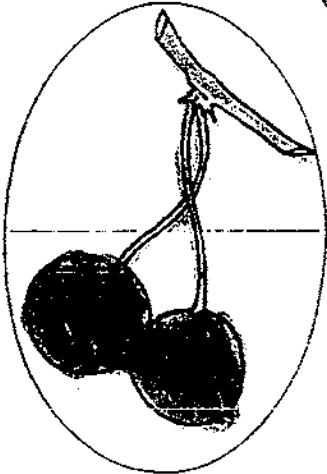
4

3

2

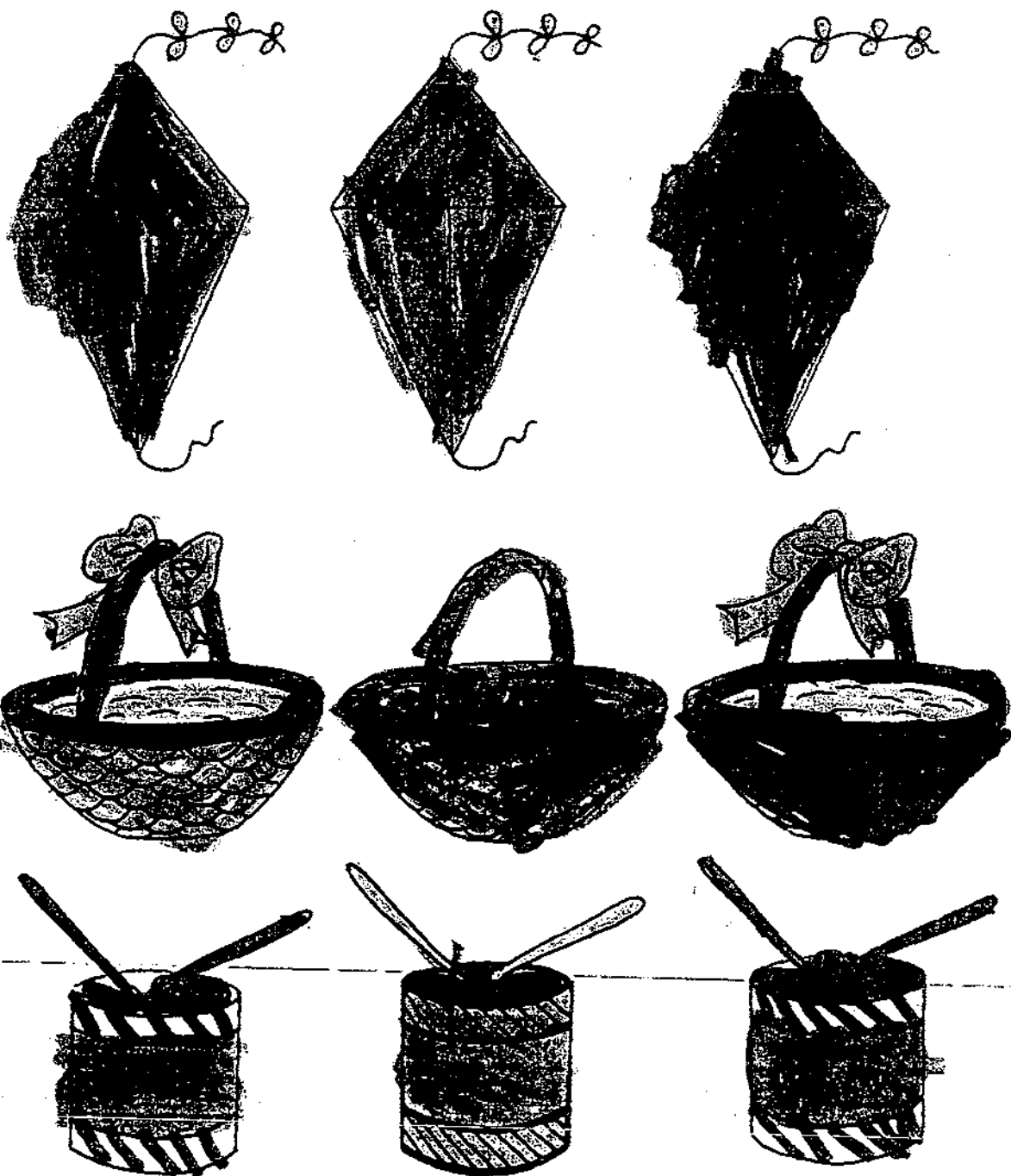

Μετρώ φωναχτά τα φρούτα κάθε ομάδας και λέω πόσα είναι στην καθεμιά. Ύστερα τα χρωματίζω όλα.

09/10
Μαργαρίτα!

ΜΑΘΑΙΝΩ ΝΑ ΞΕΧΩΡΙΖΩ ΤΟ ΟΜΟΙΟ
ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟ.

Άσκηση διάκρισης των διαφορών
μεταξύ των πραγμάτων

Σε καθεμιά από τις παραπάνω ομάδες των πραγμάτων
ένα από αυτά διαφέρει από τ' άλλα.
Βρίσκω ποιο είναι αυτό και το χρωματίζω.

